הארץ

640 שקל, יום ה' כ"ט בכסלו תשמ"ו, 12 בדצמבר VOL. 67/20248 DECEMBER 12, 1985

20 תוכניות פיננסיות שונות בחבילת התוכנה "כלכל"

כלי עזר לחישובי ריבית, הון, הלוואות ומשיכת יתר למחשבי I.B.M-P.C ותואמים.

חשוב למנהלי עסקים, מנהלי כספים וחשבים!

תפס-תוכנה פיננסית

המכללה הפיננסית

טל. 03-996336 או בכתב רח' דרור 13 ת.ד. 606 ראשון לציון.

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: סמי נחמיאס, לשעבר קצין מודיעין ראשי של המשטרה

על: ה"עליהום" של הליכוד על המשטרה

(עמ' 2)

★

נטייה בציבור לעבור להשקעות צמודות לדולר מחשש לפיחות

(עמ' 4)

★

ירידה של 8% במכירות של מפעלי ים המלח עליה של 7% ברווחיות

(עמ' 4)

★

30 שוטרים נפצעו בוועידה אירית־אנגלית ראשונה ליד בלפסט

(עמ' 5)

חמש תחנות אוטובוס הוצתו אתמול ברחובות ראשל"צ ופתח־תקווה

(עמ' 6)

★

שתי גניבות מקשישים בעת שידור "טלתרום" נגנבו תכשיטים ומכשירים חשמליים

(עמ' 6)

★

ארידור אינו מוכן להשתחרר מ"תפקידיו" בבנק המזרחי

(עמ' 10)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע.) מעונן חלקית. ירושלים 8—21, הגולן 9—18, נהריה 7—22, צפת 10—17, חיפה 16—21, טבריה 11—21, נצרת 15—21, עפולה 5—24, השומרון 10—20, תל־אביב 11—21, לוד 10—21, יריחו 9—25, עזה 12—22, באר־שבע 8—21, אילת 15—27.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בשקלים
יציג	1483.6	1.4—
נוסעים	1775.8	1.7—
שחור	1590.0	—

בגליון זה 12 עמודים

יזם קרקעות: אגרור את שמיר ושרון למשפט

אם יעמידו אותי לדין בעקבות חקירתי במשטרה ● "אישים בכירים לחצו להזדרז ברכישות ולוותר על ניירת ועכשיו חוקרת המשטרה בדיוק על כך"

דקל יוזמן לחקירה בראשית השבוע הבא ● רבו תלונות ערבים למשטרה

מאת ראובן שפירא

כתבי "הארץ"

"השר שמיר וראשי הליכוד יודעים למה הם מודאגים ומסודרים בימים האחרונים, בעקבות חקירת המשטרה בנושא הקרקעות. אם יעמידו אותי (המשך בעמוד 2 בטור 3)

השגריר תומאס פיקרינג (בימין) מקבל את פני היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקאי אברהם סופר שהגיע במסגרת משלחת החקירה בפרשת פולארד. (צלום: עודי קרן)

ח"כ בן־שלמה: אסון הדליקה — לא במקרה

בשמיים יודעים מדוע נספו 8 חיילי צה"ל

(ע.) ח"כ שמעון בן־שלמה (ש"ס) אמר אתמול בראיון לגל"צ, כי מותם של שמונה חיילי צה"ל באסון הדליקה "חייב להעיד את לבנו ולפקוח את עינינו, למצוא את הדרך להתעורר בתשובה".

בראיון אמר ח"כ בן־שלמה, כי אין אסון הנעשה במקרה. בשמיים יודעים מדוע קרה הדבר. כל אסון בעם ישראל חייב להביאנו להתעוררות נפשית כללית, לתיקון מעשינו ודרכינו.

סוריה: נפעל קודם להשיג את הגדה ואחר את הרי הגולן

שר ההגנה טלאס: נשק גרעיני — בהישג ידנו

מאת שאול צוקא

סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). לסוריה יש האפשרות להשיג נשק גרעיני, אם תידרש לכך. דברים אלה אמר שר ההגנה מוסטפה טלאס, המוסר על כך, שארצו לא תהיה הראשונה במזרח התיכון, אשר תחמש את עצמה בפצצת אטום.

במלון בת"א תחל היום החקירה בפרשת פולארד

בנוכחות יועצים ישראלים ייערך ה"תשאול" לרפי איתן יוסף יגור ואילן רביד

מאת עקיבא אלדר

סופרו המדיני של "הארץ"

משלחת המשפטנים והחוקרים האמריקאים תיפגש היום במלון בתל אביב עם רפי איתן, יוסף יגור ואילן רביד ותפנה אליהם שאלות בנוכחות יועצים ישראלים.

עלות החשמל חינם בשנה: 5 מיליארד ש'

ההוצאה לגילום המס: עוד 4 מיליארד שקל

מאת סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

ב־12 החודשים יולי 1984 עד יוני 1985 היתה העלות לחברת החשמל בגין צריכת עובדי החברה וגימלאיה כ־5 מיליארד שקל בתוספת כ־750 מיליון שקל מס ערך מוסף, שיש לשלם על צריכה זו.

צריכת החשמל בתעשייה עלתה ב־0.5%; במשרדי ממשלה ב־10%

עלייה גדולה בצריכה במסעדות ומלונות — אות להתגברות תיירות פנים

מאת אלי אלעד

סופר "הארץ"

אישים ישראליים חידשו המגע עם יועציו הקרובים של מלך מרוקו

נפגשו בפאריס בהנחיית פרס וחסן

מאת יואב כוכר

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). מגעים בדרג בינוני ובכיר מתקיימים בימים אלה בפאריס בין אישים ישראליים לבין יועציו הקרובים ביותר של מלך מרוקו. על־פי ידיעות, שלא אושרו מן הצד הישראלי או המרוקאי, נערכים המגעים בין שני הצדדים תוך מעקב הנחיות ישירות של המלך חסן ...

הממשלה לא ניכתה מס ממקבלי ההטבות; תחל בכך רק באפריל

מהמועד בו יופסק למעשה מתן רוב ההטבות ● אי תשלום מס כחוק נחשב לעבירה פלילית ● הממשלה נמנעה גם מגילום המס

הממונה על הכנסות המדינה: אם הממשלה היתה מגלמת ההטבות היא היתה משלמת מס לעצמה

מאת שמשון אריליך

חברי הכנסת עשויים לקיים בקרוב דיון על ביטול רבות מההטבות החריגות במשק

כל רכב ממשלתי יחויב בסימון ★ ח"כ אלוני: בני משפחה מסירים הסימון כדי ליהנות באין מפריע

מאת יהושע מאירי

משרד הביטחון מקים מפעלים ומבצע רכישות המשפיעות על המשק ללא מעורבות אנשי האוצר

מסמך המתגבש במוסד ואן ליר ממליץ להוציא מפעלים יצרניים ממסגרת תקציב הביטחון

מאת שלמה מעוז

חשש למשבר בישיבת הקבינט הקרובה שתדון בסוגיית הבוררות עם מצרים

קהיר הגמישה עמדתה בנושא שטר הבוררות ● פרס מברך התקדמות בשיחות בהרצליה

מאת עקיבא אלדר

סופרו המדיני של "הארץ"

קונגרס ארה"ב מקצץ הסיוע ליוניפי"ל

בניגוד לדעת הממשל ● ארה"ב מממנת כמחצית מתקציב הכוחות ● רבין: אין נחיצות לכוח

מאת צבי בראל, עקיבא אלדר וראובן פדהצור

סוריה וירדן חזרו וסיכמו: לא יהיה פיתרון נפרד

חוסיין עשוי לבקר בדמשק השבוע הבא

עיכוב חוות דעת של זמיר הוביל להפסקת חקירת עבירות פליליות בבנק הפועלים

הבנק נחשד בביצוע עבירות במטבע חוץ ★ זמיר מכחיש כי אישיות פוליטית התעניינה בתיק

מאת יהושע מאירי

שוק ההון

עליות חדות

נוכח מעורבות הקרנות

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ערך את העמוד: ראובן שפירא

ברטר

המסלקה הישראלית לסחר חליפין בע"מ

מודיעה:

בעקבות הפעילות המסחרית הענפה במסלקה, המקיפה כ־400 חברות מובילות ממרבית ענפי המשק, נוצרו לאחרונה ביקושים והצעים למוצרים ושירותים בתחומים הבאים:

ביקוש	היצע
◆ תעשיות מזון	◆ ריהוט לבית ולמשרד
◆ חומרי גלם לענף המזון	◆ מרכזיות טלפון ושירותי תקשורת
◆ שירותי מוסך	◆ אירוח, נופש וקייטרינג
◆ נייר ומוצריו	◆ מיכון משרדי ומחשבים
◆ בטון וחומרים לבניין	

חברות המעוניינות להיענות לביקושים וההצעים הנ"ל ו/או לספק מוצרים ושירותים אחרים, תפנינה לחברת ברטר:

טל' 659620, 03-652780, רח' אחוזת בית 3, תל־אביב.

B ברטר

ניחום נוערכות תדמית

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

יש מגן לקו ברלב

"ישנם מאורעות בחיי אדם, שגם שתיים־עשרה שנים אינן יכולות להקהות את עוקצם", אמר שר המשטרה, חיים בר־לב, שהגיב אתמול על הצעות לסדר־היום בעינייני מש־טרה. בא השמן עם חבר־הכנסת חיים קופמן, שכרך בהתקפתו על שר המשטרה את אירועי מלחמת יום כיפור, כאשר נפרץ קו ברלב.

"במשך 17 חודש של מלחמת ההתשה עמד קו ברלב בכבוד בכל ההתקפות של המצרים עליו", אמר ברלב. "באוקטובר 1973 התרחש מצב שהיה פתקציה של אירועים בשבועיים שקדמו לאותו האירוע, והוזן דילולו מוצבים. הוציאו מנקים והחליפו את כוחי האדם שהיה גם באנשי מילואים מכעיף ב'. התוצאה ידועה".

"באו מלחמת ההתשה, לא נמצא פתרון טוב יותר להחזקת קו. לא בישראל ולא בצבאות אחרים". סיים ברלב. אחרי דברים אלה, הבקיש שר המשטרה לדבר בעינייני מבחרו.

ע.בר

אין ויכוח

ועדת החינוך של הכנסת דנה אתמול בפרובלמטיקה של המפגשים בין דתיים לחילוניים. אורח הוועדה היה יועץ שר החינוך והתרבות לשעבר, הד"ר דניאל טרופר, העומד כיום בראש תנועת "גשר" לפגישותיים משותפים בין הדתיים לחילוניים.

לבודת עמיתם הידועה של חברי־הכנסת שולמית אלוני ומרדכי בר־און בר"ץ בעינייני דת, הד"ר טרופר ורב אורתור הוקסי, הוא יצא בתוקפה נגד תופעת הקיצוניות בחזרה בתשובה, וטען כי: "חזרה שיש בה התנכרות לבית, ניתוק מהחברה, פיתוח עוינות כלפי המדינה — היא צורה בהפיר".

לחברי־הכנסת לא נותר אלא להעיר ראשיהם מהסכמה לדברי האורח. לא היה ויכוח.

ע.שרשן

נרות כנגד כל הצרות

צעירי מפ"ם בחיפה בחרו לציין אתמול את טקס הדלקת נרות החנוכה בצורה מקורית — הם הדליקו את כל העצבויות והקדישו כל נר לנושא אחר: נר לדוקיום יהודי־ערבי הדליקו הסתקנית מלאונה באיריה השוזן הכדורגל זאהי ארמלי; נר לבאבק בנגעות הדליק דב ירמיה; נר למאבק בגיוס התערבות הדליק הבימאי והשחקן איציק ויינגרטן; נר נגד האבטלה הדליקו שני יושבי־ראש של ועדי־עובדים: ראש ועד אתא מנחם פלד וראש ועד מספנות ישראל חיים אמוראה; נר לפתרון הבצוקה החברתית — יו"ר ארגון העובדים הסוציאלים רעיה רי־סינג, ובשה יונה; נר למען הבר־יאות בישראל — מנהל ביה"חולים

מ.י

מי מכיר את לנה?

כרמל. הד"ר שמואל פרסר: נר לטיפוח ההשכלה הגבוהה — יו"ר אגודת הסטודנטים באוניברסיטת חיפה שמואל בן־נפתלי. הד"ר חנה רוזמן: נר למען עתיד הצע־ירים בישראל — עמוס קרמר נציג הדור הצעיר במפ"ם.

לא, לא לנה מרטר בעלת הסוודר, אלא זמרת ישראלית ששמה הישראלי קשה לביטוי בר־חבי העולם. זו אילנה אביטל, שחברת התקליטים סי־בי־אס ב־צרפת החתימה על חוזה הקלטות בכל העולם, והחליטה לשנות את שמה לשם הביטוי "לנה".

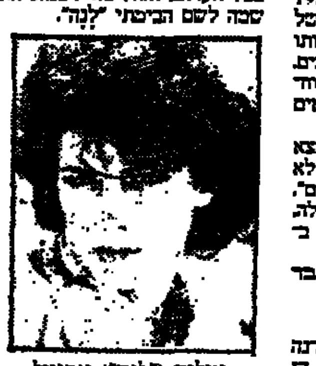
אילנה ("לנה") אביטל

עם זאת, בארץ תמשיך הזמרת להופיע בשמה האמיתי, וכך תעשה בשצאיה־הכנסת הקרובה בקולנוע דן התל־אביבי.

בימים אלה היא משתתפת במסמיכל הדיפני, ובשבוע הבא תבוא לפאריס, משם תמשיך למסע של יחסי־ציבור ללהיטה "קונקריד", שהופק ברחבי אירופה לפני שבועיים.

ש.ברעה

שפופרת משחת השיניים — הסוף?

יואכים צלך, איש־עסקים אמיד ברגנסבורג שבגרמניה, עומד להתעשר טוב בלחיצת כפתור". האיש, בעל מפעל תרסיסים, החל בתרסיס לשיער וכלה בתרסיסי חיטוי, עומד לשווק משחת שיניים במיכל־לחץ אשר, לדבריו, "בעצם תהרוג את שפופרת האלו־מיניום".

כמות המכלים המשווקת ב־1986, נאמדת בכמאה מיליון. מפעלו עורך עתה שורת ניסויי צרכנים, לבדוק אם כדאי לשווק במכלי תרסיס גם דבש, גבינה רכה, ממרח שוקולד, חרדל וכשות נוזליים.

יואכים צלך גא בהמצאתו וטוען כי בעוד שפופרות האלומיניום מאבדות את צורתן לאחר הלחיצה הראשונה — המכלים שלו שומרים על צורתם גם בשעה שהם ריקים.

א.קרן

בעריכת עדית רוזנבלום

כ־3000 התעללויות של הורים בילדיהם נעשות בארץ מדי שנה

רק 500־600 מהן מגיעות לידיעת הגופים המטפלים בנושא

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

רק 500־600 בתוך כ־3000 מעשי התעללות פיסית של הורים בילדים, מגיעים מדי שנה לידיעת הגופים בישראל המטפלים בבעיה. יותר ילדים מתים מהמסמנת הילד המוכה מאשר מתאונות או ממחלות כרוניות.

דברים אלה נאמרו אתמול, בכינוס ההצרכותי של "הילד המוכה" שנערך באוניברסיטת תל־אביב, מטעם האגודה להגנת הילד (אל"י), האגודה הישראלית לגדילה ולהתפתחות והחברה לפסיכיאטריה של הילד והמתבגר.

יו"ר אל"י, ד"ר הניתה ציברין, הקרינה לפני באי הכינוס שקפים של ילד שפני ידו נכוותה קשה אחרי שאמו טבלה אותה במים רותחים, ילד שבעורו כוצצו חתכים בסכין מטבח, ילד ששיער ראשו נתלש וילד שהורעב. היא ציינה כי לא כל המקרים המגיעים לידיעתה הם של הכאה וכי מדובר גם במקרים של הזנחה, כתוך זה תינוק שהורתיו לא החלפו שבועיים, ילד בן שנתיים שהורי נעלו אותו בבית ונסעו למשך יותר משבוע, הורים שמנעו בתת־כוון טיפול רפואי מילדיהם וכאלה שלא הגנו על הילדים מפני תכבירים רעילים המצויים בבית.

ד"ר ציברין סיפרה, כי בתמונה לא מכבר באה"ב, הקרין בפניה איש משטרה אמריקאי, סרטונים פורנוגרפיים, תוצרת כחול־לבן. באחד מהם, נראה גבר מבצע מעשה סדום בילד בן 10. בשני — גבר המקיים יחסי־מין עם ילדה בת 8.

מנהל בית־החולים הפסיכיאטרי "גהה", פרופ' שמואל טיאנו, סיפר כי לפני ימים אחדים, הובאה לבית־החולים ילדה בת 6, לטיפול בשל הפרעות קשות בשינה והוסר תיאבון. הילדה מתגוררת עם אמה הגרושה ומבקרת אצל אביה פעמיים בשבוע. התברר, כי בכל ביקור שנמשך שעות אחדות, נהגו האב וחבריו, בני 30־40, לקיים עימה יחסי מין.

פרופ' טיאנו ציין כי בעוד שקל יחסית לאתר חבלות גופניות בילדים, קשה בהרבה לאבחן ילדים שהוריהם מתעללים בהם רגשית.

יזם קרקעות: אגרור את שרון ושמיר

(המשך מעמוד 1)

לדון על עבירות, כביכול, בעניין רכישת הקרקעות בשטחים. אני אעלה להוכן העדים בבית המשפט אישים בכירים, ביניהם יצחק שמיר ואריק שרון, שכביכול רתמו אותי, ודרים אחרים, לרכוש יותר ויותר אדמות ולהקים כמה שיותר מהר פרויקטים בשטחים", כך אמר אתמול לסופר "הארץ" אחד מגדולי היזמים בנושא סחר הקרקעות בשטחים, שבחקר בשבועות האחרונים במשך שעות רבות, על־ידי חוקרי היחידה להקירת פשעים חמורים במשטרה.

האיש, הקשור להרבה כאחד עסקי־אות בעינייני הקרקעות בשטחים, הדגיש, כי לא יהיה מוכן "לשלם כעד פעולות שעשה בעידוד ובהכוונה של גורמים ממלכתיים בכירים" וכי אם יהיה צורך יפתח את הפה "ויהיה כנסאציות".

לדבריו "אישי מבטל ובעלי תפקידים בכירים בליכוד האיצו בעצמו, בו ובחבריו לוותר על פורמאליסטיקה, על ניירות ומסמכים ולפעול מבלי להתמהמה ברכישת קרקעות בשטחים". עוד אמר האיש, כי אישים בתפקידים ממלכתיים בכירים הבטיחו או "הכל יהיה בסדר. לא צריך לדאוג כל כך לניירות. אנחנו נסדר את העניינים. צריך לעלות על הקרקעות ומהר".

"עכשיו מתנהלות חקירות המשטרה בדיוק בנושאים האלה ובקשר לניירות, למסמכים שלא הוסדרו אולי כמו שצריך ולפטנות. מתנהלים הפרו־טאליים הידבים שנעשו או בעידוד הגורמים הממלכתיים", אמר האיש שהוזה, כי גם הוא הרים תרומות כספיות לגופים שסייעו ביישוב הגדה ואשר היו מזוהים עם הליכוד.

סגן השר, מיכאל דקל, ייחקר על־ידי ראש אגף החקירות במשטרה ועל־ידי ראש היחידה לחקירות פשעים תת־ניצב שמעון סביר. כנראה כבר בתחילת השבוע הבא, בעקבות חומר חקירה רב שהצטבר בידי החוקרים.

בימים האחרונים נמשכה באינטנסיביות חקירת עוזרו לשעבר של דקל במשרד החקלאות, אבי צור. העצור זה 10 ימים. צור מובא בכל יום למשרדי היחידה לחקירות פשעים ונמצא שם משך שעות רבות בכל יום. החוקרים אינם מאפשרים לו לשוחח עם איש חוץ מפרקליטו. הם מפרידים בינו לבין נחקרים אחרים.

צור נראה מותש מהחקירה המתמשכת אך אומר, כי יחס החוקרים אליו הוא הוגן וטוב. החוקרים משכיחים ללחוץ על אבי צור לספר על חלקו של סגן השר דקל בפרשיות שבהן נחקר עליהן. מאחר שלפי עדויות שבידי החוקרים לא פעל אבי צור במשרד החקלאות אף פעם על דעת עצמו, אלא על פי הוראות של הממונה עליו, סגן השר מיכאל דקל. רקל, לדברי החוקרים, הקפיד מאוד על משמעת עוזריו שהופעלו רק כידי עתו.

בחודשיים האחרונים נחקרו על־ידי חוקרי היחידה לחקירות פשעים לפחות 20 סוחרי קרקעות ויזמים בפרויקטים בשטחים ונגבו מהם עדויות מפורטות. בשבועות האחרונים מתרכזים החוקרים בעיקר בחקירת פרשיות של סחר קרקעות באזורים סמוכים לקלקיליה. כדי להבהיר פרשיות סתומות וסתירות, ערכו החוקרים כמה פעמים עימותים פנים אל פנים במשרדי המשטרה בין סוחרי קרקעות, יזמים ונחקרים אחרים.

עומס תלונות

חוקרי היחידה הארצית לחקירות פשעים, המצויים כעיקר בשבועות האחרונים תחת עומס תלונות הזורמות אליהם מצד תושבים ערביים בקשר עם סחר הקרקעות בשטחים. גורם מקורב לחקירות המשטרה בנושא הקרקעות אמר לסופר "הארץ", כי רבות מהתלונות הן כנראה תלונות כוזבות המוגשות בלחץ של גורמים לאומניים בשטחים, כדי לבטל עסקות שבעשו בשעתו מרצון ובכיף.

תלונות הערבים על מעשי זיוף, איומים ומרמה, כביכול, בעת שמכרו קרקעות, מחייבות את חוקרי המשטרה לגבות מאות עדויות המשתרעות על אלפי עמודים.

לסופר "הארץ" נודע, כי רבים ממגישי התלונות בשבועות האחרונים דורשים מהמשטרה לתת להם אישורים על הגשת התלונות. רבים מהם באים בנצודה מאורגנת מלווים בעורכי־דין ערבים, המרכזים את התלונות.

לפי הערכה אחת, מגישי התלונות משתמשים באישורי המשטרה על הגשת התלונות כבתעודות יושר, כדי להוכיח לגורמים ערבים, כי מכרו את אדמותיהם ליהודים בגלל איומים, לחצים ומעשי מירמה.

דקל ייחקר כנראה ביום ב'

גדעון אלון, סופר "הארץ" מוסר, כי בהתייעצויות בין צמרת המשטרה לבין היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר והגורמים בכירים בפרקליטות המדינה, סוכם כי סגן שר הבינוי והשיכון מיכאל דקל יוזמן ביום שני הבא לחקירה במטה הארצי של המשטרה בירושלים.

דובר המשטרה הכחיש אמש את העובדה שדקל יוזמן לחקירה ביום ב'. הדובר סירב לציין אם יוזמן סגן שר הבינוי לחקירה.

לסופר "הארץ" נודע, כי ראש אגף החקירות ניצב יחזקאל קרתי וראש היחידה לחקירות פשעים חמורים, תנ"צ שמעון סביר, יגבו את עדותו של דקל ויבקשו ממנו להשיב על שורה של שאלות בפרשת הקרקעות.

גורם בכיר במשרד המשפטים הדגיש אמש, כי בכל מהלך חקירת המשטרה בפרשת הקרקעות, עוד בטרם נעצר עוזרו לשעבר של דקל, אבי צור, ליוותה פרקליטות המדינה מקרוב את החקירה וכל הפעולות שיש להן היבטים משפטיים, נעשו בתיאום מלא בין היחידה לחקירות פשעים חמורים במשטרה לבין פרקליטות המדינה.

דובר משרד המשפטים יצחק פיינברג סירב אמש לאשר או להכחיש את הידיעה, כי הוחלט לזמן את סגן השר דקל לחקירה. הוא ציין, כי משרד המשפטים אינו נוהג לתת פרסום מוקדם לזימונם של אנשים לחקירה.

סופר "הארץ" מציין כי באופן פורמלי לא חייבת המשטרה לקבל את אישורו של היועץ המשפטי לממשלה על מנת לזמן לחקירה או לגביית עדות חבר כנסת, הגם שהוא נהנה מחסינות. אבל זה כמה שנים קיים נוהג שבמקרים שבהם יש כוונה לזמן לחקירה שר או חבר כנסת, נועצים ביועץ המשפטי לממשלה, כדי לקבל את ברכתו להחלטה.

(ע). שר המשטרה חיים בר לב הגיב אמש על טענותיו של טענותיו של שר החוץ יצחק שמיר, לפיהן המשטרה מנפחת את פרשת חקירת מכירת הקרקעות בשומרון:

"המשטרה איננה מנפחת ומוציאה ידיעות. מה שמתפרסם הוא בחלקו דיווח על כתבים מתדיינים בבית המשפט על הארכת מעצר, וחלק הוא ספקולציות. הניפוח הממשי החל כאשר חבריו של מר שמיר, רוני מילוא וחיים קופמן, התחילו לתת לה מימד פוליטי, וכמובן שדבר כזה לא יכול להישאר חד צדדי", אמר השר בראיון ששודר בתכנית "היום הזה" ברדיו.

ביחס לטענות מר שמיר על המתחת בחקירה, אמר שר המשטרה, כי מדובר ב־300 תלונות שהוגשו. "חלקן קשור לזה ואלה באלה. החקירה לוקחת זמן."

ישראל הגישה רשמית לארה"ב בקשת הסיוע לשנת 1987

מאת שלמה מעוז

שר האוצר יצחק מודעי הגיש אתמול רשמית לשגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג את בקשת הסיוע של ישראל לשנת התקציב האמריקאית 1987. ישראל מבקשת סיוע של 2.3 מיליארד דולר לרכישות ביטחוניות ולמעלה מ־1.2 מיליארד דולר סיוע כלכלי — הכל כמענק.

בירושלים אין מעריכים כי ארה"ב תיענה למלוא בקשת הסיוע הצבאי. ההערכה היא כי הסיוע הצבאי יסתכם בכ־1.9 מיליארד דולר בלבד ואילו בתחום הסיוע האזרחי תהיה היענות מלאה. השגריר אמר כי להערכתו פרשת המרגל פולארד לא תשפיע על בקשת הסיוע, אך אמר כי גם לארה"ב קשיים תקציביים והבקשה הישראלית תיבדק בזהירות. שר האוצר הבטיח כי ישראל לא תבקש בשנה הבאה סיוע מיוחד כפי שקיבלה השנה. עוד ציין את הישגי התכנית הכלכלית בתחום האינפלציה ומאזן התשלומים.

3 מיליון דולר יועברו מיד לספקי בתיה"ח

מאת שלמה מעוז סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראש הממשלה, שר האוצר ושר הבריאות סיכמו אמש להעביר מיד שלושה מיליון דולר לספקי המזון והתרופות באר בתי החולים. שלושה מיליון דולר נוספים יועברו בתוך זמן קצר. לפי רשימות של משרד הבריאות, כ־להלן: מיליון דולר לבתי החולים של הדסה, מיליון דולר לבתי החולים הממשלתיים ומיליון דולר לספקי התרופות מחו"ל.

זמיר שוקל צעדים משפטיים נגד צולר על דבריו נגד שרים

מאת גדעון אלון סופר "הארץ"

היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר עשוי לנקוט צעדים משפטיים נגד המישנה לנציב שירות המדינה מיכאל צולר, בעקבות התבטאויותיו החריפות נגד שרי הממשלה ונציב שירות המדינה אברהם בתן.

נודע כי פרופ' זמיר זימן באחרונה את מיכאל צולר לשיחה, בה דן עם צולר בהשלכות המשפטיות שיש להאשמות החריפות שהטיח צולר נגד ראש הממשלה וכמה משרי הממשלה בראיון לאבן יפת ב"הארץ".

הדולר עלה

לונדון (אי פי). הדולר האמריקאי עלה אתמול לעומת רוב המטבעות האירופיים, למרות התערבותו של הבנק המרכזי של גרמניה המערבית. הלירה שטרלינג המשיכה לרדת בגלל מלחמת מחירי הנפט עם אופ"ק.

לדברי סוחרי מטבע בלונדון, עלה הדולר בגלל רכישות של גופים שונים לקראת סגירת מאזנים לסוף השנה.

כאשר הגיע מחיר הדולר ל־2.599 מ"ג, התערב הבונדסבנק ומכר כמות שגודלה לא פורסם, של דולרים. למרות זאת היה שער הדולר בסוף יום המסחר 2.545 מ"ג, לעומת 2.540 שלשום.

שיחת היום / לילי גלילי

עם: סמי נחמיאס, לשעבר קצין מודיעין ראשי של המשטרה
על: "העליהום" של הליכוד על המשטרה

הארץ הופכת לרעבה לגנגסטרים

"העליהום" על המשטרה הגיע לשיאים חדשים. קודם ח"כ מילוא מטנף נכפות אישיות. אחר כך מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, אומר בעצב שהמשטרה היא כלי שרת פוליטי. של המערך כמובן. מה זה עושה למשטרה?

לא הרבה. המשטרה, במרבעות המקצעת שלה, יש לה גם דברים טובים. במרובעות הוי יש כח חוסן בלתי רגילים. מילוא בכלל עשה צחוק מעצמו. מה איכפת לאיזה שוטר מרצי מילוא? מילא. אינו אישיות כלכלית בכירה. או עורך דין גדול שבא ואומר לשוטר צעיר: "איפה תעבוד בדיוק כשתשתחרר? אני מחפש אנשים כמוך בדיוק". זה עוד יכול לעשות רושם. אבל פוליטיקאי?

באופן אישי, נתקלת במצבים כה אי נעים?

לי קרה דבר אחד. כשעלו הוד־דות בפרשת ידלין, אמרתי לחבר'ה (צריך להגיש שכטמרה): "אם אנחנו מפספסים, והוא יהיה נגיד, לא נקבל אף גרוש". ובסוף אני כעיתי. לפני כמה זמן שמעתי שיחה בין שני אנשי משטרה ותיקים, שניסו לברר ביגם לבין עצמם מקרים של לחצים של הדרג הפוליטי על התפתחות חקירה. הם הגיעו למסקנה שהמקרה היחיד, היה בפרשת תל גיבורים.

אתה כאילו מתאר איזה חוסן פנימי המובנה באישיותו של השוטר. התחסן אותו לעמוד מפני לחצים.

השוטרים הם מאד מורטמעים. בשביל לא להשתמש במילה אחרת. פעם הגדרתי את זה שהשוטרים הם "ארצה" באישיותם. מה שמגן עליהם. זו מערכת נהלי העבודה הנוקשה. אותת הצבאות במשטרה, היא העבודה במערכת כל כך ממושמעת. שהצבא הוא "ברודקיסט" לידה.

אבל בכל זאת, בסכו"ם ראש הממשלה מטיח האשמות כאלה. כן הכתב בכה מהשטרה לכך הוא תירוץ לעצמם: "אולי יש בזה משהו". זה מכרסם בחוסן הציבורי.

ללא ספק. הצבא הוא אולי צבא העם, אך המשטרה היא קודם כל זרוע לאכיפת החוק של הממשלה. יש לה צייתנות אוטומטית לעצם האמירה של הרשות. בכך כרת מ"מ ראש הממשלה את הענף שהוא יושב עליה. ופגע בסמכות שמוענקות לו בתוקף תפקידו היום, וזה הצפוי לו אולי בעתיד. רק צריך לזכור, שההתקפות הבר־טות היום, הן לא מכוח יהוד משטרה הסתנתה, אלא בגלל אופי התוקפים שמעוים לעשות זאת.

אבל בעצם ההתקפה, כמו גם ההתקפה על היועץ המשפטי ומ־ערכת המשפט, הם משניע את אופי המשטרה הבאתית כשוף כאמנן הציבור.

בגלל תופעות כאלה, הציבור איבד כבר כזמן את אמונו במערכת עשיית החוק, והארץ הפכה רעבה לגנגסטרים, וכוח הרצאה לפועל. בתחום הפוליטי, קוראים לזה דיקטטור. זה מה שמדאיג אותי, וזו הסכנה האמיתית של תופעות כאלה.

ירדן מספקת חשמל לסוריה

רבת עמון (ע"ט). ממשלת ירדן החלה לספק חשמל לסוריה, במסגרת תוכנית משותפת שעליה הוחלט ב־1978 ואשר הוקפאה ב־1980, כך נודע ממקור רשמי ברבת עמון.

ירדן מספקת עתה לסוריה 70,000 קילוואט שעה, וכמות זו תוכפל מיליון בשנה הבאה.

החשמל נועד לרשת של אזור דרעא בדרום סוריה, 90 ק"מ בצפון לרבת עמון.

חידוש שיתוף הפעולה בתחום זה חל עקב ההתקרבות שהתהבכנה באחרונה בין שתי המדינות, הודות למאמצים של ועדה פיוס ערבית.

בריטניה דנה בדמשק בקידום התהליך המדיני

מאת יצחק צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בריטניה החלה לעשות מאמצים חשאיים כדי לקדם את התהליך המדיני בהזרת עם ביקורו בבירה הסורית של סגן שר החוץ הבריטי טימותי רנטון, הנערך בעיצומו של הפיוס הירדני־סורי.

רנטון אמור להיפגש היום עם הנשיא אסד ועם סגנו עבד־אל חלים חדאם. מדמשק יבוא סגן השר לביקור בן שלושה ימים בירושלים כדי לדווח למנהיגים ישראלים על עבודתה הבריטית של כוונה.

סרט ציאתו לאחר אמר סגן השר ל"הארץ": "כי אין בכוונה להורחן ללונדון בהיותה ירדנית פלס־טינאית נוספת בבקום זו שנבכלה בספירתה לפני כחודשיים.

גירעון משרד העבודה והרווחה — 18 מיליארד ש'

קצב: המשרד מתקשה למימון סידור מפגרים בפנימיות — גם בשל עליית התעריפים

מאת גדעון אלון סופר "הארץ"

גירעונות משרד העבודה הרווחה מסתכמים ב־18 מיליארד שקל. כך עולה ממכתב ששיגר שלושם שר העבודה והרווחה, משה קצב, אל שר האוצר יצחק מודעי. השר קצב הדגיש, כי הגירעון הגדול ביותר נמצא בסעיף כוח אדם (יותר מ־10 מיליארד שקל).

בן סוכל המשרד מגירעון של 3 מיליארד שקל בתחום החזקת ילדים בפנימיות, למרות ההפחתה שחלה במספר הילדים המטופלים בפנימיות.

גירעון של 2.8 מיליארד שקל קיים בנושא סידור מפגרים בפנימיות, הנובע מעלייה תלולה בתעריפי החזקת מפגרים בפנימיות והעדר תקציב ריאלי.

פלשתינאי נידון באיטליה ל־14 שנה בכלא על החזקת נשק

מאת דוליה לוברוטמה סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). בית משפט בפירנצה שבאיטליה גזר 14 שנות מאסר על סאראת סאלם עבדל, פלשתינאי בן 38, המציג את עצמו כקצין אש"ף, על אחזקת מחסן נשק (20 ק"ג חומר נפץ, שני אקדחים "מאקארוב" 9 מ"מ תוצרת פולין, שני רובים צ'כיים אוטומאטיים, תחמושת ומכשירי קשר חדישים). במשפט הוכח כי האיש היה ברומא כשהותה מסוף חבלה בראש־השנה בקפה דה־פארים ברחוב ונטו. מהתפוצצות נהרג אדם אחד ונפצעו בכלם כמו לפחות במקום.

כשנעצר, נמצאו במשרד "בריטיש אירווייס" לא רחוק מבית־הקפה. כמו כן ידוע כי פגש את אבו עבאס ביר־גוסלאביה אחרי שעבאס עזב את איטליה בסיוע ממשלת רומא ב־12 באוקטובר. המשטרה ממשיכה לחקור אם היה מעורב גם בפרשת "אכילה לאורו".

יש לציין כי המשפט הזה אתמול תגמר בדיוק בתום מסקדדין. יחד איתו נשפטו אתמול ראנצו וארמנה. ששיתוף פעולה עם השלטונות באיתור הפלשתינאים, וניטסו, בתו, שאצלה התגורר. הם נשפטו לשנה אחת מאסר כל אחד.

הצנזור דורש מזמיר לנקוט צעדים נגד כתב "קול ישראל"

בשל שידור ידיעה על נסיעת ארנס לארה"ב

מאת לילי גלילי סופרת "הארץ"

הצנזור הצבאי הראשי פנה אל היועץ המשפטי לממשלה, הפרופ' יצחק זמיר, בבקשה לנקוט צעדים נגד הכתב המדיני של "קול ישראל", שמעון שיפר, בשל שידור הידיעה על נסיעתם של השר משה ארנס וער"ד רם כספי לארה"ב, בעניין חקירת פרשת פולארד. במכתבו לזמיר מציין הצנזור כי הידיעה לא הובאה לאישור הצנזורה כנדרש. העניין נמצא עתה בבדיקתו של הפרופ' זמיר.

גינדי ובניו

הכל על משפחת גינדי. רינה גינדי, אשתו של אברהם: היינו בשוק... עזרא גינדי, אחיו הבכור: הוא לא רצה להיות אלוהים של אף אחד. דיוקן משפחתי מאת ענת מידן, רונית ורדי, אלעזר לוין

סיני שווה כדור

מאיר שניצר על מייקל צ'ימינו, במאי "צייד הצבאים", שהפיל את "יונייטד ארטיסטס", החוזר עכשיו עם "שנת הדרקון". סרט חדש. הגהינום. לדעת צ'ימינו, צבעו צהוב...

נגר לכלבים

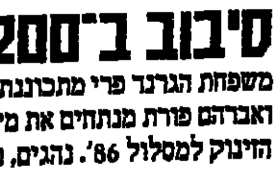

צבי גילת נפגש עם טוני נגר, עבריין, מתחבא. מי רוצה לחסל אותו? איפה המשטרה?

סיבוב ב־200 קמ"ש

משפחת הגרנד פרי מתכוננת לשנה הבאה. רוני אהרונוביץ ואברהם פורת מנתחים את מירוץ המכוניות הגדול, לקראת הזינוק למסלול 86'. נהגים, ביצועים, עסקים, קהל...

איציק יושע על מיקי פלד. האיש שמרוויח מרבקה זוהר ■ דליה פדלרנר מבשלת פטריות חדשות ■ שאול אברון, ירון לונדון, שרית ישי־לוי ■ אילן כפיר, חנן קריסטל, שלום קיטל ■ יענקל'ה רוטבליט

כולם מחר ב חדשות

המעלות של אל על

קהיר	14	25	מ"ח	10	23
אתונה	10	15	מ"ח	10	16
בוקארשט	5	7	מ"ח		
רומא	11	14	גשום	5	18
ז'נבה	1	5	מ"ח	0	7
ציריך	0	4	מ"ח		
פרנקפורט	0	3	מ"ח	2	7
וינה	5	6	גשום	2	5
פאריס	1	3	מ"ח		
אמסטרדם	1-	3	מ"ח	1	4
בריסל	0	2	מ"ח	0	8
מדריד	5	13	מ"ח	2-	7
לונדון	5	8	גשום	7	10
קופנהאגן	3-	2-	מ"ח	3	6
שטוקהולם	10-	9-	מ"ח	18-	10-
ליסבון	10	12	גשום	9	14
ניו־יורק	4	8	מ"ח	9	5

(כותרות הטבלה: ממע' מינימום | ממע' מכס' | | הטמפרטורות אתמול)

אל על — הנוסע המאושר

קואופרטיב דן

משתתף בצער העובדת

מיכל שרון והמשפחה

במות האב ז"ל

למשפחת שטרן

תנחומינו הכנים במות

הרעיה—האם

משפחת פריצקר

אנו משתתפים בצערו של עובדנו החבר

אהרן סרי

על מות אמו יונה ז"ל

ומביעים את תנחומינו למשפחה

בתי זיקוק לנפט חיפה בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

אליהו שמש והמשפחה

במות האב ז"ל

לחברתנו היקרה גלילה
ולילדים ברוך, עדי ואורית

משתתפים בצערכם ובאבלכם הכבד במות יקירכם

עו"ד אמנון כצמן ז"ל

יולה ודני אבידן | דיזה וצבי מאירסון
אילנה ויעקב בריקת | גילה ושלום רובינזון
רות ואבנר גולן | דבורה ואברהם שביט
אילנה ושמעון גרפונקל | זיוה ויהושע שגיא
יעל וגבי לב עוז | רחל ודוד שדות
ורדינה וד"ר אלי סימון

בצער עמוק אנו מודיעים על פטירתה של

תמר דביר

ההלוויה תתקיים ביום ו' א' בטבת (13.12.85) בשעה 11.00 בבית הקברות החדש של רמת השרון (כביש גהה — צומת מורשה). אוטובוס ייצא מבניין המועצה המקומית של רמת השרון ברחוב ביאליק בשעה 10.30.

המתאבלים:
בעלה: זאב דביר
בנה וכלתה: אריה וצילה
נכדיה: רון, אילן ודפנה
והנין תום וכל ב"ב

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

אלפרידה (פרידל) לוין

ההלוויה תצא היום יום חמישי כ"ט כסלו תשמ"ו 12.12.85 בשעה 2.00 אחה"צ מבית המנוחה רח' הנשיא 78 בחדרה לבית העלמין הישן.

אבלים:
בעלה: בנו לוין
בנה: אוריאל ויהודית לוין וילדיהם
בתה: רותי ומיכה כהן וילדיהם
אחותה: גרטרוד סימון — מנהיימר
ובני המשפחה בארץ ובחו"ל

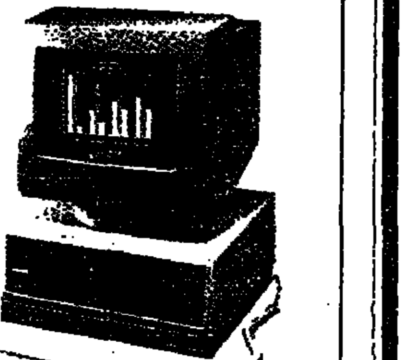

M24

ביצועים של AT במחיר של PC

שיווק ואחריות של אלקטרה

M24 — מחשב מיקרו שמציע לך הרבה יותר:

● מהירות שיא - פי שניים וחצי מ־XT IBM. ● תואמות תוכנה מושלמת - לשוק התוכנות הסטנדרטי ולתוכנות IBM PC.
● גב חזק - של אוליבטי, החברה מס' 1 לעיבוד נתונים באירופה וחברת הענק האמריקאית AT & T.

המחשב האישי
olivetti M24 הידיד היחיד שמתאים לך.

מרכז מחשבים
רח' המלך ג'ורג' 51 ת"א. טל' 288706, 03-298989
פתוח בימים א'-ה' 08.30-17.00; ביום ו' סגור.

אלקטרה

בר־לב יוצא נגד "ההתקפה חסרת התקדים" על משטרת ישראל

"אם רוצים לקיים כאן מדינת חוק יש להניח למשטרה לפעול"

באולם המליאה

/ עמוס בדורד

תוך הבעת ביטחון שהמשטרה לא תיבהל מחברי הכנסת הבאים להתע־רב בענייניה ולא מכני עצמו, ביקש אתמול שר המשטרה חיים בר־לב משי־לושה ח״כים שהציעו דיון בנושא — שיסתפקו בהודעתו ויוותרו על הרעיון של דיון במליאה. השלושה, ויקטור שםטוב (מפ״ם), יוסי שריד (רצ) וחיים רמון (מערך) אכן נענו לו.

בסוף הכינוס ברב בר־לב ניתנה רשות הדיבור לחיים קופמן (ליכוד — תחיה), יו״ר הקואליציה. כאשר שרבים בין החיצים של המבקרים הופנו אליו ואל סגן שר החוץ רוני מילוא (ליכוד — תחיה), בשל התבטאויותיהם נגד המשטרה ובשל הופעת מילוא ביהודה החוקרת את פרשת הקרקעות בגדה המערבית.

קופמן אמר ש״הפרשיות״ השנויות הקשורות במערך ובמפלגת העבודה עלו לפעולות מילואר רולה. בין היתר הזכיר את בנק הפועלים, את עיסקות הקיבוצים עם דוד בלאס, ואת יתכרת ארקיע. חקירות אלה מרושלות במשך שנתיים, הוא טען. המשטרה יודעת את הפרטים, אך חוששת להי־כנס לעובי הקורה.

בר לב הזהיר מפני התופעה החדשה בחיינו הציבוריים, שהיא לדעתו חמורה מאוד. זוהי התקפה חסרת תקדים נגד משטרת ישראל, תוך ניסיון להציגה כמי שמודרכת על ידי שיקולים פולי־טיים. נאמר גם שהמשטרה עושה זאת מפריצות, כאילו צריך היה לעשות חקירות כאלה בנחת.

הוא עצמו, אמר בר־לב, בעולם לא התערב, הנחה או רמז למשטרה מה לחקור וכיצד לחקור. הוא הדין בקרקעות ביו״ש. חקירה זו החלה עוד בימי הממשלה בראשות הליכוד. אין שום יסוד לטענה שהוקצו אמצעים גדולים במיוחד לחקירה זו. להיפך — היא נחקרת על ידי יחידה קטנה, 15 איש בסך הכל. העובדים באף וכל הזמן בבקשת תיגבור. שום תלונה נגד בלאס לא נמצאת עתה במשטרה, החומר כולו הועבר לפרקליטות.

אם רוצים להמשיך כאן לקיים מדינת חוק, יש להניח למשטרה, הזהיר השר. עקרון יסודי בפעולתה הוא שהכל שווים לפני החוק. הכלכון לעולם לא יאמר למשטרה כלישהי מקרישת את האצבעים. החוק מגן על חברי הכנסת, בהעניקו להם חסינות מפני התערבות של הרשות המבצעת. עכשיו מתרחש מצב הפוך: יש להגן על עובדי המדינה עושים מלאכה קשה דווקא מפני חברי הכנסת. למצב כזה אין חוק מיוחד. ועל כן הוא מקווה שהמשטרה תדע להיות חזקה מספיק ולא תיבהל.

לא יבוטלו תקנות שעת חירום

בלי אפשרות להתקין תקנות לשעת חירום לא יכלה לצאת לפועל התוכנית הכלכלית של הממשלה — אמר שר הכספים משה נסים בתשובתו להצעת חוק פרטית של אליעזר גרנות (מפ״ם) שביקש לבטל את מצב החירום הקבוע המעניק לממשלה אפשרות להתקין תקנות תוך עקיפת הכנסת, והנימוק לכל חקיקה אחרת. הצעת גרנות הוסרה מסדר היום.

הציבור נקרא לקלוט חיילים במרכזם

הסכנה לחייהם ולשלומם של חיילים, ולא של חיילות בלבד, הועלתה אתמול בהצעות לסדר היום, עקב הרצחו של החייל כהנא לוי ז״ל. סגן שר הביטחון מיכאל דקל קרא לציבור להיענות יותר לחיילים העומדים בצידי הדרכים והמבקשים לנסוע בטרמפ.

תבוטל המיקדמה על גז

החל בחודש ינואר 1986 תבוטל שיטת המיקדמות לגבי צרכני גז מרכזי. והצרכן ישלם רק תמורת העלות של צריכת הגז השוטפת — אמר שר האנרגיה והתשתית משה שחל בתשובה על שאילתא של חיים רמון (מערך).

עוד גילה השר, שבישראל שוקל הנהגה של שיטת מכירה בהנהגת דלק ומרכזי הלוקה בעדה, שבה יוכל הצרכן (שאינו מחובר לגז מרכזי) להכריז בכלל גז ביתי. הדבר יבטל את הצורך שמחלקי גז, או קבלנים של חברות הגז, יבואו לביתו ויחליפו בכלל הדי כל איכות שנגמר אחד המיכלים.

ועדת החינוך דנה באגודת "גשר"

עוסקת בהפגשת דתיים וחילוניים

מאת סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

פעילותה של אגודת "גשר", המפ־גישה דתיים וחילוניים, נדונה אתמול בוועדת החינוך של הכנסת, בראשות ח״כ נחמן רז. בישיבה אמר המחנך הוותיק מרדכי בר און, כי קשה למצוא להדרכה ב"גשר" יהודים דתיים, שאינם בעלי עמדה לאומנית קיצונית.

מנכ״ל "גשר", דני פרופר, אמר כי מטרתה העיקרית של אגודת "גשר" היא להפגיש דתיים וחילוניים "תוך הצגת היהדות כגורם מתוך". אולם יהוה כפרי מבית הספר הריאלי ציינה, כי לאחרונה גוברת התנגדותם של הורים ומורים להשתתפות ילדיהם בסמינרים של "גשר" בגלל ההקצנה בפעילותו של הציבור הדתי ובעיקר בגלל פעי־לותם של המחזירים בתשובה. במפגשי גשר הם חר־סטיים.

ועדת החינוך גם רשמה לפניה את הודעת מנכ״ל רשות השידור אורי פורת כי רק טעות מקצועית גרמה לכך שלא הוקדש שידור לנאומו של נשיא קוסטה ריקה לפני מליאת הכנסת, נאום זה יופץ בין בתי הספר.

הרמטכ"ל: צה"ל נתקל בניסיונות להמעיט בחשיבותו לביטחון המדינה

מאת נורית כהנא סופרת "הארץ"

"צה״ל נתקל בימים אלו בניסיון להמעיט בחשיבותו בשמירה על בט־חון המדינה, ובהפחתת חשיבות הגורם הקיומי עליו נועד להגן. וכל זאת במסגרת הדיכוח הציבורי המתנהל בי־מים אלה בנושא הקיצוצים בממשלה". כך אמר אמש הרמטכ״ל, רב־אלוף משה לוי, בכנס 1500 מתנדבי צה״ל בצפון. הכנס נערך בקיבוץ יגור.

הרמטכ״ל דיבר בנימה אירונית על תחום הנושאים שבהתעניינות אמצעי התקשורת "נשמע הרבה מאוד על תקריות בגבול, על מתיחות שעולה בעת: אנו באופנה של מתיחות בינינו לבין הסורים" אמר הרמטכ״ל. אבל כל אלה עומדים בניגוד לעשייה הרווקה מאור ודקורי התקשורת.

אלוף פיקוד הצפון, אורי אור, אמר בכנס כי הסכנה לקיומנו הפיזי כעם לא חלפה עדיין גם פה, במדינת ישראל.

רקע / יפעת נבו

"מלאי צאן ברזל" בבתיה"ח אמור להספיק ל־4—6 שבועות

הציבור שהסף שנער באחרונה באמצעי התקשורת — "שימוש במלאי חירום של בתי החולים" — יוצר בלבול מסוים.

יש כמה סוגים של מלאי חירום ליד בתי החולים. ראשית, לבתי־החולים יש מלאי חירום של מזון, דלק, תרו־פות וציוד מתכלה. למשרד הבריאות יש גם שירותי אספקה, האמורים לספק לבתי־החולים תרופות וציוד משקי, אבל לא דלק, לא חשמל ולא מזון. גורם אחר הוא היחידה לשעת חירום — אמנם מסופחת למשרד הבריאות, אבל תפקידה ויעדיה שונים לחלוטין מאלה של מלאי החירום של בתי־החולים.

למעשה, עדיף היה לקרוא למלאים בבתי־החולים — "מלאי צאן ברזל". אלה אמורים להספיק לתקופה שבין ארבעה לששה שבועות. המלאים הללו צריכים לשמש במקרים של הפרעה ביבוא חומרים או אספקתם, כגון סוכר, אורז, תרופות וכדומה.

"מלאי צאן ברזל" של בתי־החולים אמור לכלול ציוד רפואי כמו מזרקים, צנתרים, קטטרים, מיפרקים מלאכו־תיים, חוטי תפירה לניתוח, מכשירי חד פעמי, מכשירי א.ק.ג., מוניטורים, מכונות הנשמה ועוד. כמו כן כולל בצאו בית־החולים — תרופות, חומרי חבישה, מזון שניתן לאחסון, דלק, גזים רפואיים וציוד משקי כמו חומרי ניקוי, שמיכות, לבנים, פיז׳מות, חלוקים לרופאים ואחיות וכי־דומה.

שירותי אספקה של משרד הבריאות הם למעשה מחסנים מרכזיים המספקים חלק מן הצרכים של בתי־החולים הממשלתיים בכל הארץ. במחסני שירותי אספקה מרוכזים תרופות, ציוד רפואי, ציוד משקי ועוד. עם זאת אין שם מזון או גזים רפואיים. כל מחסור בבית־החולים ממשלתי מתמלא על־ידי הזמנה משירותי אספקה, או באמצעות רכישה עצמית של בית־החולים. לכן, כאשר יש בבתי־החולים היום מחסור בתרופות לחולי סרטן, פירוש הדבר שהם צרכו כבר את המלאי המרכזי בשירותי אספקה ואת המלאי הבלאי של עצמם.

ד״ר משה משיח, ראש שירותי אספקה במשרד הבריאות, מבהיר, כי בחודשים האחרונים צרכו בתי־החולים את המלאי של עצמם ונגסו זה מכבר במלאי צאן ברזל של תרופות מסויימות, של מזרקים, של חומרי־חבישה, של שמיכות וכדומה. בפריטים אלה חיים בתי־החולים מן היד אל הפה. עם זאת יש תרופות ויש סוג של ציוד קיים בשפע. האולם מלאי גדול של אקמול אינו עוזר לחולי הסרטן הזקוקים לתרופות הציטוטוקסיות שאינן בנמצא.

היחידה לשעת חירום, המסופחת למשרד הבריאות, היא בעלת מלאי כשלה בכל התחומים הרפואיים, להוציא מזון. תפקידה הוא לשרת בשעת חירום וזה אומר פעולת מלחמה, פיגוע המוני, או אסון טבע. ללא קשר למיקומם של המלאים, בתי־החולים אינם רשאים לגעת בהם. רק הרשות העליונה לאשפוז בשעת חירום רשאית לשחרר משם ציוד. בימים האחרונים היו בתי־חולים שצרכו את המלאים שלהם והיו גם צוותים, שהשתמשו בפריטים של היחידה לשעת חירום, כגון שמיכות. משרד הבריאות התערב מיידית בעניין והציוד הוחזר ליחידה לשעת חירום.

עובדי המוסדות הרפואיים ייאבקו נגד הרס הרפואה הציבורית

"נפתח את מחסני החירום כדי שאנשים לא ימותו"

(עו) — עובדי המוסדות הרפואיים יעשו הכל כדי להיאבק נגד הרס הרפואה הציבורית — הכריזו נציגיהם במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבית סוקולוב בתל־אביב.

יו״ר מטה המאבק להצלת קופת־חו־לים של ההסתדרות, נחום פסה, אמר כי המצב ברפואה הציבורית מידרדר והולך. מדינת ישראל מוציאה לבריאות רק 7.1 אחוזים מהתל״ג שלה וזהו סכום נמוך. גם השתתפות הממשלה בתקציב קופ״ח של ההסתדרות ירד מ־30 אחוז ל־8.1.

הוא הדגיש כי הגרעונות במערכת הבריאות מצטברים ומגיעים למצב של סיכון בריאות האוכלוסיה. קופ״ח מצידה ממשיכה במאבק ע״י הגדלת המס האחיד. נוסף על כך מתייעלת הקופה ואף מפטרת עובדים.

בקופ״ח מועסקים כ־30 אלף עוב־דים.

יו״ר הארגון הארצי של עובדי קופ״ח, חיים ברנע, אמר, כי "מערכת הרפואה הציבורית מתמוטטת ומחסני התרופות ריקים בחלקם". הוא הודיע, כי המוסדות התחילו להשתמש במח־סני החירום. החולים היום אינם מקב־לים מה שצריכים בגלל המחסור בתרופות ובציוד. "אנו נפתח את מחסני החירום ונגיע סעד כדי שאנשים לא ימותו", אמר ברנע, והו־סיף כי "אנו מבליגים".

עדית אמיתי מוסרת:

בשלושת החודשים האחרונים נדחו עשרות ניתוחים שהיו מתוכננים, על פי תוכנית יזומה, במרכז הרפואי השרון בפתח־תקווה. קיים גם מחסור בתרופות, בעיקר אנטיביוטיות וב־25 סוגים אחרים. כן נמסר, כי ציוד רפואי הכולל עורקים מלאכותיים, פרקים מלאכותיים, קוצבים ועדשות לא הגיעו לבית החולים מזה זמן ובעקבות כך נדחו ניתוחים יזומים הקשורים בחלקים אלו. כן נודע שהמצעים לא מוחלפים מדי יום, אלא במקרים דחו־פים. לגבי אספקת תוצרת חלב ע״י תנובה קיימת אי ודאות לגבי אספקה לשבוע הבא.

גם בנהריה המצב חמור

(עו). בעקבות הידיעה על מחסור חלב לפגים ולמחלקת התינוקות בבית החולים הממשלתי בנהריה, נרתמו המפעלים באיזור ונטלו על עצמם, כל אחד לפי תורו, לספק את החלב הדרוש.

בית חרושת פרטאורום תרם פלזר, כדי לחטא את חדרי הניתוח והיחידות לטיפול נמרץ. חולים שהשתחררו הביאו נייר טואלט ואחרים הביאו תרו־פות, לאחר ששמעו על המחסור.

ארגון נכי צה"ל: נותק הקשר עם משרד הביטחון

"אם לא נשמע דברים ברורים משר הביטחון בענייננו" ★ לטענת יו"ר הארגון שחיקת התגמולים הביאה רבים מהנכים עד "פת לחם"

מאת ראובן פדהצור סופרו הצבאי של "הארץ"

"אם עד לאחר ישיבת הממשלה ביום ראשון הקרוב לא נשמע דברים ברורים משר הביטחון בענייננו, נתחיל במאבק חריף שפירושו, בשלבים הראשונים, ניתוק מוחלט של הקשר עם משרד הביטחון והשבתת כל כלי הרכב של הנכים מול משרד הביטחון בתל־אביב". כך מסר אתמול יעקב מעה, יו״ר ארגון נכי צה״ל, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

דרישתם של נכי צה״ל היא לתקן את העיוות במבנה חישובי תגמולי הנ־כות שנשחקו לדבריהם ב־59 אחוזים בשנתיים האחרונות. הפתרון, לדעת הנכים, יבוא רק על־ידי קביעת השכר הממוצע במשק כבסיס לחישוב התג־מולים. כמו כן דורשים נכי צה״ל לבטל את היטל הרכוש על כלי הרכב הרפואיים, שהוטל על כ־300 נכי צה״ל שנכותם נעה בין 50 ל־59 אחוזים.

על־פי חישובי ארגון הנכים, אם תשונה שיטת חישוב התגמולים כפי שדורש הארגון, תגיע התוספת השנ־תית שיצטרך משרד הביטחון לשלם לכל נכי צה״ל לעבה של כ־24 מיליון דולר. זהו סכום כפול מהסכום המשולם עתה בכל שנה.

לדברי יעקב מעה שחיקת התגמו־לים הביאה רבים מהנכים עד "פת לחם". כך למשל, נכה צה״ל בדרגת נכות 100 אחוז, נשוי + 2 ילדים, אשר משאת נכותו אינו בר שיקום, הי מתקיים מתגמולי משרד הביטחון בלבד, מקבל 500,178 שקל לחודש. יש לציין כי השכר הממוצע במשק מגיע ל־780 אלף שקל. נכה צה״ל מקבל כיום סכום הקטן ב־57 אחוזים מנכה תאונת עבודה, המקבל את תגמוליו מן הביטוח הלאומי.

לדברי נציגי אירגון נכי צה״ל, תומך אגף השיקום במשרד הביטחון בעמדתם, אך אינו מסוגל להתמודד עם משרד האוצר. לטענת האוצר, ולפי חישוביו, מגיעה שחיקת תגמולי הנכים לארבעה אחוזים בלבד. הנכים רואים במשרד האוצר את העיקור להתנגדות התקיפה לעדכון התגמו־לים. אמרו אתמול כי הם לא יאפשרו לאיש להתחמק מהתמודדות עם הבעיה. "שר האוצר ייאלץ להביט לנכי צה״ל בעיניים. גם אם במקרים רבים אין אלה עיניהם שלהם".

צפויה פריצת דרך ביחסי ישראל והוואתיקן

קרדינאל מקורב ביותר לאפיפיור — לביקור בארץ

(עו). פריצת דרך צפויה ביחסי ישראל — הוואתיקן. עם ביקורו הקרוב בארץ של הקרדינאל רוז׳ה אטשגרה, המקורב ביותר לאפיפיור. הערכה זו הושמעה אתמול במסיבת עיתונאים בבית אגרון בירושלים.

הקרדינאל אטשגרה, נשיא הוועד לצדק ושלום של הוותיקאן, יגיע לארץ בשבוע הבא לשם קבלת פרס מיוחד מטעם אוניברסיטת הנגב לקירוב בין דתות ולאומים בעולם. יו״ר ועדת הפרס פרופ׳ פנחס פלאי מסר במסיבת העיתונאים, כי זהו פרס אקומני בין־לאומי, ראשון מסוגו בעולם. אקומניה היא תורת בין הדתות, שנועדה לקדם מחקר ופעי־לות המובילים להבנה ולהרמוניה בין דתות בעולם.

חתן הפרס נמנה עם המנהיגים הדתיים הבולטים בני זמננו והוא מקדיש מאמצים רבים לטיפוח יחד הבנה בין בני דתות שונות. חבר ועדת הפרס, ראש החוג לפילוסופיה באוני־ברסיטה העברית, האב פרופ׳ מרסל דובואה, מסר במסיבת העיתונאים כי חתן הפרס יביא עמו כנראה מכתב מהאפיפיור. עם זאת ביקש כי ביקורו בארץ יוגדר כביקור פרטי. בין השאר יבקר האורח בירושלים, בית לחם ובמדבר יהודה.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

עדות ראיה / יהודה ליטני

שמיר בטקס האיזרוח של התנחלות מגדלים בשומרון

"לא הגיע הקץ, ההתיישבות תימשך"

ובשורה בפי מתי דרובלס: התחלנו לעבוד בימים אלו על שלושה ישובים נוספים: קידר ליד נאות אדומים, פלס בבקעת הירדן ועשהאל בדרום־חברון

טקס עליה לקרקע של התנחלות חדשה, לכאורה כמו בימי ממשלת הליכוד אותו הכבוד — יצחק שמיר ומתתיהו דרובלס. האורחים החוגגים, רובם מתנחלים מהסביבה. ברקע: חיילי הנח״ל שהקימו ושמרו על הנקודה לפני איזרוחה אתמול. אלא שהפעם מדובר בהתנחלות הראשונה — שעלה על הקרקע מתוך של, עליהן הוסכם בין המערך והליכוד במסמך הקואליציוני לפני למעלה משנה. התנחלות מגדלים, על כביש חוצה שומרון, בדרום־מזרח לשכם, בדרך למעלה־אפרים. על הר ניישא, מוקף סביב סביב באדמות מעובדות על ידי כפרי הסביבה הערבים ובמטעי זיתים, הוקמו בחודשים האחרונים המבנים הזמ־ניים, נסללה דרך ועתה הכל מוכן לקבלת פני הגרעין המיישב של "אמנה" (הגוף המיישב של גוש אמונים) — גרעין של חילונים מאיזור השפלה.

בתחילה היה מדובר בגרעין העוסק במדיטציה השוכן עתה בחווה בגליל. אולם נוכח התנג־דות של התנחלויות הסביבה ובראשותו של ראש מועצת שומרון, בני קצובר) ויתרו אנשי גרעין המודטים על רעיון ההתנחלות בשומרון.

בשעה שלוש אחרי הצהריים מגיע למקום אורח הכבוד, מ״מ ראש הממשלה, יצחק שמיר וטקס האיזרוח של מגדלים מתחיל. חיילי הנח״ל ששמרו על הנקודה עד כה, מגדלים את נשקם, מפקד הנח״ל, יורם גלבוע, עומד בדבריו הקצרים על הדגשת התוספת בישובי ארץ־ישראל שסי־פח הנח״ל, עוזר שר הביטחון לענייני ההתיישבות, שמעון שבס מברך ועתה מגיע תורו של יצחק שמיר.

"מי ההמונה" אומר שמיר "מעלים בפניו את אותם האנשים, אבות אבותינו, אשר לחמו כאן במקומות האלה או בקרבתם לפני אלפי שנים למען עם ישראל. למען יהיה עם ישראל אחראי הר־ליט על אדמותיה של ארץ־ישראל". בהמשך דבריו אומר שר החוץ כי "זוהי טעות ומשגה לחשוב שעם ישראל יוותר אי פעם על זכותו לחיות על אדמות אלה. זהו משגה לחשוב שמישהו יסלקנו מכאן". שוב ושוב חוזר שמיר על המחויבות התקיפות בעניין ארץ־ישראל. מסט־רים אלה תוכנה במוצאת כפיים רועמות מקהל האורחים.

בהמשך דבריו אומר שר החוץ כי "היום הזה מכחיש את השקר בבשורה בבינבול, שבאו לקפח פה ושם כי הגיע הקץ להתיישבות בה־גדה. בשומרון, לא הגיע הקץ, ההתיישבות תימשך כי זוהי חובת השעה, כי זוהי חובת האינטרס הלאומי".

ואין נאום בהזדמנות מעין זו בלי שיגע בפרשת הקרקעות. על כך אמר יצחק שמיר: "אל נלך שולל אחרי סיפורי הבדים על התעשרות כביכול ומעשי שחיתות כביכול וגזל קרקעות. אין כאן גזל קרקעות — אנחנו חוזרים אל אדמת אבותינו... נעמוד איתנים ונהדוף את העלילות האלה כי אמת ההתיישבות ואמת הציונות היא היסוד לביטחונו של עם ישראל".

גם מתתיהו דרובלס, ראש מחלקת ההתיישבות בסוכנות, נגע בנושא זה בדבריו בטקס. "בימים אלה לצערנו הרב עם ישראל מנסה לעשות חשבונות שונים עם אוהבי ארץ־ישראל... יכול אני להעיד על אותם אנשים שכל פגיעותם היתה אחת — אהבת ארץ־ישראל. כל נשתמש במתנת גזל קרקעות, לא היה כדבר הזה, לא יהיה כדבר הזה." ובשורה בפי מתי דרובלס "היישוב מגדלים מצטרף היום אל למעלה מ־130 ישובים ביו״ש ועתה, רק בימים אלה התחלנו לעבוד על שלושה ישו־בים נוספים (מתוך השישה עליהם הוסכם — י.ל.) בישוב קידר, ליד נאות־אדומים העבודה בשלוא הק־צב. בשבוע הבא תחל עבודת הפריצה לפלס בבקעת הירדן ול־עשהאל בדרום הר־חברון".

המוזמנים חברי הגרעין נוס־עים את רחבת הטקס ופונים לעבר הביכוד. על הבימה נותרה להקה המשמיעה שירי חג. החיי־לים מקפלים את הדגלים. המוז־מנים פונים לעבר מגרש החניה. בערב נותרו שם עשר המשפחות החדשות מוקפות סביב סביב באדמות הכפרים הערבים בסביבה.

"כור" מבקש להשתחרר ממגבלות הלווה הבודד

מאת יונתן שרמן סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קונצרן "כור" מנהל באחרונה מגעים עם המפקחת על הבנקים, גליה מאור, כדי להשתחרר מהמיגבלות שהוטלו על הקונצרן בתוקף תקנות הלווה הבודד.

תקנות אלה, מטעם מחלקת הפיקוח על הבנקים של בנק ישראל, מגבילות כל בנק בגודל ההלוואה שהוא יכול להעניק ללווה בודד. על פי תקנות אלה, חברה מוגבלת בהלוואה בשיעור של 15 אחוז מההון העצמי של הבנק, ואילו קונצרן מוגבל בהלוואה של שלושים אחוז מהון הבנק.

קונצרן "כור" זקוק לאשראי של כ־1.2 מיליארד דולר בשנה, ואילו ההון העצמי של כלל המערכת הבנקאית מגיע ל־2 מיליארד דולר בלבד.

הירחון "מידע עסקי בינ"ל"

כיפת־הסלע ואל־אקצה ישופצו ע"י מדינות ערב

מאת אריה לביא סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שני מסגדי הר הבית — כיפת הסלע ואל אקצה — ישופצו בקרוב. עבודות השיפוץ ימומנו על ידי כמה מדינות מוסלמיות. כך נמסר בגליון דצמבר של הירחון "מידע עסקי בינלאומי".

עבודות השיפוץ יכללו בין היתר כיסוי מחדש של הגג של מסגד כיפת הסלע ושל מסגד אל אקצה, על ידי לוחות עופרת או נחושת. בראש פרויקט השיקום עומד המהנדס עיסאם עוואד. ועדה שהוקמה על ידי מדינות מוסלמיות מבקשת כעת לקבל הצעות לרכישת לוחות עופרת ולוחות נחושת בגודל ועובי שונים לצורך ביצוע השיפוצים. הכמות הדרושה לצורך כיסוי שני הגגות הינה 1,200 מ״ר.

מעל האוקינוס

רק לאל על מטוסי מטען בקו ישיר לאמריקה

אל על מטענים מובילה את ענף ההובלה האוירית מישראל גבוה מעל האוקינוס. כי רק אל על מטענים טסה בקו הטרנס־אטלנטי במטוסי מטען מיוחדים.
כי רק מטוסי המטען של אל על מטענים מגיעים בקו ישיר ל־3 יעדים מרכזיים באמריקה — ניו יורק, לוס אנג׳לס, שיקאגו. משם מועברים המטענים מיידית לכל ערי ארה״ב.
כי רק לאל על מטענים טיסות בקו ישיר לארה״ב וקנדה ללא חניית ביניים באירופה (במטוסי נוסעים).

הוסף לכך את היכולת הגבוהה של אל על מטענים במציאת פתרונות לכל בעיה, את שרותי הקרקע העומדים לרשותה ואת מערך המחירים המגוון שלה — ותקבל את ההצעה הטובה ביותר למטען שלך.
אל על מטענים — בקו ישיר לאמריקה.

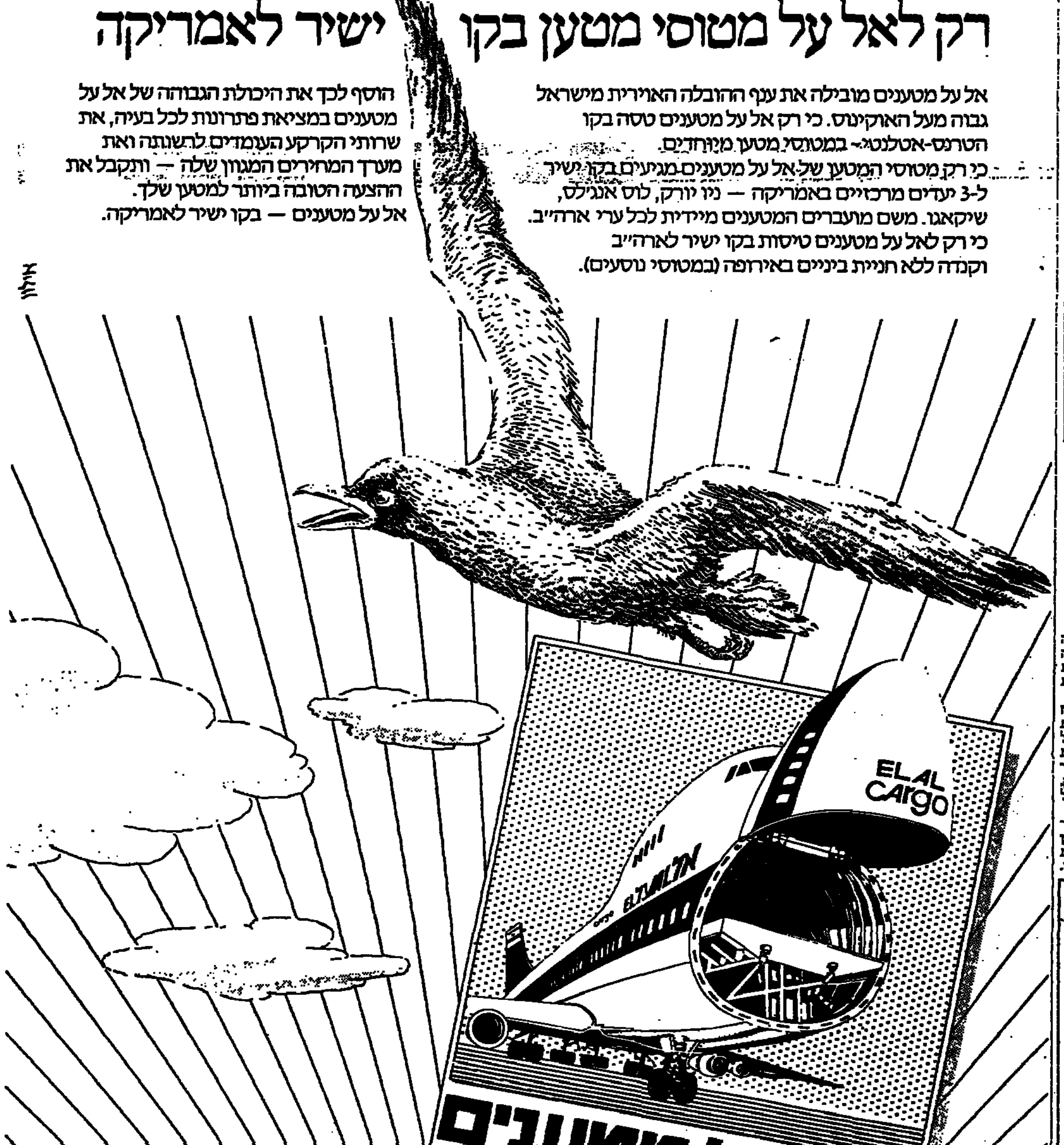

פנה עוד היום לסוכן המטען שלך או לאל על מטענים:
תל אביב יצוא 216085(03), יבוא 210882(03)
נתב״ג 9711148(03), חיפה 670170-04

28 יעדים ישירים למטענך.

ELAL אל על

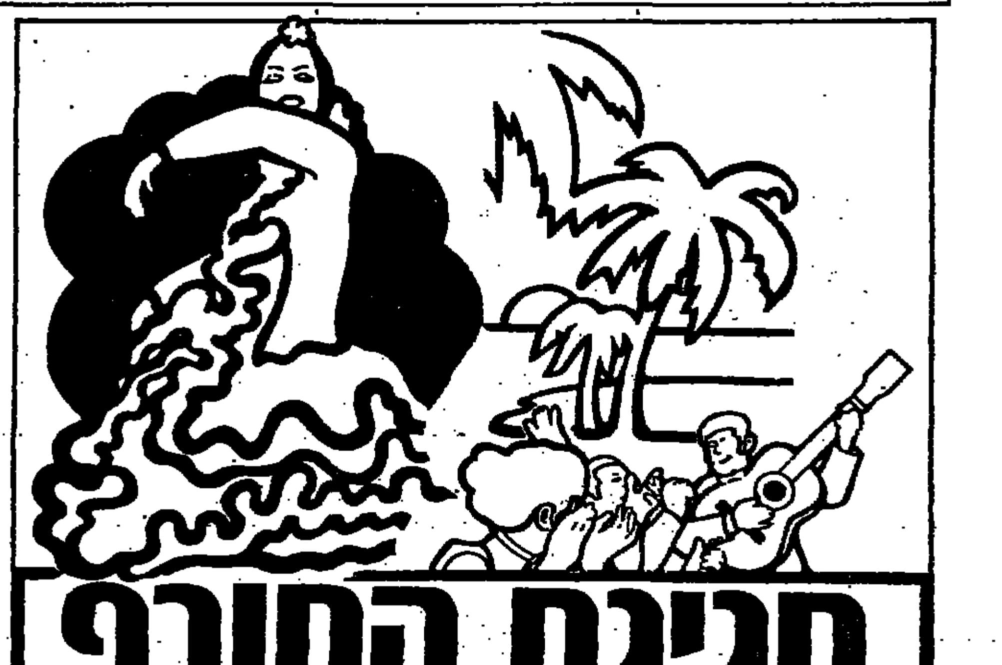

חגיגת החורף של מליה

עכשיו הזמן לצאת לטיול בלתי נשכח לאחד מהיעדים החמים של מליה לחורף 85/86. משרדי מליה ונציגי החברה באתרים השונים מבטיחים לך הרגשה ביתית בכל מקום. בוא והרשם עוד היום:

דרום אמריקה והקאריביים

ספרד וטנריף — חבילות נופש

חופשה בסגנון שלך
— אפשרות לחבילות תיור מושלמות או להזמנת בתי מלון בלבד.
— אפשרות לסיורים בני חצי יום באתרים שונים.
— מבחר גדול של טיולים קצרים וארוכים לאירופה לדוברי אנגלית

להרשמה ולקבלת מידע נוסף אנא פנה אל סוכן הנסיעות.
צוות מליה מ.פ.ט. טל. 03-243321
עומד לרשותך בדבר מידע נוסף.

מליה
עם מליה, בלי ספק!

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חדשות המשק

מנתוני בנק ישראל והשיעור החזוי של האינפלציה לחודשים אלה:

שיעור הריבית הריאלית בחשבונות חח"ד מגיע בחישוב שנתי ל־50%—70

פרס דורש מבנק ישראל להפחית הריבית במשק

מאת שלמה מעוז
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

גם עתה, לאחר כל הפחתות הריבית, מגיע שיעור הריבית הריאלית האפקטיבית בחשבונות חח"ד ל־50 עד 70 אחוזים בחישוב שנתי — כך עולה מנתוני בנק ישראל ומשיעור האינפלציה החזוי לחודשים אלה. ראש הממשלה שמעון פרס ממשיך לדרוש מבנק ישראל להפחית את הריבית במשק.

מנתוני בנק ישראל עולה, כי שיעור הריבית האפקטיבית הנומינלית על בסיס שנתי, בחשבונות חח"ד, ירד משיעור של 828 אחוז ביוני, ערב התוכנית הכלכלית לייצוב המשק, לכ־90 אחוזים כיום.

בדיון על שוק ההון, שהתקיים אתמול אצל סגן שר האוצר, ח"כ עדי אמוראי, אמר מנהל המחלקה המוניטרית בבנק ישראל, ריקנוד כרמנה, כי הריבית האפקטיבית לאשראי שקלי היא כיום 5.5 אחוזים ועל אשראי חופשי במט"ח 2.7 אחוזים. הריבית המשוקללת על אשראי חופשי היא כיום כ־4 אחוזים. (42% ריאלי במונחים שנתיים על בסיס מדד של אחוז בחודש — מ.מ.). אך לדעת ריקנוד כרמנה, האינפלציה היא כיום 2 אחוזים, ויש כבירה מלאכותית של האינפלציה בשיעור אחוז אחד, כך שהריבית הריאלית היא כאחוז בחודש בלבד. עוד אומר ריקנוד כרמנה, כי על האשראי המכוון נגבית ריבית של פחות מאחוז. כך ספק האשראי לשוק המקומי וליצוא מגיע ל־2.7 אחוזים בחודש.

הריבית הקרדיטורית הממוצעת מגיעה כיום ל־2.6 עד 2.7 אחוזים בחודש.

החודש צפוי פירעון של אג"ח ממשלתיות וכאשר התחייבויות ממשלתיות בשיעור 600 מיליארד שקל. לפי הערכת אמוראי, תוכל הממשלה למחזר החודש את כל הסכום באמצעות מיגון האג"ח שהיא מנפיקה. לפי שעה מצליחה הממשלה לגייס כספים גם בריבית סבירה של 4—5 אחוזים.

נטייה בציבור לעבור להשקעות צמודות לדולר מחשש לפיחות

המרת ההשקעות השקליות אינה נושאת אופי של "בהלת דולרים"

מאת אריה לביא

הציבור נוטה בימים האחרונים להגדיל השקעות שקליות בהשקעות צמודות לדולר — כך מתברר משיחות של סופר "הארץ" עם גורמים בבנקאים בעקבות הידיעות שהופצו בימים האחרונים על אפשרות של פיחות, זאת על אף שידיעות אלה הוכחשו בידי גורמים רשמיים.

עם זאת יצוין, שהמעבר להשקעות דולריות אינו נושא אופי של "בהלת דולרים" ובא לידי ביטוי בעיקר בשני תחומים: * הצטרפות לקרנות נאמנות והתכוננות בהשקעות מט"ח, כך למשל הופנו אתמול כמוצית ככלל 5 מיליארד שקל. אותם גייס בנק הפועלים לקרנות הנאמנות, לקרנות המתמחות כמט"ח. * המרות הפת"ם ער"ש. בירכן לפת"ם קבוע ולא לתכניות חיסכון או לפקדונות שקליים. המרות הפת"ם ער"ש נבעות בכך שהבנקים יוזילו לגבות העמלה מה־20 לחודש עמלה של פרומיל לחודש על היתרה הממוצעת בחשבונות פת"ם ער"ש. בנק הפועלים כבר הודיע, שיאפשר לציבור להמיר פת"ם ער"ש עד סוף דצמבר בלא עמלה.

עם זאת נראה, שרק לקראת ה־20 בחודש ניתן יהיה לקבוע אם הציבור מעדיף להמשיך ולהשקיע בפת"ם ער"ש, לנוכח העמלה שנקבעה על פקדונות אלה.

סיכומים ראשונים באוצר מתחילת השנה:

היקף גיוס ההון של פירמות באמצעות אג"ח — 60 מיליון ד'

אישורים לגיוס הון בהיקף 40 מיליון ד' עדיין לא נוצלו

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

בסיכומים ראשונים במשרד האוצר על היקף גיוס ההון של פירמות באמצעות אגרות חוב מתחילת השנה, עולה, כי מתוך אישורים בשיעור 100 מיליון דולר לגיוס הון, נוצלו 60 מיליון דולר, באגרות חוב והלוואות.

גיוס ההון בוצע בידי שש פירמות עיסקיות גדולות, שהעיקריות שבהן הן הקונצרנים כור וכלל. בין הפירמות שלא ניצלו עד כה את האפשרות לגיוס ההון הבנק לפיתוח התעשייה, שקיבל אישור לגייס 10 מיליון דולר. הקונצרנים העיסקיים כימיקלים לישראל, וכור (גיוס הון נוסף) שקיבלו אישור לגיוס הון בשיעור 20 מיליון דולר. הסיבה העיקרית לאי ההוצאה לפועל של תוכניות גיוס ההון בידי הפירמות היא הקפאת שער החליפין של הדולר, עם ביצוע התוכנית הכלכלית החדשה, שהורידה את אטרקטיביות ההשקעה באפיקים דולריים.

סיבה נוספת לאי גיוס ההון: הדרישות הגדולות המוצבות לפירמות עיסקיות בידי רשויות המיסים. כך למשל, דורשת הבורסה לניירות ערך מפירמות המבקשות לגייס הון באמצעות אג"ח, ביטחונות מכביים יותר לאותן אגרות. ייתכן שעד סוף שנת התקציב יחליטו פירמות אחרות לשנות את דעתן, ולהוציא אל הפועל את תוכניות גיוס ההון. כיום שוקדות 12 חברות על הכנת תשקיפי הנפקה. הנתונים של משרד האוצר לא כוללים את הנפקות המוסדר הפיקוח. ההערכה היא, שהחל בשנת התקציב הבאה תבוטל האפשרות של פירמות לגייס הון באמצעות "חוק אלסינט" וכתוצאה לכך, יוגדל תקציב המענקים של המדען הראשי.

מנכ"ל קריית הפלדה בעכו:

"ישראל מסבסדת מפעלי פלדה בחו"ל על־ידי היתרי יבוא"

מאת נדירה כהנא
סופרת "הארץ"

מדינת ישראל מסבסדת מפעלי פלדה בחו"ל באמצעות מתן היתרי יבוא — כך טען אתמול מנכ"ל מפעלי קריית־הפלדה בעכו, אורי בר רצון.

הדברים נאמרו באסיפת הנהלת המפעל ועובדיו, בעקבות מתן רשיונות יבוא לעשרות אלפים טון ברזל לפלדת בניין. בכינוס השתתפו גם מזכיר מועצת פועלי עכו, יהושע כץ וראש עיריית עכו אלי דהקסטר.

בר־רצון טען כי במדינות מתוקנות רבות מוגנת תעשיית הפלדה מפני תחרות היצואנית בייבוא, על־ידי סיבסוד ממשלתי, דבר שאינו קיים בארץ.

באסיפה הוחלט לערוך ביום ב' הקרוב הפגנה בירושלים, מול משרד המסחר והתעשייה, ולגייס את תמיכת כל מפעלי איזור הצפון. ראש עיריית עכו אמר, כי פנה לראש לשכת ראש הממשלה, בעזו אפלבאום, ולשר הכלכלה, גד יעקבי, בבקשה להירתם לביטול רשיון היבוא — המסכן לדבריו את עתידו של אחד מספקי התעסוקה העיקריים של העיר עכו. מספר העובדים בקריית הפלדה הצטמצם בעקבות התייעלות מ־720 ל־460, וגם כמות עלתה התפוקה פי שלוש.

עוזר שר הביטחון האמריקאי ביום עיון בת"א:

"חברות ישראליות מכרו לצבא ארה"ב ציוד ב־100 מיליון ד' מ־83"

ייבדק שילוב התעשייה הישראלית במכרזים של צבא ארה"ב באירופה

מאת יונתן שרמן
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

חברות ישראליות הצליחו למכור לצבא ארה"ב ציוד ב־100 מיליון דולר בשנתיים האחרונות — כך מסר קולונל ב. סקאלי, עוזר שר הביטחון האמריקאי, ביום עיון שנערך אתמול בתל אביב בחסות התאחדות התעשיינים, במגמה לבדוק אפשרויות של רכש בעבור צבא ארה"ב בישראל.

קולונל סקאלי אמר עוד, כי בדיקת אפשרויות הרכש הצבאי בישראל היתה הסיבה העיקרית לבואה של המשלחת הצבאית לארץ, ובין השאר יבדקו כיצד תוכל התעשייה הישראלית להשתלב במכרזים של צבא ארה"ב באירופה.

רוברט טורגנראט, מפקד סוכנות הרכש של צבא ארה"ב באירופה מסר, כי הוא יציע בארץ 13 מכרזים לתעשיינים ישראלים ועד לסיום הביקור, הוא מקווה לחתום על שני חוזים עם מפעלים בארץ.

דוד המילטון, ראש סוכנות הרכש של השק"ם האמריקאי באירופה אמר ביום העיון, בו השתתפו 135 תעשיינים ישראלים, כי רכישות השק"ם האמריקאי באירופה מגיעות ל־1.3 מיליארד דולר בשנה, וחברות ישראליות יכולות להשתתף במכרזים לרכישות אלו.

הארץ

מעריב

THE JERUSALEM POST

העיר

כל העיר

ירידה של 8% במכירות מפעלי ים המלח בחצי הראשון של 85' לעומת 84'

החברה הגדילה רווחיה בתקופה זו ב־7%

מאת יונתן שרמן
ואיתן רבין
סופרי "הארץ"

במפעלי ים המלח מכרו במחצית השנה הראשונה של שנת הכספים הנוכחית בשבעה אחוזים פחות מאשר בתקופה המקבילה אשתקד, אבל החברה הצליחה להגדיל את רווחיה, בתקופה זו, ב־7 אחוזים.

מכירות מפעלי ים המלח בתקופה שבין אפריל לספטמבר '85 הסתכמו ב־93 מיליון דולר בהשוואה ל־101 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד — ירידה של 14 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בכלל המכירות הכוכם היצוא בשיעור 66 מיליון דולר.

נתוני הרווחים מצביעים לעומת זאת על גידול ברווח החברה ללא חברות בנות, אשר הסתכם ב־20.1 מיליון דולר בהשוואה ל־18.8 מיליון דולר בחודשים מארס עד ספטמבר '84.

הגידול ברווחיות מוסבר בהקטנת עלויות הייצור של החברה. הרווח של החברה כולל חברות־בנות הסתכם ב־26.2 מיליון דולר, בהשוואה לרווח של 24.8 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד — עלייה של כשישה אחוזים.

במחציתה של שנת הכספים הנוכחית מכרה החברה 842 אלף טונות אשלג, ב־11 אחוז פחות מבמחצית השנה המקבילה ב־84', אבל בהנהלת מפעלי ים המלח מעריכים, כי בסיכומו של דבר לא תהיה כמות האשלג הנמכרת השנה קטנה מזו שנמכרה בשנה שעברה. עם זאת, לא ברור אם מפעלי ים המלח יגיעו ליעד של שני מיליון טונות שהציבו לעצמם בתחילת שנת הכספים. בתקופה הנסקרת הפיקו מפעלי ים המלח 16 מיליון דולר באזור שבין סדום לצפע והשריפת יצוא האשלג בפרויקט מקלף.

גל פיטורים חדש צפוי במש' התיירות

ראשי האגפים התבקשו להמציא שמות עובדים "לא יעילים"

מאת יהודי בלומנקרנץ
כתב "הארץ" לענייני תיירות

גל פיטורים חדש צפוי במשרד התיירות וראשי האגפים במשרד התבקשו בידי המנכ"ל לאברבנאל להמציא שמות של עובדים "לא יעילים" המיועדים לפיטורים הבאים.

ועד העובדים החליט שלא לשתף פעולה עם ההנהלה במשרד התיירות, עד שתיפתר בעיית העובדים בלשכת ההנהלה של יועץ שר התיירות אהרון טייכמן. ועד העובדים פנה אל ראשי האגפים וביקשם לא להכין שמות מועמדים חדשים לפיטורים, עד אשר תיפתר הבעיה. התערבות קודמת ההסתדרות בתחילת החודש על כספי עבודה במשרד התיירות, כותחייה יישוב המגעים.

פרס מודעי ושחל ידונו בהוזלת מחירי החשמל ב־3%

החל מה־1 בינואר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראש הממשלה, שמעון פרס, שר האנרגיה, משה שחל, ושר האוצר, יצחק מודעי, יקיימו בשבוע הבא פגישה, בה תידון, בין השאר, האפשרות להוזלת מחירי החשמל ב־3 אחוזים החל מה־1 בינואר. שר האנרגיה מציע להוזיל את מחיר החשמל, תוך הבטחה שלא תהיה עלייה במחירו עד סוף שנת הכספים. עמדתו המקורית של שר האנרגיה היתה, שיש להוזיל את מחירי החשמל למפרע מחודש אוקטובר. אחת הסיבות להצעת שר האנרגיה היא הצטברות עודפי כספים בחברת החשמל. בפגישה בשבוע הבא יציע שר האנרגיה לראש הממשלה להעביר 20 מיליארד שקל, שהצטברו בחברה, לרזרבות התקציב, כדי שיד עברו כמעט של דבר למשרד הבריאות.

ערכה את העמוד: רחל [illegible]

לנשיא הקבלנים והבונים בישראל
אינג' דוד שטרן ובני ביתו
משתתפים באבלכם הכבד על פטירתה
של הרעיה ואם המשפחה
הינדה שטרן
ז"ל

נשיאות מרכז הקבלנים והבונים בישראל
חברה לפתוח מיסודו של מרכז הקבלנים והבונים בישראל בע"מ
בנק הבניה לישראל בע"מ
החברה הכלכלית של מרכז הקבלנים והבונים בישראל בע"מ
קדום — חברה לבטוח בע"מ
סוכנויות בטוחים — בית הקבלן בע"מ
בנין — בנק למשכנתאות בע"מ
קרן גמולים בע"מ
קרן עזרה לחבר
המנהלים וצוות העובדים
סניפי מרכז הקבלנים והבונים בישראל וחברי המרכז

ארגון הקבלנים והבונים בת"א–יפו
משתתף באבלו של חברנו
אינג' דוד שטרן
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
על פטירתה הפתאומית של רעיתו
ואם המשפחה
הינדה ז"ל
אינג' אהרון ספיר
יו"ר הארגון

לאינג' דוד שטרן
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
משתתפים בצערך הכבד במות רעיתך
הינדה ז"ל
ארגון הקבלנים והבונים
בבת"ים
יו"ר ברוך שמיר

לאינג' דוד שטרן
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
עמך באבלך בשכול ובצער
על פטירתה של רעיתך
הינדה ז"ל
ארגון קבלני בניה ופתוח
בבאר־שבע ובנגב

לאינג' דוד שטרן
ולכל המשפחה
תנחומים על פטירת
הינדה ז"ל
ארגון הקבלנים והבונים בחולון
ההנהלה היו"ר מ. בר־צבי

לבית דוד שטרן
עמכם באבלכם הכבד על פטירתה של
הינדה ז"ל
צוות עובדי
דוד שטרן הנדסה ובינוי בע"מ
מרכז לעבודות בניה, הנדסה ותיעוש (1963) בע"מ

לאינג' דוד שטרן
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
אתך ביגונך עם פטירת רעיתך
הינדה ז"ל
ארגון הקבלנים והבונים
בפתח תקווה

לאינג' דוד שטרן
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
משתתפים בצערך עם הילקח ממך רעיתך היקרה
הינדה ז"ל
ההנהלה ועובדי
אזורים
חטיבת הבניה של קבוצת כלל

לדוד שטרן
משתתפים בצערך במות עליך
רעיתך
בית איטונג

לבית דוד שטרן
אתכם באבלכם הכבד
במות עליכם אם המשפחה
הינדה ז"ל
ארגון קבלני בנין חיפה
ההנהלה והחברים

לידידנו אינג' **דוד שטרן**
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
אתך באבלך הכבד על פטירת רעיתך
הינדה ז"ל
דוד והלנה אלפרן
רמט בע"מ

לאינג' דוד שטרן ומשפחתו
השתתפותנו הכנה באבלך הכבד על מות
הרעיה והאם היקרה
הינדה ז"ל
צבי ורות קפהן
פרסום קפהן

לאינג' דוד שטרן
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
משתתפים באבלך הכבד על פטירת רעיתך
הינדה ז"ל
המוסד המאוחד לענף הבניה

לאינג' דוד שטרן
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
אתך באבלך הכבד בהלקח ממך רעיתך
הינדה ז"ל
ארגון הקבלנים והבונים
רחובות והסביבה

לאינג' דוד שטרן
נשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל
אתך באבלך הכבד על מותה
ללא עת של הרעיה
הינדה ז"ל
ארגון הקבלנים והבונים
ראשון לציון

לאינג' דוד שטרן וב"ב
אתכם באבלכם הכבד על מותה
ללא עת של הרעיה והאם
הינדה ז"ל
משרד עו"ד
צבי קלמנטינובסקי — רפי שטיין
וצוות העובדים

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

הערב (20.30) ביד אליהו ובכל בית בישראל

מכבי לא יכול להתנחם הערב בצרות של ריאל

המיפגש ה־29 בין כדורסלני מכבי תל־אביב לריאל מדריד, ששמו הולך לפניו כהצגה נפלאה, ודאי יושפע מהסרונם של שחקני מפתח בשני המחנות — אבל מכבי צריך לעשות הערב רק דבר אחד: לנצח

גביע האלופות

מאת מיכאל קרנון

אני מיתמבע שהדבר ישמע נדוש, אבל המישחק הערב (20.30) בהיכל הספורט, (שידורים חיים בטלוויזיה וברדיו) נגד ריאל מאדריד, הוא שוב אחד מאלה שאפשר לכנותם "להיות או לחדול". אין לי כמעט ספק שבמהלך העונה יהיה לפחות עוד מישחק גורלי כזה, אבל במצב שנוצר זהו מישחק שלמכבי תל־אביב אסור להפסיד בו.

בכוחות עצמם

יש לזכור שאחרי המיפגש עם ריאל, יישארו למכבי עוד 8 מישחקים בבית הגמר, 5 מהם בחוץ. האם נזכור שכדי לשחק בגמר יש צורך ב־7 ניצחונות, נבין עד כמה כבד של מכבי יהיה קשה. אם חס וחלילה יפסיד הערב בהיכל הספורט, במקרה כזה לא יוכל איש להתנחם בכך שמכבי משחק ללא לי ג'ונסון.

ההפסד הזעיר בגביע שעבר באגר־רב (86—90) הוכיח שמכבי מסוגל לשחק בכוחות שקולים נגד קבוצות הצמרת של אירופה גם ללא לי ג'ונסון. אין גם ספק שמכבי מסוגל לשחק הערב טוב יותר מאשר נגד ציבונה ולו רק בזכות המיגרש הביתי ו־10,000 האוהדים הנותנים לשחקנים הרגשה טובה כל כך.

מכבי — ריאל ביד־אליהו

1967 68	מכבי	88—96
1972/73	ריאל	87—88
1974/75	ריאל	95—114
1975 76	ריאל	90—91
1976 77	מכבי	83—94
1977/78	מכבי	92—101
1978 79	מכבי	77—100
1979/80	מכבי	100—110
1980 81	מכבי	92—100
1982 83	מכבי	93—99
1983 84	מכבי	107—108 (גביע עליות)
1984/85	מכבי	97—101

• 8 ניצחונות למכבי, 3 לריאל.

מיקי התנגש במאגי והורד על כפיים

מאת סופר "ספורט הארץ"

מיקי ברקוביץ' נפצע אתמול באימון מכבי תל אביב ולא חזר להתאמן. ברקוביץ' התנגש בקווין מאגי, נפגע בקרסולו והורד על כפיים לחדר ההלבשה. אחר כך חזר לספסל ולא התאמן. במכבי מעריכים שהפגיעה אינה רצינית וברקוביץ' ישחק הערב מול ריאל מדריד ללא שום ספק.

כדורסל

כרטיסים מוזלים בחצי הגמר ב־25.12

מאת סופר "ספורט הארץ"

הערב הגדול של משחקי חצי גמר גביע המדינה בכדורסל שיהיה ב־25.12 יחל בשעה 18.45. במישחק הראשון יתמודדו מכבי תל־אביב — הפועל חיפה, ואח"כ (20.30) יתמודדו הפועל תל־אביב — הפועל חולון. שני המישחקים יהיו ביד אליהו.

יופצו כרטיסים מוזלים לילדים ולחיילים. כרטיס לילד יעלה 3,000 שקלים, כרטיס לחייל יעלה 5.000 שקלים.

• במשחק רעים בכדורסל שהיה אמש באולם הכדורסל במלחה בירושלים גברה קבוצה מעורבת של שחקני הפועל ומכבי ירושלים על קבוצה שהורכבה מכמה שחקני ליגה זרים, בצוותא עם מספר שחקני בית"ר ירושלים, בתוצאה של 110—104. במחצית הובילו הזרים 55—53. במשחק שהיה לעיני 100 צופים בלבד, הרשים ריצ'י סימס במספר הטבעות.

אן.בי.אי.

שיא נמוך

ניו־יורק (א־פי). אינדיאנה פייסרס קלעה אתמול את מיספר הנקודות הנמוך ביותר בליגה המקצועית מאז 1972 בהפסדה 82—64 לניו־יורק ניקס. שחקני אינדיאנה ניצלו רק 19 מ־34 זריקות לסל ובמשך 5.38 דקות לא קלעו נקודה.

קווין מקהייל ורוברט פריש קלעו 24 נק' כ"א בניצחון בוסטון על אטלנטה 114—110. יוסטון רוקטס זכתה בניצחון ה־13 ברציפות בבית. 134—105 על יוטה.

תוצאות אחרות: מילווקי — סיאטל 117—98, דטרויט — קליבלנד 130—120, סן אנטוניו — סקרמנטו 109—107.

מרוץ המלך דוד נסתיים בארוחות בריאות

60 רצים אורחים מבלגיה, באנגליה, בשוודיה, בפינלנד ובמערב־גרמניה השתתפו אתמול במירוץ "המלך דוד" לאורך תוואי של 6 ק"מ סביב חומות ירושלים, שאורגן על־ידי איגוד ותיקי הרצים בישראל. קו הסיום של המירוץ היה במלון המלך דוד בירושלים בוד סתו היה המירוץ. האורחים התכבדו לארוחת בוקר במלון שנקראה "ארוחת בריאות". וקיבלו מדליית הוקרה של מלון המלך דוד מידי הנגיד ויקי שלום, מנהלת המלון.

הכל על ריאל מאדריד

ריאל מאדריד היא קבוצת הכדורסל היחידה באירופה היכולה להתמודד עם מכבי תל־אביב בכל מה שקשור לתארים ולגביעים.

מאז החלה אליפות הכדורסל בספרד בעונת 1956/57 זכתה ריאל 24 פעמים בתואר (מתוך 29). לזכותה גם 19 זכיות בגביע הספרדי. 7 זכיות בגביע אירופה לאלופות (13 הופעות בגמר), זכיה אחת בגביע אירופה למחזיקות גביע (2 הופעות בגמר), 3 זכיות בגביע הבין־יבשתי וזכיה אחת בגביע העולמי לקבוצות.

עם מכבי תל־אביב נפגשה ריאל מאדריד 28 פעמים מאז 1968 — 23 בגביע אירופה לאלופות, פעמיים בגביע הבין־יבשתי ו־3 פעמים במסגרת ידידותית בטורנירים במאדריד, בפאריס ובמישחק חגיגי על גביע "עליה" בתל־אביב. המאזן מורה על 18 ניצחונות לריאל ו־10 למכבי.

בית הגמר לאלופות

1. ציבונה	2	86— 90	2
2. ריאל	1	181—201	4
3. ז'לגיריס	1	79— 80	2
4. סימאק	2	191—174	2
5. מכבי	1	90— 86	1
6. לימוז'	1	101— 84	1

• ציבונה זאגרב הביסה אמש 111—95 את סימאק מילאנו. פטרוביץ' קלע 47 נקודות. הערב ישחקו: לימוז'—ז'לגיריס.

אבל אסור להתעלם מכך שלריאל מאדריד יש הרבה יותר כלים מאשר לאלופה האירופית. בעוד שציבונה מתבססת על יכולתו האישית של שחקן אחד, הרי יש לה ניסיון ומסורת העולים על אלה של מכבי. שחקני חוץ ושחקני פנים ברמה גבוהה, מהירות ויכולת קליעה מרשימים.

מהלומה קשה

כלים כאלה היו לה תמיד ולמרות זאת לא ניצחה בשמונת ביקוריה האחרונים בהיכל הספורט התל־אביבי. גם כאשר מכבי הציב מולה קבוצות פחות חזקות מזו שתשחק הערב.

היעדרו של ג'ונסון הוא מהלומה קשה למכבי. אבל כדי לאזן את התמונה כאן המקום לציין שגם ריאל מופיעה הערב בהרכב חסר. חוסה בירויקוב, שהגיע מברית המועצות ומשחק בליגה, אינו רשאי עדיין להופיע בגביע אירופה. פרננדו מרטין, אחד משחקני הציר הטובים באירופה נפצע ונשאר בבית, וגם הארגנטינאי קורבאלאן, לפני פרישתו, סובל מפציעה וכבר אינו אותו שחקן דומיננטי.

עם זאת, אין להקל ראש בקבוצה הספרדית. באותו הרכב הביסה בשבוע שעבר ללא בעיות את לימוז' 101—84 במישחק שהיה במאדריד. ראוי לציין שיש לה שחקנים מוכשרים ברמה גבוהה. לדוגמה רפאל רוליאן, מי שעשה כל כך הרבה צרות למכבי בעבר. וכן הענק פרננדו רומאי מילא את מקומו של מרטין. אלפונסו דל־קורל הצעיר מוליך את קורבאלאן ברגע שזה נח על הספסל.

אבל עיקר הסכנה היא משלושת השחקנים האחרים: האמריקאים ויין רובינסון, שחקן פנים יעיל מאוד בעונה השלישית שלו במאדריד, לינטון טאונס, קלע מסוכן של 3 נקודות עם ניסיון בפורטלנד וסן־דייגו המקצועיות. ובראש ובראשונה הבינלאומי הספרדי חואן־אנטוניו לופס־איטורריאגה המחוק, האיש המספר אחד במועדון של ריאל — מהיר, נמרץ ובעל יד מצוינת.

להוציא את העוקץ

המאמן מכבי צבי שרף מתבונן כיצד להוציא את העוקץ ממישחק ההתקפות המתפרצות המאפיין את ריאל, ובעיקר כיצד לעצור את איטורריאגה. דווקא בשטח זה יש למכבי תשובה הולמת עם הצוות ארואסטי־ברקוביץ'־ג'מצ'י המסוגלים להגיב במהירות וביעילות. אני מודאג יותר דווקא משחקני הפנים. גם ללא מרטין יש לריאל עדיפות על מכבי: רובינסון, רומאי ורוליאן בתוספת אנטוניו, הצעיר באחים מרטין, נראית חזקה יותר מהצוות מאגי־נלסון. יהיה צורך להיזהר לא לצבור עבירות בשלב מוקדם. זה עלול לעלות ביוקר בסיום.

גם ללא לי ג'ונסון המפתח לניצחון הערב הוא בידי המכבים. הגנה עיקשת, אחוז קליעה טוב של מאגי, ברקוביץ' וג'מצ'י וסיוע בלתי פוסק של הצופים, יאפשרו לו להשיג ניצחון ביתי, ולו בהפרש קטן, שיחזיר אותו בתנופה במשך הדרך.

ארבעת מכבבי ריאל מאדריד, אמש בלוד. מימין: רובינסון, רוליאן, איטורריאגה, טאונס. (צילום: עודי קרן)

מכבי תל־אביב

מס.	שם	גיל	גובה
4	האווי לאסוף	30	2.09
5	יצחק כהן	19	1.98
7	מוטי ארואסטי	31	1.88
8	קורקי נלסון	29	2.08
9	מיקי ברקוביץ'	31	1.91
10	רון שטרייכמן	21	1.95
11	חן ליפין	20	1.84
12	דורון ג'מצ'י	24	1.97
13	קווין מאגי	26	2.02
14	ליאור ארדיטי	18	1.92

• המאמן: צבי שרף
• עוזר המאמן: מ. ויינקרנץ

ריאל מאדריד

מס.	שם	גיל	גובה
4	ויין רובינסון	27	2.05
5	א. דל־קורל	29	1.92
6	פרננדו רומאי	26	2.13
8	לינטון טאונס	25	2.03
9	מרקוס קרבנל	18	1.88
11	ח.א. קורבאלאן	31	1.84
12	רפאל רוליאן	33	2.07
13	חואן הרננדס	19	1.92
14	ח. איטורריאגה	26	1.96

• המאמן: מנואל סאינז
• עוזר המאמן: קליף לויק

• שופטים: הוביס (יוון), ג'ראריד (אנגליה).

לריאל יש מחליפים טובים

אמר המאמן הספרדי סאינז על היעדרם של האחים מרטין * "זכינו בנצחונות חשובים בלעדיהם"

מאת סופר "ספורט הארץ"

"הגענו לכאן בכיסה ארוכה, אבל עם שחקנים קצרים מהרגיל", כך תיאר אמש קליף לויק, עוזר מאמן ריאל מדריד, את מצב קבוצתו שהגיעה לביקורה ה־12 בתל־אביב. ללא שניים משחקניה הגבוהים האחים פרננדו ואנטוניו מרטין. פרננדו נפצע בקרסולו ואנטוניו חלה בשפעת. לויק מעריך שהיעדרו של פרננדו מרטין יפגע בקבוצתו, בדיוק כשם שהיעדרו של לי ג'ונסון פוגע במכבי תל־אביב.

ויין רובינסון, שחקן הרחוק האמריקאי, בעונה השלישית שלו במדריד, מצטער על היעדרם מן המשחק של מרטין וג'ונסון. "יחד עימם זה היה בוודאי משחק גדול. הם שחקנים מצוינים. עכשיו יצטרך כל אחד מאיתנו לעשות מאמץ גדול יותר כדי לחפות על היעדרם. בביקורי הקודמים כאן נוצחנו פעמיים בהיכל הספורט שלכם. אני מקווה שהפעם השלישית תאיר לי פנים".

השחקן הזר של ריאל, האמריקאי המקצוען לינטון טאונס, סיפר שלא היו לו בעיות התאקלמות במדריד. "סיגנון המשחק של ריאל מתאים לי. אני אוהב לשחק מהר".

המאמן כסוף השיער, מנואל סאינז, המשרת את המועדון 29 שנים — 11 מהן כמאמן — אינו רוצה לדבר על אלה שלא ישחקו. "זכינו בשני נצחונות חשובים בשבוע האחרון ללא מרטין. יש לנו מחליפים טובים". סאינז מקווה שרכז המשחק קורבאלאן ימשיך לשחק עוד עונה אחת בקבוצה. "אבל ההחלטה תהיה שלו".

ריאל הגיעה לתל־אביב עם עשרה שחקנים, שניים מהם מקבוצת הנוער אבל רק תשעה יירשמו הערב בטופס המשחק. חוסה בירויקוב, שהגיע לפני שנתיים מבריה"מ, אינו רשאי עדיין לשחק בגביע אירופה. הוא הובא לכאן, כדי לעזור באימון. ואכן שותף אמש באימון שהיה בשעה מאוחרת, אחרי שמכבי תל־אביב השלים את האימון שלו. זאת בגלל מופע הבידור הנערך בימים אלה בהיכל הספורט התל־אביבי.

העיקר שזה היה ניצחון

אוהדי הפועל ת"א אולי מאוכזבים מהתצוגה של קבוצתם, אבל אחרי שני נצחונות ברבע הגמר השתפרו סיכויי הקבוצה להמשך — וזה העיקר

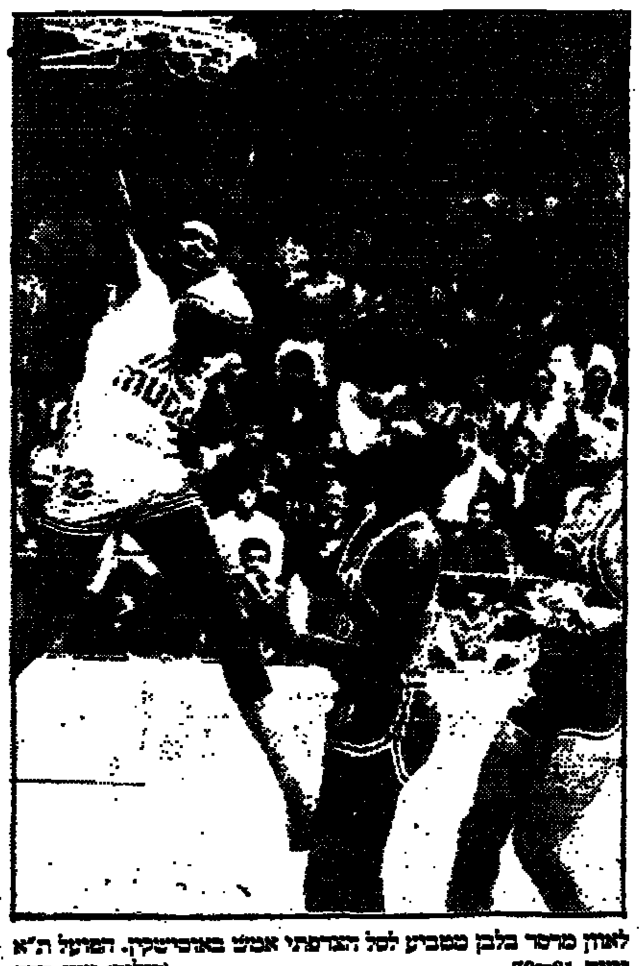

לאוון מרסר בלבן מבצע לסל הצרפתי אמש באוסישקין. הפועל ת"א ניצח 81—79. (צילום: עודי קרן)

הפועל תל־אביב — שאלון 81—79 (42—48)

גביע קוראץ

מאת גיא צוקר

למרות שהמטרה העיקרית, בגביע אירופה וכמובן בליגה, היא השגת ניצחון, התקשו אנשי קבוצת הפועל תל אביב ואוהדיה להסתיר את אכזבתם מן הניצחון הדחוק על שאלון 81—79, במישחק השני בשלב רבע הגמר גביע קוראץ'.

הקבוצה הצרפתית אינה קבוצה גדולה והפועל תל אביב, בכושר טוב, יכול היה לנצח אותה בהפרש 15 נקודות ללא בעיות.

"אני מאוכזב. התוצאה היטב, אבל בעצבנו בהמשך ההפרש קטן והלך. יכולנו לנצח בהפרש גדול יותר", אמר בסיום לאוון מרסר, השחקן המצטיין של תל אביב, שקלע 29 נקודות. קבוצתו נזקקה לכל אחת מהן, מכיון שגל צימרמן, עמוס פרישמן ועופר יעקבי (7 נסיונות וזריקה בלתי מוצלחים) קלעו יחדיו 11 (!) נקודות בלבד.

הצרפתים, שפתחו את המישחק בשמירה אישית, פיגרו 16—24 בדקה ה־9. אחר כך הוליפו את השמירה לאיזורית, והצליחו להשוות ולהוליך 37—41 בדקה ה־17. הפועל התבסס בהתקפה על מרסר, על לארג'י ועל וויליאמס, אך לא קיבל את התמיכה הנחוצה מפרישמן וצימרמן. הצרפתים קלעו 7 כדורים חוזרים בהתקפה, במחצית זו, שרק לקראת סיומה עלתה תל אביב ליתרון.

התוצאה לאחר 20 דקות היתה 42—48.

גם את המחצית השניה פתחה תל אביב היטב והוליכה 44—52, בדקה ה־22. אולם, שוב חלה ירידה ביכולת שחקניה, שלא הצליחו לנצל מצבי קליעה חופשיים (תוצאת השמירה האיזורית של האורחים), שוב וכוב החטיאו צימרמן ויעקבי קליעות ושאלון, בעיקר תודות לקווין פיגארו המצוין ולאנס בוואלד הציבה צימקה ל־60—62, בדקה ה־29.

שחקני הפועל המשיכו להחטיא והצרפתים עלו ליתרון 72—71, בדקה ה־34. מסל של בוואלד. פרישמן קלע סוף סוף סל ראשון ותל אביב הוליכה 79—76, אולם פיגארו קלע סל של 3 נקודות והישווה את התוצאה.

17 שניות לסיום קלע וויליאמס את סל הניצחון והמרסר השתלט על הכדור החוזר, לאחר שפיגארו החטיא זריקת 3 נקודות נוספת. הפועל תל אביב ניצח 81—79.

קשה במקצת להבין כיצד, בשלב הזה של העונה, אין לכמה שחקנים בתל אביב כושר גופני שיאפשר להם לשחק ברמה אחידה, יותר מדקות ספורות בכל משחק. למרות שהקבוצה מתבססת על שישה שחקנים בלבד, זו נקודה למחשבה.

הניצחון כאמור הושג וכעת ניצב הפועל תל אביב בראש בית המשחקים, עם 4 נקודות משני משחקים.

• הפועל תל אביב: מרסר 29, לארג'י 22, וויליאמס 19, צימרמן 9, פרישמן 2.

• לשאלון קלעו: פיגארו 25, בוואלד 22, קונסטן 13, סיגנארס 12, דמורי 6, נולד 2.

שפטו הדמן (שוודיה), וקפנאלי (טורקיה), 1600 צופים באולם אוסישקין בתל אביב.

זה יכול לקרות רק במדריד

בדקה ה־89 קבעה ריאל 4—0 והדיחה את בורוסיה

גביע אופ"א

מאדריד (שירות "ספורט הארץ"). ריאל מאדריד עשתה זאת שוב. מחזיקת גביע אופ"א גברה כאן, אמש, על בורוסיה מנשנגלדבאך 4—0 ועלתה לשלב רבע הגמר של המישחקים. הספרדים נוצחו לפני שבועיים בדיסלדורף 1—5 ואמש עלו בזכות שער החוץ שכבשו. את השער המכריע כבש קארלוס סנטיליאנה בדקה ה־89. לפני כן כבש שער נוסף בדקה ה־77. חורחה ואלדאנו הבקיע את שני השערים הראשונים בדקות ה־17 וה־51. בשנה שעברה נוצחה ריאל מאדריד בחוץ 3—0 ע"י אנדרלכט הבלגית, אך ניצחה במשחק הגומלין 6—1 ועלתה לרבע הגמר. 90.000 צופים נרגשים ורעשניים עודדו אמש ללא הפסק את הספרדים עד להשגת הניצחון הגדול.

ההפסד המוחץ של בורוסיה מנשנגלדבאך האפיל אמש על שאר המישחקים החוזרים, בשלב שמינית הגמר של גביע אופ"א. באיטליה הדהימה קבוצת ואורגם הבלגית את א.ס. מילאן, בניצחון חוץ 2—1. המישחק הראשון הסתיים בתיקו 1—1. מילאן הוליכה 1—0, משערו של בורטולאצי בדקה ה־37, אך הבלגים כבשו פעמיים. ע"י דסמט (בבעיטת עונשין מ־11 מטר בדקה ה־45) ורוזייס (67). 45,000 צופים שרקו בסיום בוז לשחקני מילאן.

אינטר מילאן ניצחה 1—0 את לגיה וארשה ועלתה לרבע הגמר (המשחק הראשון הסתיים בתיקו 0—0). פייטרו פאנה הבקיע את שער הניצחון בדקה ה־108.

קבוצת נושאטל משווייץ הדיחה את האברדין הסקוטית, לאחר ניצחון 3—1. במשחק הראשון נוצחו השווייצים 2—1. אמש הושג הניצחון לאחר הארכה, משערו של נילסון בדקה ה־110. היה זה שערו השני במשחק.

פ.ס. קלן, קבוצתו של דוד פיזנטי, עלתה לרבע הגמר, תודות לניצחון 3—1 על האמאגרי משוודיה. ליטבאוסקי (בבעיטת עונשין מ־11 מ'), אלופס (66) וביין (86), כבשו לקלן, שנצחה במשחק הראשון בשוודיה 2—1.

נאנט הצרפתיה עלתה לרבע הגמר, למרות תיקו 0—0 בבית, מול ספארטק מוסקווה. במשחק הראשון ניצחו הצרפתים 1—0. היידוק ספליט מיוגוסלוויה ניצחה את הניפרופטרובסק 2—0 ועלתה לרבע הגמר. במשחק הראשון ניצחו היוגוסלווים 1—0.

מכסיקו שוב ניצחה את דרום קוריאה

גוודלחארה, מכסיקו (א־פי). מכסיקו זכתה כאן בניצחונה השני בטורניר הכדורגל המרובע, 2—1 על דרום קוריאה. קודם לכן גברה מכסיקו על אלג'יריה 2—0 בעוד שדרום־קוריאה נוצחה 1—0 ע"י הונגריה.

יונג־בו־קים הבקיע את השער לזכות קוריאה בדקה ה־21 אבל תומאס בוי השווה בדקה ה־43 בבעיטת עונשין. קרלוס דה־לוס קוסוס הבקיע את שער הניצחון חמש דקות לסיום. שתי הקבוצות סיימו את המשחק ב־10 שחקנים אחרי הרחקתם של לופז קובוס ויונג.

באדנה, טורקיה. נפרדו נבחרות טורקיה ופולין בתיקו 1—1. פרטוק קבע 0—1 לפולין בדקה ה־26. הטורקי סאגון החטיא כדור 11 מ' בדקה ה־56 אבל עשר דקות לאחר מכן נגח את שער השוויון.

• במשחק השלמה בליגה הלאומית לכדורעף ניצח הפועל כפר סבא את הפועל מטה אשר 3—0 (15—5, 15—11, 15—5).

ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל פסק:

שירזי רשאי לשחק נגד מכבי ת"א

מאת סופר "ספורט הארץ"

שלמה שירזי, המגן הבינלאומי של קבוצת בית"ר ירושלים רשאי לשחק בשבת במישחק הליגה של קבוצתו נגד מכבי תל־אביב באיצטדיון רמת־גן. שירזי הופיע בפני בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בגלל צבירת כרטיסים צהובים, אך זוכה, שכן ביה"ד המשמעתי קבע, כי העונש על תנאי שנקבע לשירזי התיחס לצבירת חמישה כרטיסים צהובים ולא לשלושה, וכי זימונו של שירזי מקורו בטעות.

בית הדין העליון דחה את פסיקתו בערעור שהגיש אלי אוחנה חלוץ בית"ר על עונש ההרחקה לשנה מהנבחרת בגלל התנועה המגונה שעשה במהלך המישחק עם אוסטרליה במלבורן בטורניר הקדם עולמי. בית הדין יבדוק אם היה מקום להעניש את אוחנה פעם נוספת לאחר שריצה עונש ההרחקה אוטומטי של פיפ"א משני מישחקים בינלאומיים.

זאב זלצר מאמן מכבי יבנה נקנס ב־100 אלף שקלים בגלל התנהגות בלתי ספורטיבית. יהושע פייגנבוים מאמן בית"ר נתניה זוכה מאשמה זו. הדיון של יצחק שום מאמן מכבי שעריים שהוזמן מאותה סיבה, נדחה.

טניס

ניצחון טכני לנוער על הבולגרים

מיאמי, פלורידה (א־פי). נבחרת הנוער של ישראל בטניס עלתה כאן לשלב שמינית הגמר ב"גביע סאנשיין". ישראל זכתה בניצחון טכני 3—0 על בולגריה בגלל אי־הופעתה של נבחרת זו.

יתר המישחקים: ארה"ב — דנמארק 3—1, בריטניה — ברית המועצות 2—1, צרפת — קולומביה 3—0, צ'ילי — יוון 2—1, אוסטריה — הודו 2—1, קנדה — מערב גרמניה 2—1, צ'כוסלובקיה — אירן 3—0, נורווגיה — סין 2—1, ספרד — קוסטה ריקה 3—0, יוגוסלוויה — באהאמס 3—0.

גשם חיבל בתכנית טורניר הטניס לבוגרים בסידני ורק חמישה מישחקים הושלמו. המדורג ראשון, יוהאן קריק (ארה"ב) גבר על האוסטרלי בראד דרווט 6—3, 6—4. עוד שלושה אוסטרלים ותיקים נוצחו: פיטר מקנמארה, מארק ארמסטונג וקים ווריק.

כדוריד

הפועל ר"ג קבע שיא: הבקיע 41 שערים

מאת סופר "ספורט הארץ"

קבוצת הפועל רמת־גן קבעה אמש שיא עונתי בהבקעת שערים בליגה הלאומית בכדוריד, כאשר הביסה את העולה החדשה מכבי קרית־מוצקין 41—15. זה ההפרש הגבוה ביותר העונה. תוצאות נוספות במחזור ה־10: הפועל רחובות — אליצור הרצליה 17—19, הפועל ראשון־לציון — מכבי פתח־תקוה 23—19, מכבי ארזים — הפועל נורדים 17—16, מכבי נתניה — מכבי רחובות 24—20. במישחק שהוקדם לתחילת השבוע ניצח האלוף מכבי ראשון־לציון את הפועל פתח־תקוה 19—12.

כדורגל

סגל הנוער צומצם ל־20

מאת סופר "ספורט הארץ"

סגל נבחרת הנוער בכדורגל צומצם אמש לעשרים שחקנים, לאחר סיום מחנה אימונים סגור בבית המכביה בשפיים. המאמן גדעון כהן שיחרר את השחקנים יצחק גורי, שלומי עמר, צחי קוסטיקה ויאיר סילקן. המאמן כהן הדגיש, כי המשתחררים יוחזרו לסגל הנוער מיד לאחר סיום טורניר הבינלאומי שיהיה בסוף החודש. לפני הטורניר יצומצם הסגל ל־18 שחקנים. בשבוע הבא צפויים לשחקני הנוער שני מישחקי אימון עם קבוצות מליגה א'.

כדורגל

שביתה ביפו

השחקנים סירבו להתאמן

מאת יצחק לביא
סופר "ספורט הארץ"

שחקני מכבי יפו סירבו אתמול לעלות על כר הדשא לאימון היומי, לאחר שנודע להם שמי שהיה אמור להגיע לשיחה לא בא. הכדורגלנים ביקשו לקבל תמונת מצב מקצועית וכספית על הנעשה בקבוצה. אולם משלא הופיע האיש החזק, נשיא המועדון יצחק אמא, השביתו את האימון.

תמונת המצב נכון לאתמול: השחקנים אינם מתאמנים, טרם קיבלו משכורות ופרמיות, וההנהלה טרם נבחרה.

* במכבי יבנה עשו אתמול ניסיון לפתור את המשבר, כאשר השחקנים ערכו ארוחה ואסיפה משותפת יחד עם חברי ההנהלה בראשות ישראל בן יקר, שהודיעו כזכור לפני שבוע על התפטרותם בשל המצוקה הכספית.

הפתעה באליפות הנוער

הפתעה היתה אתמול בשלב חצי הגמר באליפות הארצית לטניס לבני 18 כשעופר יחזקאלי הדיח את גיא צוליינגר 6—2, 6—2. הוא יתמודד היום בגמר עם אמנון מנטוסל שגבר על אתן חובה 6—0, 6—0. בגמר לבנות 18 תתמודד יעל ויטלה עם יעל שבים שגברה על שירלי ביטל 7—5, 6—1.

בגמר לבני 16 יתמודד אהוד וינברג מול שגיב הורוביץ. וינברג ניצח את יובל קרוצ'י 6—3, 6—1, הורוביץ גבר על יואב עואצ'י 6—2, 6—0.

ניחוש הטוטו

תיקו לסגן

ד"ר מארק רוסטובסקי

אורח השבוע של ניחוש הטוטו הוא ד"ר מארק רוסטובסקי, מנהל המכון הרפואי של ההתאחדות לכדורגל ורופא הנבחרת הלאומית. ד"ר רוסטובסקי עלה לישראל מברית המועצות לפני עשר שנים. בן 46, נשוי לאנה נגנת בתזמורת הפילהרמונית, אב ללאריסה ויובל. הולך למישחקי הליגה כמעט מדי שבת.

1.	בני־יהודה — באר־שבע	1
2.	מכבי חיפה — נתניה	1
3.	הפועל פ"ת — שמשון	1
4.	הפועל ים — שעריים	x
5.	מכבי יבנה — כפ"ס	x
6.	מכבי ת"א — בית"ר ים	x
7.	הפועל ת"א — מכ. פ"ת	1
8.	מכבי יפו — הפ. חיפה	2
9.	מרמורק — בית"ר ת"א	1
10.	חולון — בית"ר נתניה	2
11.	הפועל ר"ג — הכח ר"ג	2
12.	יהוד — הפועל עכו	1
13.	בית"ר רמלה — ר. השרון	x

• המאמן ג'וני הדרי הצליח לנחש שבעה מישחקים, מהם ארבעה בליגה הלאומית. הוא מוצב עתה בראש מצעד המנחשים של "ספורט הארץ".

חדשות חוץ

30 שוטרים נפצעו בוועידה אירית־אנגלית ראשונה במצודת סטורמונט

אלפי מפגינים פרוטסטנטים מחו על ההסכם ואיימו לפרוץ אל תוך המצודה

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). יותר מ־30 שוטרים נפצעו אתמול בהתפרעויות הפגנות במפגש האירי־אנגלי הראשון, מאז חתימת ההסכם בין שתי המדינות, אשר נערך במצודת סטורמונט שליד בלפאסט. 1000 שוטרים אשר הופקדו על ביטחונם של משתתפי הוועידה הצליחו להדוף אך בקושי את אלפי המפגינים הפרוטסטנטים, אשר מחו על ההסכם ואיימו לפרוץ אל תוך המצודה.

בדיאלוג ההיסטורי נטלו חלק תום קינג, השר הבריטי לענייני צפון־אירלנד, וכן מייקל נונן ופיטר בארי, שרי ההגנה והחוץ של אירלנד. את שני הצדדים ייצגו גם מפקדי המשטרה וחלק ניכר מן הדיונים הוקדש לאמצעי הביטחון בגבול המשותף, אך כי איפול מלא הוטל על סדר היום של הוועידה.

המנהיג הפרוטסטנטי, איאן פייזלי, קרא ליד גדר התיל שהציבה המשטרה במבואות המצודה מתוך עצומה, אשר האשימה את ממשלת תאצ'ר במכירת זכויותיה של קהילתו. הוא אמר על הנציגים מדבלין: "הם באו להשתלט על צפון אירלנד". פייזלי גינה את כוח המשטרה הגדול שהוזעק להגן על "מעשי הבגידה" במקום להגן על האוכלוסיה מפני הטירור הקתולי. הוא השווה את מצבה של צפון־אירלנד לסייגון, ערב השתלטות של הוייטקונג על העיר.

התחדשו הלחצים להגביר המשקל הפוליטי של אש"ף במערב־אירופה

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ"
בגרמניה המערבית

בון (מיוחד ל"הארץ"). בבירות מערב־אירופה התחדשו הלחצים של גורמים פרו־ערביים להגביר את המשקל הפוליטי של אש"ף על ידי הזמנה של השוק המשותף למשלחת ירדנית־פלסטינית. השוק המשותף החליט לפני שבועות אחדים על הזמנת משלחת כזאת כאמצעי עידוד על פעולת צה"ל נגד מטה אש"ף בתוניס. האולם הקהילייה האירופית חזרה בה מן ההחלטה לאחר שהתברר, כי אש"ף היה מעורב בחטיפת האונייה האיטלקית "אכילה לאורו".

כפי שנודע מדיווחים דיפלומטיים כאן, עלה הנושא לדיון בשולי פגישת הפיסגה של ראשי השוק המשותף בלוכסמבורג לפני עשרה ימים. יוון, איטליה וצרפת דרשו, שהקהילייה האירופית תעשה "מחווה" כלפי אש"ף, בטענה שהיעדר פעילות דיפלומטית עלול לעודד גל חדש של טרור פלסטינאי באירופה.

מהגר רוסי בעל מעמד של פליט צרפתי מהתל בסגל ביי"ח ובמשטרת בריטניה

לטענת הרופאים מתחזה האיש למחוסר הכרה בעוד המשטרה מבקשת לחקור אותו על סכום כסף שנמצא ברשותו בעת שנפגע בתאונת דרכים ואינה מצליחה להציל מפיו ולו מלה אחת

לונדון (א־פי). מהגר רוסי, אשר מתחזה — לטענת הרופאים — למחוסר הכרה, מביך את סגל בית החולים בו הוא מאושפז ואת משטרת בריטניה.

המהגר הוא ולדימיר לאנטוב, מהנדס בן 43, אשר עזב את בריה"מ לפני שבע שנים, קיבל מעמד של פליט בצרפת והגיע לבריטניה בתחילת נובמבר.

המשטרה מבקשת לחקור אותו על סכום של כ־38 אלף דולר (במטבע צרפתי), אשר נמצא ברשותו עת נפגע בתאונת דרכים במחצית חודש נובמבר. האיש מאושפז בבית חולים בהמל המסטד, 40 ק"מ צפונית מערבית ללונדון, והמשטרה אינה מצליחה להציל מפיו ולו מילה אחת.

דוברת בית החולים אמרה, כי צוות בית החולים משוכנע שהאיש מתחזה למחוסר הכרה: כאשר אין מסתכלים בו, הוא חוטף אוכל מן המגשים שהצוות משאיר ליד מיטתו.

לאנטוב התקבל לבית החולים ב־16 בנובמבר, כאשר התנגש על אופנוע שכור בשתי מכוניות בכפר סמוך. הוא שוחרר כעבור ימים, ב־20 בנובמבר, כאשר הובא לבית המשפט כדי לעמוד לדין על עבירת תנועה, הוא צנח לפתע והתחזה למחוסר הכרה.

המשטרה החזירה אותו לבית החולים ושם, לטענת הדוברת, הוא מסרב לענות על שאלות הצוות מאז לא נענתה דרישתו לקרוא לפניו משידורי המשדר ביידיש.

על אף הכל, אומרים המשטרה ושלטונות בית החולים, אי אפשר לזרוק את האיש פשוט לרחוב, ובינתיים הוא תופס מיטה נחוצה.

המושבעים לא הופיעו למשפט מחשש נקמתו של העולם התחתון בסיציליה

העבירו לביהמ"ש תעודות רפואיות שלפיהן הם סובלים ממחלות שונות

פאלרמו (ע"צ וע"ר). קשיים נתגלו לקראת משפט־הענק נגד המאפיה. מבין 50 מושבעים שהוזמנו אמש לבית המשפט בפאלרמו לא התייצבו 37, והרוב מבין 13 הנותרים באו כשבידיהם תעודות רפואיות.

התביעה בודקת עתה שמועות, כי 37 האנשים שלא התייצבו, עשו זאת מחשש "תגמול" של העולם התחתון.

המשפט אמור להיפתח בשבוע הבא במבנה מבוצר, בקרבת כלא אוצ'ארדונה בפאלרמו.

סוכנות הידיעות הצרפתית מציינת, כי הסיציליאנים שנבחרו לשמש מושבעים נכללו כולם ברשימה של מתנדבים, שאמרו כי הם מוכנים לשפוט את 475 אנשי המאפיה שיעמדו לדין על ביצוע פשעים עקובים מדם בסיציליה, בשנים האחרונות.

37 המושבעים שלא "התייצבו", העבירו לבית המשפט תעודות רפואיות שלפיהן הם סובלים מכאבי הקיבה וממחלות שונות, וגם אותם 13 שהגיעו, היו מצוידים רובם בתעודות רפואיות, שלפיהן אין הם מסוגלים להשתתף במשפט.

אשה בת 35 מסרה לנשיא בית המשפט, כי אין היא יכולה להשתתף בחבר המושבעים, משום שהיא סובלת מ"משבר אקסיסטנציאליסטי". כאשר נתבקשה לפרט ממה היא סובלת, הודתה לבסוף כי למעשה "הפחד אוכל אותה". בית המשפט סירב לשחררה.

נמצאו הוכחות כי הנגיף האחראי לאיידס מסתתר במוח

בוסטון (ע"ר). חוקרים בתחום הרפואה מצאו הוכחות, כי הנגיף האחראי למחלת האיידס מסתתר ומתפשט במוח. הדבר זה עלול להקשות עוד יותר על גילוי דרך לריפוי המחלה — נמסר בדו"ח שפורסם אתמול בבוסטון.

שני צוותים נפרדים של רופאים דיווחו ב"ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין", כי בודדו את הנגיף בנוזל של השדרה שנלקח מחולי איידס הסובלים מהפרעות מוח ועצבים. אשר מתחילות להיחשב כעת קשורות במחלת האיידס.

הנוכחות של נגיף האיידס במוח, עלולה להקשות על ריפוי המחלה. משום שרוב התרופות כיום אינן יכולות להגיע אל המוח.

העסקים שבבעלות הלבנים בדרא"פ נפגעים מחרם השחורים

השפל ניכר בעיקר לקראת חג המולד

פרטוריה (ע"ר). החרם של הקונים השחורים על חנויות בבעלות של לבנים, פוגע קשה מאוד בחנויות אלה בתקופה זו שלפני חג המולד — דיווחו אתמול הסוחרים לבנים ורבים בדרום אפריקה.

כמה סוחרים במחוז הקייפ המזרחי, ששם אירעו מהומות רצופות בחודשים האחרונים, נאלצו לסגור את עסקיהם בגלל חרם לקוחות שחורים.

סוחרים בפרטוריה, אשר בה החל חרם הקונים השחורים ב־1 בדצמבר, הודיעו על ירידה של 50 אחוז במכירות.

"זה עתה גילינו כי חיינו נתונים בידיהם" (של השחורים), אמר מנהל של רשת שיווק גדולה של חנויות כלים, שהלקוחות העיקריים שלה הם שחורים.

זה מכבר קיים מיתון חריף ביותר במשק של דרום אפריקה, שנתן אותותיו במסחר הקמעוני. כל הסוחרים ציפו לעלייה גדולה במכירות לקראת חג המולד, ואולם בגלל חרם השחורים הדבר לא קרה.

אווירת פאניקה שררה אתמול בשוק ה"ספוט" ברוטרדאם

מחירי הנפט התאוששו לאחר ירידה תלולה

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה
וסוכנויות הידיעות

אחרי יומיים של ירידה תלולה, התאוששו אתמול אחה"צ מחירי הנפט בשוק של לונדון.

מחיר הנפט הגולמי מסוג "ברנט" מהים הצפוני, שירד ביום שלישי ל־23.25 דולר לחבית, עלה ל־25 דולר. אולם מחיר זה עדיין נופל ב־5 דולרים מרמתו לפני 15 יום.

אווירת פאניקה שררה אתמול בשוק ה"ספוט" ברוטרדאם, כאשר לא נמצאו בבוקר קונים לנפט במחיר 22 דולר לחבית. במכירה עתידית לחודש מארס ירד מחיר חבית נפט מן הים הצפוני ל־20־21 דולר. רק לפני 14 יום נמכר נפט מן הים הצפוני במחיר 30.10 דולר חבית.

החלטת אופ"ק שיבשה התכנית הכלכלית

החלטת קרטל הנפט אופ"ק להגן על חלקו בשוק הנפט העולמי, אפילו יביא הדבר להורדת מחירים, שיבשה את המדיניות הכלכלית של ממשלת בריטניה, אמרו אתמול כלכלנים בלונדון.

יום אחד בלבד לאחר שנמסרה החלטת אופ"ק לפרסום היתה ירידה של שני דולרים במחירי הנפט המופק מן הים הצפוני. בעת ובעונה אחת גם ירד הליש"ט כנגד הדולר, והיא נסגרה ביום שלישי ברמה של 1.43 דולר לעומת 1.48 בשבוע החולף.

גם מחירי הנפט מן המזרח התיכון, שהם בדרך כלל יותר יציבים ממחירי הנפט מן הים הצפוני, ירדו בקרוב לדולר ביומיים האחרונים. מומחים לתעשיית הנפט סבורים כי העלאת תפוקת חברות אופ"ק מן הרמה הנוכחית של 18 מיליון חביות ליום, תביא לירידה נוספת עד לכדי 5 דולר לחבית, כך שמחיר הנפט יהיה בערך 20 דולר לחבית במחצית השנה הקרובה.

תחזית זו של הידרדרות מחירי הנפט פוגעת קשה בתקוות הממשלה השמרנית הבריטית להוריד מסים בטווח הקרוב. אמרו כלכלנים.

"קונקורד" בריטי ייצא למסע סביב העולם בשנה הבאה

לונדון (ע"ר). "קונקורד", מטוס הנוסעים העל־קולי ייצא לטיסה הראשונה שלו סביב העולם בנובמבר שנה הבאה. ההקפה תימשך 31 שעות.

קפטן בריאן וולפל, מנהל מחלקת "קונקורד" של חברת התעופה הבריטית, אמר, כי עד כה לא ביצע המטוס טיסה כזאת בגלל בעיית ומיגונם של הדלקים בנמלי התעופה השונים מסביב לעולם.

הטיסה, תתחיל בלונדון עם חניות בניו־יורק, בסאן פרנציסקו, בהונג־קונג, בבאלי ובקאהיר. חברת נסיעות בריטית הודיעה כי היא עומדת למכור כרטיסים לטיסה סביב העולם ב"קונקורד" בחודש מארס 1987 במחיר של 15 אלף ליש"ט (21 אלף דולר).

המראות ונחיתות

(עז). להלן המראות והנחיתות בנמל תעופה בן־גוריון ביום חמישי 12.12.85:

המראות

ב־0555 פן אמריקן (115א) לפריס ניו־יורק וסן־פרנסיסקו. ב־0645 טי.ו.א. (803) לפריס ניו־יורק וסן־פרנסיסקו. ב־0645 טי.ו.א. (825) לפריס ובוסטון. ב־0705 אל־על (337) לאמסטרדאם. ב־0715 סבנה (051) לבריסל וניו־יורק. ב־0750 סוויס אייר (333) לציריך. ב־0800 אל־על (323) לפריס. ב־0845 אל־על (395) למדריד. ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה. ב־0905 אייר סיני (055) לקהיר. ב־0930 אל־על (347) לציריך ובריסל. ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־1025 אל־על (315) ללונדון. ב־1045 אל־על (377) לקופנהגן. ב־1345 אל־על (5355) למינכן. ב־1420 אוסטריין אייר ליינס (712) לוינה. ב־1520 האפאג לויד (722) למינכן. ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1635 אייר פרנס צ'רטר (7959) לבזל ופריס. ב־1825 אליטליה (747) לרומא. ב־1905 סייפרוס איירווייס (429) ללרנקה. ב־1945 אל־על (443) לקהיר. ב־2300 אל־על (511) לניירובי ויוהנסבורג.

נחיתות

ב־0820 אייר סיני (054) מקהיר. ב־1330 אוסטריין אייר ליינס (711) מוינה. ב־1405 האפאג לויד (721) ממינכן. ב־1450 אייר פרנס צ'רטר מפריס ובזל. ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1525 טי.ו.א. (800) מסן־פרנסיסקו ניו־יורק ופריס. ב־1525 טי.ו.א. (812) מבוסטון וניו־יורק. ב־1555 אל־על (010) מניו־יורק ומונטריאול. ב־1600 פאן אמריקן (114) מסן פרנסיסקו ניו יורק ופריס. ב־1710 אליטליה (746) מרומא. ב־1805 טארום (245) מבוקרשט. ב־1820 סייפרוס איירווייס (428) מלרנקה. ב־1845 אל על (324) מפאריס. ב־1905 סוויס אייר (332) מציריך. ב־1910 אל על (338) מאמסטרדאם וציריך. ב־1945 אל־על (006) מלוס אנג'לס שיקאגו ואמסטרדאם. ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־2010 אולימפיק (310) מאתונה. ב־2015 אל על (396) ממדריד. ב־2030 בריטיש איירווייס (576) מלונדון. ב־2045 לופטהאנזה (608) מפרנקפורט ומינכן. ב־2050 אייר פראנס (130) מפאריס. ב־2155 אל־על (316) מלונדון. ב־2220 אל־על (378) מקופנהגן. ב־2235 אל־על (5356) ממינכן. ב־2315 אל־על (444) מקאהיר.

כל המראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד הסופי יש לוודא בשעתיים לפני הזמן הנקוב לעיל, טלפון 03־381111.

ערכה את המדור: אורית גלילי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חמש תחנות אוטובוס הוצתו בראשל"צ, ברחובות ובפ"ת

ראש עיריית רחובות זימן ישיבה עם רבה הראשי של העיר ורבנים נוספים ★ ראש עיריית ראשל"צ: "אני מניח שהחוגים הקיצוניים, שהציתו תחנות בירושלים, פשטו גם על אזורנו. זהו מעשה פנאטי."

תחנת אוטובוס ברחוב רוטשילד בפתח־תקוה, לאחר שהוצתה. בקירבת התחנה ממוקמת ישיבה. (צילום: י.פ.פ.א.)

מאת זוהר בלומנקרנץ ודורית אמיתי
סופרי "הארץ"

הבוקר תחנות אוטובוס הוצתו בלילה שעבר בראשון לציון, רחובות ופתח תקוה. בה היה גם ניסיון הצתה. ראשי הערים גינו בחריפות את המעשים וקראו לתושבים להתארגן לשמירה על רכוש הציבור.

אתמול בלילה התארגן כוח מיוחד במסגרת המשמר האזרחי בראשון לציון לאבטחת תחנות האוטובוסים, בהשתתפות ראש העיר, מאיר ניצן וחברי המועצה. ראש עיריית רחובות, יחזקאל הר מלך, זימן אליו אתמול לפגישה משותפת, שתיערך בתחילת השבוע הבא, את רבה הראשי של העיר, הרב שמחה כהן קוק, ורבנים נוספים עם מפקד מרחב השפלה, נצ"מ אפי חפץ ומפקד משטרת העיר, סנ"צ זאב אבניון, כדי לדון בהצתות.

שתיים מתחנות האוטובוסים בראשון לציון הוצתו ברחוב ז'בוטינסקי, בשעה 3 לפנות בוקר. אחת מהתחנות נשרפה כליל והשנייה ניזוקה. כשעה לאחר מכן, סמוך לשעה 4 לפנות בוקר, התקבלה הודעה בדבר הצתת תחנת אוטובוסים שלישית באזור, הפעם בשכונת שעריים בעיר. דובר משטרת מרחב השפלה רפ"ק משה מלול אמר אתמול בתגובה, כי חקירת המשטרה מתנהלת בכיוונים שונים, ביניהם ביצוע ההצתות על רקע דתי, אך אינה מוציאה מכלל אפשרות ביצוע המעשה על רקע לאומני. "אני רואה את המעשה הוונדלי הזה בחומרה רבה. אני מניח שאותם חוגים קיצוניים, שהציתו תחנות בירושלים, פשטו גם על אזורנו. זהו מעשה פנאטי שאינו הולך ביד עם רוח ישראל. הוא גם מנוגד להוראות שניתנו בידי הרבנים הראשיים," אמר אתמול בתגובה ראש עיריית ראשון לציון, מאיר ניצן. "לא אתן יד למלחמת תרבות ברחובות. כפי שהצלחנו לשמור על העיר עד היום כאי בודד, בנושא התנגשויות התרבויות בין דתיים לחילוניים, אפעל לשמירת מצב זה בעיר," אמר ראש עיריית רחובות, יחזקאל מלך, בתגובה להצתות.

בפתח תקווה הוצתו 2 תחנות אוטובוסים ב־3 לפנות בוקר, ברחוב רוטשילד וברחוב פרנקפורטר. ניסיון הצתה בוצע ברחוב יצחק שדה. מוקד ההצתה היה בחלק, בו מוצבת תמונת הפרסומת של אופנת "טופר". נצ"מ ניסים כעתו מפקד מרחב השרון הדגיש, כי התמונות צנועות. מפקדים במחוז המרכז של המשטרה הדגישו, כי ייעשה הכל למנוע הישנות התופעה באזור התפשטותה, כן ידונו גורמים משטרתיים עם חוגים חרדיים בעיר ובסביבה.

היום תונח אבן פינה לבית־מלון בנווה־קדומים

בהשתתפות שר התיירות, אברהם שריר

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

אבן פינה לבית מלון בנווה קדומים תונח היום ליד מדרשת ארץ ישראל, בטקס חגיגי בהשתתפות שר התיירות אברהם שריר.

מיליון דולר ישקעו בהקמתו של בית המלון החדש שיהיה ברמה של שלושה כוכבים. יהיו בו 41 חדרים. הפרויקט הוכר כ"מפעל מאושר" והוא יהנה ממענק ממשלתי בסך רבע מיליון דולר. היזמים לגבי הקמתו נמשכו כשלוש שנים והערכה אף בדיקה של כדאיות כלכלית. ממצאי הבדיקה הראו שבשיעורי תפוסה של 55 אחוזים הכדאיות הכלכלית של פרויקט בית המלון בקדומים תהיה חיובית. אנשי המקום אף יציגו היום בפני שר התיירות תכנית תיירות מקיפה לאזור כולו המתייחסת לאלון מורה, להר גריזים, לשומרון העתיקה ולשבי שומרון.

חיילי צה"ל קיימו מרוץ לפיד מסורתי מהחרמון עד גמלא העתיקה

הבוקר יתקיים מרוץ נוסף — מראש הניקרה לקריית שמונה

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

חיילי צה"ל מעוצבת געש ברמת הגולן קיימו אתמול מירוץ לפיד מסורתי מהחרמון הישראלי ועד לגמלא העתיקה, היישוב העתיק בגולן, המסמל את הקשר שבין ההתיישבות היהודית והגולה.

בעת המירוץ התקבלו החיילים בידי תושבי יישובי הגולן. הלפיד שנשאו החיילים הדליק משואות ליד כל יישוב בדרך לגמלא. חיילי הגולן התארחו בבתי התושבים ולמדו את תולדות ההתיישבות בגולן. מרוץ נוסף יתקיים הבוקר, בידי חיילי עוצבת הצנחנים. המירוץ יחל בראש הנקרה ויסתיים במפגן צביוה בקריית־שמונה.

גידול בצריכת המים להצלת גידולי החורף

החזאי: אין לצפות לגשם ביומיים הבאים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" העתים

בשל עצירות הגשמים, חל גידול ניכר בצריכת המים להצלת הגידולים החקלאיים החורפיים. יו"ר אגף המשק במרכז החקלאי, מיכה אפרתי מסר, כי בלית ברירה, חורגים החקלאים ממכסות המים שלהם, דבר הכרוך בקנסות כבדים, בעוד שהמחיר הרגיל של 10 סנט לקוב מים גם הוא יקר ומהווה עומס כבד על המגדלים.

אפרתי פנה בתביעה לשר החקלאות, להוריד את מחיר המים לעונת החורף ולפטור את החקלאים מתשלום קנסות על מיכסות מים חריגות בעונה זו.

"אין לצפות לגשם"

החזאי התורן בשירות המטאורולוגי, ישראל וישניקר, אמר אמש כי "אין לצפות לגשם". לדבריו מזג האוויר הבהיר עד מעונן חלקית עם טמפרטורות גבוהות לעונה זו יימשך לפחות ביומיים הקרובים.

מגה־האוויר נגרם מרכס מעל מזרח הים התיכון.

3 מהנאשמים ברצח דני כץ ערערו בביהמ"ש העליון על העונש וההרשעה

(עו) שלושה מחמשת הנאשמים ברצח הנער דני כץ מחיפה, שנידונו לתקופות מאסר ממושכות, ערערו אתמול לבית המשפט העליון על העונש ועל ההרשעה.

שלושת המערערים הם עלי מחמוד בניאם, פתחי גנאמה וסמיר גנאמה. השלושה טוענים כי הם חפים מפשע וכי ברשותם ראיות חדשות היכולות להצביע על חפותם.

ברצח דני כץ הורשעו חמישה אנשים ושניים מהם מהנאשמים גם ברצח החיילת רפנה כרמון. אבל ההליכים המשפטיים בעניין זה נמשכים עדיין.

שלושת המערערים הגישו את כתב הערעור ללא עורך־דין.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "אפיק — הירקון"

רחוב שבזי, ראש־העין. טל' 9360087

לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית הוגשה בקשה לאישור הקלה ב...

ראש־העין

אפ/2596/93 — גוש: 4271 חלקה 153 מגרש 29 רח' העצמאות — הקלה לעליה לגג.

אפ/2124/93 — גוש: 4271 חלקה 154 מגרש 24 רח' העצמאות 13 — הקלה בשטח בניה.

כפר קאסם

אפ/528/144 — גוש 8875 חלקה 17 מגרש 2 — הקלה לקומה שלישית ובניה מעבר.

אפ/1129/144 — גוש 8864 חלקה 53 מגרש 3 — הקלה לאחוזי בניה.

הרואה עצמו נפגע ע"י ההקלה רשאי להגיש התנגדותו למשרדי הוועדה המקומית בימים א', ג', ה', תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

בכבוד רב
יו"ר הוועדה — עובדיה לאור

שתי גניבות מקשישים אירעו בעת הקרנת משדר טלתרום בטלוויזיה

מבת 73 בבאר־שבע נגנבו תכשיטים ומקלט רדיו־טייפ ★ מזוג מפתח־תקוה נגנבו תכשיטים ומכשיר וידיאו

מאת איתן רבין ודורית אמיתי, סופרי "הארץ"

קשישה בת 73 ברחוב אברהם אבינו, בבאר־שבע, שצפתה בטלתרום קשישים במשדר־טלתרום, הופתעה לגלות בשובה הביתה, כי פורץ נטל את תכשיטיה ומקלט רדיו־טייפ. צוות שיטור שסייר בשכונה ד' בבאר שבע לכד את הפורץ כשברשותו השלל. לפני שהאשה הספיקה לפנות למשטרה, הוחזר לה רכושה.

עוד לפני שהסתיים משדר הטלתרום לקשישים, התעורר קשיש תושב פתח תקווה, רופא שיניים במקצועו, המתגורר בקומה ראשונה ברחוב ביל"ו, והבחין באדם זר בחדר השינה שלו. "תשתוק ואל תדבר" אמר לו האיש ונמלט מהמקום, כנראה בעזרת אדם נוסף. הרופא ואשתו התקשרו מיד אל תחנת משטרת פתח תקווה, וכשהגיעו השוטרים הסתבר שהפורצים נטלו תכשיטים ומכשיר וידיאו. כנראה חדרו לדירה על ידי פתיחת התריס.

חוקרי הרצח: עדיין לא בוצעה פריצת־דרך בחקירה

עיקר החקירה ברצח שני הערבים ליד בית שמש מתמקד בכיוון פלילי

הוארך מעצר עמרם בנימיני, החשוד במעורבות ברצח ★ נבדקת אפשרות כי השניים נרצחו על רקע עיסקות בסמים או בזהב

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

על אף מעצרו של עמרם בנימיני, בן 25, ממרכז הארץ, כחשוד במעורבות בפרשת הרצח של שני הערבים, שגופותיהם נמצאו לפני שבוע ליד העיירה בית שמש, עדיין אין חוקרי הרצח סבורים, כי בוצעה פריצת דרך בחקירה. לדעת החוקרים, ברשות החשוד העצור פרטים השובים הקשר רים ברצח.

כיוון החקירה העיקרי הוא שרצח השניים — טאריק קנדיל בן 29, והצורף חביב אבו רמילה בן 31, שחטפו גורדו בכפרים הסמוכים לירושלים, בוצע על רקע פלילי. גופות השניים, שנורו מטווח קצר, התגלו במטע ליד המושב שרות מיכה. הרוצחים לא נטלו מהנרצחים חפצים אישיים ולא ברור, אם שדדו מהם דבר מה. החוקרים בודקים אפשרות, שהת עורר סכסוך בין השניים לבין עבריינים, על רקע עיסקות של סחר בסמים או בזהב, אולי בשל חוב כספי, שהשניים לא עמדו בהתחייבותם להחזירו.

מעצרו של עמרם בנימיני הוארך שלשום ב־15 יום בבית־המשפט בירושלים. המשטרה עצרה לחקירה אנשים נוספים, אך הם שוחררו, מבלי שהובאו בפני שופט.

טרם הסתיימה בדיקת המימצאים על חמרים החשודים כמסרטנים במוצצים

משרד הבריאות, אליו נמסרו הממצאים כבר לפני שלושה חודשים: הנושא נבדק בידי גורמים מקומיים ובינלאומיים ★ הרשות להגנת הצרכן מבקשת להחיל תקן מחמיר על ייצור מוצצים ופטמות לבקבוקים כדוגמת התקן ההולנדי

מאת לאה פורת
סופרת "הארץ"

משרד הבריאות עדיין לא סיים בדיקת הממצאים שנמסרו לו לפני כשלושה חודשים, על חומרים החשודים כמסרטנים בחלק מהמוצצים והפיטמות לבקבוקי תינוקות המשווקים בארץ — כך מתברר בעקבות פניית הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות, למשרד הבריאות.

הממצאים החשודים הועברו למשרד הבריאות בידי ד"ר ג'רי וסטינג, מומחה לבריאות הסביבה ולשעבר מנהל שירות המזון במשרד הבריאות. עלפי הממצאים, שהתבססו על סקר של הסוכנות הבינלאומית לחקר הסרטן שליד ארגון הבריאות העולמי עולה, כי חלק מהמוצצים והפיטמות לבקבוקי תינוקות המשווקים בארץ, מכילים ניטרוזאמינים וניטרוזמינים החשודים כמסרטנים.

תוצאות הסקר פורסמו ב"הארץ" לפני חודש. בתגובה מסר דובר משרד הבריאות, שמואל אלגרבלי, בשם מנכ"ל המשרד, ד"ר דן מיכאלי, כי הממצאים נבדקים בידי גורמים מקומיים ובינלאומיים. כן נמסר, כי להערכת משרד הבריאות, יסתיימו הבדיקות תוך חודש ולאחר מכן יקבע המשרד את עמדתו בנושא.

בתגובה להודעת משרד הבריאות, כי הבדיקות עדיין לא הסתיימו, פנתה הרשות להגנת הצרכן למשרד הבריאות בבקשה, להחיל מיד תקן מחמיר על ייצור מוצצים ופיטמות כדוגמת התקן ההולנדי, כדי להסיר כל ספק וחשש מפני שיווק מוצרים המסכנים את הציבור. עוד אומרת הרשות, כי על סמך בדיקות, הוכח שניתן לייצר מוצצים ופיטמות בקבוקים, כאשר הם חופשיים לחלוטין מהמרכיבים המסוכנים.

הרשות להגנת הצרכן פנתה גם ליצרנים המקומיים וליבואנים, שישפרו ביוזמתם בתחום זה.

מאסר לתושב ת"א שהורשע במתן שוחד לקצין בצה"ל

מתן שוחד לקצין צבא עלה ליעקב שניצר מת"א ב־3 חודשי מאסר ו־9 חודשים על תנאי וקנס בסך מיליון וחצי שקלים.

שניצר הודה והורשע בכך, ששיחד את איש צבא, בקצינת מבקרת...(?) לפיה, שמונה ראש ענף ביחידה ליעקב... במפקדת. לקצין הוחמש כאשר הקצין היה בעל סמכות להמליץ על סיום הטכני של מוצרים לפני הגורמים המוסמכים בצה"ל, המחליטים על רכישה. שניצר הוא מבעלי חברת "הדגש" ליבוא ציוד טכני. השוחד התבטא ברכישת כרטיס טיסה בעבור הקצין לפאריס, בשווי 335 דולר.

הננו מתנצלים בזאת בפני הנהלת האודיטוריום, חיפה בפני פילהרמוניה והצופים מסוימים על אי הנעימות, שגרמה להם ביום ה־7.12.85 כתוצאה מטעות בסימון מקומות ישיבתם בהצגת "ערב חד־פעמי משותף".

בברכת חג אורים שמח,
קופת גרבר חיפה,
שד' הנשיא 129.

מחוז הצפון

מרחב תכנון מקומי מחוזי צפון

ניתנת בזה הודעה בדבר הריגה עפ"י סעיף 149 — 151 לחוק התכנון והבניה שהוגשה בקשה להקמת מגורים בגוש 16564 חל' 34/8 בשטח של 298 מ"ר לפי תכנית ג'/1807. את ההתנגדויות להתרת שמוש חורג הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו להועדה המחוזית לתכנון ולבניה צפון, משרד הפנים בית הממשלה נצרת עלית.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום בשעות קבלת קהל.

יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה צפון

לפרופסור עלי יסיף
שא ברכה
לרגל קבלת התואר
מכל המשפחה

הכתובת שלך ושלנו בחיפה
אבי מור
נורדאו 20

קרא מחר ב־
ידיעות אחרונות

פרשת הקרקעות מא' עד ת'

חקירות המשטרה בפרשת הקרקעות

רינה גינדי על החיים בצל מעצרו של אברהם גינדי

תא"ל (מיל) אפרים פורן על עסקים עם ערביי הגדה

מדיניות דו־ראשית של ממשלת האחדות

הרבנית רות בלוי על נסיעות חשאיות לארצות ערביות

"אריק שרון היה האיש היחיד שבגין חשש מפניו"

פרק שני מזיכרונותיו של סול לינוביץ

דוד לוי, המורה שהרוויח מיליון וחצי דולר בבורסה, על ירידה מהארץ

האנשים שרצית לשמוע אותם השבוע. ראיונות. מיוחד ל"ידיעות אחרונות"

"השקל שלך"

מדוריהם שלחיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת וזיוה יריב

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: גרשון שקד על הומור וסאטירה; דוד אבידן על כותבים שאינם יודעים לכתוב

בדואי שנשא אשה שנייה על פני הראשונה נידון למאסר על תנאי

נציג המדינה: עליפי הדין המוסלמי, נשוי הבדואי לאשה שנייה, שאף ילדה לו ילדים, למרות שלא נישא לה בטכס רשמי ולכן עבר עבירת ביגמיה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

פסקדין ראשון מסוגו בארץ ניתן אתמול בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע נגד בדואי שנשא אשה שנייה על פני אשתו הראשונה ללא טכס נישואין. הנאשם נידון למאסר על תנאי לשלושה חודשים.

בכתב האישום נאמר, כי תחילה נשא אשה ראשונה, והגברים...(?) עליפי פסקדין של בית הדין השרעי בב"ש. אך בתקופת נישואין לה, נשא אשה שנייה על פניה, והיא ילדה לו ילדים. נציג המדינה טען שעל פי הדין המוסלמי, הוא נשוי לאשה השנייה למרות שלא נישא לה בטכס רשמי. לפיכך עבר הנאשם עבירת ביגמיה.

לעומת זאת טען הנאשם, באמצעות עורך־דינו, כי בתקופה האמורה לא היה נשוי לאשתו השנייה, אלא טען, כי היא הידועה בציבור שלו, ולפיכך אין להרשיעו בביגמיה. הנאשם אף הזמין לביהמ"ש את נשיא בית הדין השרעי לערעורים הלה חיזק את גירסתו.

השופט אליעזר הלוי, ציין בהכרעת הדין כי הכרעה היא בין הכרה באמונות ובנישואין "לבין המושג שכמשמעותה שנתקיימו יחסי זוגות בין הנאשם לאשתו השנייה. במקרה זה הנאשם הכיר במפורש בכך שאלה היו יחסים מוכרים, ולכן גם לא נתקיים צורך להכריע בכל השאלות ההלכתיות בתיק, ועלפי העובדות שהוכחו בידי המדינה, ניתן היה לקבוע, כי הנאשם נשא אשה נוספת, למרות שלא התחתן איתה על פי הדת המוסלמית. השאלה המרכזית היא שאלת היחס רותם של נישואין בין גבר לאישה מוסלמים, המודים בהורתם לגבי ילד שנולד להם". לכן החליט השופט להרשיע את הנאשם, שמסכסכות אחרות, ייתכן שלא היה מרשיעו בביגמיה.

עד היום לא הואשם בדואי בביגמיה בנסיבות אלו, ויש בנגב בדואים רבים במעמד דומה.

הוצא צו עיקול זמני על נכסי 38 מחברי ניר־חן לבקשת בנק החקלאות

(עו) צו עיקול זמני על נכסיהם של עשרות חברים במושב ניר חן שבחבל לכיש, הוצא בבית המשפט המחוזי בתל אביב, לבקשת בנק החקלאות לישראל.

הבנק הגיש לא מכבר תביעה על סך 68 מיליון שקלים נגד המושב ניר חן ו־38 חבריו. בכתב התביעה נאמר, שהמושב חייב סכום זה לבנק כאגודה שיתופית, ואילו חברי המושב נתבעים מכוח ערבות מתמדת לחובות האגודה.

להבטחת סכום התביעה, עתר ב"כ הבנק לעקל נכסי המושב וחבריו. צו העיקול ניתן במעמד צד אחד על נכסי האגודה השיתופית, ואילו העיקול על נכסי החברים נקבע במעמדם, לפני השופטת רות אליעד־שטרנברג.

ערכה את העמוד: רחל דנה

רק האיטלקים יכולים להפוך את חופשת הסקי שלך לחויה חמה

אל תותר על ולטור

ולטור — כפרי נופש איטלקיים מן המפורסמים והידועים בעולם: יין, ספגטי, מוסיקה, מנוחה, מגוון פעילויות, הופעות, ארועים מיוחדים ובעייר שלג, שלג ועוד הרבה שלג. סניוריטה, הצוות הנאמן של מועדוני הנופש ולטור, ישמח לארח ולדאוג לחופשה נעימה.

אינטרמצו על הקרח

אינטרמצו — חופשות סקי בהרי האלפים ובדולומיטים. בחר לך אחת מתוכניות הנופש של אליטליה ותהנה מחופשת סקי שלא תשכח: והכל בעשרה אתרים ציוריים הפזורים לכל רוחבה של צפון איטליה.

...ורק אליטליה יכולה לתת לך מחירים נוחים ובלידרות איטלקיות.

תל־אביב: רח' דיזנגוף 98, טל: 03-244142 ירושלים: רח' הלל 23, טל: 222794, 02-228653
ירושלים המזרחית: רח' סלאח א־דין, טל: 02-283515
או אצל סוכן הנסיעות שלך

Alitalia

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של אמנו הסבתנו היקרה

מסעודה בשי

(לבית סופר)

ההלויה תצא היום יום חמישי כ"ט כסלו תשמ"ו 12/12/85 בשעה 1.30 אחה"צ מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון.

המתאבלים: בניה: יעקב בשי ורעיתו
צבי בשי ורעיתו
בתה: רחל עיני
הנכדים: דני ורוני, אביבה ועזרא
וכל בני המשפחה

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

מן יוסף והמשפחה

במות **האב ז"ל**

אנו משתתפים בצערו של חברנו

טילבור ברוך

(מאזור ירושלים)

במות עליו

אביו ז"ל

אגד
ההנהלה החברים והשכירים

למשפחת וולדר

משתתפים בצערכם על מות

יעקב וולדר ז"ל

הנהלת "דלק"

לאפרים לוטם ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד במות

האב ז"ל

מי יתן ולא תדעו עוד צער

הנהלת עמיגור
והעובדים

לנשיא מרכז הקבלנים והבונים בישראל

דוד שטרן

איתך באבלך הכבד בהילקח רעייתך

מרת **הינדה שטרן** ז"ל

הנהלת ארגון הקבלנים
והבונים בירושלים

למשפחת דוד שטרן

משתתפים באבלכם
על פטירת

הרעיה־האם

הנהלת ועובדי צוותא
חברה לשכון ובניה בע"מ

במלאת שנתיים לפטירת

עו"ד **אביבה נאמן** ז"ל

ממייסדי קבוצת מ.ב.ע

תערך אזכרה לזכרה
בבית הקברות בקרית־שאול
ביום שלישי, ה' טבת תשמ"ו, 17.12.1985 בשעה 15.00
ידידיה ומוקירי זכרה מוזמנים

קבוצת מ.ב.ע בע"מ
והמשפחה

לדוד שטרן

אתך באבלך

דני גילרמן
נשיא
אגוד לשכות המסחר בישראל

הארץ

יום ה', כ"ט בכסלו, תשמ"ו
12 בדצמבר 1985

ירושלים: רח' ההבצלת 2 טל' 224265-6, ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166-8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים: רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן העורך האחראי: מתי מגן
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B. 233. Tel. 824261

אין להיבהל מהשדולה הדתית

השדולה הדתית בכנסת מאיימת להגיש הצעה שתביע אי־אמון בממשלה: נציגי כל הסיעות הדתיות התחברו זה בזה במתן ביטוי לקובלנותיהם נגד ממשלת האחדות הלאומית בכלל ונגד הליכוד בפרט. אגודת ישראל צועדת כחלוץ לפני המחנה: כדי להעביר בכנסת את תיקון לחוק מרשם התושבים, שיקבע כי יהודי הוא מי שנולד לאם יהודיה, או התגייר בהתאם להלכה, ואינו בן דת אחרת — והח"כ אברהם שפירא לא היה מתבייש ללכת עם מאיר כהנא. הח"כ מנחם פרוש אומר כי הוא מאוכזב מאוד מהליכוד. ליצחק שמיר כתב כי הלה לא היה צריך לפעול למען העברת התפקיד של סגן שר במשרד העבודה והרווחה לידי נציג של סיעת ש"ס.

נציגי המפד"ל ומורשה הח"כ אבנר שאקי וחיים דרוקמן מתלוננים גם הם על ראש הממשלה שאמר כי את הדיון בעניין "מיהו יהודי" יש לדחות לעשר שנים; והח"כ אברהם ורדיגר (מורשה) אינו רוצה כי למורמונים יורשה להקים אוניברסיטה בירושלים, ואברהם שפירא רואה בכך אף משום הכנסת ישו לירושלים (כאילו ישו לא נמצא בירושלים ממילא); על זכרו של בנימין זאב הרצל דיבר שפירא בלשון שיקוצים, ובכלל חידש, ברבורו על התנועה הציונית, את המנגון האגודאי כפי שהיה נהוג בפולין לפני חמישים שנה ויותר. אף מקומם של משחקי כדורגל באיצטדיון של רמת־גן בשבתות — לא נפקד ברשימת הקובלנות.

כך קורה במדינת ישראל, שלושים ושבע שנים אחרי הקמתה. לא המפלגות הציוניות הגדולות — המערך והליכוד — לא היו מלטפות כל הזמן את הממסד הרבני האורתודוקסי ואת המגזר החרדי — ספק אם היינו סופגים היום את הביזיון שבדברי אברהם שפירא, על הרצל והציונות, אף לא היינו נתקלים בהבעת אי־אמון בממשלה המתחשבת באופי הפלורליסטי של היהדות ואינה רוצה למנוע את המוני העם בישראל מליהנות מיום השבת כיום של מנוחה, נופש ומשחקי ספורט.

למעשה, גם אם כל חברי הכנסת מארבע הסיעות הדתיות — קרי: אורתודוקסיות — יביעו אי־אמון בממשלה, קיומה אינו בסכנה. אבל צריך להיות מובן לסיעות אלו כי אם יצביעו כך, שוב אין מקום בממשלה לשרים וסגני־שרים משורותיהן; וצריך להיות מובן לסיעת הליכוד, כי החוק מחייב את חבריה לתמוך בממשלה נגד הצעת האי־אמון. אין להסכים כי חברי סיעת הליכוד יתבעו לעצמם זכות להימנע בהצבעה על הצעת האי־אמון של הדתיים, הואיל וקולות המערך מבטחים ממילא להכשלתה. כמו שעקרון האחריות המשותפת מחייב את כל השרים והם אחראים להצבעת סיעתם, כן צריכה המשמעת הקואליציונית לחייב את כל סיעות הקואליציה, ללא יוצא מהכלל.

ישנם משקיפים הנוטים להאמין כי איום השדולה הדתית אינו "רציני", וכי הועלה רק כדי ללחוץ על הליכוד ועל המערך שיבואו לקראת הסיעות הדתיות בשלושת הנושאים המוצגים כנימוקי האי־אמון, או לפחות בחלק מהם. יש להזהיר את שתי הסיעות הגדולות לבל ירשו לעצמן להיות מושפעות מתרגילי־לחץ כאלה; אם הסיעות הדתיות יחליטו להגשים את איום השדולה, על שתי הסיעות הגדולות להצביע נגד ולשחרר את ממשלת האחדות הלאומית מנטל השותפות עם הסיעות הדתיות.

רעיון האחדות הלאומית לא ייפגע כהוא־זה, אם שנים־עשר חברי כנסת "דתיים" ימצאו את עצמם מחוץ לקואליציה.

התמוטטות מחירי הנפט

בעקבות החלטה עקרונית של שרי אופ"ק, שנתקבלה השבוע, להגדיל את תפוקת הנפט על חשבון יציבות המחירים, ירד בשווקים החופשיים מחירה של חבית, בכ־3 דולרים לעומת המחיר הרשמי של הקרטל, הנאמד ב־27 דולר. היתה זו הירידה הגדולה ביותר מזה חמש שנים.

הלחץ להורדת המחירים הלך וגבר במשך יותר משנה. ביסודו עומד הצמצום בתפוקת הנפט בכלל ובמדינות אופ"ק בפרט. אחרי הפקעת המחירים על ידי הערבים אחרי מלחמת יום הכיפורים, פותחו במערב שיטות יעילות יותר של שימוש באנרגיה, הוגדלה התפוקה מחוץ למדינות אופ"ק ושב חנם של מקורות אנרגיה חלופיים.

בחמש השנים האחרונות ירד חלקו של אופ"ק באספקת צורכי השווקים הלא־קומוניסטיים מ־60 אחוז ל־35 אחוז בלבד. מדינות אופ"ק ניסו לשמור הן על המחירים הרשמיים והן על חלקם בשוק ע"י קביעת תקרה כללית של 16.5 מ' חביות ביום. אך שני גורמים הכשילו אסטרטגיה זו: חלק מהמדינות החברות הפיקו מעל למכסה שהוקצבה להן, וכדי למכור את הכמות הגדולה יותר בשוק מצומצם, הורידו את המחירים אל מתחת למחירים הרשמיים. התוצאה היתה היצע של כ־18 מ' חביות ומכירות מוזלות מתחת לשולחן.

ערב הסעודית, המפיקה הגדולה והעשירה שבאופ"ק, צמצמה את תפוקתה הרבה מתחת למכסה שלה. במקום 4.5 מ' חביות היא ירדה עד לכדי 2.25 מ' חביות. אך תיאבונה לדולרים הביא אותה בחודשים האחרונים לחזור להפקת המכסה המלאה שלה ולעסקות חליפין שבהן המחיר הממשי שקיבלה היה נמוך בהרבה מ־27 דולר לחבית.

הצעד הסעודי הוא ששבר את שיטת המחירים הרשמיים האחידים.

האסטרטגיה החדשה שמה לה למטרה "לשמור על חלקו של אופ"ק בשוקי הנפט העולמיים", גם אם הדבר מחייב "גמישות" במחירים. יש כאן, כנראה, ניסיון לכפות על המדינות שמחוץ לאופ"ק להגיע להסכם עם הקרטל בעניין המחירים ומכסות ההפקה, מתוך הנחה שרוב מדינות אופ"ק, שבהן הוצאות ההפקה נמוכות, מסוגלות לנהל מלחמת מחירים ולנצח בה.

הפתרון: הרחבת נמל חדרה

ארנון גפני יצטרך להכריע עד לסוף החודש בין ארבע החלופות למיקום נמל הפחם

מאת נחמיה שטרסלר

באמצע נובמבר השנה קיבל ארנון גפני מינוי מטעם ראש הממשלה לבדוק את האתר הטוב ביותר להקמת נמל פחם נוסף. הצורך בנמל כזה התעורר על רקע הקמת תחנת הכוח באשקלון, המתוכננת להפעלה בפחם בתוך ארבע שנים. בכתב המינוי מתבקש גפני (כיום, יו"ר הועד הפועל של בנק כללי) להכריע בין שתי חלופות: הקמת הנמל באשדוד או באילת. אך בשיחה שקיימתי אתו מתברר שגפני מפרש את כתב המינוי באופן רחב יותר.

לדעתו, עליו לבדוק את כל ארבע החלופות האפשריות, כי הרי ייתכן שדווקא חלופה אחרת כבניה עדיפה. גישה זו ודאי נכונה יותר, אך גם נדרש לה יותר זמן, כך שגפני מקווה להגיש את מסקנותיו לראש הממשלה עד סוף דצמבר.

ארבע החלופות (במיליוני דולרים)

החלופה	ההשקעה	הוצאות שוטפות ל־25 שנה	עלות כוללת
הרחבת נמל חדרה	50	175	225
פריקה ישירה באשקלון	115	120	235
נמל באילת	265	−20	245
נמל באשדוד	280	115	395

אשדוד

רשות הנמלים מעוניינת בפיתוח החלק הצפוני של נמל אשדוד והתאמתו לפריקת פחם. הטיעון המרכזי שלה בזכות פתרון זה הוא, שהאתר קרוב לאשקלון והוא מונע את הסיכון הכרוך בפריקת פחם במזח בלתי מוגן — כמו זה שבחדרה.

מול טענה זו אומרים מומחים אחרים, שנמל אשדוד אינו נמל טבעי, ולכן גם הוא סובל מהאילוץ של סגירה לכמה ימי סערה בחורף. כמו כן יהיה צורך בחפירת תעלת־כניסה בקרקע הגבול הצפוני, מה שייצור סיכון ממשי של עליית כלי השיט הענקיים על שרטונות חול.

אך הטענה העיקרית נגד נמל אשדוד היא המחיר. פיתוח מלא של נמל אשדוד כרוך בהשקעה של כ־280 מיליון דולר. ההוצאות השוטפות למשך 25 שנה יסתכמו בכ־115 מיליון. כך שסך ההוצאה על חלופה זו יגיע לקרוב ל־400 מיליון דולר. גם אנשי רשות הנמלים יודעים שזוהי הוצאה אדירה, העלולה לפגוע במאמצים לבלימת האינפלציה ולשיפור מאזן התשלומים. אך הם בכל זאת חפצים בה מהסיבה הפשוטה — יש להם המנוף.

רשות הנמלים רשאית לגבות זה שנים 2% מכל סחורה העוברת את שער הנמל — זה בעצם רשיון לעשות כסף, רשיון שהממשלה נתנה לרשות. כך, במשך שנים נצברו סכומי רווחים עתקים ברשות הנמלים, ועכשיו נקודת ההזדמנות המתאימה להוציאם. להתרחב — מגמה הגיונית לכל רשות מונופוליסטית שאינה חייבת להתחרות בשוק החופשי.

אילת

אחד המצדדים הנלהבים בהקמת הנמל באילת ובבניית מסילת ברזל משם לאשקלון הוא יגאל הורביץ. הורביץ הידוע גם בכינוי "אילתי", אינו מהסס הפעם להמליץ על השקעה של 265 מיליון דולר בהקמת הנמל באילת.

היתרון הגדול של פתרון זה הוא, שבניית המסילה תאפשר לחסוך את המעבר בתעלת סואץ. כיום עוברים בתעלה כ־60% מסך הפחם המגיע לישראל. זה פחם שמקורו באוסטרליה ובדרום אפריקה. המצדדים בהצעה אומרים, שהחיסכון נוסף ינבע מכך שגם מטענים אחרים אפשר יהיה להוביל למרכז הארץ ברכבת. כך שבמקום הוצאות שוטפות, נוצר בחלופה זו חיסכון של כ־20 מיליון דולר למשך תקופת הבדיקה. מסילת רכבת גם תהיה כתורמת כלכלית לישובי הערבה ולאילת. אך החסרון הגדול הוא ההשקעה הראשונית הניכרת הנדרשת בתקופה של צמצומים. ו[illegible] הפגיעה האקולוגית הצפויה באתרי הנופש באילת.

אשקלון

באשקלון ניתן לבנות נמל פחם בדיוק כמו זה שהוקם בחדרה. עלות בנייתו של מזח כזה היא 115 מיליון דולר, ההוצאות השוטפות — 120 מיליון. יתרונו של פתרון זה הוא הפריקה הישירה לתחנת הכוח, זו השקעה הראשונית שאינה כה גבוהה — אך נמל כזה הרי קיים כבר בחדרה.

חדרה

ערב הקמתו של הנמל בחדרה נשמעו טענות מצד מומחים שונים, שהסיכון הכרוך בפריקה במזח בלתי מוגן הוא גדול מדי, והסערות בחורף ימנעו את גישת האוניות. המציאות בשטח שונה. הנמל פעל קרוב לארבע שנים בהצלחה מלאה — להוציא תקלה אחת משמעותית בחורף הקודם, שלא גרמה למחסור בפחם. תחנת הכוח בחדרה צורכת 3 מיליוני טונות פחם לשנה והתחנה באשקלון תצרוך כ־2.5 מיליוני טונות. יחד עם הביקוש הצפוי לפחם ממפעלי התעשייה השונים, תסתכם צריכת הפחם השנתית בכ־6 מיליוני טונות פחם.

תחנת הכוח בחדרה מסוגלת לפרוק כיום כ־4.5 מיליוני טונות לשנה, ובהשקעה נוספת של 50 מיליון דולר אפשר להגיע לכושר פריקה של 6 מיליוני הטונות הדרושים. מנמל חדרה ניתן יהיה להעביר את הפחם לאשקלון, בדוברות או במסילת רכבת.

למי שחושש מפריקת הפחם במזח פתוח, ראוי להזכיר שלנמל חדרה יש כמה "פקקי ביטחון" המקטינים את הסכנה. יש במקום ערימת פחם המבטיחה אספקה לארבעה חודשי תפעול מלאים של תחנת חדרה; יש אפשרות לפרוק פחם באמצעות אוניית המנופים שבבעלות הרשות; ניתן גם לפרוק פחם ברציף מס' 9 המוקם באשדוד ובמסוף הצובר שבהמשך מסוף המכולות המזרחי שבנמל חיפה. כך שאפילו תפרוץ סערה כבדה שתשתק את המזח לשבועות מספר — החלופות קיימות.

מחירי הדלק

מדינות אופ"ק החליטו באחרונה להוריד את מחירי הדלק. הן עושות זאת כדי להגן על חלקן בשוק. זו תשובתן למצב שנוצר, שבו יצרניות הנפט הבלתי מאורגנות השתלטו על חלק הולך וגדל של השוק.

עם סיום החורף צופים מומחי הנפט מלחמת מחירים עזה, שתתבטא בסיכום של דבר בהורדת מחירי הנפט אל מתחת ל־20 דולר לחבית. רק לפני ארבע שנים, ב־1981, עמד מחיר חבית נפט על 35 דולר, ואז היה הפחם לחלופה כדאית. אך אם יירד המחיר אל מתחת ל־20 דולר לחבית, התמונה עלולה להשתנות. אז יתברר פתאום שהפעלת תחנות החשמל בנפט כדאית יותר מהפעלתן בפחם. אם מביאים גם שיקול זה בחשבון, אין היגיון רב בהשקעות עתק בנמל פחם באשדוד או באשקלון.

ההחלטה צריכה ליפול על ההשקעה הפחות מסוכנת מבחינת המשק. זו צריכה להיות השקעה קטנה יחסית שלא תגרום לגידול הביקושים, ותאפשר ברגע הנכון מעבר בחזרה לנפט — בלי הפסדים גבוהים מדי. על תנאים אלה עונה רק חלופה אחת: הרחבת נמל הפחם בחדרה.

השדולה הערבית בארה"ב

לשני הארגונים הארציים של הערבים האמריקאים שהוקמו בעקבות מלחמת ששת הימים קדמו ארגונים רבים — מקומיים, עדתיים או מקצועיים. מבין אלה בולטים שניים: ארגון בוגרי האוניברסיטאות הערביים וארגון ארצי של יוצאי רמאללה

מאת עטאללה מנצור

וואשינגטון

בכל שיחה עם ערבי אמריקאי חוזרת מלחמת ששת הימים ומוזכרת כראשית התעוררות ההכרה הלאומית אצל ערבים אמריקאים. ההשפלה הערבית וכיבוש שטחים שהיו חלק מירדן, מצריים וסוריה על ידי ישראל, הגאווה שמילאה לבותיהם של יהודים רבים בארה"ב, הניעו ערבים רבים לחפש קשר של אחים לצרה. תחילה הוקם "הארגון הלאומי של האמריקאים הערבים" (NAAA) שנוסד רשמית ב־1972. מאוחר יותר הוקם הגוף המיליטנטי יותר "הוועד האמריקאי־ערבי נגד הפליה" (ADC).

לשני ארגונים אלה קדמו עשרות, ואולי מאות, ארגונים מקומיים, עדתיים או מקצועיים. הבולטים בין אלה הם ארגון בוגרי האוניברסיטאות הערביים וארגון ארצי של יוצאי רמאללה.

בוגרי האוניברסיטאות שסיימו בימים אלה ועידה ארצית בשיקגו, טוענים כי הם מאגדים כחמשת אלפים חבר. בוועידתם השתתפו נציגים מפורסמים: [illegible] באמצעות פעילים 70 טייסים ואנשי צוות אוויר של אש"ף — לדברי מקורות אמריקאים רשמיים. בין הנציגים האמריקאים בלטו אקדמאים ערבים בעלי שם עולמי כד"ר אדוארד סעיד מאוניברסיטת קולומביה והשאם שראבי מאוניברסיטת ג'ורג'טאון בוואשינגטון.

לצד נציגי 17 ארגונים ערביים אמריקאיים השתתפו אישים אמריקאים, כגון רמזי קלארק התובע הכללי בימי הנשיא ג'ונסון, פול פינדלי חבר הקונגרס מאילינוי לשעבר ומקלוסקי מקליפורניה. השתתפו גם שני רבנים יהודים, ארנולד וולף משיקגו ואלמר ברגר מניו־יורק, ונשיא הקהילה הדרוזית האמריקאית. (מישראל השתתף בוועידה חוזל מוחמד מיעארי מהרשימה המתקדמת, והמשתתפים באו מרצים מאוניברסיטאות שכם וביר־זית. את אש"ף ייצג שפיק אל חות, נציג אש"ף הקבוע בבירות).

עמותות קיצוניות

כמה ערבים חיים כיום בארה"ב? אין תשובה אחידה לשאלה זאת. המהגרים הראשונים הגיעו לפני כמאה שנים. רבים מהם ברחו כל עוד נפשם בם מרודני השלטון העות'מני. בחברה שממנה יצאו היתה חלוקה לנוצרים, מוסלמים ויהודים. מצד שני, היתה חלוקה לכפריים ועירוניים, לחקלאים ולבדואים נוודים. רק לאלה האחרונים קראו ערבים — ולא מתוך חיבה יתרה. מכאן שאין אצל הסופרים הבולטים באותו גל הגירה איזכור לתיבה "ערבים". ג'ובראן חליל ג'ובראן, המפורסם בין יוצרי ראשית המאה העשרים מבין המהגרים ממזרח התיכון לארה"ב, קורא למולדתו לבנון, וליוצאי ארצות מזרח הים התיכון — סורים.

כיום מונים אותם המהגרים הערבים באמריקה בין מיליונים, אבל אינם מצליחים למצוא בספרים יותר מאשר אומדן על אודות "האחרים". המצב דומה לגבי יותר האישים ממוצא ערבי. ראלף נאדר, הלוחם לשוויון זכויות הצרכנים, ומישל דביקי, מנתח הלב המפורסם, אינם שונים מג'ובראן. הם אינם מסודרים להופיע בציבור כתומכים בארגונים הלאומיים של המהגרים הערביים. עם זאת, ארגונים אלה מנסים לפרוש חסותם על הכל.

פרסומי "הוועד נגד הפליה" טוענים, כי בארה"ב 2.5 מיליוני ערבים. ובבואם להציג ערבים אלה הם כוללים בהם את המארונים הלבנונים, הכלדאים מעיראק, הקופטים ממצרים, לצד המוסלמים־שיעים מתימן והעלאווים מסוריה. חוקר ערבי בקליפורניה נקב במספר גדול יותר. לדעתו חיים כיום בארה"ב למעלה משלושה מיליוני אנשים ממוצא ערבי.

כמה מהם פעילים בארגונים לאומיים? לדעת האיש, הארגון הערבי הציבורי ביותר הוא איגוד המועדונים של יוצאי רמאללה, המאגד בתוכו למעלה מעשרים אלף איש המפוזרים בעשרות מדינות. למועדונים אלה עלון קבוע והם מקיימים כינוס שנתי רב־משתתפים. באי הכינוס מבקשים מעט נוסטלגיה ויחסי חברה, ואולי גם חידוש היכרויות וחיפוש כלה לבן המתבגר או חתן לבת הנמצאת להגיע לפרקה. בשנים האחרונות לבשו מפגשים אלה אופי פוליטי. נציגים מרמאללה הוזמנו למסור דו"ח על הנעשה בעיר־האם.

בין אנשי רמאללה אין אחידות דעים. נהפוך הוא, רבה המחלוקת והיריבות על קווים המפלגים את הציבור הפלסטיני. הדגש מושם על עמדות קיצוניות מהרגיל. (הסבר הנראה מתקבל על הדעת: במרוחקים נוטים רבים לפתרונות נחרצים. גם היהודים מישראל נוטים, בדרך כלל, לעמדות קיצוניות.)

אבל הקיצונים־לאומנים מרמאללה פעילים במועדון בלעדי — של יוצאי עירם בלבד. בני העיירה השכנה, אל בירה, צריכים להתארגן במועדונים נפרדים. נציגי שתי הערים המהוות רצף אורבני אחד, יכולים להיפגש רק במסגרות הארציות של המהגרים הערבים, בתנאי כמובן שארגונים אלה משתפים פעולה.

קואליציה עם השחורים

הארגונים הערביים אינם נמצאים תמיד באותו מחנה. בבחירות האחרונות תמך "הארגון הלאומי" בנשיא רונלד רייגן ובמפלגה הרפובליקאית. "הוועד נגד הפליה" תמך בג'סי ג'קסון והיווה חלק מקואליציה של מיעוטים שהמועמד השחור ניסה לכונן. פרסומי "הארגון הלאומי" מקושטים בתצלום של סמואל ג' פיליפ, נשיא הארגון, בחברת סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש. פרסומי "הוועד נגד הפליה" חוזרים ומדגישים את חשיבות הקואליציה הערבית עם השחורים ושאר המיעוטים בארה"ב.

נראה כי יש בארה"ב הדים לשותפות זו. בשתי הזדמנויות שמעתי "נציגים" של השחורים שתקפו את ישראל ואת הציונות. גם השחורים מבין משתתפי סיור־העיתונאים, אורחי מרכז ההסברה של ממשלת ארה"ב, גילו נטיה ברורה לראות באהדה מיוחדת את ההתנגדות הפלסטינית לשלטון ישראל בשטחים. ובכלל, דומה כי פעולת הארגונים הערביים בארה"ב היא משמעותית יותר מחוץ לשורות המהגרים הערבים, בעיקר בקרב השחורים — והם מקדישים לכך מאמץ מיוחד.

ארגון ערבי רכש שעת שידור באחת מתחנות הטלוויזיה בשעת שיא (ביום א' בשמונה בערב) באזור וואשינגטון. רמת השידור נמוכה. הדרשות מהמזרח התיכון מיושנות, ללא תצלומים וגיוון. אבל בראשית השידור הופיעה אישה שחורה אשר סיפרה באריכות על קשרי הכלכלה בין ישראל לדרום אפריקה. היא ניסתה ליצור רושם כי "המשטרים בפרטוריה ובתל אביב הם בעלי ברית קרובים. האפרטהייד והציונות תואמים".

ומה על הזירה האמריקאית? הארגונים הערביים טרם זקפו לזכותם הצלחות של ממש. תומכיהם לא נבחרו לסנט או לקונגרס. אדרבה, תומכיהם בקונגרס לא נבחרו מחדש. הדברים נכונים לגבי הסנטור ג'יימס אבו רזק, אשר הפסיד את מושבו ועבר לנהל את "הוועד נגד הפליה". מבין הערבים המעטים בקונגרס, חלק בלבד מזדהה עם הארגונים הערביים. האחרים נוהגים בהם מנהג זרים.

האם שפר מצבם של ארגונים אלה או שהם בירידה? קשה להשיב. עצם קיומם ופעילותם מאפשרים להם לנצל הזדמנויות ולרשום לעצמם נקודות זכות. הדברים תלויים ביריביהם ובידידיהם. פלישת ישראל ללבנון סייעה בידם — ובמיוחד אחרי הטבח במחנות הפליטים סברה ושתילה. אבל המשך המלחמה בלבנון שיתק אותם. כאשר נשאל עורך פרסומי "הוועד נגד הפליה" על הישגי ארגונו, פרט להגברת המודעות הפוליטית של חבריו, אמר כי מאבקים משפטיים הביאו למחיקת ביטויים מעליבים מספר פופולארי; למחיקת כמה פרקים מספר לימוד בבית־הספר התיכון בנושא לימוד התורה ולהרחקת מוצרים ופרסומים אנטי־ערביים מהשוק בכמה מדינות בחוף המזרחי.

ג'ון זוגבי, עורך ביטאון הקבוצה, לא שכח לציין כי הם עסוקים בהסברה המכוונת נגד השדולה הישראלית. נראה כי על רקע זה נהרג אלכס עודה, מפיצוץ במשרדו בסנטה אנה קליפורניה לפני כחודשיים. (המשטרה הפדרלית חושדת בפעילי הליגה להגנה יהודית). אבל עוד טרם נעצר איש באותה פרשה, נודע בימים אלה על ניסיון שני לפגוע במשרדי הקבוצה בוואשינגטון.

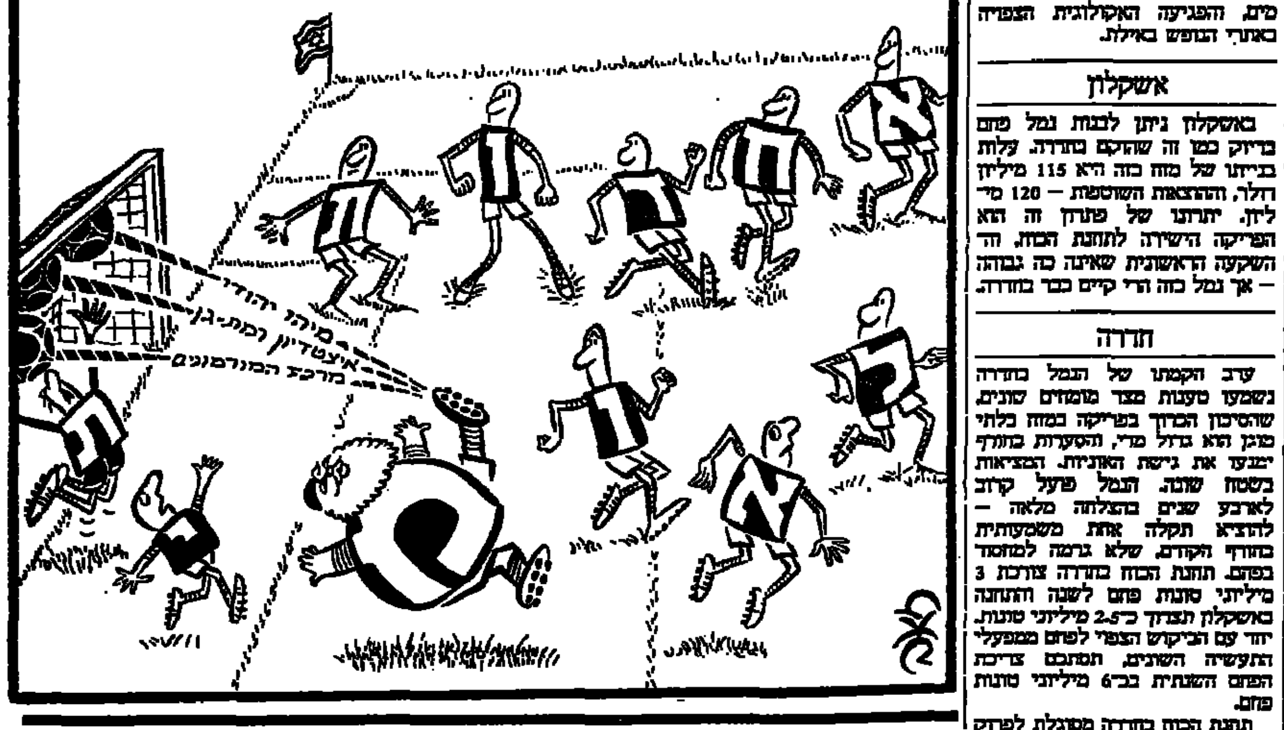

עינייני חולין / אליהו סלפטר

„חופש הביטוי"

"מעוז", המציגה את עצמה כ"אגודה למאבק לשחרור יהדות ברית־המועצות", שלחה אלי מכתב, שבו היא מתלוננת כי רק כתב "עתו"ים" נכח במסיבת עיתונאים שערכה האגודה בסוף אוקטובר, וכי גם מה שהעביר כתב זה לא נדפס בעיתונים. "מעוז" אומרת, כי זוהי "שלילת האפשרות לפרט ולהסביר את דעתם ועמדתם של היהודים הסובייטיים". מה גם שהאגודה היא "המקור לכל המתרחש בבריה"מ עם היהודים שם..."

כדי להמחיש מה היא העמדה של "היהדות הסובייטית", צירפה מזכירות "מעוז" גם כמה גליונות של "זיקור", ביטאונה של התנועה.

מי שחושב, שבראש דאגותיה של "אגודה למאבק לשחרור יהדות בריה"מ" מצוי מצבה של יהדות בריה"מ וחופש העליה, אינו־יודע, כנראה, מה מעסיק את היהדות הסובייטית. בעמוד השער של כתב־העת מצאנו את הכותרות הבאות: "מגמות היהדות המצב הביטחוני בשטחים: צה"ל להגן ביהודים". "ראש הממשלה פרס הציע להגג באופקי לנוכח נחלי הדם היהודי הנשפך בחברון", נאמר בפתיח הכתבה הראשית בכתב־העת... הכתבה הבאה, הנוגעת כנראה אף היא למצב יהודי בריה"מ, מוכתרת במלים: "שערוריית הכספים בתנועה הקיבוצית: סוציאליזם — כלוף".

בעמוד השער מפנים אותנו גם אל כתבה על "פרס בארץ הפלאות", אשר מתבססת כתרגום מכתב למערכת, שנדפס ב"ג'רוזלם פוסט". כותרת נוספת מפנה אל מאמר על דרקים, ובה נאמר באירוניה: "דרקים הוא המציאה גאונית. דרקים הוא אגודה, הפלא של המאה העשרים. כל המפעל הציוני התמוטט כלעומתו... אנו חייבים לשמור עליו בכל מחיר, כעל פרה קדושה — בעת שכל העם גווע ברעב."

מה לכל זה ולעליה מבריה"מ — רק ל"מעוז" פתרונים.

נסיעות שרים

אחת המפלות החד־משמעיות ביותר שהיו לראש הממשלה בתוך הממשלה לא היתה בעניין השיחות עם ירדן או צעדים כלכליים נוספים, כי אם בנושא הרבה יותר רגיש: נסיעות שרים לחו"ל. מר פרס ביקש להטיל מורטוריום על נסיעות השרים, אך הצעתו נדחתה ברוב מכריע, שחצה את הקווים המפלגתיים. מר פרס חשב בוודאי על המצב הכלכלי ועל הדוגמה ששרים אמורים לתת, אך רוב השרים דאגו כנראה להיבט אחר של הרושם בציבור. הם חששו בוודאי שאם יהיו כולם כל הזמן בישראל, תובלט האבטלה המיניסטריאלית הסמויה.

הדבר הומחש עוד בשבוע שעבר על ידי חבר הכנסת יוסי שריד. שריד חישב וסיכם, כי מאז הקמת הממשלה לפני 14 חודש, נסעו לחו"ל 22 שרים ב־84 נסיעות ל־94 ארצות, במשך 812 יום. במלים אחרות, בשנה החודשים הספיקו שרי ישראל, ביחד, לשהות בחו"ל כשנתיים ורבע.

יש בוודאי נסיעות שהן כורח המציאות. אך ספק אם רוב הביקורים הם מסוג זה. מדוע, אם כן, הם מרבים לנסוע?

קשה להאמין שעדיין יש שרים רבים הנהנים מעצם הטיסה או השהות בחו"ל, גם אם המדובר במחלקה ראשונה ובבתי־מלון של חמישה כוכבים. קשה לא פחות להאמין, שהם חושבים באמת ובתמים כי כל הנסיעות חיוניות והמדינה היתה יוצאת ניזוקה לו נשארו בבית. אולי הסיבה האמתית היא, שהם מנסים לברוח [illegible] מהמציאות בארץ, ובמיוחד מהבעיות הקשות שעמן הם נדרשים להתמודד במשרדיהם.

"סאנדי טיימס" ו"העינויים הישראליים"

מועצת העיתונות של בריטניה נזפה ב"סאנדי טיימס" הלונדוני על פרסום מאמר וכותרת שטענו כי לישראל יד בעינויים בכלא בדרום לבנון.

במאמר, תחת הכותרת "הקשר של ישראל לעינויים בלבנון", כתב ג'ים מיואיר, כתב הידוע של העיתון בביירות, כי ישראל "והמיליציה המקומית בדרום לבנון" מנהלים בית כלא חשאי, שם מענים אסירים. כמקור ציטט הכתב אדם שזוהה כ"אסיר לשעבר" ואת "פקידי הצלב האדום". במאמר נכללה הכחשת דובר צה"ל לנגיעה כלשהי או קשר של ישראל לפרשה.

מועצת העיתונות קבעה, כי "העיתון לא היה צריך להציג כעובדות, האשמות שהוכחשו". היה עליו להציג את הטענות בין מרכאות כפולות, כדי לציין שהוא מצטט דברי אחרים ואינו קובע עובדות. "בפתיח הגזמנו האשמות שלא השתקפו בגוף הידיעה", קבעה מועצת העיתונות.

התלונה למועצת העיתונות הוגשה על ידי עורך הדין אדוארד יאנג מלונדון. הוא סיפר ל"ג'ואיש כרוניקל" הלונדוני, כי פנה תחילה אל "הוועדה הבריטית־ישראלית לעניני ציבור" (ביפאק), אך שם נאמר לו שמוטב כי יניח לפרשה, מפני שאין לוועדה טיעון נגדי משכנע. "מכונת ההסברה הישראלית כאילו נאלמה", הוסיף העו"ד יאנג.

ישראל אלדד / דגש חזק

גלגולי מודיעין

האומנם כל־כך בלתי־אפשרי ובלתי־רצוי, שכל יהודי בעולם ינהג בשעת חירום הזהות היהודית, ויעניק עליונות לחובתו כלפי העם היהודי, מעל לחובותיו האחרות?

שמו של רחוב מודיעין, אשר חצה (שמא "איחד"?) את שלוש הערים רמת־גן, בני־ברק וגבעתיים, הוסב לרחוב דוד בן־גוריון. אני מניח, שהדבר נעשה לא בשל ייחודו של השיתוף בין שלוש הערים הללו, כי אם בזכות מיקומו של המטה הכללי בשנת הבריאה, תש"ח, שמשקלו של בן־גוריון היה בו ללא ספק מכריע. ההחלטות המבצעיות התקבלו שם בשקט, בתחילת הרחוב, שמוצאו מרחוב ז'בוטינסקי דווקא (לשר ההיסטוריה והשמות יש חוש הומור נפלא). אברהם קריניצי, אבי העיר רמת־גן, היה בא תמיד על שכרו — ולדורין לא נסקרה — לארח בגבולות עירו את המטכ"ל הראשון של צה"ל. יתכן כי נשמתו של קריניצי איננה רווה נחת מכך שעירייתו איננה עוד בידי "האזרחים הלאומיים", ונפלה לידי "הפועלים". אך בימיו שלוש הערים הללו, שרחוב מודיעין חיבר אותן, היו מגוונות באופיין: גבעתיים "הפועלית", רמת־גן "האזרחית" ובני־ברק הדתית. (אני מניח את "הפועלים" ואת "האזרחים" במרכאות כפולות, שכן סימני־היכר אלה ניטשטשו לבלי הכר. אך הדתיות של בני־ברק נשתמרה).

אינני יודע אם הסבת השם חלה על הרחוב כולו, משסע על שלוש הערים. מכל מקום, אינני סבור שמן הראוי היה לבטל את השם ההיסטורי העמוק מודיעין, שממנו יצא יהודה המכבי למלחמת השחרור החשמונאית. גם קביעת השם בן־גוריון על שדרות קק"ל בתל־אביב, שם גר בן־גוריון, לא היתה מעשה ראוי מצד משמעותו.

נראה לי, שהרחוב הראוי לכך הוא רחוב מרכזי, בעל היסטוריה ורי־אגיות משלה: רחוב אלנבי דווקא. אילו היה השם בן־גוריון יורש את השם אלנבי — מי שכבש את הארץ לאנגלים חנבג, לא היה [illegible] הציונות — זה היה משמעותו הראוי.

* * *

נשוב למודיעין. במודיעין, לפני צאתו למלחמה, מנסח יהודה המכבי את מטרות המלחמה בזו הלשון: עודד את אנשיו להילחם בגבורה עד למוות בעד התורה והמקדש והעיר והארץ האבות ושלטון האומה" (מקבים ב' יג). בן־גוריון בוודאי היה מנסח אחרת, מן הסתם גם בסדר אחר, על־פי החשיבות או על־פי העיתוי, בהתאם לדיעותיו ובהתאם לתקופה וצרכיה. אך האמת ההיסטורית מחייבת לדעת ולהודיע — לתלמידים או לשבי־ציון — שמלחמת החשמונאים היתה מלכתחילה מלחמת אמונה ותורה ומקדש וקדושה ולאומיות ושלטון עצמאי. "שלטון האומה" — על־פי התרגום היווני, שהרי כידוע המקור העברי של הספר לא נשתמר, כי לא נתקדש, ולא במקרה, כמובן.

ומאותן הסיבות, שהמקור ההיסטורי לא נשתמר, גם אופיו של חג החנוכה נתפצל: בבני־ברק מציינים אותו הנרות המהבהבים מאחורי כל החלונות, "לפרסום הנס", כי עיקרו נס פך השמן, ואילו ברמת־גן וגבעתיים, מרכזי "הפועל" ו"מכבי", ציינו את החג באיצטדיון הנודע, באור הלפיד שיהודה המכבי יצא להילחם בו, כביטוי לתרבות־הגוף היהודית ("גיבור ספורט"), המחלל את קדושת ירושלים).

הללו חוגגים את הקדושה ללא התוצאה המדינית של מלכות החשמונאים, והללו חוגגים את בריאות הגוף, ואולי גם את החירות, ללא יסוד הקדושה. לא עוד נקודת־מוצא משותפת (בכנסת אין־עדיין רוב לאיסור גידול חזיר או לבירור "מיהו יהודי"), ולא עוד מטרה מדינית־ממלכתית משותפת: ארץ־האבות.

נפתלים מלכי מודיעין. אין בכוחן של סופגניות ולביבות ללכד כאותו ליכוד ראשוני שבמסורת מודיעין של עיל. קרע בבית, הקרע בין הפרושים והצדוקים, שיש בו רמז לימינו. הוא כאין וכאפס לעומת הקרע המאיים עלינו היום.

אלא שיש גלגולי מלים. וכמו ש"מכבי" הוצפה ישראלית (כלשון הפרסומת לבירה) של היום הוא כמעט היפוכו של מכבי המקורי — כן זכתה המלה מודיעין למשמעות חדשה. אם כי לא הפוכה, רק הטעם הביטחוני נשאר משותף. כשאתה אומר בישראל היום, בימי חנוכה תשמ"ו, מודיעין, מתרגשת בלבך פרשה קשה ומסובכת של ריגול למען ישראל. המרגל שנתפס הוא יהודי בגולת ארצות־הברית. תהיה התפתחות הפרשה אשר תהיה, השם פולארד עשוי להפוך למשל ולסמל לסיטואציה יהודית בגלות, ואף בגלות נוחה, טובה לעכשיו.

רק בצד הזה של ההתרחשות ברצוני לגעת כאן, לא בפרטי המעשה והחשיפה. עיניי בסיטואציה המסובכת של יהודי בגלויות, מבחינת הנאמנות.

סנאטור אמריקאי ממוצא איטלקי אמר: "אני אמריקאי, אחר־כך, אני אוהד איטליה; אבל אצל היהודים זה בכל זאת שונה. אולי מפני שהם מאורגנים יותר מיוצאי איטליה". כבר הצביעו כתבים כי הרעש שקם נגד ישראל, "המרגלת" בארה"ב, איננו נקי מאנטישמיות.

הפחד — בצירוף הקנאה — מפני הסולידריות היהודית הוא עתיק־ימים ולא חסר בסיס אף — נודה ולא נבוש — מקור לגאווה. מה יעשה יהודי בתפקיד חשוב, כשמתגלגלת לידיו ידיעה סודית על סכנה חמורה, הנשקפת לישראל, והוא שרוי בדי־לֵמה: האם יפר את נאמנותו לתפקידו ולארצו, או יפר את חובתו היהודית־הלאומית?

"הפרוטוקולים של זקני ציון" הם כמובן בדותה ועלילה מצד העוינות החיצוניות, ובוודאי מבחינת המטרה של "שלטון יהודים בעולם"; אך האומנם כל־כך בלתי־אפשרי, ויותר מזה: כל־כך בלתי־רצוי, שאכן כל יהודי בעולם ינהג בשעת חירום הזהות יהודית, ויעניק עליונות לחובתו כלפי העם היהודי, מעל לחובותיו האחרות? הרי בימינו מדינת־ישראל היא ערובה לקיום היהודי!

האם כנגד ה"אינטרנציונל" — ואפילו אינו מאורגן ומלוכד — של שנאת ישראל, אשר שיהיה קיים בכל התרבות כמובן, אידיאליסטית כמובן, ולא רשמית — מודיעין יהודי־ישראלי, כל אימת שעצם קיומנו שרוי בסכנה? בבחינת נסים, אבל לא לפרסום.

האם לכך התכוון בלעם בברכתו: "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב"? אמנם לגבי ארה"ב אין לומר חלילה, שאנו שוכנים "לבדד". ואף־על־פי־כן, אין סומכים על הנס — אפילו לא על נסי עמים.

קיץ, ארכיאולוגיה, אקזוטיקה, קרנבלים.

החורף באיבריה

מה הכי בא לך באמצע החורף, שמש, קיץ? אמריקה הלטינית.
איבריה נתיבי אוויר לספרד, לוקחת אותך לחופשה חמה באמצע החורף, לחגיגה בלתי פוסקת לקצב הסמבה, נופים אקזוטיים, ערים יפהפיות, אתרים היסטוריים, מוזיקה משגעת ואנשים שמחים.
לאיבריה, חברת התעופה השלישית בגודלה באירופה, צי מטוסים חדיש הנוחת ב־18 יעדים בכל רחבי דרום אמריקה, (יותר יעדים מכל חברת תעופה אחרת) וב־151 ערים ב־56 מדינות בעולם.
עם איבריה - אל הקיץ הדרום אמריקאי, אל חופשה בלתי נשכחת.

פרטים במשרדי איבריה, בן יהודה 14, תל־אביב, טל' 664553, 03-290976/7; ובכל משרדי הנסיעות.

IBERIA

איבריה. דרך המלך לדרום אמריקה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מחול המוות של קרקו 2

מפתח לבליל הישויות המתרוצצות, ארוגות זו בזו, ב"הכיתה המתה" של טדיאוש קנטור. לאוהבי תיאטרון נס גדול היה פה

מאת יצחק לאור

אין שום מדיום אמנותי שבו יש למגבלות האחת שלנו אפשרות פיצול והתרבות מעולה כל כך כמו בתיאטרון. אין שום מדיום אמנותי שבו יכולת המגבלות השונות להיות ארוגות זו בזו בעדינות כה גדולה בבלי להתלבלך באיחוד משווה למיסור קיום אחד.

הנה האולם — החלל האמיתי שבו תתרחש ההצגה. מחוצה לו — עולמנו. החלל הבמתי שעל אודותיו תדבר ההצגה. אבל בתוך החלל הבמתי הזה, באולם, תיבנה זירה דמיונית לגמרי: כיתת בית־ספר מן העבר הרחוק. את החלל הבמתי — האולם — נשכח כדי פעם, את העולם שבחוץ נראה אחרת ולפעמים נשכח גם אותו. אבל את הכיתה על אידכוני דימויי אחוריה נראה, בכל כריגה, בכל שקריותה כל הערב. איזו כיתה היא זו של מי הכיתה הזאת? כה לנו ולה? האם היא הכיתה שלנו?

כך או כך, הכיתה שאנו רואים אינה קיימת כלל, כימהו הבמאי אותה. כדה אותה בעקמתו. רק בעזרתה ובכתוי האבות של הסאוטולים מן המאה ה־19 מבורים עדיין כי על הבימה בתיאטרון מוצגת אמת. רק משום שמציגים אותה שם. היא כלל אינה קיימת, ואף על פי כן, היא נוכחת בכל עוצמתה, חזקה מן האולם, שבתוך חזמריו הקיקיים כאור היא מבוצעת, חזקה מן העולם הבמתי שאת רבותו היא בעוצמה. הנה המפתח לבליל הישויות המתרוצצות, ארוגות זו בזו.

דיוזה על בקרה שהיה ורצח הארכידוכס האוסטרי בסרייבו), אינו רואים את הרצח, אבל הוא בתרתם. "כמחוץ לבימה". הנה הנערה החולצת לפנינו שד אביתי, "אחד לאחד", בכל כריגה. הרי אין אישה כזאת, בינגור לארכידוכס. הלוצת שד יפה כל כך. היפה ביותר בעולם: והנה עריסת, תינוק כבאניה. בנרסכת יותר מעריסה, קשה, השכלית, שמעליה פורעת אם גרוטסקית, קרקסית את רגליה על ספק כיסא־ביקולוג ספק אלונקת־מלחמה: והנה סיבנים מ־ניפולים אחרים לבמכיות בדיות. ניקוי אוזניים. קריאת עיתון. ובקברה: אסבבלאז', שהוא נשבת התיאטרון.

לפעמים אנחנו זקוקים לעיניים ולפעמים גם לאוזניים, ולפעמים לאלה עם אלה ולפעמים רק לאלה.

"התנגנות של הקליטה התיאטרונית נובע תמיד מבסיס האמפתיוציה, שבין ייצוג מנטאלי (כלומר, מיכוש של הדמיון — י"ל) וממשות... מה שצועל כאן הוא הפונקציה של האימפוזיציה. קליטה תיאטרונית נוצרת על ידי התגברות על האמפוזיציה הזאת... בפעולת הפיקוח הזוף הבנוסה את הייצוג המנטאלי ואת הממשות, בהבזק של אמוציונאליות משוחררת — לראיה". את הדברים הבהירים הללו כתב לפני כ־50 שנה ינוז'ף הוכל הצ'כי. הוא היה תיאורטיקן של תיאטרון תבבה עם החוג הפראגי, שתרם כל כך הרבה לתיאוריה של האמנות, כמו לבלשנות. הוא היה גם ביכאר אוונגרדי. את תשומת לבנו הפנה הצ'כי הזכם הזה אל היותו של הסיכון התיאטרוני (זה שאת הרצף שלו אנחנו מפעיעים) גמיש, משתנה כל הזמן, עשוי מחומרים שונים (נוקשה לפיכך על הגדרת המדיום). על פי החומר שממנו הוא עשוי ואף מחייב להגדירו באמצעות הדינאמיות שלו. הטבע אפשר היה לראות את קנטור האגביד הפלאים ואת האנרגיה האדירה שפרצה מהצגה בפשטות כזאת, משום שקנטור ידע היכן לגעת.

הניגוד העדין שבין ממשויות התיאטרון יוצא לפעול בעיקר באמצעות הדמויות המשתתפות בחיזיון. כאן מצפה לנו היופי הגדול. ילדי הכיתה הם מתים־חיים־זקנים־תינוקות־אנושיים־מפלצתיים. רק בתיאטרון מצפה לנו המתח הזה, בין אדם לבובה, בין משחק "גדול" למשחק "קטן" (אותה הצגה כמובן), בין מלים לבין קולות, בין מוסיקה "יפה" לבין צליל צורמני, בין פולנית לבין יידיש של פולניה לבין גרמנית של פולניה.

אי אפשר לשחזר זיכרונות עבר באמצעות המוות העבר. כך אמרה ההצגה. הזיכרונות הללו מועלים על הבימה על ידי אנשי ההווה — פצועים, מתים, יהודים, מורקנים, מבוערים. מי שעבר את המלחמה אינו יכול לשחזר את כיתת בית־הספר כאילו לא היתה מלחמה. זו כל האמירה באמצעות אותו עירוב חומרים וממשויות: "לדבר על העבר באמצעות ההווה". שוב ושוב: בנסות הדרכות בוואלס היוצא מן הזיכרונות, המיטשטש וסוחט מן הקהל את הדמעות.

ההצגה בנויה תמונות תמונות ופירקה אותן, התמונות התקשרו זו לזו באופן אסוציאטיבי, באסוציאציות של אידיעים, בגביניות של שפת שירה ובאמצעות קולקטיב גופות. פיות, ידיים. אנשים שדמו למתים, אנשים קדמו לחולים, זקנים שנראו כמו גברים. גם המתים הללו נראו שונים זה מזה והבובות היו כילדים. דוריאן גריים של מהגה ריכה. ראינו את היטובבים הכי מבורשים בעולם וראינו את השד הכי יפה בעולם וראינו איש רגיל משוטט על הבימה. קנטור עצמו. תתורם לאסמבלאז' הזה את עצמו. "הוא משחק את עצמו". אבל הוא כמובן שיחק איש הדי עם יצירי דמיונו. זה יותר מקנטור האיש. אין אנשים פרטיים על הבימה.

אי אפשר למנות את כל התמונות הנוראות הללו. את הספרים הקודרים, את הלידה, את הלידה־לידה שמאחורי החלון, את האישה עם הרובה, שיצאה מתוך תמונות דלקראה ושוטטה כמו המוות בדאנס־מקאבר נוראי זה. התקשורת תראיין את התקשורת בעניין קורוזים על קנטור לעתונאים. אבל לאוהבי התיאטרון נס גדול היה פה.

טדיאוש קנטור: צעירים פעורי עיניים האזינו לדבריו

אמנות חיה בחולון

תערוכת עבודות של ג'ון בייל במשכן לאמנות בחולון

מאת ציונה שמשי

מתי מתחיל אמן פעיל ומתחדש להיות "ותיק"? האם שנות ותק ביצירה זהות לותק בכל עבודה אחרת? האם זהו גילו של יוצר או זכרונו של הקהל? הצייר ג'ון בייל מחדד את השאלות האלה ב־35 שנות ציור רעננות ומתחדשות מחד ובמסלול מקביל (בדומה לכמה מחשובי ציירינו) לסגנונות המשתנים מנגד.

בציוריו קטני מידות וגדולים כאחד, בכוח וחוזק של צבעים ובעידון של צירופי קווים, מעביר בייל את הרעיונות המכריחים אותנו להכיל הרבה ולהיות הזהירים שמא יאבדו לנו חלק מהרמזים. במבט ראשון בציורים העולם נמצא כולו בהתפרצות רגשית, ובהמשך התבוננות מתגלה בחירה דייקנית, שכלתנית ורבת ידע.

דרך הרגש כואב בייל את כאב האמנות בארץ, את חד הכיווניות והד סיגנוניות של ממסד שאינו מאפשר חשיפה רצופה ותמודת ליוצרים שאינם עונים על "הרצפט הזה". המלחמות שלו קטנות והגונות, כשל אהבה ולא כשל איבה. במכתב שכתב (ופירסם) למנכ"ל מוזיאון ישראל מרטין וייל הוא מעמיד סימני שאלה לגבי תיפקוד מוזיאון ישראל כמוזיאון לאומי שאינו מייצג את כל הקורה בארץ, בעיקר לרגל פתיחת הביתן החדש לאמנות ישראלית.

דרך החשיבה גלום בייל, מרצה לאמנות שעמד שנים בראש המחלקה לאמנות ב"בצלאל" והיה ממייסדי קבוצת רדיוס, על דעותיו ועל כבוד המקצוע וממשיך להציג ללא לאות את ציוריו גם בקבוצות אחרים של "משולש התרבות הצבוי שלנו". משכן האמנות בחולון הוא אחד מהם. שם הוא מציג 37 ציורים שצייר בחמש השנים האחרונות.

תחילתו של המקום בירושת בית באה של משפחת מאירוב, שנמסרה לעיריית חולון לפני 30 שנים. במקום קמה גלריה עירונית. התנוכת המנמבת גם־ביקים קשים על ידי העירייה ומאפשרות קיום של כ־10 תערוכות לשנה, ובסיכום ביניים — פעילות מרשימה של מאות תערוכות של חשובי הציירים בארץ. במשך השנים נוסף למקום אולם תצוגה. שהופך את המקום לבעל חללי תצוגה יפים ולו קהל קבוע של משלמי המסים בחולון ובת ים, חוץ מאותם כמה עשרות שלא ידעו לבוא אותי לשם.

אנשי חולון מרגישים טוב כשהכל מגיע אליהם והם לא צריכים להטריח את עצמם לתל אביב. לכל תערוכה נוסף הקהל האישי של האמן הבא לכבודו. הוועדה המפעילה את הבית מורכבת מאמנים. הציירת בתי רגב מפעילה את הבית בנחושה עם אשת ראש העיר הפעילה מאוד. הם קובעים את תכנית התערוכות ומודיעים היטב לעבודה שוו גלריה ציבורית. אחריותה היא לחשוף את הקהל המקומי לחדשים הקיימים באמנות היום בארץ וכל תערוכה נמשכת שלושה שבועות וחצי. במקום מתקיימת פעילות מבורכת של קהל בתי ספר ופגישות של האמנים על "קהל הבית".

רב האמנים תורמים למקום מיצירותיהם המקוטלגות. הן מוצגות במבני ציבור שונים ובלשכות. ויהיה יום אחד מוזיאון חי לכל אלו שעברו את חולון. אם תושבי המקום אכן רואים את כל התערוכות המוצגות במקום, הם מעורבים מאוד ורבי ידע באמנות ישראלית. יתכן שהרשות לאמנות ישראלית תבוא דווקא מעשרות גלריות ציבוריות בכל רחבי הארץ שיזהו את תגודת הביטחון של הרבה יוצרים כאן ועכשיו, בעיקר כשמתעצמים ריכוזים על מוזיאון כושפי מגבונות אוח מתעד תהליכים חיים באמנות.

דאדאיסט מחפש עדים מתרגשים

קנטור מסביר את עצמו, בשבוע פולין בישראל

קנטור נמצא כבר במתג תרבותי שעליו אין מתווכחים. מעמדו איתן בתולדות התרבות והוא חלק מתולדות התיאטרון בשנות השבעים של המאה העכשווית. גם מהלכים המובילים למכור סתום נרשמים בהיסטוריה. קנטור אינו מודה ב"השפעת". שכן הכל בא מתוכו והוא לכל היותר "משחק בקלפים" עם שולץ, גומברוביץ' או ויטקביץ'. מכיוון שהוא אינו מודה בהשפעות, לא יוכל להודות שאחרים מושפעים ממנו. כי אין אמנות של קנטור וזולתי קנטור עצמו. אין "מושפעים". יש רק כאלה שגונבים ממנו רעיונות. אין לו מבקרים הדוחים את אמנותו. קיימים רק מחללי קודשי קנטור. זאת הסיבה שבפגישה עם המאסטרו, אחרי צהריים בהאנגאר בנמל יפו, נתנו לי להרגיש כמצורע, כי העזתי לומר שלא התרגשתי מ"הכיתה המתה".

הרבה מאוד צעירים היו שם והם עקבו בעיניים פעורות אחרי כל מלה היוצאת מפי קנטור, שפניו דומות לאלה של ברכט ואילו התנהגותו מזכירה את זו של הפרופסור ישעיהו לייבוביץ'. הוי שרשמו כל מלה שאמר. כאילו הם רוצים עכשיו — אחרי שהתרגשו או לפני התרגשות שהם יודעים שתבוא — להבין ממה נובעת התרגשותם.

קנטור שירטט את תולדות תיאטרונו "קריקוט 2", שהוקם עוד בימי מלחמת העולם השניה, כמחתרת בקרקוב. הוא ניסה למקם את עצמו כדאדאיסט של מלחמת העולם השניה, אלא שבעוד שהדאדאיסטים של המלחמה הראשונה היו ציניקנים שעוררו את הקהל לצחוק, הוא רוצה לגרום לקהל להתרגש ולבכות. הוא מחשיב מאוד את ההתרגשות והבכי כתגובה לאמנותו. אמנם — לדבריו — כשהוא יוצר הוא קר לחלוטין והוא עצמו אינו בוכה. כאן זכה לתגובות מן השחקנים שלו. "טוב. אולי אני קצת בוכה בצד", הוא מתקן. לכן, כשראה קהל בארץ יוצא מהצגתו ובוכה, היה זה הישג בעיניו. אם כך, מה לגבי סרט מלודרמטי המגדיר דמעות מעיני הצופים? האם בכי הוא קריטריון אמנותי? או אולי יש בכי ויש בכי, ורק קנטור יבחין כליות ולב ויודע את טיבן האמיתי של הדמעות?

את התפתחותו הוא רואה גם בד־קשר ההיסטורי הפרטי שלה: ההצגות הראשונות העלו עוד בסופה של מלחמת העולם השניה, וכשהציג את "שיבת אודיסאוס" לא בנה תפאורה של איתקה, אי הנעורים והיופי, אלא קיים את ההצגה בחדר הרוס ומלוכלך. ואודיסאוס שלו היה גורל נאצי החוזר מסטלינגרד. אחר כך באו הצגות נוספות, אבל לא היו אלה בבורות של מחזות, אלא הגשמת רעיונות שליבלבו, שמחזות מסוימים של ויטקביץ' שימשו אותם. מסלול טקסט המחזה ומסלול ההתרחשות על הבימה שנבע מן הרעיון (למשל רעיון המסע והנדודים של היהודי הנודד הנצחי), מקבלים וביניהם נוצר מתח. אותו מתח, הדיקנות הנובעת ממנו, הבזהם הנדלידים את האמנות. לדידו.

בשנות השישים השבעים כולם התחילו להיות אוונגרדיסטים, והוא נהנה בעליל לספר איזו מפלצות צמחו אז על הבימות הרשמיות בשם האוונגרד. למיכך הוא בחר שוב בשביל צדדי. כשהוא מאבד מעט מאמנו באוונגרד, בעיקר כשזה מתחיל לשאת אופי "רשמי". דומה שאין במילונו קללה חריפה יותר מ"רשמי", ו"מטעם משרד החינוך והתרבות". הוא מעדיף לראות את מה שהוא עושה כדבר "לא לגאלי". כמעט עבריינות. הוא מציב את עצמו במודע מחוץ לשוליים של אמות־מידה מקובלות באמנות, ועל כן אי אפשר כביכול לבוא אליו בטענה ביקורתית אחת. הוא מציב את אמות־המידה לאמנותו, ומי שאינו מקבל אותן נמצא ממילא מחוץ לקנטוריים, שהוא האוונגרד האמיתי היחיד. זה כבר אינו עניין של טוב ורע, אלא של אמת או אי אמת.

את ימי בית־הספר שלו הוא מעלה על הבימה לא כשחזור, אלא כמציאות עצמה. במקום תפאורה — ספסלי בית־ספר של ממש. האם אותם ספסלים ממשיים אינם משמשים בהצגה כתפאורה? לא, כי הוא בעצם אינו מכיר בערכים כמו "הצגה". כמובן שרוב הקהל מקבל אותם. הקשישים בהצגתו שבים אל כיתת בית־הספר ואל ילדותם, כשהם נושאים על גבם את בובות השעוה של הילדות. אותם קשישים הם בעיניו עבריינים, מפני שהם רצחו את ילדותם. הילדות היא הרי מחוז החופש. הוא עצמו ניצב על הבימה כדי לנפץ את האשליה שהם שחקנים המשחקים בתיאטרון. הוא מראה מציאות — אמנם מרודדת לשפל המדרגה, אך זוהי ממשות ולא אשליה.

ביוצא השיטתי של האשליה התיאטרונית הוא מעמיד את עצמו כאופוזיציה מוחלטת לתיאטרון ה"צריכה" הבנוי על האשליה. אגב, רוב הקהל בארץ הוא קהל של "צריכה".

קהל זה (הכולל גם את יוצאי פולין המבוגרים) מוצא אולי שורשים נוסטאלגיים של ילדותו ונעוריו בתיאטרון הפולני שמגיע לכאן. הוא עשוי למצוא אותם יותר אצל קנטור מאשר ב"מבקיקים", שהם אמנות "טהורה" יותר. לפחות בעיני. אלה שונים מן התיאטרון של קנטור לא מפני שהם "רשמיים", אלא מפני שהם עוסקים באמנות כסגנון ולא כמיסטיפיקציה.

קהל "צרכני" התיאטרון הוא גם זה שמורד את התיאטרון האוונגרדי של קנטור. לא במקרה היה לינדסי קמפ להיט בארץ, ואין זה פלא שהוסיפו שלוש הצגות של "הכיתה המתה" וכמעט ביטלו הצגה או שתיים של "מבקיקים". קנטור אינו מתייחס כלל למידת ניצול ה"צריכה" על ידו. הוא אינו חש שהוא נקלע לסתירה כשהוא מדבר על "אקספלואטציה" (ניצול) של הצלחת הצגה זו או אחרת.

הקשבתי לתיאוריה הפילוסופית שלו ותירגמתי אותה באמנות, ולכל הדברים היתה משמעות ואפילו היגיון בבאלי מסוים, אם כי בכל רגע ורגע אפשר היה לחלוק על תפיסתו את האמנות ולהתווכח עמו. הבעיה הגדולה היא עם התיאוריה והפרקטיקה התיאטרונית של קנטור היא, שמי שאינו נספג לתוכה, לא נותר לו אלא לבשון בכהפיד ולומר: הבנתי הכל, אני רואה למה אתה חותר. אז מה?

כשנשאל קנטור על יחסו אל הקהל, ועל המקום שהוא מועיד לקהל ברעיונותיו, הוא מסביר שהקהל הוא "עד", בעל אחריות של עד, החייב לראות ולזכור את כל הפרטים שנגלים לעיניו. עליו להתרגש. כמובן. האם עד שמתרגש ממה שהוא רואה יכול להחשב עד במובן כוראי? שלא. בכך טמון כוחו של התיאטרון של קנטור והשפעתו. אין לנו התרגשויות רבות בחיינו, ואנו נוטים להגן על אלה שירדנו. בעיקר אם סיבתן אינה נהירה לנו לגמרי. זו הסיבה לקנאותם של חסידי קנטור לאמנות רבם. אני בודה שאני מקנא בהם. גם אני רציתי להתרגש בהצגתו של קנטור ולא נסתייע הדבר.

קנטור ציין בדבריו שהוא מעריך מאוד את חוש ההומור כאחת התכונות החשובות ביותר המעידות על אינטליגנציה. דומה שגם חסידיו האדוקים יוכלו להעיד שאין כמעט שמץ הומור, ובוודאי לא הומור עצמי, בהופעתו של קנטור או בהצגותיו. איני מפקפק שהוא יוצר כהלכו ורמו ותעייתר ביצירה, אך חושני שאם הוא צוחק ומגלה חוש הומור, הוא עושה זאת, רק זאת, מאחורי הקלעים, הרחק מן ההמון הסוער.

צעקות עד ראש הגג

מה זה "תרבות" בהצגת ילדים

אני אוהב מאוד את האישיות הבימתית השופעת, לפעמים על גבול הוולגאריות, של אריק לביא, לכן אני מוכן לקבל ממנו על הבימה כמעט הכל, כי הוא עושה הכל בחן כה רב. וולגאריות אינה עומדת בסתירה לחן במעמדים מסוימים, כפי שהוכיחה היטב ציפי שביט בתפקיד הוצרנית באותה הצגה. היא הלא גרמה לכך שקהל הילדים אהב אותה, בעוד שלפי הגיון המחזה עליו לשנוא אותה.

נבניתי ממה שעשה אריק לביא בתפקיד משרת המלך ב"עוץ לי־גוץ לי". זו הדמות שיצב לביא גם ב"הפקה" הראשונה לפני 20 שנה, ועדיין נעים לשמוע אותו שר "בוקר טוב, בוקר טוב". אלא שבשיר זה נחוצה השתתפות הקהל. קהל הילדים צריך לשיר יחד עם השחקנים את ה"בוקר טוב" המקדם את הדמויות הבבסוסות. כך כתוב שיר הפתיחה, ואין כאן הרבה ברירות: השחקן המבצע את השיר צריך לעודד את הילדים להשתתף בשירה.

לביא אמנם עשה כך. הוא עשה עצמו כלא שומע, שם יד על האוזן, ואחר כך ביקש מן הילדים לשיר עד שהגג יפול מהצעקה. הפעם האחרונה כשחומות אבן נפלו בשל רעש ולא רעש אדמה, היתה בעת המצור על יריחו. וגם אז הכוהנים סבבו תחילה את החומות שבע פעמים, ותקעו בשופרות. אך דבר לא היה קורה אילולא עשה אלוהים נס. וזה לא היה הנס של חנוכה. בכלל, בקשה שילדים ישירו עד שהגג יפול מטילה ספק באינטליגנציה של הילדים. האם מישהו מאמין שילדים ישירו חזק כדי שהגג יפול עליהם?

יש דרכים רבות ומגוונות לשתף קהל. כמו אותי שמעתי את מתי כספי מלמד קהל של ילדים לשיר שירים מסובכים מאוד, [illegible] לביא מחלק את ה"בוקר טוב" לאקורדים משולשים ומנצח על מקהלת "בוקר טוב", שהיתה מעוררת קנאה אצל כל מורה למוזיקה.

לא די להוליך שהתרגומים של שלונסקי הם תרבות. כי תרבות היא לא רק המלה הכתובה אלא גם התנהגות על הבימה ובקהל. לכן לא רק שמו של "הרדי זה" הוא סוד כמוס במחזה, אלא גם האיכות התרבותית של ההצגה היא סוד כמוס למדי. חבל מאוד, מפני שאני משוכנע שכל העושים במלאכה רצו באמת לעשות עבודה טובה ותרבותית, ועמדו לרשותם כל המרכיבים הנחוצים לכך.

למה מנצח?

מאת יצחק ברום

קונצרט לנוער של התזמורת הסימפונית חיפה בניצוחו של סטנלי ספרבר.

קונצרט לנוער זה היה אמור להיות מודרך ומוסבר על ידי שלום רונלי־ריקליס. אלא שזה חלה והסטנלי ספרבר הוזעק ברגע האחרון למלא את מקומו. האולם היה מלא ילדים בגיל בית הספר היסודי שחלקם באו בלוויית הוריהם. ספרבר נתגלה כבעל כישורים קומוניקטיביים במדרגה ראשונה. הוא יוצר מגע מיידי עם קהלו ומן הרגע שבו הוא פונה אל היושבים באולם נופלות המחיצות. יש לו גישה בלתי אמצעית, כנה, פשוטה ולא מקטנית ותכונה מבורכת אחת המייחדת אותו מן המסבירים שאליהם הורגלנו במשך השנים — הומור.

תוכנית הקונצרט באה להסביר לקהל הצעיר את תפקידו של מנצח. דומה שהיא השיגה את מטרתה במלואה. התבוננתי בילדים כשהם יוצאים בסוף הקונצרט, מתווכחים ומביעים דעה על הדברים ששמעו — ותקנאתי בהם.

שמענו בקונצרט זה, בין השאר, גם ילדה מוכשרת אחת, דורית פאלק, אשר ניגנה את יצירתו של סן־סנס "מבוא ורונדו קפריצ'יוזו" בטכניקה מרשימה.

על מידת השפעתו של מפעל חינוכי חשוב זה נוכל לעמוד רק בעוד שנים מספר. כשאותם ילדים יהיו — אולי בזכות המפעל — לעתודה של מאזינים למוסיקה רצינית ולקהל באולמי הקונצרטים. כמו כל מפעל חינוכי מתגלית הצלחתו בעקיבות ובהתמדה, במידת הרצינות וגם במידת היכולת של המנצח והמנחה ליצור קשר עם הקהל הצעיר, ולעורר בו עניין וסקרנות. רק כך אפשר יהיה לנתץ את האשליה שמוסיקה רצינית היא עניינם של זקנים בלבד, ואילו העיסוק התרבותי של הנוער מצטמצם בבידור בלבד.

דברים על דיוקם

מכתב מיונה פישר, על נייר מכתבים של מוזיאון ישראל, הובא במגמת אקספרס "עד למערכת" בתגובה לראיון עם מנכ"ל המוזיאון מרטין וייל, שהתפרסם במדור זה ביום א'.

בראיון של טובי ארבל עם מנכ"ל מוזיאון ישראל שהתפרסם ב"הארץ" לרגל פתיחת הביתן לאמנות ישראלית, מצטט ארבל את וייל כמי שאמר ש"כבר עשר שנים שאינני מטפל באמנות ישראלית". אבקש להעמיד דברים על דיוקם: שימשתי כאוצר לאמנות ישראל במוזיאון מפתיחתו ועד 1981. על סיום תפקידי זה החלטתי לא משום שחשבתי כי "התקופה הזו עברה והוא הרגיש שאין לזה אותה עוצמה" (כדברי וייל), אלא בשל תפיסתי המוצהרת כי אחריותו של ממלא תפקיד רגיש זה חייבת להיות מוגבלת בזמן.

לשאלתו של ארבל על מעשי היום אמר הד"ר מרטין וייל: "מה שאני מבקש ממנו הוא בדרך כלל עושה".

האם אחד מהשניים — המראיין או המרואיין — שכח שעד לזמן האחרון ממש שימשתי בתפקיד היועץ הנרדיאלי, המקביל במידת־מה לזה שמילא וילם סנדברג בשנותיו הראשונות של המוזיאון?

הקביעה [illegible] צעירים" נשמעת [illegible] ארחיב עליה את הדיבור: רשימת התערוכות שערכתי, הרכישות שביצעתי, הפתיחה בפני כל יתיתאו, תאמנה בנקל.

קשה בעיני שבעתיים ההצהרה, ש"כשהקימו את המוזיאון לפני 20 שנה, לא כל כך רצו אמנות ישראלית כאן". רצו גם רצו, ויוכיחו זאת הפרוטוקולים של הנהלת המוזיאון, שקבעו הו־מטמעית שעל המוזיאון לעשות הכל למען הרחבת הפעילות בתחום זה, ובכלל זה הקמת ביתן לאמנות ישראל. נדיבותה של הגב' איילה זקס־אברמוב היא המאפשרת זאת היום, ולא שינוי בתפיסה או במדיניות.

בכבוד רב
יונה פישר

להשכרה משרדים

בבית־הדר, דרך פתח־תקוה 19
קווי טלפון — מיזוג אוויר
פרטים: אגף משק ובינוי 03-9611231

מכרזים

האוצר — החשב הכללי

מכרזים מס': 55/85, 56/85

מתבקשות בזה הצעות מחיר לאספקת טובין שונים למשרדי הממשלה בכל הארץ כדלקמן:

מכרז מס' 55/85 — אספקת ציוד משרדי וצרכי משרד

מכרז מס' 56/85 — אספקת ריהוט ואביזרים לציוד עצ"א.

פרטים נוספים ומסמכי המכרז ניתן לקבל במח' המכרזים והקניות, אגף החשב הכללי, ת.ד. 75, ירושלים 91.000, טלפון: 02-558418.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 24 בינואר 1986, שעה 11.00.
אין משרדנו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חברת החשמל לישראל בע"מ

מחוז דן

מכרז מספר 850/9/85

מתבקשות הצעות:

לביצוע עבודות ניקיון בבנין משרדי החברה ברחוב החשמל 16, תל־אביב.

את הפרטים על העבודות הנ"ל אפשר לקבל במשרדי החברה ברחוב הנגב 5, בתל־אביב, טלפון 614343, חדר מספר 330, החל מיום 12.12.85 תמורת תשלום של 20,000 שקל כולל מ.ע.מ.

את ההצעות יש להחזיר עד יום 26.12.85 שעה 12.00.

הרשות בידי החברה לבצע את כל העבודה או חלק ממנה ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

בנק ישראל מציע:

הנפקה במכרז:

"רמון" סדרה 7017

איגרות ל־5 שנים צמודות לדולר

הסדרה תונפק ביום שישי, 13 בדצמבר 1985, בסכום של 10,000 מיליוני שקלים.

הסדרה צמודה לשער היציג של דולר ארצות הברית שיפורסם ב־13 בדצמבר 1985 ותיפדה ב־13 בדצמבר 1990.

איגרות החוב ישאו ריבית קבועה בשיעור של 9% לשנה שתשולם בשיעורים חצי שנתיים של 4.5 אחוזים ביום 13.12 וביום 13.6 בכל אחת מהשנים 1986—1990.

הזמנות יוגשו לבנק ישראל ביום חמישי ה־12 בדצמבר 1985 במחירים שלא יפחתו מ־90% ולא יעלו על 110% מהשווי הנקוב כאמור בתקנות מילוות מדינה (סדרות מסוג "רמון"). מחיר המכירה שיקבע במכרז יהיה אחיד כאמור בתקנות מילווה מדינה (מכרזים).

הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבוע מיום הוצאתה.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

(*) הערה: התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות מדינה (סדרות מסוג "רמון") ובתקנות מילוות מדינה ("מכרזים").

בנק ישראל מציע:

חדש

הנפקה במכרז:

"שגיא — ברירת ריבית"(*)

סדרה 4304 ג'

צמודה למדד, כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5) ו"תוספת ריבית" בתום השנה הראשונה

הסדרה תונפק ביום שישי 13 בדצמבר 1985, בסכום של 25,000 מיליוני שקלים.

הסדרה תוצע לציבור ביום חמישי 12 בדצמבר 1985 באמצעות מכרז.

הסדרה צמודה למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש דצמבר ותיפדה בתום 5 שנים ביום העסקים האחרון של חודש דצמבר 1990.

אגרות החוב ישאו ריבית בשיעור 4.25% לשנה.

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש דצמבר בכל שנה החל בדצמבר 1986.

בתום השנה הראשונה תשולם "תוספת ריבית" בשיעור בו עלתה התשואה השנתית של מילווה קצר מועד על עלית ערכה באחוזים של הסדרה המוצעת כתוצאה מעלית המדד בתוספת הריבית (*).

המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית ועל הקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם ב־22.1.1991.

הזמנות יוגשו לבנק ישראל במחירים שלא יפחתו מ־85% ולא יעלו על 110% מהשווי הנקוב.

מחיר המכירה שיקבע במכרז יהיה אחיד כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).

הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום המדד לחודש דצמבר 1985.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

(*) התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות מדינה סדרות מסוג "שגיא—ברירת ריבית" ובתקנות מילוות מדינה ("מכרזים").

בנק ישראל מציע:

חדש

הנפקה במכרז:

"גליל — ברירת ריבית"(*)

סדרה 3904 ג'

צמודה למדד, כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5) ו"תוספת ריבית" בתום השנה הראשונה

הסדרה תונפק ביום שישי 13 בדצמבר 1985, בסכום של 15,000 מיליוני שקלים.

הסדרה תוצע לציבור ביום חמישי 12 בדצמבר 1985 באמצעות מכרז.

הסדרה צמודה למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש דצמבר ותיפדה בתום 10 שנים ביום העסקים האחרון של חודש דצמבר 1995.

אגרות החוב ישאו ריבית בשיעור 4.25% לשנה

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש דצמבר בכל שנה החל בדצמבר 1986.

בתום השנה הראשונה תשולם "תוספת ריבית" בשיעור בו עלתה התשואה השנתית של מילווה קצר מועד על עלית ערכה באחוזים של הסדרה המוצעת כתוצאה מעלית המדד בתוספת הריבית (*)

המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית ועל הקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם ב־22.1.1996.

הזמנות יוגשו לבנק ישראל במחירים שלא יפחתו מ־80% ולא יעלו על 110% מהשווי הנקוב

מחיר המכירה שיקבע במכרז יהיה אחיד כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).

הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום המדד לחודש דצמבר 1985.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

(*) התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות מדינה סדרות מסוג "גליל—ברירת ריבית" ובתקנות מילוות מדינה ("מכרזים").

שטח 9 והבניה הבלתי חוקית בגליל

מאת נורית כהנא

שני הנושאים יחרצו במידה רבה את עתיד החיים המשותפים של יהודים וערבים בגליל

שני נושאים — בעיית שטח 9 והבניה הבלתי חוקית בגליל — עומדים בימים אלה על הפרק. שניהם קשורים במסכת היחסים המתוחים שבין יהודים וערבים בגליל. האחד מהווה בבואה מוקטנת למכלול הקרקעות בין יהודים לערבים, והבתה הנוחים שנוצר לאחר נסיגת כוחות צה"ל מלבנון בין צורכי הביטחון של הצבא לבעיית המגורים של בני המיעוטים. סלע המחלוקת — אזור של 1000 דונם במאתיו הדרומיות של שטח 9, שיועדו על פי תוכנית הרחבה של צה"ל, הכולל אדמות פרטיות של תושבי הכפרים סכנין, עראבה ודיר חנא.

שטח 9 ההיסטורי משתרע על פני שישים אלף דונם, בדרום לכביש עכו—צפת וגובל בכפרים עראבה, סכנין ודיר חנא, וגם בכלמה, ערב אל כבנה ואל סוטר. גם ישובים יהודיים: לוטם, מעלה צביה, אשחר הרשון, וכן העיר כרמיאל, סמוכים לשטח 9. השטח היה סגור לאימונים עוד בתקופת ממשלת המנדט הבריטי לאחר מתנים פעילים עד מלחמת ששת הימים. לאחר מכן נוצרה מציאות חדשה: צה"ל מיעט להתאמן בשטח וערביי הסביבה עיבדו את האדמות.

חידוש האימונים בשטח הצית בעקיפין את אירועי יום האדמה ב־30 במארס 1976. הפלאים ערבים שנהגו להתפלש באדמות שבתחומו, שוב לא הורשו להיכנס לשטח. כאן נזקקו לאישורים ולהיתרי כניסה לביקום. בד בבד הוצגו מדיניות העניין על בניה בלתי חוקית בשטח 9: שני מבנים שהוקמו בדרום בתוך נהרסו. הפקעת 6000 דונם משטח 9 לשם פיתוח כרמיאל, עוררה תסיסה בקרב ערביי האזור.

לצורך טיפול בבעיה הוקמה ועדה בראשות עוזר שר הביטחון דאז, אשר בן נתן. הוועדה קבעה הסדרים בין צורכי הישובים הערביים והיהודיים וחילקה את השטח לשלושה אזורים: אזור א' — 4,500 דונם — שבו על החקלאים הערביים להצטייד ברשיון שנתי כדי לעבד את האדמות; אזור ב' — 50 אלף דונם, שבו רשאים הערבים לשתול רק גידולים חד־שנתיים, ויש להשיג רישיון כניסה לכל כניסה בנפרד; אזור ג' — כ־7,000 דונם — נסגר בליל כפני אורחות.

במשך השנים נישטשטו אצל תושבי האזור הערביים גבולות החלוקה בין תקנות אזורי א' וב' והם עיבדו את האדמות בתג, כימי מלחמת לבנון לא השתמש צה"ל כלל באזור 9. לבסוף הוזל התושבים הערביים לעבד אדמות גם באזור ג', ולטענת צה"ל נגרמו שם נזקים.

תוכנית חדשה

אירוע בפברואר השנה העלה מחדש את שטח 9 לכותרות: מיסוד עקף עצי זית שנטעו תושבי האזור. התברר כי טעות. על ספר סימון לא מדויק במפת אנשי מקרקעי ישראל, היתה ביסוד העקירה. בהתערבות השר עזר ויצמן נרגעו הרוחות.

עם הנסיגה מלבנון שב נזקק צה"ל לשטחי אימונים בצפון. נושא שטח 9 היה לסלע מחלוקת בין עזר ויצמן לליכוד. ויצמן ביקש להגיע להסדר שיענה על צורכי הביטחון מבלי לפגוע בתושבים הערביים. תוכניתו מבוססת להסב את מצב אדמות שטח 9 מתוקף והפקעו להדיותה. ידידו — אחד מהם הוא רחבי מילוא בליכוד — מפרשים תוכנית זו כפגיעה לתושבים הערביים של האזור. האיש הוותק בענייני קרקעות בצפון, הממונה על המחוז מטעם משרד הפנים ישראל קניג, מדבר על בעיית הקרקעות בגליל כעל מאבק קיומי, במונחים של מלחמת השחרור.

מעבר לניגודים אלה, בעיית שטח תשע היא מקור למתח למראית עין בין שר הביטחון יצחק רבין לבין השר ויצמן. מתברר, כי הלחץ המופעל נגד ניסיונות הפיוס והריכוך של משרד השר ויצמן בנושא הקרקעות בשטח 9 בגליל, אינו בא מצד אנשי הליכוד. בזמן שהותו האחרונה של רבין בחו"ל לפני כמה שבועות הוציא עוזרו לענייני התיישבות סמעון שבס הודעה לכתבים הצבאיים, שעל פיה חתם הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי על צו לסגירת 6850 דונם משטח 9 לפי תוכנית חדשה שנקבעה באחרונה.

הודעת שבס הקפיצה את ראשי המועצות הערביות בסביבה וכן את הוועד לשמירת האדמות הערביות. לטענתם, 1,500 הדונם מתוך השטח שיועד שייכים לתושבי סכנין, 800 לתושבי ערב סוחרה ו־100 דונם נוספים — לתושבי הכפר עראבה. הם נערכו למאבק נגד סגירה מחדש של שטח תשע.

ב־11 בנובמבר קיבלו ראשי המועצות הערביות בסביבת שטח תשע הודעות זימון לישיבה במועצת סכנין, לדיון בנושא עם נציגי צה"ל. ראשי המועצות פנו למשרד השר ויצמן ואנשיו מנעו את הישיבה. שלושת ראשי המועצות סכנין, עראבה ודיר חנא החליטו לקיים ישיבה משותפת. הם שיגרו מברקים לראש הממשלה, ליו"ר הכנסת, לשר הביטחון ולשר ויצמן ובהם דרשו לבטל לאלתר את סגירת שטח תשע, להימנע מגזירות ולתת רשות להיכנס לשטחים שבבעלות פרטית כדי לעבד את האדמות. כן החליטו ראשי המועצות לכנס את מועצת הוועד הארצי להגנה על האדמות, בהשתתפות ראשי מועצות וח"כים ערביים. בשבת 23.11 התקיימה ישיבה ובה הוחלט על נקיטת אמצעים להחזרת גידור השטח שבין שלושת הכפרים עראבה, סכנין ודיר חנא, הפגנה מול הכנסת ומשרד ראש הממשלה, ואם יהיה צורך ישובתו כל המועצות המקומיות הערביות.

בתגובה על הצעה לסדר יום של הכנסת שהעלה ח"כ תופיק טובי, אמר שר הביטחון כי לאור דיונים שנקיימו באחרונה במטכ"ל, גובשה הצעה המצמצמת את השטח הסגור על פי החוק ב־47 אלף דונם. עם זאת, דברי שר הביטחון אינם מבהירים כמה דונמים בדיוק ייסגרו לצורך שטח אש.

השאלה היא, האם ייסגר אזור ג' בגודלו הנוכחי, או ששטחו יוכפל עד 14—15 אלף דונם, כדברי רבין בכנסת? הודעת שבס על סגירת שטח 9 בזמן שהותו של רבין בחו"ל התבססה על חתימת הרמטכ"ל על צו סגירה חדש של שטח 9. בעת חוששים התושבים הערביים שיופקעו אדמות פרטיות בתחום אזור ג' — לאחר סגירתו. במיוחד אלף הדונם שהועברו מאזור א' לאזור ג' במסגרת תוכנית צה"ל החדשה, אדמות שאותן עיבדו בשנים האחרונות.

הגזירות והמציאות

גישת השר ויצמן שלפיה אפשר להימנע מעימות מיותר עם אוכלוסיה ערבית בגליל על ידי התאמת התקנות המינהליות למציאות שנוצרה בשטח, נתקלת בהתנגדות גם בנושא רגיש יותר — הבניה הלא חוקית. מבין 2400 צוי הריסה שיפוטיים של מבנים במגזר הערבי, 1000 מתייחסים לאזור הצפון. הבניה הבלתי חוקית בגוונות: מחוץ לתוכנית בנין עיר, על קרקע בעלת ייעוד חקלאי בתוך תחום מיתאר, פחות ממאה מטר מן הכביש, ובניה של בדווים בשטחים פתוחים.

ב־1984 הוגשו למשטרת ישראל מטעם משרד הפנים 14 בקשות לאבטחת הריסה במחוז הצפון — רק שלוש בוצעו. בשנת 1985 הוגשו שש בקשות כאלה ועד כה בוצעו שתיים. נראה כי יש הכרה שבשתיקה בחוסר היכולת לבצע צוי הריסה בהתאם לחוק.

בימים אלה עומדת על הפרק תוכנית מיתאר לכפר הבדווי ערב אל חואלד שליד טבעון, אחת מני רבות. במכתב אל השר ויצמן טוען אסמעיל חואלד, כי הוא ובני משפחתו המונים כמאה נפשות חיים למעלה ממאה שנה בחלקה מסוימת מאדמות ערב אל חואלד ליד טבעון. כמנהגי הבדווים, הקימו לעצמם אוהלים אשר בזמן הוחלפו בבתי קבע. לטענתו, לא היתה אפשרות לבנות בהיתר ולכן "עשינו זאת ללא אישור". החלקה שעליה יושבים בני הכפר נרשמה בשנת 1951 על שם האפוטרופוס לנכסי נפקדים, ובין השנים 1979—83 הצליחו בני הכפר להחזיר את הרישום על שמם, בהליכים משפטיים. הם סברו שלאחר הזזת הבעלות על הקרקעין יוכלו לקבל סוף־סוף היתר בניה, אך הופתעו מכך שלא הוכלל בתוכנית המיתאר של הכפר ערב אל חואלד. עקב כך נמצאו אשמים בתיקים פליליים והוטלו קנסות.

"איננו יכולים לעזוב את אדמתנו ואין לנו שום אפשרות לעבור לגור במקום אחר, ויקר ההסדר אבקצים הן באמת העיקול שיורים לנו אם ביאלך לעשות זאת", כותב איסמעיל חואלד. הוא שואל, כיצד זה במרחק של 100 מטר או 50 מטר יש היתר בניה ואילו לחלקתו אין איקורים לבניה. לדבריו, הוא וקרוביו פנו פעמים רבות באמצעות בא כוחם עו"ד זכי כמאל מחיפה בעניין הנ"ל, אולם מאמציו עלו בתוהו.

הממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים משה גלבר אמר ל"הארץ", כי אין המצב כפי שמציג אותו אסמעיל חואלד, וכי אין תוכנית מיתאר לבניה. ממשרד השר ויצמן נמסר כי הוחלט על הקמת ועדה שתדון בעניינים של תושבי הכפר חואלד.

דוגמה נוספת לפער בין מציאות הגזירות לבין הבעיה בשטח היא הריסת מבנים בכפר גדידה. "ב־9.12 הגיע כוח של מאות שוטרים, באור טוסטים, במכבתיות מכסרה ובגליפים והוציא אותי ואת שני התינוקות שלנו מהבית שלנו בשעה שלוש בלילה", סיפרה ניקול ואקר, יהודיה שנישאה לתושב גדידה מחמוד ואקר.

הפעולה בוצעה בצו הריסה שיפוטי מטעם מחוז הצפון של משרד הפנים, באבטחת משטרת ישראל, הנוקה להרוס שני מבנים שנבנו על קרקע פרטית ללא רשיון. שני המבנים שנהרסו נבנו ליד בית־הספר המשותף לכפרים גדידה ומכר. בתוך חורשת עצי זית. בית המגורים, מעט, היה שייך לזוג הצעיר.

הבחוה שנגלה בכפר גדידה באישון לילה, מעלה את השאלה, אם אין דרך אחרת לטפל בסכסוכי הקרקעות עם תושבי הישובים הערביים בגליל. נראה כי הדיונים המתנהלים כעת בנושא שטח 9 והבניה הבלתי חוקית בגליל יחרצו במידה רבה את עתיד החיים המשותפים של יהודים וערבים במידה זו. לכך יהיו כמובן השלכות מעבר למישור המקומי.

דין פרוטה / לאה פורת

עוד על חימום: הדרך הזולה ביותר — מזגן־אוויר

סקר עדכני של חברת החשמל קובע, כי שיטות החימום הזולות ביותר (לא כולל השקעה) הן: מזגן אוויר ותנור גז ללא ארובה; השיטות היקרות ביותר: מתקן חשמל תת־רצפתי ותנור גז עם ארובה; תנורי חשמל — מקום טוב באמצע

הבסט־סלר האחרון של חברת החשמל, אגף הצרכנות/ המחלקה לפיתוח הצריכה, הוא חוברת בעלת כריכה ירוקה, שפורסמה בשבוע שעבר. כותרת החוברת: "השוואת מחירי הסקת חדרים באמצעות מכשירים ומתקנים שונים". מתוך החוברת אנו מביאים כאן טבלה השוואתית של מחירי יחידת־חום של 13 סוגי מכשירים או מתקני חימום שונים. הטבלה מתייחסת להוצאות החימום כלומר, להוצאות השוטפות, בלי להביא בחשבון את ההשקעה הראשונית.

נושא ההשקעה וכן גורמים אחרים כמו נוחות השימוש, ניידות, מהירות ההתחממות, יעילות החימום, אפשרות לוויסות החום, בטיחות ועוד, ראויים להתייחסות נפרדת. הפעם נתרכז בגורם העלות בלבד.

מן הטבלה המתפרסמת כאן עולה, כי בצד הזול של שיטות החימום נמצאים: מזגן אוויר, תנור גז ללא ארובה, תנור סולר עם ארובה, תנור נפט ("פיירסייד"), תנור נפט עם ארובה ותנור חשמל אגר. בצד היקר של שיטות החימום נמצאים: מתקן חשמל תת־רצפתי, תנור גז עם ארובה, מתקן הסקה מרכזית בסולר ותנור חשמל — רדיאטור עם שמן. באמצע נמצאים תנורי החשמל הניידים.

בטור 4 מופיעים מחירים של יחידת חום בפועל, שהם חילוק המחיר ברוטו הנצרכת לשם הפעלת המכשיר, ואשר עבורה משלם הצרכן. הגורמים המשפיעים על ערכו של מקדם התפוקה הם: מידת ניצולו של הדלק שהוכנס למכשיר, כמויות החום הנפלטות לחלל החדר, ניצולו של החום המופק. כמויות החום הנפלטות נובעות ממידת הצורך לאוורר את החדר, כדי למנוע גזים רעילים בתהליך השריפה של דלק בגוזלים, ולהגדיל את כמות החמצן בחדר. מידת ניצולו של הדלק תלויה, בין השאר, במידת השלמות של שריפת הדלק, רמת תקינות המכשיר ורמת ההפסדים התרמיים בצנרת.

בטור 4 מופיעים מחירים של יחידת חום נטו, שהם חילוק המחיר ברוטו במקדם התפוקה המשוער.

מחיר יחידת חום (1000 קק"ל) לגבי מכשירי/מתקני ההסקה המקובלים לדירת מגורים בבית קיים

סוג המכשיר/המתקן	המחיר ל־1000 קק"ל ("ברוטו") בשקלים	מקדם התפוקה המשוער	המחיר ל־1000 קק"ל ("נטו") בשקלים	המחיר ל־1000 קק"ל ("נטו") באחוזים
	2	3	4	5
תנור חשמל - קורן	125.9	0.95	132.52	100
תנור חשמל - מפזר חום עם מנוע	125.9	0.95	132.52	100
תנור חשמל-מוליך חום ("קונבקטור")	125.9	0.95	132.52	100
תנור חשמל-רדיאטור שמן	125.9	0.90	139.88	106
משאבת חום (מזגן אויר)	125.9	1.95	64.56	49
תנור חשמל אוגר("זרם לילה")	108.24	0.85	127.34	96
מתקן חשמל תת-רצפתי	108.24	0.70	154.62	117
תנור נפט ("פיירסייד")	79.51	0.70	113.58	86
תנור נפט עם ארובה	77.05	0.65	118.53	89
תנור סולר עם ארובה	73.53	0.65	113.12	85
מתקן הסקה מרכזית (סולר)	71.02	0.50	142.04	107
תנור גז ללא ארובה (גז-במיכלים)	94.09	0.90	104.54	79
תנור גז ללא ארובה (גז-אספקה מרכזית)	104.87	0.90	116.52	88
תנור גז עם ארובה (גז-במיכלים)	94.09	0.70	134.41	101
תנור גז עם ארובה (גז-אספקה מרכזית)	104.87	0.70	149.81	113

* בטור 2 של הטבלה מופיעים מחירים של יחידת חום (1000 קילו־קלוריות) ברוטו, המתקבלות ממקורות האנרגיה המקובלים להסקה ביתית. המחירים חושבו בהתאם לערך הקלורי של מקור האנרגיה. המחירים הרשומים (כולל מע"מ) שהיו בתוקף ב־29.9.85 [illegible]

* בטור 3 מופיעים ערכי מקדם התפוקה המשוער. מקדם התפוקה מוגדר כיחס בין כמות האנרגיה המנוצלת בפועל להעלאת הטמפרטורה בחדר, לבין כמות האנרגיה

* בטור 5 של הטבלה מופיעים המחירים של יחידת חום נטו באחוזים, כיחס למחיר יחידת חום נטו של שלושת הסוגים הראשונים של תנורי החשמל.

מה בקשר למים והאפרופרידיונים

הקורא אבנר רז מרמת השרון שלח אלי את המכתב הבא:

"רשימתך "הקפאה? לא ברשויות המקומיות" שפורסמה ב־14.11.85 דנה בהעלאת חשבונות המסים העירוניים (ארנונה) ברמת השרון. ההסבר שניתן, לפיו היו המסים צריכים להשתלם למעשה בראשית שנת המס, בקושי מניח את הדעת. אולם העניין שבכלל נשמט מרשימתך הוא התשלום עבור השימוש במים. נראה לי, כי "מים" הם בהחלט "מצרך", לעומת ארנונה, שנחשבת למס. לפיכך היו מחירי המים צריכים להיות מוקפאים. ולא היא. גם מחירי המים הועלו על ידי המועצה המקומית רמת השרון ב־30 אחוז. כיוון שחשבונות חלק ניכר מהרשויות מוכנים במרוכז על ידי החברה לאוטומציה, סביר להניח, כי גם ברשויות אחרות לא נשמרה ההקפאה.

ולעניין אחר: דמי הנפקת דרכון חדש במקום דרכון שפג תוקפו, היו 9000 שקל, עד ל־30.9, והועלו החל מה־1.10 ל־17,000 שקל. גם במקרה זה מתברר, כי מה שאסור לאחרים [illegible]

כיוון שנראה לי, כי אלה נושאים בעלי עניין כללי, אודה לך אם אפשר יהיה לבררם (אני ניסיתי, אך ללא הצלחה)."

הערת עורכת המדור: ראשון — ראשון, ושני — שני. אשר למים, בחודש יולי השנה אושרה בוועדת הכספים העלאת מחירים של מים בשיעור של 82 אחוז, שנכנסה לתוקף מה־1 ביולי. האזרחים קיבלו באוגוסט חשבונות מים לחודשים יוני־יולי; כאשר המחיר לפיו חושבה תצרוכת המים היה מחיר משוקלל, שכלל את המחיר הישן של יוני ואת המחיר החדש של יולי. אם, לדוגמה, מ"ק מים עלה ביוני (המחירים דמיוניים) 50 שקל וביולי 90 שקל, הרי המחיר המשוקלל היה 70 שקל. באוקטובר הגיעו החשבונות של אוגוסט/ספטמבר לפי המחיר החדש — 90 שקל. בהשוואה למחיר המשוקלל של החשבון הקודם, זו העלאה של כ־30 אחוז — בדיוק מה שגילה הקורא אבנר רז.

בניגוד להתייקרות הארנונה, שבעיני היא פסולה מבחינה ציבורית (ויש אומרים גם מבחינה משפטית), לגבי התייקרות המים אין מה לומר, לצערנו הרב.

ולעניין הדרכונים. מר אהרן לוי ממשרד הפנים הבהיר את הדברים הבאים: מתקנות הדרכונים תש"מ־1980 מצוין, כי בכלל משרד הפנים צריך לפרסם פעמיים בשנה — בכל 1 באפריל ו־1 באוקטובר — לוח אגרות, שבו הוא מעדכן את האגרות על בסיס עליית מדד המחירים לצרכן, שפורסם החודש אחד קודם לכן. באוקטובר השנה, בגלל ההקפאה, לא יכול היה משרד הפנים לעדכן את גובה האגרה לפי המדד של ספטמבר. אבל הוא יכול היה לעדכן את גובה האגרה לפי המדד של יוני, וכך אמנם עשה. צריך להביא בחשבון, הוסיף אהרן לוי, כי למעשה מ־2 באפריל עד 1 באוקטובר לא עודכנו מחירי האגרות. הרי אין מוצר או שירות בשוק שמחירו לא עלה בפרק זמן הזה.

גם במקרה זה אין ברירה, אלא לבלוע את הצפרדע.

משהו טוב

המכתב הבא של הקוראת תקווה איזים מתל־אביב הוא, לשם שינוי, ציון לשבח:

"לפני כשלושה חודשים קניתי פריטים זהים של לבנים מתוצרת 'מרקס אנד ספנסר' "סנט מייקל" במשביר לצרכן ברחוב אלנבי. אחד לבן שני כחול. בבית התברר, שלמרות המידות הזהות, הכחול אינו לפי מידתי. אמרו לי לחכות למשלוח חדש. ביודעי, כי החזר הכסף או זיכוי נומינלי פירושו הפסד של כ־50 אחוז, פניתי אל מר שאול אילה, המנהל המסחרי של המשביר לצרכן. הוא בדק תוך יומיים בכל סניפי המשביר אם יש פריט דומה בגודל המתאים. משלא מצא, טילפן אלי, וכשבאתי הציע לי מצרך דומה בהנחה של 40 אחוז, כך שלמרות עליית מחירים גבוהה מאוד בתקופה הנ"ל הוספתי סכום קטן ביותר. קיבלתי תמורת פריט שעבורו שילמתי 13,500 אלף שקל ביוני פריט [illegible] שעלה בספטמבר 21,000 בתוספת סכום קטן ביותר. לא מניעת "הפסד" כספי הרשימה אותי, אלא היחס ההוגן והאדיב שקיבלתי מעובדי המשביר כדי לבוא לקראת קונה קטן."

מאת מנחם הורוביץ

חיילי צה"ל אל מול השיגרה והטרור בלבנון

העושים במלאכה נדרשים למיומנות רבה, לתירגול מתמיד ואפילו לסדרות חינוך: מסבירים לחיילים את חשיבות הימצאותם לאורך הגבול

העיתונות ממעטת לעסוק בהם. על מקום שירותם אין מחלוקת. לא צבאית ולא פוליטית. הם עושים עבודה יום־יומית קשה ואפורה. אלה הם חיילי צה"ל שהוצבו מחדש לאורך גבול לבנון. חלקם שירתו בלבנון, על הגבעות מול ביירות. כיום הם שומרים על כנרת ואביבים. אחרים הם חיילים שזה עתה הגיעו. הם הי־סמינסטים שישבו בבית וקראו על מסעי־הצר בעליי, לבנון. עתה הם מקבלים פקודות מקצינים, היודעים את ההבדל בין פתיחת ציר ליד ג'בע ג'נין לבין נסיעה על חולי"ם ליד זרעית.

בראשונה מאז שצה"ל התייצב על הגבול הבין־לאומי הופרה בשבוע שעבר השלווה והפעילות השגרתית לאורך הגבול. צה"ל פעל לא רק בסיורי בט"ש, אלא בחדירות לשטח לבנון. שם מתבססים ומתארגנים המחבלים בדרכם לפיגועים נגד ישראל. האזור שבו פעלו כוחות צה"ל מצוי במרחק תשעה ק"מ מצפון לגבול הבין־לאומי שבגזרה המזרחית. היעד: ארגונו של אחמד ג'יבריל.

"שש שעות הלכנו ברגל. חשוב היה שנוכיח למחבלים כי אין מקום שבו אי אפשר לפגוע בהם. אם זה תוניסיה, תימן או דרום לבנון. התרגשנו מאוד. התבריה. חלקם שמעו על מבצעים כאלה כשהיו תיכוניסטים. כעת הם משתתפים בקרב. ההפתעה היתה רבה. המחבלים היו ליד מדורה. הגדוד היה פתוח. הם לא התנגדו", מספר סרן ירים. "הם יודעים כי מדובר על פעולה אחת יוצאת דופן. תפקידם העיקרי הוא שליטה מרבית במתרחש בגבול הצפון. והמחוזים אלה התתמרדות קשה יותר.

פצעי המלחמה בלבנון עדיין לא הגלידו. קצין צה"ל ששירת בלבנון בחזיתות השונות הנדרש עתה לקיים ביטחון שוטף לאורך הגבול הפעם ללא מוצבים, ללא ידי אריפריביו ולא מול אוכלוסיה עוינת כבעבר, נזקק למיומנות רבה, לתירגול מתמיד ואולי אפילו לסדרות חינוך. יש להסביר לחיילים את חשיבות הימצאותם לאורך הגבול. והמצב הסמוך לשתולה שבגבול לבנון אינו דומה למצב על רכס מול נבטיה.

האורות של מטולה

"אנחנו מלמדים את החיילים את הדברים הבסיסיים, כמו איך לקיים סיור לאורך הגבול. עכשיו איננו שומרים על עצמנו כמו בלבנון. אנחנו שומרים על מלכיה, יפתח ומנרה. בלבנון ידענו שאנחנו שוהים זמן קצר ומתנדים. כאן המצב שייך לך ואולי יהיה שייך לנכדים שלך. העבודה כאן לא פחות קשה מאשר בלבנון", מסביר יריב.

הקשר עם הישובים הוא הנושא המרכזי. המוצב מרוחק לפעמים כמה מאות מטרים מבית [illegible] הספר. הילדים מתחככים בחיילים, היודעים כי ביטחונם של התושבים תלוי רק בהם. "אני מסתכל על האורות של מטולה. זו המוטיבציה שלנו", אומר הסרן יריב. "אני מלמד את החיילים שלי לא רק איך להחזיק את המ"ג ואת הרובה. אני מחדיר בהם את חשיבות הימצאותם באזור. יש קשר עם היישובים במסגרות שונות. אני מאמין שהחיילים תופסים שכאן אנו מגינים על הבית", אומר אביב, קצין צה"ל בגיזרה.

סגן אורי אומר: "כל מי שעבר את מלחמת לבנון ומשרת עתה בגבול הצפון, חש בהבדל. אנחנו חושבים פעמיים לפני שאנחנו יורים או מבצעים פעילות רעשנית, זאת כדי לא להבהיל אמהות ברחוב או באביבים. לא על כל זוג עיניים, שמאוחר יותר מתברר כי היו עיני חתול, אנחנו יורים. יש לנו קשר עם רכזי הביטחון השוטף. רק עכשיו באו ילדי הגן מרחוב למוצב שלנו והסבירו להם: הנה החיילים השומרים עלינו. אפילו חייל שמור היום עלנו שגרתי, ביקור כזה עושה לו משהו", מדגיש אורי.

אילן, חייל צה"ל מבאר שבע, הוא מאלה המבצעים אותה פעילות יומיומית לאורך הגדר. "מגיקים אותנו לנקודה מסוימת, בגלל חשש לחדירה. מבצעים טשטוש, שומרים על הגדר. לא ניתן שיהיו הפתעות".

בגיזרה אחת לאורך הגבול: זו המזרחית, ניסו במהלך החודשים האחרונים שלוש חוליות מחבלים לחדור לשטח ישראל למטרות פיגוע. באחד המקרים נתפסו מחבלים. במקרה האחר ירו המחבלים על חיילי הסיור ונמלטו. "עבר הסיור האחד, הם לא ירו עליו. על הסיור השני הם ירו והחטיאו. פתחנו במרדף אחריהם וגילינו [illegible] האזור שלנו יותר סבוך. תנאי השטח קשים ביותר", מסביר סרן שמעון.

בגזרה המזרחית של לבנון מול קו הגבול שוכנים כמה כפרים הידועים כעוינים לישראל. גם החיילים הנוהגים [illegible] אינם תמיד מאירי פנים. לכך יש להוסיף את קירבת האזור לשטח הסורי והמחנות של תושבים דרוזים עוינים בכפרי הדרוזים בגולן. כל זה מכביד על השהיה במקום. יוסי המשרת בהר דוב, שכבר חש את תחילת החורף והשלג, אומר כי הוא והגדוד כבר קיבלו את כל הציוד החם, הכולל מעילים, חרמוניות, נעליים קבורות וקאטסים.

לשמור על עירנות

בגיזרה המערבית, מול אוכלוסיה שיעית, מדי פעם אפשר למצוא גם תושבים שמסיבות אלה או אחרות משתפים פעולה עם מחבלים, המצליחים לחדור למטרות פיגוע אל תוך אזור הביטחון שבו משרתים סרן דני וחבריו. בסוף השבוע תפסו חוליית מחבלים שניסתה לחצות את גדר הגבול. על הנסיבות שהביאו לתפיסת החוליה אין מרבים לדבר. מדברים על משמעות האירוע לגבי קצין צעיר וחיילים צעירים יותר, שמוטל עליהם לדאוג לביטחון שתולה הורית. "הגבול סגור. אני לא חושש לכך. המחבלים מנסים לפגוע בישובינו באמצעות ירי מרחוק של קטיושות. לא האמנתי שיגיעו עד למוצב שלי. עכשיו אני מסתכל על העיניים של החיילים ורואה שהם מבינים עד כמה הם צריכים להיות עירניים", אומר דני.

נושא אחר שעליו מדברים קצינים וחיילים הוא המוטיבציה. סרן גיא, המשרת באזור מטולה: "המסר השלילי מבחוץ הרבה יותר קטן. אחרי השבוע הראשון של [illegible] "היום אתה מגיע הביתה וזה בחר על מקום שיוזמן, ועל כך אין ויכוח. לפני שנתיים הצי כל חייל שחזר הביתה קיבל פידבק שלילי. לצערי, גם היום אין מספיק גיבוי לצה"ל מהעם. החיילים לא באים עם מספיק מוטיבציה. וזה למרות שהם עדים את העבודה בצורה הטובה ביותר". סרן רב קריש: "בלבנון, החיילים שמעו רדיו וקראו עיתונים. היום העיתונות כותבת עלינו פחות, לא מבי־לים אותנו. אני בן 23. רבים הולכים לאוניברסיטאות, אני מ"פ. אני צריך משהו שיגרום לי להישאר, זאת הי־ריעה. לנסות ולהבין את משמעות ישיבתנו כאן היום. בלבנון זה היה יותר קשה."

קציני צה"ל לאורך גבול לבנון חוזרים ואומרים כי אזור הביטחון במתכונתו הנוכחית, שלפיה חיילי צד"ל פועלים בסיוע צה"ל ולאורך הגבול שוהים כוחות סדירים של צה"ל, הוכיח את עצמו עד היום. בזמן שהחיילים המשרתים לאורך הגבול מחדירים כל הזמן את הצורך בעירנות. ביום, ביבשה ובאוויר. לעשות פעולות רבות כדי למנוע חדירת מחבלים לתוך ישראל או ידי לעבור שטחנו. [illegible] אבל ההצלחות של חיילי צד"ל בלכידת מחבלים או בתפיסתם באזור הביטחון נוסכת ביטחון בתושבים לאורך הגבול.

ארץ השפע

מאת דניאל דגן

לבד מנפט, עשירה ונצואלה באוצרות טבע רבים אחרים ותנאיה הפיסיים והאקלימיים טובים לחקלאות. חוסר תכנון, עיור מואץ ובלתי מבוקר וגם האפאתיה הטבועה בבני הארץ, הם בעוכריה

קראקאס

במדינה עשירה כוונצואלה אין העוני בא לביטוי ברעב ממש. לכל אחד יש פת לחם, והרבה אנשים שאפשר להגדירם עניים משתמשים במכוניות פרטיות (אמריקניות, גדולות ובזבזניות), אולם התפקוד הנורמלי הוא במידה רבה בלתי אפשרי, שלא לומר בלתי נסבל. העוני הוא בעיקרו עניין של העדר הכנסה קבועה, של תנאי מגורים בלתי אנושיים ושל איכות חיים ירודה (למשל, דירה הנמצאת בצד האוטו־פיסטה — הדרך הראשית). במושגים יחסיים, לדרום אמריקה, ונצואלה היא מדינה שבעה, שתושביה נהנים בדרך כלל מרמת חיים נאותה.

העיור המואץ והבלתי מבוקר (ולאו דווקא הרעב, כמו במדינות אחרות בדרום אמריקה) הוא הגורם החשוב ביותר לרבות מן הבעיות המטרידות את האוכלוסיה. כאן, ההתפוצצות התחבורתית, שתוארה בכתבה הקודמת, הורסת את איכות החיים. ה"ראנצ'וס", אזור מגורים של עקורים וחסרי כל יחד עם עובדים בעלי הכנסה נמוכה במיוחד (רבים מהם שוטרים), מהווה חממה טבעית לפשע. בשעת ערב מאוחרת אסור להלך לבד ברחוב, מסוכן להחנות את המכונית ללא שמירה צמודה, וצריך להימנע מלשאת תיק־יד (המועד לחטיפה).

היכן אפשר למצוא מרגוע מכל אלה? גן העדן העירוני של קראקאס, תאמינו או לא, הוא הקווים המעטים של הרכבת התחתית. זוהי מערכת תחבורה חדישה, מודרנית, נקיה, אמינה. כאן מתחת לאדמה אין חשש מחטיפות ומשוד, ואין זכר לרחובות המלוכלכים. הרכבת התחתית מתוחזקת ומתופעלת בצורה מעולה, ומהווה הוכחה לכך שונצואלה מסוגלת להתגבר על בעיותיה. רק במדרגות הנעות של הרכבת התחתית ותימצאו בעולם שונה, יפה יותר. אבל עד מהרה תחזרו שוב לרחוב — הקווים קצרים יחסית, והמערכת המשוכללת קטנה ובלתי מפותחת מכדי לתרום בצורה רצינית לפתרון מצוקת התחבורה.

בסימן הקונפורמיות

המטרו של קראקאס ממחיש תופעה מרכזית במציאות החיים של ונצואלה ושל דרום אמריקה בכלל. ביבשת אדירה זאת, בעלת מרחבים עצומים שטרם נוצלו כל צרכם, האפשרויות הן בלתי מוגבלות. בפינות קטנות, במגזרים מוגבלים, נעשתה עבודה ראויה לשמה והושגו תוצאות טובות. אבל הרושם הכללי הוא של הזנחה, העדר יעילות, חוסר תכנון. ונצואלה היא פחות נחשלת ויותר עשירה מכל מדינה דרום־אמריקאית אחרת. אבל גם בה קיימת התופעה של אפאתיה משתקת, התורמת לפער הגדול בין מלים למעשים.

ממשלתו של הנשיא חיימה לוסינצ'י מרבה לדבר על הליקויים באותה להיטות כמו מפלגת האופוזיציה. למעשה, קשה להבחין בהבדלים מכריעים בין המפלגה הדמוקרטית לבין המפלגה הקאתולית הוונצואלית — שתי הקבוצות המתחרות השולטות בפוליטיקה הוונצואלית. המשטר הדמוקרטי נראה מבוסס, ונאמנות הצבא איננה מוטלת בספק. אבל התרבות הפוליטית, מאופיינת בקונפורמיות מרחיקת לכת. המצב סיירות משעשעת במושגים ישראליים. הקונפורמיות מתפשטת לכל הקבוצות החברתיות, ויש גם מי שמגלים אותה — הפלא ופלא — בקרב היהודים הרבים בארץ זאת. (מספרם מוערך בעשרים עד שלושים אלף, רובם הגדול חיים בקראקאס). קהילה יהודית בלי ויכוח פנימי עז היא אכן תופעה יוצאת דופן, שאינה מוכרת בארה"ב ובמערב אירופה, ולמען האמת גם לא במדינות אחרות בדרום אמריקה. התופעה מוסברת, לפחות בחלקה, בהשפעה של הסביבה הלא־יהודית.

יתכן שהקונפורמיות הפוליטית היא המחיר שמשלמת ונצואלה על ביסוס מתמשך הארוך מזה של המשטר הדמוקרטי. היציבות בתנאים של משטר דמוקרטי, גם אם לא מושלם, נמשכת מתחילת שנות השישים — הישג מרשים במציאות של דרום אמריקה. התנצחויות פוליטיות ואחרות בסגנון ישראלי בוודאי אינן מן הדברים העשויים לחזק משטר דמוקרטי צעיר בתנאים המיוחדים של יבשת זאת. העיתונות כאן הרבה פחות ביקורתית מאשר בישראל, אך פתוחה ועצמאית אולי יותר מאשר בכל מדינה אחרת בדרום אמריקה. בשמונה תחנות הטלוויזיה הוונצואלית — אחת מהן רשמית וכל השאר בלתי תלויות, מהן חמש מסחריות — באה לביטוי מודגש תחושת הכוח והביטחון העצמי של מדינה טרופית זאת.

תחושת הכוח מקורה גם בעוצמות כלכליות מוצקות. ונצואלה היא מפיקת נפט בין־לאומית חשובה עם עתודות גדולות שטרם נוצלו. מחירי הנפט נפלו בשנים האחרונות, ואילצו את קראקאס להנהיג רפורמות כלכליות ומוניטריות מכאיבות, ולצמצם במידה מכרעת את תנופת הבניה העירונית. אבל הכנסות הנפט עדיין מהוות 90 אחוז מכלל היצוא, והן יהיו מקור חשוב לשגשוג קשה גם בעתיד הרחוק יותר.

באדמתה של ונצואלה טמונים גם אוצרות טבע רבים אחרים בכמויות גדולות. רק חלק קטן מהם נוצל בצורה מסחרית. התנאים הפיסיים והאקלימיים נוחים מאוד לפיתוח חקלאי נוסף במימדים גדולים. לאמיתו של דבר, הקלות היחסית במציאת מקורות מחיה נחשבת לעתים לקללה. אם העצלות והאדישות הם בעוכרי הוונצואלני — כפי שסבורים לא מעטים כאן — הרי אחת הסיבות לכך היא בוודאי השפע הבלתי נדלה שמציעה ארץ זאת.

היחסים עם ישראל

יחסי ישראל—ונצואלה הם סיפור בפני עצמו. אפשר להקבילם לפלירט נחמד ומעניין, הנתון לאילוצים קשים אך טומן בחובו הרבה הזדמנויות.

אין לשכוח שונצואלה ביססה לעצמה מעמד פוליטי ודיפלומטי רב מימדי בקרב קבוצת מדינות הכוללת את מרכז אמריקה ואת החלק הצפוני של דרום אמריקה. לא בלי מידה רבה של הצדקה, היא רואה את עצמה כגשר גיאוגרפי ופוליטי בין צפון אמריקה לדרומה.

מפתות. ונצואלה היא חברה בעלת עמדת־מפתח בארגון אופ"ק של יצרניות הנפט, שמדיניותו נקבעת במידה רבה על ידי מדינות ערביות. אבל למרות זאת, יש לה "רקורד" נוח יחסית של הצבעות באו"ם. קראקאס איננה רואה בישראל את הרשע התורן, כמו רוב מדינות העולם השלישי. היא איננה נופלת בהרבה מצרפת מבחינת התמיכה הדיפלומטית ביוזמות שלום.

יתר על כן, ונצואלה סירבה עד כה בתוקף להיענות ללחצים ערביים לפתוח משרד של אש"ף בבירתה. הנשיא לוסינצ'י התחייב פומבית שמשרד כזה לא ייפתח בקראקאס כל עוד הוא מכהן בתפקידו, והסביר: "כל הקהילות בוונצואלה חיות בשלום וביחסי שכנות טובה, ובכלל זה יהודים וערבים. איני רוצה שהשלווה הפנימית תופר בגלל חיכוכים מיותרים".

באחד מימי ביקורי בקראקאס נדפסה מודעה בעיתון מקומי, שבישרה על אסיפת עם אנטי־ישראלית בסגנון שהיה לשיגרה בבירות מערב אירופה. בחוגים הוונצואלנים כאן אמרו, כי מדובר בתופעה יוצאת דופן, שתעורר בוודאי תשומת לב מיוחדת.

ונצואלה היא אחת המדינות המעטות בעולם שלגביהן יכולה ישראל להתגאות במאזן מסחרי חיובי. אבל גם כאן ניכרו באופן דרמאטי תוצאות פיחות המטבע ב־1983, כאשר הבוליבאר (המטבע הלאומי) ירד במידה ניכרת ביחס לדולר האמריקאי. ב־1982 ייצאה ישראל לוונצואלה סחורות בשווי של כ־22 מיליון דולר. כיום — אחרי תקופת התאוששות הדרגתית מן המכה של 1983 — היקף היצוא הוא כ־11 מיליון דולר. מאפיין מעניין של היצוא הישראלי הוא החלק הגדול־יחסית של אבזרי בטיחות, כגון בריחים משוכללים לדלתות. גם ונצואלה סובלת מבעיות חמורות בתחום הפשע — הפריצה לדירות, במרום ולבתי עסק. ציוד ותשומות לחקלאות וכן ציוד רפואי, הם מרכיבים מרכזיים אחרים של היצוא הישראלי. בהדרגה הולך וגדל חלקן של חברות מחשבים וציוד מתוחכם, המקוות לבלוע חלק מן הצרכים של ונצואלה בתחום הפריצה לעידן טכנולוגי חדש. סולל בונה עדיין מיוצגת כאן, אך פעילותה פחתה עם הירידה הכללית בהיקף הבניה בוונצואלה.

ונצואלה טוענת לריבונות על שטח גדול המהווה את רוב הטריטוריה של גויאנה — מדינה עצמאית דוברת אנגלית, שהיתה בעבר מושבה בריטית. במפות הרשמיות של ונצואלה מופיע השטח כטריטוריה הנתונה בכיבוש זמני. סכסוך זה הוא הסיכון הבודד החמור ביותר להתלקחות מלחמה. אך עד כה אין סימנים לכך שתופעל אלימות מצד כלשהו כדי לפתרו.

במערב נתונה ונצואלה בסכסוך גבולות עם קולומביה, מדינה שאף היא חברה בקבוצת "קונטדורה" של מדינות מרכז ודרום אמריקה והנתונות במידה רבה להשפעתה של קראקאס. כאן מדובר בשטח קטן־יחסית במפרץ ונצואלה. הסכסוך נבחן "על אש קטנה". הסיכונים להתלקחות כוללת הם זעומים בהשוואה לסכסוך בעניין גויאנה.

את ונצואלה אי אפשר שלא לאהוב. אנשיה פתוחים, חביבים, מסבירי פנים. נופיה מרהיבים ומגוונים — החל מ־70 איים בקבוצת האנטילים וכלה בהרי האנדים ובאגן הניקוז של נהר האמזונס. אבל המבקר קשה גם שלא לרגוז על העדר המאמץ והיעילות בפיתוח התשתית של ארץ אדירה זאת. הבציעה — וזוהי דוגמה בלבד — את מפל המים הגבוה בעולם. אפשר לנסוע כאן בפארק לאומי נהדר, המקרה חוויות אידיספור של נוף עוצר־נשימה ושל עולם החי. אבל לאורך מסלול של יותר מ־40 קילומטרים אין אפילו מקום חניה אחד לרפואה. ואסור ובלתי אפשרי לעצור ולו לדקה — משום שהמכונית הבאה כבר נושפת בעורפך. בצפירות קוצר רוח מזכירים לך: אתה נמצא אמנם באחד המקומות המרהיבים והמרתקים בעולם. אבל אל תשכח בבקשה, זו בסך הכל דרום אמריקה.

(כתבה שניה ואחרונה)

מעקב / איתן רבין

איזור הסחר החופשי באילת — התחלה טובה

"הר הוליד עכבר", כך אמר אתמול מנהל המכס באילת, מוטי מורחי, בהתייחסו לחששות, כי עם כניסתו לתוקף של חוק איזור הסחר החופשי באילת, יהיו הברחות, אשר יפגעו בתדמיתה של העיר. חודש ימים לאחר החלת החוק אומר מנהל המכס: "עד היום לא נתפסו מבריחים. אמנם היו המון מעיירות ואי־הבנות, אך אלה נפתרו מהר מאוד. החלטנו לא לבדוק כל־רכב פרטיים, ואנו נעזרים במודיעין, כמו במס הכנסה. בינתיים השיטה שלנו הוכיחה את עצמה".

מנהל המכס סיפר, כי שתה נוצרה בעיה של סוחרים מצפון הארץ, אשר הודיעו, כי יפסיקו לשלוח סחורה לאילת. הסיבה לכך היא, שרווחיהם של הסוחרים התמעטו בשל הפטור מתשלומי מס ערך מוסף באילת. רוב הסוחרים המאיימים לא לספק סחורה לאילת הם סוחרי הבשר. אולם מורחי מציין, כי בעיה זו תיפתר בעתיד הקרוב.

תושבי אילת התרגלו לאיזור הסחר החופשי, חודש לאחר החלתו, וההתלהבות אשר ניכרה בימים הראשונים שככה. גם התיירים הרבים הפוקדים את אילת אינם מתרגשים מאיזור הסחר החופשי. בינתיים לא הוחל בהקמתם של פרויקטים חדשים בעיר, ולא ידוע על תיכנונים לעתיד הקרוב. פרנסי העיר טוענים, כי החוק עדיין בחיתוליו, ויום יבוא והעיר תשגשג. התחושה הכללית היא של "ציפינו ליותר".

הלוח החדש
מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה
מעריב הארץ THE JERUSALEM POST העיר כל העיר
דירות
עסקים
מכירה ושרותים

הצעות עבודה
מכוניות למכירה
שידוכים

מכרזי השלטון המקומי
פרסום מס' 122
להלן תקציר מכרזי הרשויות המקומיות

תנאי התשלום: כמפורט בגוף המכרזים. נוסח מלא של כל מכרז נמצא לעיון ברשות המקומית המפרסמת ובמרכז השלטון המקומי. מסמכי ומפרטי המכרזים ניתן לרכוש ברשות המקומית, בסכומים הנקובים בטבלה. נוסח הפרסום — באחריות הרשות המקומית המפרסמת.

שם הרשות המקומית	מספר מכרז	מחיר מכרזים	שם המכרז	מועד אחרון להגשה	טלפון ומען לפרטים	ראש הרשות המקומית
ע. תל־אביב	166/85		אספקת ארוחות חמות לקשישים נזקקים כל השנה	26/12/85	אגף שרותי רווחה, קומה 10	ש. להט
ע. תל־אביב	167/85		רכישת צנורות עטופים בזפת מצופים בבלט להעברת מים	26/12/85	אגף אספקה, קומה 9 חדר 948	ש. להט
ע. תל־אביב	168/85		אספקת כלי רכב להובלת ריהוט וציוד למוסדות חינוך	26/12/85	מר אליהו מרדה, 218512/217613	ש. להט
ע. חולון	50/85	50000	אספקת ציוד לתחנת מעבר לפסולת מוצקה התקנתה, ומכולות להובלת הפסולת המוצקה	30/12/85	אגף תברואה, חדר 405 טל' 888444	מ. אילון
ע. כפר־סבא	215/85	30000	הצבת 35 מכולות לאיספה ברחובות ופינוי אשפה הורקתה במובלה העירונית כ"ס (ע"י טירבה)	22/12/85	המחלקה לפתוח והחזקה	י. ולד
מ.א. מגידו	5/85		מכירת רכב סרנדיס שנת יצור 1981	19/12/85	רכז תחבורה, טל' 04-991153	י. שגרן
מ.מ. אלקנה	9/85		דרוש משרת פסיכולוג חינוכי	26/12/85	מזכירות המועצה, טל' 9362333	מ. סלניבסקי
מ.מ. קדימה	10/85		דרוש משרת עובדת סוציאלית	31/12/85	מזכיר המועצה, מר יוסי ברק	ע. לוי

[illegible] מרכז השלטון המקומי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

כלכלה ועסקים

הרשות לניירות ערך בודקת מכירות בעלי עניין בטיב־טוב

הרשות לניירות ערך פתחה בימים האחרונים בבדיקת פעולות מכירה של בעלי עניין בחברת טיב־טוב. המדובר במכירות שבוצעו בשכבות קטנות, אותן מבעלי העניין בחברה, במהלך חודש אוגוסט 1985. מכירות אלה בוצעו בזמנים שבו היתה רואה ההנהלה של החברה על באוגוסט, שהצביעו על הפסדים כבדים. זמן קצר לאחר מכן הודיעה הנהלת החברה על כוונתה לכנס את האסיפה הכללית של בעלי המניות ולהציע את פירוק החברה.

בעלי עניין התחייבו בתשקיף ההנפקה, שהוצא בסוף יולי 1983, לא למכור יותר מ־40% מהחזקותיהם (הרבות במניות הטובה), וזאת עד תום שלוש שנים ראשונות במועד ההנפקה. חברת טיב־טוב גם שינתה את הייעוד של תמורת ההנפקה, ובמקום להשקיע את מרבית ההון שגויס בציוד הוא שימש להון חוזר. צבי קשמן אחד מבעלי המניות בטיב־טוב מסר ל"הארץ" בתגובה, כי אם הרשות לניירות ערך חוקרת, אזי הוא נמצא בחברה טובה. על הטענות העניייניות לא היה נכון להגיב.

חילוקי דעות בין הבורסה לכור

גולדפרוסט היא חברה מפסידה, וקונצרן כור הוליט לבצע הנפקת זכויות על מנת לחלץ את החברה ממצבה הקשה. את תשקיף ההנפקה של החברה צריכה הבורסה לאשר עד סוף החודש, ולא, תיאלץ החברה להמתין עוד חודשים אחרים כדי להוציא את ההנפקה אל הפועל. מצב זה עלול להיות קריטי מבחינתה. ועדת ניירות ערך של הבורסה שדנה השבוע בהנפקה, החליטה לחייב את החברה לצאת עם אחראי להנפקה. או להוכיח, לצרף להנפקה חוות־דעת כלכלית.

בקונצרן כור טוענים, כי הדרישה לצירוף חוות־דעת כלכלית אינה מתקבלת על הדעת, מכמה סיבות: הזמן שיידרש למציאת כלכלן שייאות לכתוב חוות־דעת על מצבה של גולדפרוסט עלול להיות ממושך. והרי תוצאה בסופו של דבר תהיה שהנפקת החברה לא תצא השנה אל הפועל. יתרה מזו, גם אם יימצא כלכלן כזה, הוא לא יוסיף הרבה, והרי מצבה הקשה של גולדפרוסט משתקף היטב בדו"חות הכספיים. בכל מקרה, מכיון שמדובר בהנפקת זכויות, קונצרן כור מתחייב לרכוש את כל הזכויות שלא ינוצלו על ידי הציבור. וזו הדרך הכמעט יחידה שנותרה בידיו להצלת החברה. הוועד הפועל של הבורסה יצטרך בישיבתו היום לדון בגורל ההנפקה.

השבוע בבורסה / יהודה שרוני

מתרחב השימוש בהקצאות פרטיות

מצבן הכלכלי הקשה של פירמות עסקיות רבות הוא הסיבה לכך שגיוס ההון לחברה הוא כיום צורך חיוני ביותר. ההתנהגות עד להוצאתו של תשקיף הנפקה בסתיו עלולה להיות קריטית. מאום כך חברות מרשאיות רבות עושות שימוש נרחב יותר בהמרות הון באמצעות הקצאת מניות פרטית.

פרק הזמן הנדרש לאישור מתאר של הנפקה פרטית הינו כחודש ימים. וזאת לעומת חודשים במספר הנדרשים בהנפקות אחרות. חברת כלל מחשבים הגישה לבורסה לפני שבועיים בקשה להקצאת מניות פרטית לכלל ישראל. חברת פרוטארום הגישה השבוע בקשה דומה, ובבורסה נידונה בימים אלה לפחות בקשה של עוד חברה אחת. אגב, לא מן הנמנע שגם חברת גולדפרוסט תצא בסופו של דבר בהקצאת מניה פרטית לכור, ולא בהנפקת זכויות.

בל"ל הגדיל חלקו בתעשיית קרנות הנאמנות

גיוסי הכספים הגדולים של קרנות הנאמנות בשבועות האחרונים, שנמשכו גם השבוע, בוצעו בעיקר באמצעות קרנות בנק הפועלים. אולם, מבדיקת מצב תעשיית קרנות הנאמנות לסוף חודש נובמבר, עולה העובדה המפתיעה, כי קרנות בנק לאומי לא זו בלבד שהן מובילות בתעשיית הקרנות אלא אף הגדילו את חלקן. ייתכן שעובדה זו היתה אחת הסיבות שהמריצו את מנהלי קרנות בנק הפועלים לפתוח לפני שבועיים במבצע הפצה רחב־היקף. בהקשר זה אפשר גם לציין את הגידול בחלקן של קרנות דיסקונט, שאותו ניתן ליחס בעיקר למבצעי הכיווץ שהיו בעת פדיון מניות הקשיים.

חלקן של קרנות הנאמנות בשוק (באחוזים)

	אוקטובר	נובמבר
בל"ל	50.2	50.3
פועלים	20.7	20.6
דיסקונט	15.9	16.1
מזרחי	4.1	4.1
בינלאומי	3.3	3.3
השאר	5.8	5.6
סה"כ	100.0	100.0
סך הנכסים במיליוני ד':	963	1004

ארידור אינו מוכן להשתחרר מ"תפקידיו" בבנק המזרחי

אף על פי שחברת ההשקעות הבינלאומית שלה היה אמור לשמש יועץ לא הוקמה, נהגה ארידור מ"דמי ייעוץ" בסך של כ־2000 דולר לחודש

מאת אריה לביא

שר האוצר לשעבר יורם ארידור מועסק מאז פרישתו מהתפקיד כיועץ לחברת השקעות, שהקמתה מוטלה על ידי בנק המזרחי. אף כי ראשי בנק המזרחי "רמזו" לארידור שהגיע הזמן לסיים את החוזה, הוא מתעלם מכך, תוך ניצול המצב הלא נוח שבנק המזרחי העמד בו.

הקשר בין שר האוצר לשעבר לבנק המזרחי נוצר לאחר התמוטטות תוכניתו הכלכלית של ארידור ומפולת מניות הבנקים, ער הביאו לפרישתו של ארידור מהאוצר באוקטובר 1983. מקורבין שדאגו בעניין פרנסתו, לוחצו על בנק המזרחי לקבל את האיש כיועץ לחברת ההשקעות הבינלאומית, שהיתה אז בשלבי תכנון. ברגע של חולשת דעת מצד בנק המזרחי — בתחילת '84 — קיבל ארידור את הג'וב.

בסופו של דבר, לא הוקמה חברת ההשקעות. לקראת סוף '84 ניסו במזרחי להפסיק את ההתקשרות. במסגרת המגעים הציעו לארידור להצטרף למועצת מנהלים כנות, אך הוא סירב.

במשך כל אותה התקופה — לרבות שנה תמימה שבה החברה אינה קיימת — מקבל ארידור מהמזרחי תנאי העסקה מופלגים:

ארידור — לא מוכן להגיב

דמי שכירות בעבור שני חדרי משרדים בבית אמריקה:	600 דולר לחודש
דמי שירות בעבור שני החדרים:	200 דולר לחודש
שירותי מזכירה:	750 דולר לחודש
סה"כ	1550 דולר לחודש

כמו כן קיבל ארידור מכונית פיז'ו 505 לשימושו — לרבות תלושי דלק. הטבה זו שווה כ־400־500 דולר לחודש. כך, סה"כ מקבל ארידור כ־2000 דולר לחודש דמי ייעוץ לחברה שאינה קיימת. במזרחי החליטו לסיים את החוזה עם ארידור בסוף שנה זו.

יורם ארידור אינו מוכן להתייחס לנושא. בשיחה עם סופר "הארץ" ציין שהמדובר בעניינים הפרטיים, שעליהם אין הוא מוכן כלל להגיב.

נציגי ישראל בארה"ב המופקדים על גיוס השקעות טוענים: המערכת מתמוטטת

היקף ההשקעות נטו ב־1985 לא יעלה על כמה מיליונים בודדים

מאת אבי גנאור (ניו יורק)

היצוא הישראלי לארה"ב אמנם גדל, השנה הוא יסתכם לפי הערכות בכ־3 מיליארדי דולר. אך נראה שבכל מה שקשור לגיוס השקעות חדשות לישראל, הקיפאון של 1984 נמשך. עדיין הגורמים הישראליים המופקדים על המשימה מתקשים לשכנע את המשקיעים האמריקאים בכדאיות המשק של מדינת ישראל.

הגורמים המופקדים על גיוס ההשקעות בארה"ב אומרים, ש"דברים משוגעים" מתרחשים בכל מה שקשור לגיוס השקעות לישראל. מצד אחד, יש הצלחות מעודדות בגיוס כספים, אבל יש גם כישלונות. קיפאון, הבעיה מלהתעסק עם ישראל. כך, למשל, השלים באחרונה איש העסקים האגדי דיקאי פרד אולר את גיוסה של קרן למטרות השקעה בחברות ישראליות. הקרן סיימה בהצלחה גיוס 20 מיליון דולר ובימים אלה, כך נמסר, בוחנים היזמים פרויקטים חדשים בישראל, שבה יש בכוונתם להשקיע לפחות 50% מהקרן. את השאר הם מועדים להשקעות בפרויקטים הקשורים לישראל — בארה"ב.

קרן השקעות אחרת שבראשה עומדים שר הכלכלה לשעבר יעקב מרידור והמנהל הראשי לשעבר של משרד התמ"ת, בשיתוף עם ארבעה יהודים אמידים מטקסס, הצליחה לגייס כ־5 מיליוני דולר. אך נכון לעכשיו, לא ברור מה בכוונתם לעשות בכסף.

יש גם כישלונות

הד"ר לירוי ברנה, איש העסקים האמריקאי מטקסס, שהודיע על כוונתו לגייס בארה"ב 100 מיליון דולר במסגרת הקרן "סטרטג'יק יזראל פאנד", שהוקמה כדי להשקיע בחברות ישראליות הפועלות בארה"ב, גייס רק כ־3 מיליוני דולר. ברנה נאלץ להודיע על חיסול הקרן.

נציגי ישראל, המופקדים על גיוס השקעות בארה"ב, מאשימים, שהמערכת הממשלתית לגיוס השקעות מתמוטטת. רשות ההשקעות, שהיא גוף המתופעל על ידי משרד האוצר, פועלת ללא מנהל, באמצעות צוות מצומצם שאינו מסוגל להגיע לשר או למנכ"ל. מרכז ההשקעות הכפוף למשרד התעשיה והמסחר, מתקציבים מוגבלים ביותר.

גרעון בהשקעות

בשנת 1984 הסתכמו השקעות בישראל בכ־24 מיליון דולר, אך באותה השנה הוציאו משקיעים זרים מישראל 41 מיליון דולר, כך שבסך הכל מדובר בגרעון בהשקעות של 17 מיליון דולר. שנת '85 תהיה גם היא שנה לא קלה. אף מי שמטפלים בגיוס ההשקעות בארה"ב מעריך, כי סך ההשקעה יהיה חיובי — כמה מיליוני דולר.

אחת הסיבות החשובות לרתיעתם של המשקיעים האמריקאים מלהשקיע בישראל היא הדימוי השלילי של ישראל בקרב אנשי העסקים, ובעיקר בקרב הבנקאים האמריקאים.

ועדה תבדוק השכר בשירות הציבורי

מאת סופר "הארץ"

שר האוצר והמזכ"ל ההסתדרות חתמו באחרונה על כתב מינוי לוועדה משותפת לבחינת מערכת השכר בשירות הציבורי.

כיו"ר הוועדה ישמש הפרופ' צבי זוסמן וחבריה הם:
מר מיכאל צולר
מר גדעון בן ישראל
ד"ר דן תיכון
מר יהושע פורר
ד"ר אהרון דהאל
מר הלל דוראי
מר דוד גולומב
הפרופ' יורם וייס
הפרופ' אברהם פרידמן

הוועדה התבקשה להגיש את המלצותיה תוך שנה מיום הקמתה (21.11.85).

כמו כן התבקשה להגיש דו"חות ביניים במהלך עבודתה לגבי הנושאים אשר יגיעו לכלל הסכם וגיבוש.

סכום הנזק המקסימלי מאובדן כרטיס כספומט — 300 דולר

מאת סופר "הארץ"

המפקחת על הבנקים בבנק ישראל הוציאה באחרונה הנחיות לבנקים בדבר הגבלת אחריותם של הלקוחות לנזקים הנובעים מאובדן או מגניבה של כרטיסי בנק (כספומט, בנקומט וכו').

החוזר מפרט את הנהלים שבנק חייב להנהיג כדי למנוע שימוש שלא כדין בכרטיס על ידי מי שאינו בעל הכרטיס. כגון פרסום מספר הטלפון שבו ניתן למסור הודעה על אובדן הכרטיס בכל עת, מסירת מידע ללקוחות על קיום ההסדר להגבלת האחריות ועל חובת הלקוח להודיע לבנק במקרה של אובדן, לא יאוחר מתקופת זמן סבירה (30 יום).

כמו כן נקבע בחוזר זה להגביל את סכום הנזק שהלקוח יישא בו במקרה של אובדן או גניבה של הכרטיס, ובכל מקרה לא יעלה סכום זה על שווה ערך של 300 דולר.

הסיוע לזכאים באזורי פיתוח קטן מהסיוע ביהודה ושומרון

מספר הילדים	עד 3	4־5	6 ויותר	יחידים
ישובי פיתוח	26.0	33.7	40.4	13.0
החלק הלא צמוד	15%	27%	34%	15%
החלק הצמוד	85%	73%	66%	85%
יהודה ושומרון	38.9	43.2	48.3	19.5
החלק הלא צמוד	15%	31%	38%	15%
החלק הצמוד	85%	69%	62%	85%

מאת אריה לביא

שר הכלכלה והתכנון טוען, שכיום יש עדיפות ניכרת בסיוע לזכאים המעדיפים להתגורר ביהודה ושומרון. יעקבי התריע במכתב לשר הבינוי והשיכון דוד לוי, כי בימים אלו מגדילים את המשכנתאות ביהודה ושומרון, אך מקפיאים אותן בערי הפיתוח.

ההבדלים בין הסיוע לזכאים ביהודה ושומרון לבין זכאים בערי הפיתוח (במיליוני שקלים), מוצגים בטבלה למעלה.

העורך: נחמיה שטרסלר

משק עולמי / אברם צהר

ניגריה: מכירה כללית של חברות ונכסים ממשלתיים

ממשלת ניגריה מתכננת להיפטר מרבית החברות והנכסים הממשלתיים. ערכם של נכסים אלה נאמד בכ־23 מיליארד נאירה (המטבע הניגרי), שהם שווה ערך לכ־25 מיליארד דולר. כך אמר קומודור אביטו אוקיוה, ראש המטה הכללי בממשלת הכת הצבאית, שתפסה את השלטון בניגריה לפני כתשעה חודשים. החלטת ממשלת ניגריה להיפטר מהנכסים הממשלתיים נובעת מכך שההוצאות הממשלתיות השוטפות גבוהות דרך קבע בערך ב־20 אחוז מההכנסות. כשני שלישים מההכנסות בעשרת החודשים הראשונים של שנה זו — בסכום כולל של 11 מיליארד נאירה — באו ממכירת דלק. כמחצית מכל הכנסות ממשלת ניגריה במטבע חוץ מוצאת מיד לתשלום ריבית על חובות חיצוניים ישנים.

מקסיקו הודיעה על הצטרפותה להסכם גאט"ט

ממשלת מקסיקו הודיעה בשבוע שחלף על הסכמתה לקבל על עצמה את תקנות הסכם גאט"ט — ההסכם הכללי בנושאי תעריפים ומסחר. לדברי נשיא מקסיקו מיגואל דה לה מדריד, ניהול המו"מ על תנאי הצטרפות מקסיקו להסכם עשוי להימשך כתשעה חודשים. במסגרת מו"מ זה ייקבע בתוך כמה שנים תפחית מקסיקו את תעריפי המכס שלה לרמה המקובלת במדינות החתומות על הסכם גאט"ט המקורי. מקסיקו נמנית עם המדינות המעטות בעולם המערבי שעדיין אינן חברות בגאט"ט. אי הצטרפותה להסכם עד כה נבעה מהתנגדות משותפת של האיגודים המקצועיים והתאחדות התעשיינים המקומית. ההחלטה הנוכחית על ההצטרפות נועדה להקל את המו"מ עם קרן המטבע הבינלאומית ומוסדות פיננסיים אחרים על הסדר סופי לתשלום החובות החיצוניים של מקסיקו, הנאמדים בכ־96 מיליארד דולר.

דויטשה־בנק ירכוש את קבוצת "פליק"

דויטשה־בנק, אחד הבנקים המסחריים הגדולים בגרמניה, ירכוש את קבוצת "פליק" תמורת 5 מיליארדי מארק. העסקה תצא לפועל כבר בראשית החודש הבא. הסכם ברוח זו נחתם בין ראשי הבנק לבין פרידריך קרל פליק, המייסד והבעלים היחידים של הקבוצה. קבוצת "פליק" מחזיקה בכ־10% מהון המניות והשליטה בקבוצת מפעלי דיימלר־בנץ (יצרני מכוניות "מרצדס"), ב־26% מהמניות של קונצרן "גרייס" האמריקאי, ועוד. על פי הודעת דויטשה־בנק, מיד עם ביצוע הרכישה ימכור הבנק את מניות "פליק" במסגרת הנפקות לציבור.

מחירי הנפט ממשיכים לרדת

מחירי נפט הספוט נפלו שוב בתחילת השבוע, בעקבות החלטת ראשי אופ"ק אשר התכנסו לשלושה ימי דיונים בז'נווה, שלא להגביל את מכסות הייצור של חברות הארגון. החלטה זו הביאה לירידה מידית במחירי הנפט, ולציפיות למלחמת מחירים בין חברות אופ"ק לשאר יצרניות הנפט בעולם אשר אינן חברות בארגון. בעקבות החלטת אופ"ק התייצב מחיר הנפט בשוק העולמי סביב הרמה של 26.5 דולר לחבית המופקת בים הצפוני, בהשוואה למחיר של 30 דולר לפני זמן קצר.

מחירי הנפט ירדו בשל אי יכולתן של חברות אופ"ק לבוא להסכמה בדבר קיצוצי המיכסות של הפקת הנפט בארגון, המיועדות לשמור על המחירים ברמתם הנוכחית. להלכה, אופ"ק עדיין שומר על רמת מחירים קבועה ותקרת ייצור של 16 מיליון חביות ליום. אבל בעקבות הפגישה האחרונה של הארגון, מתברר שמרבית חברות הארגון רואות במכסה זו תקרה ומתכוונות להגדיל את מכירותיהן בעתיד. באופ"ק מציינים, כי רק שיתוף פעולה בין חברות הארגון ושאר מפיקות הנפט עשוי למנוע הידרדרות בשוק הנפט בעולם. אחרת תוצאתה תהיה מלחמת מחירים כללית.

נמשך המאבק בנושא הקמת מפעל לסוודרים על ידי חברה אמריקאית

מאת יונתן שרמן

חילוקי הדעות בדבר כדאיות הקמת מפעל סוודרים בנתניה על ידי היזם האמריקאי מרטין טראסט נמשכים, ובמשרד התעשיה והמסחר טוענים, לאחר שבחנו את הנושא, כי יש מקום בארץ למפעל נוסף. תעשייני הטקסטיל טוענים מנגד, כי אם יוקם בארץ מפעל נוסף לייצור סוודרים, הם עצמם לא יוכלו לגדול בעתיד וכך תיפגע צמיחתה של תעשיית הטקסטיל הישראלית.

לטענתם מציין משרד התעשיה, כי מכלל המכסה של 182 אלף תריסרי סוודרים המוקצים כיום ליצרנים ישראלים, רק 20 אלף תריסרים מיוצאים לארה"ב. עוד נטען, כי גם אם המפעלים יגדלו בשיעור גבוה במיוחד של חמישים אחוזים מדי שנה — לא תעלה תפוקתם בעוד שלוש שנים על 90 אלף תריסרים, וההפרש של 90 אלף תריסרים נוספים הוא בדיוק המכסה שטראסט מבקש.

ל"הארץ" נודע עוד, כי טראסט פנה באחרונה לראשי כוח המשימה וטען באוזניהם, כי לא ייתכן מצד אחד לעודד יזמים יהודים להשקיע בארץ ומצד שני לדחות תכניות השקעה כמו תכניתו שלו, המבוססת על הקמת מפעל בעל מחזור של 30 מיליון דולר לשנה.

החלטת ממשלה בדבר איסור מינויים פוליטים לא הופצה בחברות הממשלתיות

מאת יונתן שרמן

החלטת הממשלה מיום 17 בנובמבר בדבר איסור מינויים פוליטים בחברות הממשלתיות לא הופצה עדיין בין חברות אלה. ההחלטה, שנתקבלה על פי הצעת השר רובינשטיין, כוללת שני חלקים: האחד, שרשות החברות הממשלתיות עצמן חייבות להימנע מקבלת עובדים בחברות הממשלתיות על פי שיקולים פוליטים מפלגתיים; החלק השני, המשלים את הראשון, קובע כי יש להקפיד על קבלת עובדים בחברות הממשלתיות על פי שיקולים ענייניים ומקצועיים.

זאב רפואה, מנהל רשות החברות הממשלתיות, אמר בתשובה לשאלת "הארץ", שהוא אכן מכיר את החלטת הממשלה האמורה, וייתכן שהסיבה לאי הפצתה היא היותה עדיין בתהליך עיבוד. סופר "הארץ" מציין, כי היוזמה להעלאת הצעה זו בישיבת הממשלה היתה רצונם של השרים שחל ושרון להרבות במינוי אנשי שלומם לתפקידים בכירים בחברות הממשלתיות בתחום סמכותם.

כי"ל תקבל בראשונה בתולדותיה קווי אשראי ישירים מאירופה

מאת יונתן שרמן

"כימיקלים לישראל" חתמה בראשונה בתולדותיה על שני קווי אשראי ישירים עם בנקים בחו"ל. קווי אשראי אלה נחתמו עם בנקים בצרפת ובגרמניה, לאחר שהחברות לביטוח סיכוני סחר־חוץ בארצות אלה אישרו ערבות ישירה של "כימיקלים לישראל" לאשראי זה. ייחודם של הקווים הוא בכך, שעתה יוכל קונצרן "כימיקלים לישראל" לייבא את כל הציוד שהוא רוכש משתי ארצות אלה במישרין וללא תיווך של מערכת הבנקאות הישראלית.

"כימיקלים לישראל" מתכוונת לחתום בימים הקרובים על קווי אשראי דומים גם עם איטליה ואנגליה. ובכך בעצם תיצור מסגרות אשראי בכל הארצות העיקריות שמהן היא מייבאת כיום. ב"כימיקלים לישראל" סירבו למסור פרטים על היקף קווי האשראי שנחתמו. אך מכיוון שמדובר בקווי אשראי האמורים לספק את כל צורכי היבוא של הקונצרן, ההערכה היא שהם בהיקף של עשרות מיליוני דולרים.

"דמירל"
מחיצות גבס
במבצע 31 ש.ח./מ"ר
לא כולל מע"מ, ק"ק מעל 9 מ"ר
להזמנות: 052-450943,
בערב 052-558867

אלביט
אלביט מחשבים
חברה למחקר ופתוח (1985) בע"מ
הודעה על חלוקת דיבידנד
מועצת המנהלים של חברת אלביט מחשבים חברה למחקר ופתוח (1985) בע"מ, החליטה על חלוקת דיבידנד-במזומן על־פי סעיף 3.2.2 לתשקיף החברה מיום 31.5.85 ובניכוי מסים כמפורט בסעיף 2.6.6 לתשקיף ובסעיף 4 לתיקון לתשקיף מיום 30.8.85.
הדיבידנד יחולק ביום 30.12.1985 ויהיה סכום בשקלים השווה לכ־25.97 סנט בגין כל יחידה על־פי השער היציג של הדולאר בגין יום העסקים האחרון שקדם ליום התשלום. מהדיבידנד ינוכו מסים והיטלים כחוק ביום התשלום לרבות מס יסף.
בהתחשב בגובה המסים הידועים ביום פרסום ההודעה, יסתכם סכום הדיבידנד נטו בכ־21.64 סנט ליחידה.

טבע
TEVA
תעשיות פרמצבטיות בע"מ
ניתנת בזה הודעה כי
האסיפה הכללית השנתית של החברה
תתקיים במשרדי החברה ברחוב בזל 5, פתח־תקוה, ביום חמישי 26 לדצמבר 1985, בשעה 15.30.
על סדר היום:
1. דו"ח המנהלים;
2. אישור חשבון רווח והפסד ומאזן החברה ליום 31 במרס 1985;
3. אישור הצעת הדירקטוריון להכריז על הדיבידנד הביניים שחולק בגין שנת 1984/85 בשלושה תשלומים, בסך כולל של 5 שקל למניה — כסופי;
4. מינוי מנהלים;
5. מינוי רואי חשבון;
6. כל ענין אחר שניתן לדון בו באסיפה כללית רגילה של החברה.
הדו"חות הכספיים המאוחדים של החברה ניתנים לקבלה לפי דרישה.
בפקודת הדירקטוריון
ע. קרניאל, עו"ד
מזכיר החברה
12.12.1985

יכין חברה חקלאית
הודעה לפרדסנים
הננו מודיעים בזה לצבור הפרדסנים שנתקבלה תוספת להלוואה לעיבוד לעונת 85/6.
פרדסנים שחשבונותיהם מתנהלים במשרד הראשי בתל־אביב יכולים לקבל את ההלוואה הנ"ל החל מה־15 לדצמבר 85.
ההנהלה

ב-מטמון תשואה להכנסה חודשית
בלעדי! לתקופה מוגבלת בלבד
הכנסה חודשית צמודה למדד
* הכנסה חודשית צמודה למדד בשיעור של 0.55%, מובטחת ל־5 שנים.
* בתום תקופת החסכון מקבלים את מלוא הסכום שהופקד בתכנית, צמוד למדד ופטור ממס.
* אפשרויות משיכה מגוונות כבר אחרי שנתיים.
פרטים בכל סניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי.
שרות השקעות מקיף אצלך בסניף
בנק הפועלים

אלו מכרזים של ממשלת ארה"ב יכנסו לתוקף בחודש הקרוב?
זוהי רק אחת מן השאלות ש־C.B.D. מאגר מידע בינלאומי בנושאי עסקים ומסחר עונה עליהן. בנוסף תוכל לקבל מידע על מכרזים שכבר נחתמו, שמות החברות הזוכות, סכומים, תנאי המכרזים וכל מידע עסקי אחר.
לחיצת כפתור והדואר האלקטרוני עושה עסקים בשבילך
אלקטרה, תע"ש, אודמת, אורביט
ועוד חברות רבות כבר התחברו והרוויחו.
מקבוצת עורך—דפי זהב
אבא הלל 23 רמת־גן 52522 טל. 03-7532666

ר/ש/ת/ז/ה/ב
תן לדואר האלקטרוני לעבוד בשבילך
מידע ותקשורת בלחיצת כפתור

מוצרי מסקו
הפתרון לכל בעיות האחסון!

מערכות אחסנה
• אחסנה כבדה
* אחסון משטחים
* DRIVE-IN
* אחסון בזרימה LIVE STORAGE
* אצטבאות נעות
• מחסן מתמך אצטבאות.
• אחסנה קלה (ללא ברגים)
• שערים מתרוממים.
• משווי גובה.
מסקו טכנולוגיות בע"מ
* המפעל ומשרדים: אזור התעשיה, קרית־ביאליק, ת"ד 1616, חיפה 31015, טל' 04-705967
* משרד מכירות: תל־אביב, רח' נחשון 1, טל' 03-442184

שערי המניות 11.12.85

בנקים שאינם נכללים במסחר הצמודה

שם המניה	השער אתמול		המחזור אלפי ש' ע.נ.	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש אלפי ש' ע.נ.
אמ.ת. ש	13600		8.6	-1		-8.6
המגנות 0.1	1164		508.4	+22	+1.9	+30.6
המגנות א 0.5	346		1113.7			+667.9
כללי לא במגזר	34000		14.4	-300	-0.9	-14.4
בנק צ'אמבר 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
בנק צ'אמבר 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
בנק צ'אמבר אופ			—	הפסקה	מסחר	—
רנות א 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
רנות 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
רנות שה 2			—	הפסקה	מסחר	—
בנק בינלאומי 85	2540	תב	4897.3	+72	+2.9	+7557.8
פ.ב.ב. 0.5	2480		4610.9	+60	+3.3	+7461

בנקים הנכללים במסחר הצמודה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
איזיי רג 100.0	26650		546.5	-100	-0.4	-527.3
איזיי ב 100.0	79800		12.1	+1500	+1.9	+33
איזיי בב א	473300		10			-10.5
אגוד 0.1	57900		301.5			+20.6
דיסקונט ב	98620		56	-80	-0.1	-92.6
דיסקונט א	98483		367.4			-5.1
דיסקונט שה ב	11680		47.7	-20	-0.2	-60.2
המזרחי ש	31515		905.4			-180.4
המזרחי ב	31740		18.4	+30	+0.1	+181.6
המזרחי שה 9	14480		72.4			+38.9
הפועלים בבב	115000		17.3	-2359	-2	-6.6
הפועלים ש	51880		1228.2	+150	+0.3	+674
הפועלים ב	51600		887.5			-70.3
כללי א 1.0	134580		25	+250	+0.2	+55.4
כללי אופ 9	130000		9.5			-9.5
כללי שה 5	102139	קב				-5
כללי שה 7	6424		38			-10.2
בלל 0.1	33120		1179	+120	+0.4	+1171
בלל שה 9	45160		39.7			+18.3
בלל שה 11	12560		420.8			-270
פיתוח וסחר 1.0	47000		.6	+1600	+3.5	.3
פיתוח וסחר 5.0	24255	תב	4	+1155	+5	+4.5

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
ארנים 0.1	6382		108.6	+100	+1.6	+39.4
לאומי משכ' ש	4315		597.1	+200	+5	+904
לאומי משכ' ב	4150	תב	39.3	+200	+5.1	+90.7
כרמל ש	1300		52.5	+100	+3.2	+87.5
כרמל שה 1	2472		132	+2	+0.1	+18
בית ב' 5.0	3100		24.9	-100	-3.1	-57.6
מת משכ ש	570		2025	+30	+3.6	+426
משכן ב ש	2150		165.4	+50	+2.4	+105.5
עצמאות 0.1	3560	קב				
טפחות בבב ש	11600		21.2	-600	-4.9	-11.2
טפחות רג ש	11399		116	-1		-103.9
טפחות שה 1	6437	קב				
טפחות שה 2	3235		89.8	-30	-0.9	-116.5
יעסור 1.0	650		137.5	-10	-1.5	-7.7
יעסור 5.0	350		231.2	-5	-1.4	-976.2
בידב 1.0	1500	תב	927.8	+110	+7.9	+1344.3

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
שלמון אש	311	תב	11846.4	+16	+5.4	+11644.5
החקלאות בבב א	30000		2.1			.1
החקלאות בבב ג	168500		.6	-3000	-1.8	-1.3
לאומי תעש' א ש	3800		137.2	+70	+1.9	+36.1
פיתוח תעש' בבב	66870	לב				
פת תעש' בב ג	350000	לב				
פת תעש' בב גג	205000	לב				+1.2
פת תעש' בב גג1	204000	לב				+1.5
פת תעש' בב ד	209268	לב				
פת תעש' בב דד	63694	לב				
מרכז קבלנים 5.0	511		946.2			+172.2
תירות בב	171600	שב				
כלל ליסינג 0.1א	3944		172.5			+34.1
כלל ליסינג 0.5ב	1893		192.5			-109.3
כלל ליסינג אגוח	10700		76.5	+380	+2.9	+128.7

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אריה 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
אריה אופ ב			—	הפסקה	מסחר	—
אריה שה 1			—	הפסקה	מסחר	—
ארדם 0.1	2400		162.9	-45	-1.8	-246.1
ארדם א 0.5	1410		607.5	+30	+2.2	+183.8
בטוח מבטח 0.1	946		57.3	+31	+3.4	+13.2
בטוח מבטח 0.5	416		226.2	-1	-0.2	-106.2
הדר 1.0	1070		100	+20	+1.9	+59.2
הדר 5.0	477		1661.8	+5	+1.1	+471.3
הסנה ש	2190	תב	3318.2	+140	+6.8	+8834.9
הפניקס 0.1	3850		334.5			+157.7
הפניקס 0.5	1899	תב	418.9	-211	-10	-460.1
הכשרה-ישראל 1.0	3850		42.2			-42.7
הכשרה-ישראל 5.0	1349		1824.4	[illegible]	+10	+8805.2
ידידה 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
ידידה 0.5			—	הפסקה	מסחר	—
מנורה 1.0	12680	תב	8	+635	+5.3	+22
מנורה 5.0	5170		5			
סהר 1.0	2701		167.7			-58.6
סקורטס 0.1	4340		100	+200	+4.8	+173.5
צור ש	1368	תב	229.7	+100	+7.9	+960.5
ציון החזקות 1.0	6100	שב				.4
ציון החזקות 5.0	1349	תב	9	+97	+7.8	+74

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אינטר גאמא 1 ש	2830	שב				
אינטר גאמא 5 ש	920		32.8	+5	+0.6	+7.8
אינטר גאמ אופ 1	503		438.1	+4	+0.8	+147.2
כאוד עורא 1.0	3925	שב				-15
כאוד עורא אופ 1	3550		5.6			+5.6
סונה 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
סונה 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
כלל סחר	1597	תב	1173.6	+145	+10	+2670.5
קריסטל 1.0	3025	תב	122.8	+275	+10	+101.9
רפק 0.1	22500					
רפק 0.5	4606	תב	80	+419	+10	+69.9
שופרסל א 2.0	4680		648.2	+90	+2	+335.1
שופרסל ב 10.0	2645		1355.4	+15	+0.6	+695.5

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
דלק ב ש	3820		2990.8	+70	+1.9	+2568.1
הראל 1.0	2124		1.7	-26	-1.2	-17.2
הראל 5.0	870	שב				+63.6
מנעת הספקה 0.1	9844		124.1			+4.3
מנעת הספקה 0.5	3925		292.4	-205	-5	-268.4
קידור 0.1	800		68.7	-30	-3.6	-54.1
קידור 1.0	215		1000			-195.4
חברת החשמל 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
כתר עירונה 0.1	2000		30	+20	+1	+289.5
כתר עירונה 0.5	733	תב	1219.2	+67	+10.1	+1485.9
כתרעירונה אופ	405	תב	235.9	+40	+11	+1082.7
קונטרסיום 0.1	760		258.9	-19	-2.4	-165.1
קונטרסיום 0.5	318		718.8	-17	-5.1	-321.2

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
קופל 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
קופל אופ 1			—	הפסקה	מסחר	—
גלי זהר 1.0	10890		11.4	-110	-1	-21.9
גלי זהר 5.0	3600	תב		-200	-5.3	-114.6
מלונות דן 1.0	3450		50	+150	+4.6	+131.3
מלונות דן 5.0	2133		60			-50
חוף האלמוג 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
כנס מר 1 ש	1750					+13.1
מלונות הירדן	2120		51.3	-22	-1	-1.3
מלונות יהלום 1	440		214	-4	-0.9	-197.3

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
דטה מימון 1.0	1350	תב	147.1	+100	+8	+136.1
ה.ל.ל. 1.0	6080		30			-30
יבנא 1.0	2460		75.5	+110	+4.7	+106.5
יבנא אופ א	2175		20			-11
כלל מחשבים 1.0	2970	תב	142.9	+182	+6.5	+219.5
ב.ל.ל. 1.0	5100		48.5			-48.5
ב.ל.ל. 5.0	2440		180	+40	+1.7	+50
מיטב מחשבים 1.0	2100		46	+20	+1	+84
ניקוב מחשבים 1	3510		196.9			-14
ניקוב מחש' 5	1610		30	-80	-4.7	-200.6
תים מחשבים 1.0	1285		393.2	+5	+0.4	+15.9
תים מחש' אופ	12500	שב				

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אפרים בינוי ש	495		1943.4	+12	+2.7	+2250.7
אפרים בינוי ב"ש	280		1980.4	+12	+4.5	+2510
אורן 1.0	580		514.3			-21.3
אורן 5.0	259		1524.2	+0	+3.9	+2174.5
אזורים 1.0	2304	תב	3299	+120	+5.5	+3447.2
אילן 1.0	970		1372	+20	+2.1	+1571.1
אילן אופ 1	920	תב	367.7	-70	-7.1	-447.7
אל-רוב 1.0	1000		122.3			-6.7
אל-רוב 5.0	1607	תב	60	+210	+15	+160
אמבטים 1.0	690		94.3			-94.3
אמבטים אופ 1	599	שב				-62
אפריקה 0.1	31550		416.8	+1500	+5	+597
אפריקה 1.0	33820	תב	430.2	+1300	+6	+878.2
ארזים	900	תב	420	+50	+5.9	+154.7
אלדן 0.1	6900		45.7			+49.3
אלדן 0.5	4080	תב	25.5	+250	+6.7	+91.4
בן-יקר 1.0	2680	תב	45	+180	+7.2	+200
בנטקין 1.0	1400		110			-60
בנטקין 5.0	735	תב	350	+50	+7.3	+350
בנטקין אופ 1	595		185.1			+14.9
דוקור 1.0	3520		193			+24.7
דוקור 5.0	325		200	-5	-1.5	-409
דוקור אופ 1	190	תב	1562.8	+12	+6.7	+3708.4
[illegible]	140		156.6			-156.6
[illegible] 0.1	5000		14.4			+15.6
[illegible] 0.5	1630		.5	-20	-1.2	.5
[illegible]			—	הפסקה	מסחר	—
[illegible]			—	הפסקה	מסחר	—
נכסים ובנין	4800		1535	+100	+2.6	+914.4

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
גבים 0.1	6230		75			+48.9
גבים 0.5	4050		1103.1	+150	+3.9	+958.3
הכשרת הישוב ש	27350		501.2	+800	+3	+620
ישפרו 0.1	1793	קב		+85	+5	+2590.1
ישראלום 1.0	5462		15	+17	+0.3	+15
ישרס 10.0	7120		44.5	+20	+0.3	+7.4
כהן פיתוח 1.0	3588		50	+70	+2	+105.3
כלל נדל 1	770		8192.2			-1545.7
לוביד 1.0	1870		24.9			.1
לוביד 5.0	853		67			+36.5
כ.ה.ב. 1.0	1385	תב	686	+80	+6.1	+1127
מאגר בניה 1.0	300		3096.1			+1419.7
מאגר בניה אופ	265		1066.4			+257.2
מדור בנין	1489	קב		+71	+5	+89.7
מיבנאל 5.0	461		1096.5	+15	+3.4	+536.5
מגורב 5.0	369		1789.5	+15	+4.2	+1240
מרלו 1.0	315		300			-219.5
מרלו אופ 1	2752	קב		+2	+0.1	+10
לוינסון 1.0	2483		25	+21	+0.9	+3.1
לוינסון 5.0	566		180	-2	-0.4	-130
לוינסון אופ 1	448	קב		+57	+14.6	+1857.1
ליספי 1.0	566	תב		+28	+5.2	+1885.5
ליספי 5.0	299		451.8			-141.4
ליספי אופ 1	303		248.8			+51.2
נאות אביב 0.5	15750		15.2			-15.2
נכסי אורים	2990		1593.1			-457.5
סהר החזקות 1.0	6950		120	+100	+1.5	+64.6
סהר החזקות 5.0	4500		69.4			+21.6
סולל מנה בבב א	4500		2205.1	-50	-1.1	-1408
מקף 1.0	1460	תב	95.7	-90	-5.8	-84.8
מקף 5.0	869	תב	168	-97	-10	-281.7
מקף אופ 1	625		195.6			+195.4
עמר וסלע מר 1 ש	5940	תב	450	-40	-6.3	-409.5
קנטרה 0.1	1090		108.4			-83.4
קנטרה 0.5	455		1101.3			+146.6
רובינשטיין 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
רובינשטיין 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
רמבון 1.0	1450		180.6			-72.6
רמבון 5.0	1010		345	+34	+3.5	+316
רסקו בנבול	3058	תב	188.8	+168	+5.5	+271.5
רסקו רג	3040		158.2	+100	+3.4	+187.6
רסקו אופ 1	2776		35.3			-10.5

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
מטע הדר 0.1	2340		200	-110	-4.5	-143.8
מטע הדר 0.5	920		450	+18	+2	+125.6
מהדרין 0.1	9300		310	+350	+3.9	+273.6
נכסי הדרים 1.0	1755		1093.6			-570.9
פרי אור 0.5	3180	תב	41.1	+180	+6	+178
כביר 5.0	7000	תב	118.8	-500	-6.7	-305.2

פק"מ נייר
השקעה כדאית
לטווח קצר בריבית משתנה
בנק לאומי

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אסאם	1330		124.5	-10	-0.8	-24.6
אסאם אופ 1	5180	לב				+81.5
אבלנטיק 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
גלוברוסט 1.0	3585		19.7	+35	+1	+1.5
גלוברוסט 5.0	1294	תב	1380.2	+169	+15	+1619
גלוברוסט אופ 1	910	תב	232	+109	+13.6	+1380
דובק מב ש	2810		388.3			+22.4
דובק מב ב	2800		228.9			+68.1
עלכל 1.0	917		550			-263.3
עלכל 5.0	450		58			-29
פרי-הר 1.0	4620		215.1	+136	+3	+248.3
פרי-הר 5.0	2200		117.7	+30	+1.4	+67.6
מעבה כידה 1.0	7500		46.8			-30.6
מעבה כידה 5.0	4340		10.8			+9.2
יצור 1.0	1095		656.5	+10	+0.9	+438.5
יצור א 5.0	675		1144	+20	+3.1	+1447.6
כן 1.0	11100		12.6	+465	+4.4	+16.4
כן 5.0	3360	תב	10	+363	+7.3	+92
סנפרוסט 1.0	5260		244	+160	+3.1	+294
עלית	10120		28.3	+220	+2.2	+20.7
עסיס ב 0.5	15500		15.1			-15.1
אגבל שקל 1	1890	תב	47	-100	-5	-64.3
שמן מבב א	3800	תב	49.3	-240	-5.9	-95.8

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
ארגר מר 1 ש	510		350	-18	-3.4	-196.9
ארגר אופ א	1910		30	-50	-2.6	-50
אופים 1.0	2070		20	+40	+3.9	+30
אופים אופ 1	1883		21.7	-10		-13.9
אופנת ברוך 1.0	1160		462.4			+17.6
אופנת ברוך 5.0	860		322	+20	+2.4	+387
אפק 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
אפק אופ 1			—	הפסקה	מסחר	—
ארגמן רג ש	4000	קב		+50	+1.5	+58.5
אתא ב 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
אתא ג 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
דלתא-גליל 1.0	3400		895.2	+23	+0.7	+205.2
דלתא-גליל א 3.0	2424		50.2			-20.9
כיתנות מאור 1			—	הפסקה	מסחר	—
כיתנות מאור 5			—	הפסקה	מסחר	—
כיתנות מאו אופ			—	הפסקה	מסחר	—
ויסלגו 1.0	2000		552	+70	+5.6	+484.1
ויסלגו 5.0	1273		68.9			-8.2
ודרינון 1.0	2870		6			-6
זיקית 1.0	3217	בה	251.6	+153	+5	+442.1
זיקית 5.0	2090		500	+60	+3	+401.5
טיב-כוח 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
טיב-כוח אופ 1			—	הפסקה	מסחר	—
יוטאר 1.0	1560					
לודזיה 0.1	1330		27	+50	+3.9	+12.6
לודזיה 0.4	430		953			+147
ליגת 1.0	460		2651			+181.5
מיס גליקו 1.0	695		1250.1	+25	+3.7	+391.9
מיס גליקו אופ 1	1420		140.3	+66	+4.9	+229.1
מקס 0.1	23560	שב		-1240	-5	-5.7
מקס 0.5	5858		32.1	-2		-76.7
עים 1.0	9377		26.7	+300	+3.3	+41.7
עים 5.0	3970		155	+30	+0.8	+57
עסק מדינה 1 ש'	1050	תב	350.6	-117	-10	-369.1
פולגת א 0.1	7780		235	+150	+2	+720.2
פולגת ב 0.4	4255		1610	+86	+2.1	+1159
פולינן א 0.5	3119	תב	172.9	+284	+10	+159
פיבור	842		319.2			-169.2
שלדינה 1.0	8995		47	+175	+2	+46
תעש רוגוזין 1.0	4585		492.1			-502.1

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אוקטגון 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
אוקטגון אופ 1			—	הפסקה	מסחר	—
אורדן 0.1	13090		129.1			+5.9
אורדן 0.5	10000		73.4	+120	+1.2	+154.1
כבלים ש	10500		5.3			-5.3
התכוף 1.0	5300		78.2	+196	+3.8	+78.2
התכוף 5.0	3100		432.3			+260.3
קופסאות פח 1.0	768		7892	+25	+3.4	+7877.5
קופסאות פח 5.0	544	תב	1463.7	+71	+15	+5749.7
מודן 1.0	550		261.6			-195
מודן אופ א	380	תב	415	-40	-9.5	-296.4
מתכת סהם 1.0	1969	תב	304.5	+179	+10	+376.5
מתכת סהם אופ 1	1350		28.9			-28.9
כבלי ציון 1.0	1768	תב	611.8	+113	+6.8	+1078.3
כבלי ציון 5.0	560	תב	5817.2	+32	+6.1	+10781.5
כבלי ציון אופ	642		771.8	+13	+2.1	+235
קרמני 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
קרמני 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
מטעון 0.1	8000		33.3			-8
מטעון 0.5	3058	תב	258.1	+278	+10	+310.1
עוד 5.0	1569	תב	217	+119	+9.5	+251.5
פקר פלדה 1.0	3750		82.5			-18.5
קינג 1.0	7260	תב	170	+668	+10	+230
קינג 5.0	3685	תב	392.4	+175	+5	+567.4
קליל 1.0	2762		145.9			-41.3
קליל 5.0	1210		200	+55	+4.8	+196.8
שלוחות 5.0	1441		4			-4
תעשיות לכיש 1.0	1105		234	+20	+1.8	+166.2
תעשיות לכיש 5.0	585		633	+15	+2.6	+717.5

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	412000		31.7	+11500	+2.9	+49.2
אלקו 0.1	3487	קב		+166	+5	+220
אלקו 0.25 ש	2600		236.7	+100	+4	+554.7
אלקו 0.25 ב	2548	תב	76.8	+232	+10	+96.8
אלקטרה 0.1	12282	תב	7.4	+1117	+10	+18.7
אלקטרה א 0.5	6380		350	+280	+4.6	+570.8
אלרון 3.0	387200		6			.7
אריט 1.0	32200		63.4	+500	+1.6	+40.1
כלל תעש אלקי	2818	תב	3549.8	+140	+5.2	+7159.5
ספקטרוניקס 1.0	1860		688.1	+65	+3.6	+556.4
ספקטרוניקס 5.0	1300		572.5	+13	+1	+261.6
פריסטנר 1.0	1740		461.8	-50	-2.8	-412.3
פריסטנר 5.0	820		1946.3			+10.7
ציקלון 1.0	4780		35.8			-11.2
ציקלון 5.0	2255		345.4	+40	+1.8	+222.6
קבוסטין אלקו 1.	3135		33.2			-1.2
קבוסטין אלקו 5.	1640		100			-242.7
ת.א.ת. 1.0	3350		36.2	+150	+4.7	+81.3
ת.א.ת. 5.0	1160		1046.3	+50	+4.5	+1264.5
ת.א.ת. אופ 1	8700		25.6	+200	+2.4	+5.4
תדיאה	3701	שב				+5

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
א.ב. תעשיות 1.	2499	קב		+119	+5	+3438.8
אלקול 5.0	4447		31.9	+100	+2.3	+131.9
אקרסטין 1.0	8450		46.7	-140	-1.6	-47.7

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אקרספין 5.0	6900		5			-2
בזק תדיר 1.0	7550	לב				
בזק תדיר 5.0	4200	לב				
בר-כון 1.0	1672		27.9	-88	-5	-27.9
בר-כון 5.0	592	תב	243.8	-70	+15.4	+868.8
בר-כון אופ 1	392	קב		+52	+15.3	+754.3
המסלול 1.0	880		268.5	+40	+4.8	+355.1
המסלול 5.0	456	תב	530	+30	+7	+720
כרמאבנים 1.0	5600					
כרמאבנים 5.0	1239		15.6	-65	-5	-42.5
ב.ל.ב. 1.0	810		10			+51.3
ב.ל.ב. 5.0	360	תב	295	-35	-8.9	-445
מהול הסק בתעש	1535	תב	296.9	+160	+11.6	+447.2
מוזאיקה ולבנין 1	11781	לב				-8.3
מוזאיקה ולבנין 5	7315	לב				+20

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אגן 5.0	13860		27	+200	+1.5	+37
אליאנס ב	820		297			-62.?
גל תעשיות 1.0	4360		66.1	+170	+4.1	+87.3
גל תעשיות 5.0	2390		150	+90	+3.9	+140.8
דקסטר 1.0	3735		90	+160	+4.5	+367.8
דשנים 0.1	9120		18.8			-5.4
דשנים 0.5	3818		287	-10	-0.3	-278
חיפה כימי 10.0	784		4989.7	+33	+4.4	+15258.5
מבע ש	48600		104.7			+60.3
מבע אופ 4	44750		6.2			-1.8
ליפסקי 1.0	920		248	+50	+5.4	+360.4
ים המלח	12480		1916.3	+180	+1.5	+983.5
פטרוכימים 10.0	333	תב	17685.6	+17	+5.4	+29031.2
מקסימה 1.0	3400		36.4	+100	+3	+36.4
מקסימה 5.0	1410		38			-12
מקסימה אופ 1	1520		86	+20	+1.3	+160
סקה בנוביל 1.0	3852	תב	150	-425	-10	-212.5
כנו 1.0	6650		101.2	+155	+2.4	+130.2
כנו 5.0	3290		90	+100	+3.1	+90
קים כימיקל 1.0	4850		31.5	-150	-3	-59.5
קים כימיק אופ 1	4590	שב				+50
ת.ג.ל. 1.0	1450		52.3	+35	+2.3	+112
ת.ג.ל. 5.0	789		183	-1	-0.1	-54.6
ת"א 5.0	4500	תב	100	+250	+5.9	+100
פרוטאורים 10.0	8150		52.5			-6.5
תרד א 5.0	2940		192	+110	+3.9	+580.6

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
רפתן 1.0	4312		12	+132	+3.2	+24
רפתן 5.0	2100		10.6	+30	+1.5	+45.6
ת.ב.ג. 1.0	2080		480	-30	-1.4	-355
ת.ב.ג. אופ 1	1920		82.5	+20	+1.1	+99.5
יגה 1.0	3630	תב	168	+330	+10	+330.7
לבידי אשקלון 1	305		900.8	+5	+1.7	+1000.5
לבידאשקלון אופ	440		250			-91
מלט ב 0.5	16000		37.8	+250	+1.6	+12.8
מפעלי ניר 10.0	129000		89	+2000	+1.6	+42.7
סקאנדיה 1.0	1123		.5	-12	-1.1	.5
רים 0.1	2580		72.8	+72	+2.9	+97.2
רים 0.4	1260		150	+28	+2.3	+133.5
תעל ב 0.2	11350		71.7	+450	+4.1	+264.9

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אלומית 1.0	3800		50	+75	+2	+50
אלומית 5.0	1830	תב	100	+100	+5.8	+150
אגרין 1.0	2200		25	+20	+0.9	+61.4
אגרין 5.0	900		137.9	-100	-10	-112.9
אגרין אופ א	650		161	+28	+4.5	+194.4
המישה יוד	7220	שב		-380	-5	-78.5
זיקה 1.0	4101	תב	18.7	-369	-8.3	-28.7
זיקה 5.0	2070	תב	70.4	-145	-6.6	-87
הנפלק 1.0	6600		37.2	+200	+3.1	+40.3
הנפלק 5.0	2790		139.5	+120	+4.5	+238.7

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
כרכזית ב 0.1	5550	תב	602.4	+460	+9	+1487
כור בב ש	4900000		.4	-80000	-1.6	.3
כלל תעש' 1.0	1176	תב	28551.3	+70	+6.3	+52150.7
מאגרי טכנולוגיה	485		1543.1			-571.3
מאגרי טכנו אופ	395	תב	897.5	+46	+13.2	+5921.4

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אתיק ש	4000		146.2	+40	+1	+53.8
אידיבי פתוח 2.0	3050	תב	7075.6	+150	+5.2	+7044.3
אינקובה 0.1	1888		720.4			-157.2
אינקובה 0.5	740	תב	636.9	-50	-6.5	-561.4
אלנר ש	4140		355.1			-10.6
אלנר ב	4070		95.9			.9
אלרן ש	1920		881.5	+30	+1.6	+844.4
אלרן ב	1940	תב	89.7	+110	+6	+632
אמיסר בב'			—	הפסקה	מסחר	—
אפיק 1.0	709		197.6	+9	+1.3	+229.7
אפיק 5.0	575	שב		+5	+0.9	+125
גאולה 1.0	1400	שב				
חברה לישראל 1.0	2408		1229.?	+80	+3.4	+142.1
חברה לישראל 5.0	1005		400	+10	+1	+250
חלפסון 0.1	54000	תב	4.5	-3000	-5.3	-4.4
חלפסון 1.0 ש	15450	שב				
אמפא א 0.5	7000	תב	119.4	+619	+9.7	+186
פעלים השק ש	3990	תב	2135.4	+250	+6.7	+1477.8
כלל השק	4270	תב	1141.5	+290	+7.3	+1272.1
דיסקונט השק ש	4000	תב	8044.6	+200	+5.3	+10939.9
מזרחי השק ש	8060		62.5	+10	+0.1	+38.3
מר השקעות 124	9499	שב				
חירון 1.0	2224		30	+106	+5	+9.6
חירון 5.0	429		2003.7	-1	-0.2	-1369.2
יצוא ש	7280		26	+80	+1.1	+15.2
ירדן א 0.1	1750		463.5	+50	+2.9	+518.4
כלל 10.0	1992		2143	+52	+2.7	+1997.9
כלל 50.0	1155		822.3			.7
לנדקו 0.1	5718		14.3	+118	+2.1	+14.3
לנדקו 0.1	1954		94.7			-137.7
מגור 0.1	5912		131.9	+211	+3.7	+65.1
מגור א 0.5	2904		38.1			-18.1
עוז השק ב 0.1	1796	קב		+86	+5	+709.8
עוז השק ב 0.5	781	תב	290	+71	+10	+395.6
פז השק ש	18740	תב	409.1	+1500	+7.5	+766.5
פמה א 0.1	5445		163.8	+145	+2.7	+115.3
פמה 0.5	2500		482.8	+30	+1.2	+133.7
פריון ב 2.5	1220		380	+40	+3.4	+361.6

מחקר ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אמבעים מתוחכ'	2050	תב	107.4	+155	+8.2	+67.9
אמבעים אופ 1	1714		25			-23
גליל טכנולוגיות	385	תב	3986	+35	+10	+4607.3

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	3086	תב	142.4	+281	+10	+114.4
דלק חיפושים 5.0	1612	תב	169.1	+147	+10	+187.1
פז חיפושי נפט	10920		62.8	+100	+0.9	+17.2
סראויל 1.0	1711	תב	19.5	+156	+10	+169.5
סראויל 5.0	605		311.4	-5	-0.8	-431.4
סראויל אופ 1	509		72.8	-10	-1.9	-242.8
י.ו.א.ל 5.0	1010		267.5	+11	+1.1	+746.8
מ.ג.ג. 1.0	1768	תב	193.6	+130	+7.9	+334.7
מ.ג.ג. 5.0	790	תב	1108	+50	+6.8	+774.3
סיסמיקה 1.0	1217	בה	401.5	+67	+5.8	+426
סיסמיקה 5.0	390	קב		+19	+5.1	+653.5
סיסמיקה אופ 1	268	קב		+19	+7.6	+686.2
פראויל ב 0.3	1890		190	+30	+1.6	+190
צפאנוימפט 1.0	243		1437.5			-1439
צפאנוימפט 5.0	170		1504.7	+7	+4.3	+1817.7
צפאנופט אופ 2	412	שב				
נפטא ש	830100	שב		+100		.2

נסחורות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
גוית ם	252		.1	-5	-1.3	.2

מחזורים (במיליוני דולר)

מניות חופשיות	3.2
בנקים בהמוד	2.0
אגרות חוב צמודות מדד	2.7
אגרות חוב צמודות דולר	1.7
מלווה קצר מועד	3.5
סה"כ מחזור	13.1

מדדים

	מדד יומי	שינוי ב-%
מדד מניות כללי	298.27	+0.78
כללי ללא בנקים	307.46	+2.17
מדד אג"ח כללי	248.28	-0.18

מקרא לבורסה

קוד	הסבר	קוד	הסבר
רג	שער רגיל	אק	אקס
סג	שער סגירה	תב	תנועה בלתי מוגבלת
קב	קונים בלבד	בה	ביצוע חלקי
מב	מוכרים בלבד	קב	קונים בלבד יום שני
שב	שער בלבד	קג	קונים בלבד יום שלישי
לב	לא נסחר	מג	מוכ' בלבד יום שלישי
הם	הפסקת מסחר	מק	מוכרים, קונים
		קמ	קונים, מוכרים

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

עליות שערים תלולות תוך גידול במחזורים

מגמת עליות השערים בשוק המניות התחזקה אתמול באופן בולט לעומת ימי־המסחר האחרונים. עליות אלו סיפקו הזדמנות נאותה לסוחרי בורסה אחדים להיפטר מאחזקותיהם. זה הביא גידול במחזורי המסחר. מדד המניות הכללי, ללא בנקים, עלה ב־2.17 אחוזים, במחזור של 3.2 מיליוני דולר. עליות השערים התאפשרו עם הכניסה לשלב חדש בפעילותן של קרנות הנאמנות, שאליהן הצטרפו "פרמפיסטים" למיניהם. קרנות אלו נתנו אתמול ביקוש של 15 מיליארד שקל. חמישה מיליארדי שקל מתוכו — לקרנות־מניות. בבורסה הזאת התסמן אתמול תופעה חדשה: ההלך לעלות שערי מניות שלא עלו במשך תקופה ארוכה. שערי איגרות־החוב המשיכו לרדת גם אתמול, והמחזור באיגרות־החוב הדולריות.

ביקוש של 400 מיליון שקל למניות־הסהר

ביקוש גבוה של 400 מיליון שקל הביא עליות שערים מתונות במניות־הסהר. כך היה במניות בנק הפועלים והמסוף של בל"ל. היצע במניית אי־די־בי הביא ירידה של 0.4 האחוז. מדד מניות־הסהר עלה ב־0.18 האחוז במחזור של שני מיליוני דולר.

בנק	תשואה שנתית הדולרית באחוזים
בל"ל 0.1	12.30
הפועלים ש	12.47
אי.די.בי. רג	12.33
דיסקונט א	12.07
המזרחי ש	12.37

מדד המניות של חברות ההשקעה בתעשייה עלה ב־6.46 אחוזים

עד כמה בלט אתמול השינוי בשוק המניות, אפשר ללמוד מעליות השערים החריפות במניות הכבדות. עד לאחרונה היו עליות השערים במניות אלו מתונות, והן הסתכמו בשיעור של אחוז אחד או שניים. עוצמת הביקושים אתמול הדריפה את מגמת עליות השערים. חלק מסוחרי הבורסה ניצלו ביקושים אלה כדי להיפטר מעודפי אחזקות. כמה דוגמאות: ביקוש של 52 מיליון ע.נ. למניית כלל תעשיות סופק בעליית שער של 6.3 אחוזים במחזור מסחר שהיה מוצית מהיקף הביקוש הראשוני. מניית כלל אלקטרוניקה עלתה ב־5.2 אחוזים; הסנה עלתה ב־6.8 אחוזים; אי־די־בי. פיתוח עלתה ב־5.2 אחוזים; ודיסקונט השקעות עלתה ב־5.3 אחוזים. ביקושים גדולים אלה גרמו תופעה יוצאת־דופן: מדד מניות ההשקעה בתעשייה עלה אתמול ב־6.46 אחוזים.

ביקוש של 29 מיליון ע.נ. למניית הפטרוכימיים

גם ניירות־הערך בעלי רמת־הסחירות הבינונית הנמוכה נהנו אתמול מביקושים גדולים. חלק ממניות אלו הן חלק קבוע מנכסי קרנות־הנאמנות. כך, למשל, ביקוש של 29 מיליון ע.נ. שהוזרם למניית המפעלים הפטרוכימיים, סופק בעליית שער של 5.4 אחוזים ובמחזור מסחר גדול. עליית שער של 15 אחוז היתה במניית קופסאות פח 5. שהיא אחת המניות שלא עלו במשך תקופה ארוכה. ביקוש גדול מהרגיל למניית כבלי ציון 5. שהורם על רקע הידיעות על כוונת ההנהלה של החברה, סופק בעלייה של 6.1 אחוז. ביקושים גדולים מהרגיל הורמו גם למניות פז השקעות, חיפה כימיקלים ואהרון.

אתמול היה אחד מימי המסחר היוצאים דופן לעומת העת האחרונה. רבים סבורים כי המגמה החיובית בשוק המניות תימשך לפחות עד סוף החודש. אולם אין רבים השששים להצטרף מחדש למעגל המשקיעים.

אברהם גינדי לא למכירה

חברת אברהם גינדי, שמניותיה נסחרות בבורסה, הודיעה בתגובה לידיעה באחד העיתונים, כי לחברה לא ידוע על מו"מ כלשהו המתנהל למכירת החברה. ידיעה זו הביאה ביקושים גדולים מאד למניות החברה. ביקושים אלה נתנו הזדמנות לבעלי מניות בחברה למכור את אחזקותיהם. זה השתקף היטב במחזורי־המסחר הגדולים במניה. ביקושים גדולים נרשמו גם למניות מקרקעין אחרות. הם גרמו עלייה של 2.13 אחוזים במדד של מניות המקרקעין.

היצע של שישה מיליארדי שקל לאיגרות־החוב

היצע של שישה מיליארדי שקל בשוק איגרות־החוב, רובו ככולו באיגרות הצמודות בחלקן למדד, גרם ירידות שערים עד שלושה אחוזים. רוב הפעילות היתה באיגרות־החוב הצמודות בחלקן למדד, ובאיגרות־החוב הדולריות מסוג גלבוע. בנק ישראל יגייס הון בסוף השבוע באמצעות איגרות מדדיות, ובאיגרות דולריות מסוג רמון. מדד איגרות־החוב ירד אתמול ב־0.18 האחוז, במחזור של 4.4 מיליוני דולר.

פעילות דלילה במק"מ

לאחר העלייה התלולה שהיתה שלשום בהיקף הפעילות במק"מ, שבה אתמול הפעילות להיקפה הרגיל, והסתכמה ב־3.5 מיליוני דולר. עיקר הפעילות התרכז במלוות הנפרעים בעוד 27 יום ובעוד 55 יום.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
235	6	99.50	2.57
245	13	98.95	2.50
116	21	98.35	2.44
126	27	97.90	2.42
136	34	97.35	2.43
146	41	96.90	2.36
156	48	96.50	2.28
216	55	95.95	2.31

הודעות בורסה

* ים המלח סיימה את מחצית השנה המסתיימת בספטמבר ברווח של 20.1 מיליון דולר, לעומת רווח של 18.8 מיליון דולר במחצית השנה הקודמת. הוחלט לחלק דיבידנד במזומן בשיעור 375 אחוז, לבעלי המניות הרגילות, ו־369 אחוז לבעלי המניות הנדחות. יום האקס: 18.2.86.

* אוקטגון סיימה את שנת 85/1984 בהפסד של 210 מיליון שקל, לעומת הפסד של 405 מיליון שקל בשנה הקודמת.

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

שערים יציגים של מטבע חוץ

11.12.85

המטבע		שער
ארה"ב	דולר	1483.6
בריטניה	לירה	2121.3
גרמניה מע'	מרק	582.37
צרפת	פרנק	190.88
הולנד	גילדן	517.33
שווייץ	פרנק	697.67
שוודיה	כתר	191.68
נורווגיה	כתר	192.21
דנמרק	כתר	160.91
פינלנד	מרק	267.87
קנדה	דולר	1061.6
אוסטרליה	דולר	1012.3
דרא"פ	רנד	556.87
בלגיה	10 פרנק	285.95
אוסטריה	10 שילינג	828.13
איטליה	1000 לירה	856.77
יפן	100 ין	728.25
אירלנד	פאונד	1799.2
ספרד	100 פזו	942.90
ירדן	דינר	3901.9
לבנון	לירה	84.480
מצרים	לירה	838.23

שערי מטבע־חוץ 11.12.85 בנק לאומי

המטבע	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	מזומנים קניה	מזומנים מכירה
1 דולר ארה"ב	1474.3023	1492.6977	1450.12	1515.38
1 לישט"ש	2101.6179	2127.8406	2061.98	2154.77
1 מארק גרמני	578.3846	585.6013	568.90	594.50
1 פרנק צרפתי	189.5599	191.9251	183.65	194.84
1 גילדן הולנדי	513.6942	520.1037	505.27	528.01
1 פרנק שווייצרי	692.3232	700.9616	680.97	711.61
1 כתר שוודי	190.5645	192.9422	187.44	195.87
1 כתר נורווגי	191.2195	193.6054	188.08	196.55
1 כתר דני	159.8160	161.8100	157.19	164.27
1 מרק פיני	266.6008	269.9273	262.23	274.03
1 דולר קנדי	1056.0905	1069.2677	1038.77	1085.52
1 דולר אוסטרלי	1008.4228	1021.0052	957.69	1053.46
1 ראנד דרא"פ	552.8634	559.7616	481.12	529.23
10 פרנק בלגיים	282.8669	286.3963	278.23	290.75
10 שילינג אוסטרי	823.4946	833.7696	809.99	846.44
1000 לירט' איט'	851.7055	862.3326	833.55	879.81
100 ינים יפן	724.1170	733.1521	712.24	744.29
1 דינר ירדני	— —	— —	3863.70	4102.69
1 לירה מצרית	— —	— —	797.20	847.74

שערי מטבע חוץ בינבנקאיים

אתמול 11.12.1985 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

ל־1 שטרלינג	$ ארצות הברית	1.4295/1.4300
ל־1$ ארה"ב	מרקים גרמניים	2.5473/2.5480
"	פלורינים הולנדיים	2.8655/2.8675
"	פרנקים שוויצריים	2.1263/2.1273
"	פרנקים בלגיים	51.85/51.87
"	פרנקים צרפתיים	7.7710/7.7740
"	לירטות איטלקיות	1731.75/1732.50
"	ינים יפאניים	203.60/203.75
לס.ד.ר.	$ ארצות הברית	1.0842/1.0847

שער הזהב $ 316.80 ארה"ב אונקיה לונדון פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	ל"ש/$	פר"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.4250/1.4256	2.1189/2.1204	2.5397/2.5409
3 ח'	1.4168/1.4176	2.1052/2.1067	2.5263/2.5275
6 ח'	1.4048/1.4058	2.0848/2.0868	2.5063/2.5080

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	29701	+35
3602	27307	+32
3603	25496	+30
3604	22854	+27
3605	20682	+24
3606	19482	+23
3607	18083	+20
3608	17468	+21
3609	16591	+19
3610	14951	+18
3611	14430	+17
3612	13999	+17
3613	13021	+107
3614	12478	+104
3615	11516	+97
3616	10532	+90
3617	9944	+11
3618	9428	+11
3619	8657	+9
3620	8224	-229
3621	7803	-221
3622	7028	-202
3623	6572	+8
3624	6184	+7
3625	5681	+57
3626	5249	+53
3627	4863	+50
3628	4439	+5
3629	4155	+5
3630	3923	+4
3631	3530	-101
3632	3400	-96
3633	3207	-92
3634	2937	+4
3635	2775	+3
3636	2670	+3
3637	2451	+3
3638	2279	+3
3639	2084	+3
3640	1754	-4
3641	1518	-4
3642	1346	-38
3643	1166	-34
3644	1051	+1
3645	946.9	+1.1

4.25% מלווה מדינה

סדרה	שער	שינוי
3701	848.2	+19.5
3702	652.9	+16.3
3703	556.4	-3.9
3704	476.6	-3.3
3751	252.9	+1.3
3752	101.8	-0.3
3753	97.5	-0.2
3901	93.2	-2.3
3902	88.7	-2.2

4.25% שג"א

סדרה	שער	שינוי
4101	269.6	— —
4102	106.5	+1.7
4103	102.1	+1.6
4104	98.8	+1.6
4301	98	+0.1
4302	93.3	+0.2

4% מלווה פיתוח (הצמדה 90%)

סדרה	שער	שינוי
3101	275000	— —
3102	269500	— —
3103	265000	— —
3104	255000	— —
3105	244500	— —
3106	233660	-840
3107	238172	-6421
3108	226778	-964
3109	222900	-566
3110	222391	-661
3111	216805	-1575
3112	213656	-374
3113	216803	-582
3114	209455	-570
3115	206840	-1092
3116	199543	-105
3117	208473	-1371
3118	201648	-500

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3201	172263	-7991
3202	172524	-1597
3203	174343	-1111
3204	170481	-1178
3205	168496	+200

סדרה	שער	שינוי
3206	166964	-633
3210	162666	-669
3211	157326	-1805
3212	154551	-1885
3215	149190	+409
3214	143268	+404
3501	142195	-825
3502	138948	-575
3503	124223	-515
3504	121416	-532
3505	118157	-560
3521	124149	+149
3524	111794	+134
3522	118248	+142
3523	111543	+134
3525	108913	+132
3526	108796	+131
3527	106535	+129
3528	103585	+125
3529	103201	-149
3530	100787	-146
3531	100434	-154
3532	97491	-149
3533	97382	-157
3534	91544	-149
3535	91506	-275
3539	86431	-269
3536	91745	-181
3537	91527	-180
3538	86146	-170
3540	85946	-178
3541	82992	-171
3542	82898	-188
3543	78711	-179
3544	82312	-81
3546	80344	-84
3547	79960	-84
3548	79768	-84
3550	75804	-84
3551	75171	-84
3545	80170	+97
3549	75650	+91
3552	69362	+84
3554	69202	+83
3555	69202	+83
3553	68378	-119
3571	59102	-117
3556	65721	-417
3558	65646	-429
3559	63241	-415
3560	59870	-403
3561	59513	-403
3557	66916	-226

סדרה	שער	שינוי
3572	60603	-220
3573	59826	+72
3574	55129	+67
3577	55133	+66
3578	50802	+61
3575	54735	-131
3576	54410	-130
3579	50140	-125
3580	47194	+138
3581	42909	+126
3582	39512	+118
3583	36692	+107
3584	35685	-858
3585	33744	-831
3586	30535	-769
3588	30491	-784
3587	31158	-378
3591	28363	-351
3592	28295	-351
3593	28193	-352
3589	28365	-183
3594	27017	-178
3590	28335	-97
3595	26960	-95

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	119132	-218
2002	118424	-219
2003	114272	+137
2004	115203	+139
2005	107756	+84
2006	107654	+82
2007	105450	+81
2008	103765	+125
2012	101530	+122
2015	98830	+119
2009	106052	+128
2010	105034	-353
2011	102993	-348
2013	103012	-362
2014	100131	-354
2016	101467	+122
2018	98751	+119
2021	95412	+115
2017	97218	-1
2019	96878	-5
2020	94039	-6
2022	93949	+1596
2023	90634	+467
2024	85619	+1249
2027	82557	+1237
2031	78874	+1210

סדרה	שער	שינוי
2025	83529	-2203
2026	82928	-2200
2028	84290	+1743
2030	82806	+1713
2029	79164	+1215
2033	75262	+1187
2035	69088	+1117
2032	77001	-1355
2034	72646	-1316
2036	66594	-1242
2037	64628	+76
2052	54253	+64
2038	66997	+1330
2040	64479	+1313
2051	61043	+1270
2039	62220	-1723
2041	58946	-1672
2053	58007	-1660
2054	56960	-1636
2056	50249	+57
2058	46808	+51
2060	44570	+1350
2055	50963	-1451
2057	50530	+57
2059	45304	+52
2061	35247	+38
2062	33383	+176
2063	32007	+172

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	235.7	-3.4
7002	228.5	-3.3
7003	217.6	-3.7
7004	207.8	-3.2
7005	197.1	-0.2
7006	181.9	-3.3
7007	169.6	-3.8
7008	161.2	-3.6
7009	158.4	-0.5
7010	146.3	-2.8
7011	138.3	-3.2
7012	133.5	-3.1
7013	132.5	+3.8
7014	110.2	-2
7015	96.1	-0.8
7016	95.6	-0.8

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	11954	-11
6102	7455	-7
6103	6627	-6
6104	6230	-5
6105	5902	-5

סדרה	שער	שינוי
6106	5728	-5
6107	5517	-6
6108	4016	-4
6109	3847	-4
6110	3783	-4
6111	3135	-3
6112	3041	-3
6113	2031	-55
6151	805	-0.7
6152	771.5	-0.6
6153	675.4	-0.6
6154	663.5	-0.5
6155	440.1	-0.4
6156	350.8	-0.3
6157	262.1	-0.3
6158	249	-0.2
6159	208.3	-0.2
6160	195.8	-0.2
6161	190.2	-0.2
6162	173.4	-0.2
6163	157.7	-4
6164	151.7	-3.9
6165	142.7	-3.9
6166	134.6	-2.7
6167	131.6	-2.7
6168	129.6	-2.6
6169	124.5	-0.1
6170	116.5	-0.1
6171	97.4	+1.9

אדמון

סדרה	שער	שינוי
2501	153.9	-0.6
2502	151.3	-0.6
2503	146.4	-0.6
2504	145.5	-0.9
2505	139.9	-0.9
2506	135.5	-0.3
2507	130.8	-0.2
2508	99.6	+0.6

אחרים

שם	שער	שינוי
אלסקם	60.8	— —
תוריראן	46.5	+0.1
דסק הש	194.3	— —
כור תג	183.6	— —
כלל תג	505.5	+28.6
כ"צם ד	328	— —
כ"צם מ	390	— —
כ"צם י	425	+4
סול בנג	204.3	— —
תיעוש	169.5	— —

שערי קרנות הנאמנות

שם הקרן	מחיר הרכישה	מחיר הפדיון
אבא	3388.99	3373.06
אבוקה	21943.94	21730.07
אביב	25135.53	24885.37
אגוד	1105.08	1083.38
אודי	1182.48	1158.94
אורים	1291.74	1267.07
אופיר	1396.28	1368.69
אמי	409.18	400.64
אורמון	332.15	325.39
אביליי	17984.95	17763.45
ארון	8435.31	8289.51
אייל	2794.22	2799.46
איתנות	3608.74	3529.33
אריים	3853.34	3708.41
אינון	1055.03	1033.34
אלון	7602.51	7442.04
אלמוג	2786.53	2752.59
אזרח	524.13	514.34
אוס	115.83	111.38
אבל	488.56	478.99
אנרגיה	1084.63	1038.16
מולדת	1431.30	1403.37
ברוש	5197.11	5096.00
ברק	5313.88	5202.57
בריות	11598.82	11361.97
בניה	1010.27	990.29
בתון	768.39	756.87
גפן	7692.19	[illegible]
גיא	6993.23	6888.81
גיל	1830.07	1794.87
גילה	476.40	470.51
הדגון	1407.44	1393.79
הדקה	3195.73	3133.08
הלב	1107.41	1083.08
הדר	1147.83	1125.75
היתן	207.06	203.00
הליה	311.35	305.23
הן	-	-
הנית	-	-
הדוד	2974.85	2918.40
וקל	3442.15	3374.39
ורד	24758.90	24527.49
זהר	349.60	342.72
זהבית	2038.42	1990.62
זמיר	14549.20	14332.50
זיו	13905.47	13699.00
זכור	2847.53	2791.64
זרוזה	125.64	122.90
חלמיש	8720.86	8550.65
חמה	1092.36	1066.01
טל	3273.97	3227.57
יובל	3985.92	3936.99
יהלום	1264.78	1240.51
יונתן	[illegible]	27618.60
יערה	1019.22	997.46
כוכב	3507.91	3441.91
כחל	117.72	116.29
כלנית	341.49	334.77
כנסת	9478.35	9382.48
כרמל	109.85	107.58
כתר	810.53	794.25
להב	2934.92	2878.20
למשקיע	85353.20	83653.30
לפיד	7410.99	7267.08
לקט	1355.77	1328.28
לשם	11407.57	11184.47
מאיר	32569.22	32245.26
מבטח	865.38	848.23
מגשימים	2483.30	2459.90
מגן	191.37	188.59
מניין	2248.80	2228.30
מכל	1095.77	1075.23
מגדל	913.63	900.63
מגדן	554.07	548.98
מנוח	22032.94	21382.82
מישור	677.03	663.66
מנוף	2450.30	2402.60
מעיין	631.67	619.72
מקשה	11756.72	11550.51
מרגלית	840.61	824.25
מרום	854.62	838.30
נתה	18845.33	18566.19
נביף	7582.73	7435.89
נובע	307.55	301.22
נחל	2956.42	2912.27
סביון	327.20	320.76
סגולה	113.00	110.76
סלע	11811.11	11579.07
סנונית	3577.84	3507.58
ספיר	3802.28	3762.83
ספיר	8583.31	8540.61
עדיף	7143.55	7012.57
עירית	22387.26	21951.12
עדן	5046.25	4974.39
עבור	1168.91	1141.98
עתה	1958.82	1940.90
עמירב	1006.37	984.20
עשמן	314.00	307.94
פ"א	1080.40	1058.90
צבר	1075.36	1054.11
צופית	1189.55	1166.17
צמיד	760.04	748.89
צמיחה	5458.94	5382.52
צמרת	1391.49	1364.41
קלע	1472.90	1465.26
רזנה	15517.34	15381.03
יקמת	354.06	348.78
רימה	4229.33	4169.91
שביט	3462.09	3394.93
שחם	12598.82	12331.80
שידה	26514.83	25986.33
שמיר	61260.91	60501.04
שנהב	451.22	445.16
שפע	14024.16	13681.03
שקד	639.02	626.19
תאנה	1574.24	1559.75
תבור	701.97	691.83
תהודה	4831.45	4807.32
תירוש	374.76	370.26
תמר	1007.87	988.25
תמה	1034.68	1027.06
תרשיש	1211.02	1187.28
תשורי	341.11	339.46

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
מלכים יא־יב	עירובין ג, ב"ג
דף יומי	**הלכה יומית**
נדרים פט	ברכות כב, א"ג

תורנות רופאים
הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־8 בערב עד לפתיחת בת"ח בבקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום: ירושלים 525133, תל־אביב 460111, חיפה 512233, בית דן 781111, הרצליה 052-541333, נהריה 923333, רחובות 054-51333, בת־ים 585555, חולון 803133, לוד־רמלה 08-221022.
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 8.00—20.00, ביום ו' — 8.00—15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה: ירושלים 227171, תל־אביב 03-261111, חיפה 04-672222/3, נתניה 053-35316, באר־שבע 057-418111.
מרכז רפואי באר יעקב, 08-223958
מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות ביממה): תל־אביב טל' 234819, ירושלים טל' 02-245554, חיפה טל' 04-382611.
מרכז סיוע למצבי לחץ "הבהלה": א' ד'ה': 11.00—13.00, ב' ד': 16.00—18.00, טל: 220031. רח' מאזה 13 תל־אביב.
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה: תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03-285822. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות באמצעות טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00, שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00. חיפה: רח' הנמל 26, קומה ג', טל' 04-523-566. שעות הקבלה: כל יום בין 20.00—23.00.
שר"ן — שירות רפואי ניידי 24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום — 660585, 669531; מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד. תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898; מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד.

תורנות בתי־חולים
תל אביב: רוקח — (ילדים); איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים: ביקור חולים — (פנימית, א.א.ג.); הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים); שערי צדק — (נשים, כירורגית, אורטופדית)

תורנות בתי־מרקחת
תל אביב: בריאות המלך ג'ורג' 28 283731; בבלי עזריאל 1 פנת טולוצ'ו 10 שכון בבלי 440552
רמת גן: קופ"ח כללית הביתר 25 782537
פתח תקוה: קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
חולון: קופ"ח עין יהב 4 884854; אהרון הפייץ 52 889153
בת ים: קופ"ח כללית עין יהב 2 884854
נהריה: תרופה הרצל 2 28656
ירושלים: מגדל קק"ל 30 639893
חיפה: הנביא שד' הנביאים 33 335312
הקריות: הרמן סמטת מוריצין ק. מוצקין 715136

דלת פתוחה
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הבחות, בשושה, מניעת — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00. בגורדון 66 ת"א, טל' 03-281226. חיפה: ימים א' ו־ד' 16.00—19.00 רח' הסטודנט 14 טל' 81520.

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה
17.30 הדלקת נר־חנוכה
17.32 סיפורים בראש — "אותי לא שאלו" מאת שמואל הופרט; "חג בלב" מאת אלי רוזה; "משפחה שכזאת" מאת אירנה ליבמן; "הציפור הלבנה" מאת שלמה אבאס
18.00 תבובטוף — פרסים מצוירים
18.20 לקט שירי חנוכה
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 מועדון הנוף
19.00 (ע) מפגש — ענייני השעה
19.30 (ע) חדשות
20.00 הדלקת נרות־חנוכה
20.05 מבט לחדשות
20.30 כדורסל. מכבי ת"א — ריאל מאדריד
22.10 כתוב בעיתון — ביקורת העיתונים בישראל
22.25 כמו את פניה — סדרת־מתח
23.15 סופר־ניסוס — תכנית בענייני ספרות
23.55 פסוק של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית
09.00 רחוב סומסום
09.30 קיד — סודה
10.00 הנסיכות המקורות — אגדה של האחים גרים
11.00 אגדות המערב הפרוע
14.00 הסיפור האמריקאי הקצר — "האיש שהשחית את האדליברג" מאת מארק טוויין
14.35 "מפצח האגוזים" — להקת בלט של הקרת
16.00 הזרה
17.00 ערב חג

קול המוסיקה
06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 מאוצר המוסיקה
15.00 התז' הסימפ' י־ם
15.05 מפגשים מוסיקאליים
16.00 אנטנטא
17.30 קונצרט מנחה
20.05 הדלקת נר של חנוכה ומעוז־צור
20.10 ערב טוב
20.30 מהקלטות התז' הסימפ' י־ם
23.08 הזר הזהב

רשת א'
15.30 קתדרא — פרופ' צבי ורבלובסקי על דרכי אמונה וחכמה במשנתו של מרטין בובר
16.05 צומת המורה התיכון
17.12 קריאה בספר המקבים
17.20 האוניברסיטה הפתוחה — צרפתית
18.06 הדלקת נר שני של חנוכה ומעוז־צור
18.11 למתחילים בעם
18.16 מבוא־ערב — הוזי רתי ומסורת
18.47 פרקי היום בתנ"ך
19.06 שיעור בתניא
19.30 שידורים לעולים
22.05 לכל אדם כוכב — עם האסטרולוג אילן מקר על מזל "קשת"

רשת ב'
18.06 הדלקת נר שני של חנוכה ומעוז־צור
18.11 למתחילים בעם
18.16 שירי חנוכה
18.30 מי ימלל — שחזור־קרב בתולדות החשמונאים. בית־זכריה
18.35 שירי חנוכה
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 השבוע בכנסת
20.05 נר שני עם [illegible]
21.05 הסתרדים — עם שולמית כצנלסון, מנהלת אולפן עקיבא, כלת פרס־ישראל לחינוך
22.05 ציטוטים ושקיים — שירים ביידיש
23.05 בינינו לבין עצמנו — שיחות עם מאזינים

רשת ג'
18.11 קליטר — [illegible]
20.05 מופע רוק
22.05 משלנו — שירים עבריים
23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל
17.30 כוונת — ענייני צבא וביטחון
17.50 זמן ספורט
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.35 מבט הערב
19.05 רדיו. רדיו
20.05 רוק ישראלי
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת: [illegible]
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 ורנדי
00.05 ציפור־לילה

שידורים קבועים

רשת א'
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 מפגש
10.30 רדיו קל
11.10 שירים עבריים
11.30 השכלה ודעת לכל
12.05 טעמי המקרא
13.00 שידורים באנגלית
13.30 שידורים ברומנית

רשת ב'
08.05 סע לשלום
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הקשת
12.10 גל פתוח חדשות ומוסבים
13.00 בוקר היום
14.06 יש עניין
15.05 רגעי קסם — שירים ישנים
16.10 סע לשלום
17.10 זמן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים

רשת ג'
06.11 בחזרה לאור
07.07 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה כבר תשע?
10.05 אגן הים התיכון
11.05 שעה עם מלאכי הוקיה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק בימי חול — מנחם פרי
14.06 לי ולך — שיר וברכה
15.05 חום היום המוזרש
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 הנגה יומית: יקר אביב

גלי צה"ל
06.10 צלילי בוקר
06.30 אוניברסיטה משודרת
07.07 שבע אפס שבע
08.05 יומן הבוקר
09.05 בוקר לעכשיו
11.05 טעם של פעם
12.05 להיט לתיאבון
13.00 אחת לעניין
13.15 בסגנון ישראלי
15.05 מה יש
16.05 ארבע אחרי הצהריים

לוח בתי קולנוע

תל־אביב
אורלי — חזרה לעתיד 11.00, 2.00, 4.30, 7.15, 9.30
אלנבי — תלמידה ומושמלת 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — שוטר עם כבוד 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — אולימפיאדה עם חיוך 11.30 בלילה
בן יהודה — חזרה לעתיד 11.30, 2.30, 4.30, הבן האיש השלג 7.00, 9.30
גורדון — אגדה 11.30, 4.30, 7.15, 9.30
גת — אגם הברבורים 4.30, 7.15, 9.30
דקל — האיש בעל הנעל האדומה 4.30, 7.15, 9.30
דרייב אין — עליסה בארץ הפלאות 5.30, הבובה הגדול 7.15, 9.30, הדמון התאום 12.00
הוד — המטרה אמריקה 11.00, 2.00, 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — הגנים 11.00, 2.00, 5.00, 7.20, רומן על בטוח 9.45
חן 2 — חברי הדרקון אליוט 11.00, 2.00, 5.00, 7.15, הגנים 9.45
חן 3 — חברי הדרקון אליוט 11.00, 2.00, 5.00, קאל 7.30, 9.40
חן 4 — פנטסיה 11.00, 2.00, 5.00, הנוקם 7.30, 9.45
חן 5 — בחזרה לארץ עוץ 11, 2, 5, ב"ס לאסירים מתחילים 7.25, 9.40
לימור — הסיפור שלא נגמר 11.00, רמבו 2.00, הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — אמדיאוס 3.30, 6.30, 9.30
לב 2 — גשר צר מאוד 2.00, 5.00, 7.30, 9.30
מוגרבי — מושלם 4.30, 7.15, 9.30, גוסטבוסטרס + קרטה קיד 10.30 בבוקר
מוזיאון ת"א — לירקוד עם זר
מקסים — הנינג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
מרכז התרבות הישראלית — התורה הישראלית (בעברית) 10, 5, 10 (באנגלית) 9, 12, 2, 6, 8 (בגרמנית) 7.00, מוסקבה על ההדסון 11.00
סמדר — הברים 4.30, 7.15, 9.30, פרון נמלט באמוקים + הלגונה הכחולה 10.30 בבוקר
סינמה 1 — תהילה 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — קולנול הדל 6.00, 9.00
פאר — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.30
פריז — בירדי 2.00, 4.15, 7.15, 9.30, סיפור של שיגעון פשוט 11.45 בלילה
צוותא — נגוע + כמו חלום 8.00
צפון — רומן שהתחיל במלחמה 4.30, 7.15, 9.30 (שבוע אחרון)
שחף — שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
תכלת — אהבתו של סוואן 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (המחודש) רמת אביב — הסמבה 4.30, שיער 7.00, דמעות של שתיקה 9.30
תל־אביב — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30

בת־ים
אורנים — יער האיזומרגד 4.30, 7.15, 9.30
בת ים המחודש — מרוץ מחוף לחוף מס' 2 4.30, מלון ניו המפשייר 7.30, 9.30
עצמאות — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30

נס ציונה
מותת — משימה לשוטרים מתחילים 7.00

ירושלים
אדיסון — מכרות המלך שלמה 11.00, 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — תינוק מחר במשפחה 10.30, 3.00, 5.00, רומן על בטוח 7.00, 9.00
אורנע — הגנים 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון — סינדרלה 10.30, 4.30, שובו של הג'די 12.00, אינדיאנה ג'ונס והמקדש הארור 2.15, בריאן כוכב עליון 6.00, להתאהב 8.00, מופע הקולנוע של רוקי 10.00, מונטי פייטון בריאן כוכב עליון 12.00
בנייני האומה — ראסטי ג'יימס 7.00, 9.00
הבירה — המטרה אמריקה 4.30, 7.00, 9.00
כפיר — הכבוד של פריצי 4.15, 6.45, 9.15, רוקי 3 11.00
סינמטק ירושלים — אלדין ומנורת הקסמים 11.00, שובו של הג'די 4.30, סיפורו של חייל 7.00, [illegible] (אולם קטן) 9.00, כך או אחרת 9.30, ליקוויד סקיי 12.00
מיטשל — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.15
סינמה 1 — נקמת הנינג'ה 4.30, 7.00, 9.00
עדן — מושלם 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — דון ג'ובני 8.30
רון — גשר צר מאוד 4.30, 7.00, 9.00

רמת־גן גבעתיים
ארמון — הגנים 11.00, 4.30, 7.00, 9.30
אורדע — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — המושלם 5.00, 7.15, 9.30
הדר — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
לילי — בעקבות האוצר הרומנטי 4.30, הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — חברי הדרקון אליוט 10.30, 12.30, 2.30, 4.45, שוטר עם כבוד 7.25, 9.45
גן 2 — לידי גן 10.30, 12.30, 2.30, 4.45, בירדי 7.20, 9.50
גן 3 — שלגיה ושבעת הגמדים 10.30, 12.30, 2.30, 4.45, יער האיזומרגד 7.20, 9.40
גן 4 — בחזרה לארץ עוץ 10.30, 12.30, 2.30, 4.45, אהבתו של סוואן 7.25, 9.45
רמת גן — רמבו 7.15, 9.30
שבים — גוסטבוסטרס 4.30, הט 7.15, 9.30

רמת השרון
כוכב — לאטי שוטי הבירה 11.00, 4.00, הבלט האמריקני פלטים 7.00, גנב הלבבות 9.30

כפר סבא
חן — הבן האיש השלג 7.00, 9.15
עמל — הנוקם 7.00, אמדיאוס 9.15

נתניה
מגדיר — סינדרלה 11.00 בבוקר, גשר צר מאוד 7.00, 9.15
שרון — בחזרה לארץ עוץ 11.00, 5.00, שוטר עם כבוד 7.00, 9.15

חדרה
הדרה — קרטה קיד 11.00, 4.30, מסיבת רווקים 7.00, 9.15
זוק — הסמבה 4.30, ב"ס לעבירות תנועה 7.00, 9.15

חיפה והסביבה
אורה — קמפוס נעליים 4.30, הכבוד של פריצי 6.45, 9.15
אורלי — הגנים 11.00, 2.00, 4.30, 6.45, 9.15
אמפיתיאטרון — הנינג'ה האמריקאי 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — שוטר עם כבוד 4.30, 6.45, 9.00
בית אבא חושי — האימפריה מכה שנית 11.00 (בבוקר), ראסטי ג'יימס 7.15, 9.15
חן — רמבו 4.30, 6.45, 9.00
מוריה — הרפתקאות זוז הקרן 11.00, הנגה עצבנית 5.00, אמריקאית בפריז 7.15, אדירות עדירת 9.15
סינמטק — שלהוא אחים 9.30, לילה מאר כוסרי — חצות
עמקי — להתאהב 7.00, מתן מתן 9.00
עצמון — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.00, 9.15
פאר — המושלם 4.30, 6.45, 9.15
קרן אור המחודש — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.15
קרן אור — פינק פלויד במופעי 11.30

רב גת
גת 1 — חברי הדרקון אליוט 11.00, 2.00, 4.30, בירדי 6.45, 9.15
גת 2 — בייבי סוד האגדה האבודה 11.00, 2.00, 4.30, גשר צר מאוד 7.00, 9.15
רון — המטרה אמריקה 4.00, 6.45, 9.00
שביט — שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.00

קריות (חיפה)
אורות — הבובה הגדול 7.00, שודדי הזמן 10.30
בית העם — תרגיל לתרגל מתחיל 7.00, 9.15
היכל — אמריקאית בפריז 7.00, 9.15
ניצן — המטרה אמריקה 5.00, 7.00, תשוקה באופק 9.15
כפיר — ב"ס לאסירים מתחילים 7.00, 9.15
מאיר — אמדיאוס 6.45, 9.15

הרצליה
דוד — כלבת הים הכחולה 4.30, הבובה הגדול 7.15, 9.30
היכל — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — ב"ס לעבירות תנועה 7.15, 9.15
סלון דניאל — האיזומרגד 7.15, 9.30

חולון
ארמון — שובו של הג'די 11.00, 2.30, מרסלם 5.00, 7.15, 9.30, הזוממה 11.30 בלילה
מגדל — פנטסיה 4.30, 7.00, 9.30
סבוי — מכרות המלך שלמה 11.00, 4.30, 7.15, 9.30
רינה — המטרה אמריקה 5.00, 7.15, 9.30

עפולה
היכל התרבות — [illegible] 8.30, [illegible] 10.30

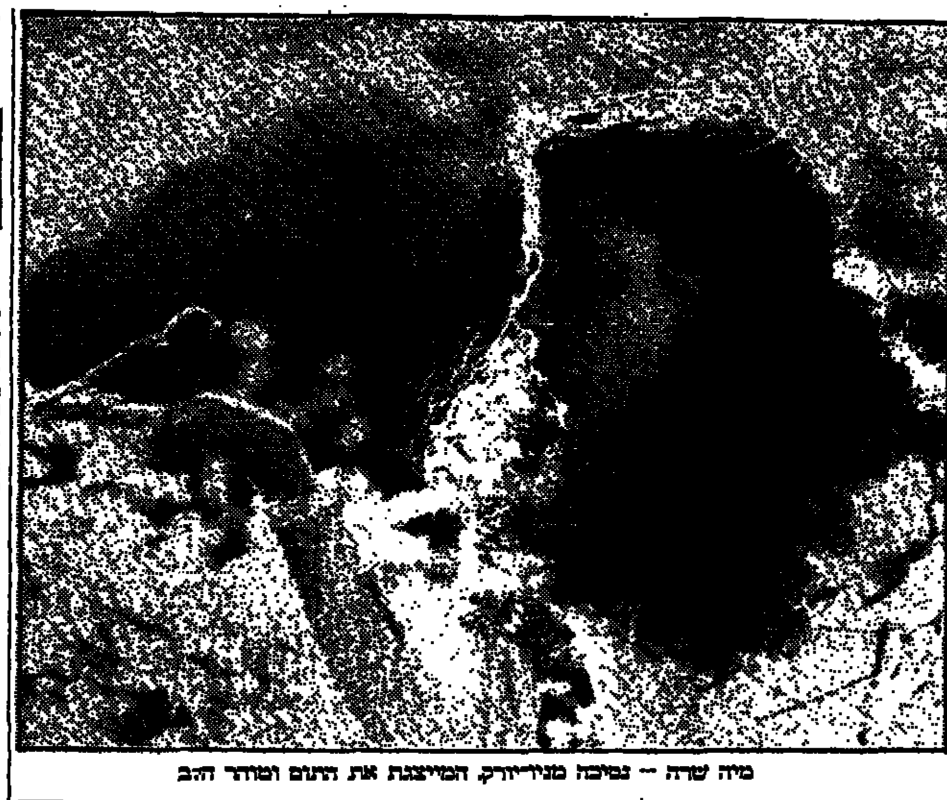
מיה שרה — נסיכה מניו־יורק, המייצגת את התום והטוהר הזב

קולנוע / רחל גורדין

נסיכה אמריקאית ביער מלאכותי

"אגדה", קולנוע גורדון, ת"א

האפלה שולטת ב"אגדה" — סרטו של רידלי סקוט ("בלייד ראנר"), שהופק על ידי ארנון מילצ'ן. לבר מן ההתחלה והסיום, הסרט כולו שרוי בחשיכה, שורץ יצורי גיהנום מכוערים ומלווה מוסיקה דיסהרמונית. על כן הצפיה בו כרוכה בהרגשה של מועקה, הזוכה להקלה רק בסוף. מועקה זו, יחד עם בומבסטיות במסר ובצורת העשיה הקולנועית, עושים סרט זה לחוויה לא נעימה.

ב"אגדה" יש רגעים יפים, ומבחינה טכנית (בעיקר אפקטים מיוחדים) ניכרת בו השקעה מרובה. אך אלה אינם מפצים על העדרם של אור, שמחה ופשטות בסרט. זו אגדה על מלחמת הטוב ברע, ביער גדול שבו יצור שטני וחד־עוצמה, המסתתר מפני קרני השמש. לשירותו עומדים הגובלינים הכעורים, הזוללים בתאווה בשר־אדם, לאחר שבישלוהו בדודי ענק, במערכת המחילות התת־קרקעית שבתוכה הם חיים. כל רמז של מחשבה טובה או רצון טוב הם לצנינים בעיניהם של יצורי־חושך אלה, והם נלחמים בו מלחמת חורמה.

כאשר מגלה שליטם השטני כי זוג סוסי חד־קרן אגדיים, האחרונים לבני מינם, משוטטים ביער ושופעים עוצמה טהורה של טוב — הוא יוצא להשמידם באמצעות הפתיון היחידי המסוגל ללכוד אותם: התום וטוהר־הלב. אלה שייכים לנסיכה לילי, המרפרפת ביער בשמלה לבנה, נוגעת לארנבעת בקיקע, בוחרת אהובה נער־הטבע ג'ק. לילי, הפיות וגמדי היער מנסים לגרש האותיים, יוכל לגאול את העולם משלטון השררה של האופל.

המלאכותיות שולטת בסרט לכל אורכו. לא רק תפאורת התופת שנבנתה באולפן, אלא גם תמונות הפתיחה והסיום, שבהן אור השמש בוקע מבעד לענפים הירוקים ביער — הן פרי עבודה קשה של תפאורן ואיש תאורה. יש כאן רגעים יפים, כגון זה שבו נכנסת הנסיכה לילי לבקתה עם שולחן ערוך כל טוב כשהאור נוגה דרך החלון; או כאשר שמלתה נתפסת בשיח קוצני.

אך הסרט כשלמות מאולץ ומסוגנן בהגזמה, ללא שאר רוח וללא מקוריות. אפילו ביופיה של הנסיכה לילי, בגילומה של אמריקאית מניו־יורק, מיה שרה, יש יסוד סינתטי. הדיאלוג ההיסטורי ("ההורע של החוסר שעשיית מלבלב בתוכך"; "חלומות הנעורים הם הרסות הבגרות". ועוד) תומך במלאכותיות זו. יש כאן רמזים לסיפורי ילדים כגון "היפהפיה הנרדמת", "ג'ק ושיח האפונים", "חלום ליל קיץ", ואחרים. אך רמזים אלה אינם עושים את הסרט ליותר מעניין.

לילדים קטנים — זה סרט מפחיד ואכזרי. לגדולים, כמוני, הוא מעייף בבומבסטיות שבו. אפילו קטעי הפנטזיה, מלאי אור וצבעוניות, מתקיפים אותך בתערובתם המשונה והמרובה "מיתולוגית", כשכל צעקה מהדהדת דרך היקום כולו, וכל דילוג של לילי בשמלתה הלבנה הוא נקודת המראה להתאהבות־עצמית מצד המצלמה. ההומר הסיפורי ול וסטראוסקי (אילו אהבתי את הסרט הייתי יכולה לומר "ארכיטיפי". אך לא כך הוא, הסיפור הקולנועי בו כמו נועד "לנפח" אותו למימדים מיתולוגיים.

שום דבר אינו פשוט. שום דבר אינו סתם חביב. הכל גדולי, גדול, דרמאטי, חד־פעמי ובלתי־נשכח. נכון שבאגדות לילדים יש מקום לגישה כזאת. אך בסרט זה ההגזמה כה עקבית, ושולטת בכל התחומים (צילום, עריכה, משחק, דרשיות), שהיא משתלבת בנטייתו של הקולנוע באחרונה ל"מיתולוגיזציה" של המציאות. נראה כאילו, מכוני הקולנוע איבדו כל טעם במציאות כפי שהיא, והם מאלצים להגזים בה, לקשטה, למגננה ולנפחה כדי לצור גירויים שיעברו את סף התגובה של קהל הצופים. זה מתחיל כבר בסרטי הילדים.

קרא מחר ב"מעריב של שבת" ובמוסף הצבעוני "סופשבוע"

מעריב וסופשבוע

הקרקע בוערת — מאת אבינועם בר־יוסף
דיקל בבית — מאת יצחק בר־חורין
בריאות מתמוטטת — מאת שרגא מקל ועודד שורר
אש במחנה, רצח בדרכים — מאת אהרן דולב ואריק בנדר
צלו של פולארד — מאת יוסף חריף ועודד גרנות
ילד פלא – אריה דרעי, מזכיר תנועת ש"ס — מאת יעל פז־מלמד
פסח בריאיר, עסקים בחושך — מאת גיל קיסרי
אין מה להבריח מאילת — מאת יהודית זילברשטיין
תזמורת מדליקה — מאת מיכל קפרא
דינאמיט במאה שערים — מאת יוסף צוריאל
מרד היהודים — מאת תהילה עופר
הנסיך הקטן – עודד גרא על המפה — מאת יהודית חנוך
קומנדו מס באמריקה — שירות "מעריב"
טיול "סופשבוע" לשמורת הטבע בחולה — מאת נילי פרידלנדר
שטח פרטי עם אברהם כץ־עוז — מאת נורית ברצקי
הנשר ממריא — מאת דן ארקין

וכן המדורים הקבועים של: יהונתן גפן, תמר אבידר, יגאל לב וגבריאל שטרסמן
לגליון מצורפים המוסף לספרות ואמנות, המוסף לבידור "שבוע טוב", כולל "מעריב לילדים" והמוסף לצרכנות "שווקים"

תסתכל מה קורה מחר במעריב

מכתבים למערכת הארץ

יהודה המכבי, אנחנו וכהנא

פנייתו הפרובוקטיווית של הרב כהנא לתלמידי בתי־הספר לכתוב חיבור על הנושא "כיצד המכבים היו מטפלים ביוסי שריד" ("הארץ" 3.12), מעוררת בעיה עקרונית: האם יש בכלל להגיב על דברי בלע כלשהם ובכך לגרום לפרסומם, או מוטב להתעלם מהם, בחזקת מוקצה מחמת מיאוס?

לבעיה קשה זו לא היתה תשובה חד־משמעית אפילו בפיו של שלמה המלך שהיה כידוע "החכם מכל אדם". בספר משלי (פרק כו' פסוקים ד' ה') הוא מבטא את הדילמה הקשה הזו כשני ניבים צמודים. וכך הוא אומר: "אל תען כסיל כאיוולתו — פן תשווה לו גם אתה".

"ענה כסיל כאיוולתו — פן יהיה חכם בעיניו".

ובכן, — לענות או לא לענות? בעיה ללא פתרון.

נתעלם איפוא מדברי האיש של כהנא, אבל יחד עם זאת נענה לאתגר של הימים "אקטואליה" במעשיהם של יהודה המכבי ואחיו. נחפש בהם מוסר השכל לדורנו.

על גבורות החשמונאים ועל הניסים של חג החנוכה שמענו כבר בילדותנו מפי הורינו או מפי הגננת בגן־הילדים, ולא נחדש בדברים ידועים. אולם מי שיקרא בעיון את ספר המכבים, ימצא בו היבטים נוספים הידועים פחות, ואשר בדרך כלל מתעלמים מהם. שניים מהם ברצוני להעלות כאן וזאת משום שיש בהם "מוסר־השכל" לגבי דורנו.

א. המכבים כעושי שלום. החשמונאים היו גיבורי חיל. הם ידעו לערוך מלחמה ואף ללחום באומץ אישי ובגבורה עילאית שאין גדולה ממנה. אבל הם ידעו גם לעשות שלום ולהושיט את ידם לשלום.

הם כרתו בריתות של שלום ואחוה עם הרומאים; הם החליפו איגרות של ברית־אחים ואחווה עם היוונים (בני־אספרטה), הם יצרו יחסי רעות ושלום עם שכניהם הערבים (בני־נביות הנבטים), הם גם ניהלו משא ומתן וכרתו בריתות שונות עם אויביהם הסלווקים.

ב. בנוגע לחשמונאים כתנועה רעיונית — יהודית מחוץ למסגרת הפרושים: השושלת המפוארת של בית החשמונאים היתה תנועה, המיוחדת בקנאות עמוקה לאמונתה ובמלחמתה העיקשת למען חירות העם והאומה. אולם במובן רעיוני היא עמדה מחוץ למסגרת של כת הפרושים (כת החסידים), אותה כת אשר מייסדיה הינם האבות הרוחניים של מה שקרוי כיום בשם היהדות הרבנית־אורתודוקסית.

"החסידים" (הפרושים) התנגדו אמנם בקטעים מסויימים של המרד החשמונאי. אולם שאיפתם היתה לעצמאות דתית בלבד, ולא לעצמאות מדינית כשאיפת החשמונאים. האמנם, הפרושים היו זונחים את צבאותיהם של יהודה המכבי ואחיו בכל פעם שנדמה היה כי השאיפה לחופש־פולחן־דתי באה על סיפוקה.

את מדינת המלחמה הארוכה והמייגעת נגד האויבים מבחוץ ומבית, מלחמה עקובה מדם שנמשכה עשרים וחמש שנים עד להשגת עצמאות מדינית מלאה — נשאו בני־החשמונאים ואוהדיהם על כתפיהם באומץ בלבדי.

ומוסר ההשכל לימינו. כל יבואו אלינו מנהיגי הרבנות — האורתודוקסית בדורנו ויספרו לנו כי השקפת עולמם היא היא האינטרפרטציה היחידה ליהדות. נהפוך הוא: כל המפעל הציוני כולו — למן הרצל ועד למלחמת העצמאות בדורנו — כל אלה נעשו ברוחם המפוארת של בני החשמונאים, ובשום פנים ואופן לא ברוחה ומורשתה של כת הפרושים.

עובדיה עממי
רמת השרון

המלכה ויקטוריה וד"ר חיים סאמט

ב־1846 הלקה המלכה ויקטוריה כבוד ליהודי כמשה מונטיפיורי בהעניקה לו את תואר האצולה הגבוה "בארונט".

בשלהי 1985 יוצא החוקר ד"ר חיים סאמט בביבליוגרפיה הישראלית בהתקפה אישית שלוחת רסן על נדבן יהודי זה שהאנציקלופדיה העברית מציינת אותו במלים הבאות: "בהיסטוריה היהודית שמור לו מקום כפותח דף חדש בתולדות היישוב בארץ ובמעורר אהבת ישראל ואחדותו בדור שנצער לקראת התבוללות וטמיעה".

מונטיפיורי הקים לא רק את "משכנות שאננים" וטחנת הרוח המפורסמת, שאגב לא נועדה לשמש אתר לתיירות אלא לאפשר טחינת קמח בזול לעניי העיר. עם פעולותיו התרומיות הברוכות יש למנות הקמת בית אריגה, יסוד בית ספר למלאכה לנערות בירושלים ורכישת פרדס בקרבת יפו שישמש לחינוך חקלאי.

שבע פעמים הפליג מונטיפיורי לארץ ישראל (האחרונה בגיל מופלג) בספינות רעועות ובתנאים הרבה פחות נוחים מהם נוסעים כיום ד"ר סאמט ואחרים כמותו לקונגרסים ולשנות שבתון מעבר לים.

בסוף הראיון מגיע הפרופסור לניתוח תכונותיו השליליות של מונטיפיורי — אלכוהוליסט, פרנואיד, היפוכונדר ומיזנתרופ ועוד ועוד — ואת כאילו החוקר שנפטר לפני יותר מ־100 שנה התפרקד לפניו אמש על ספת הפסיכולוג. רק חוקר מיזנתרופ בעצמו יכול לכנות נדבן כמונטיפיורי בשם מיזנתרופ.

הזיוטו בחייהם של גדולי האומה והצגתם בערומיהם נעשים כנראה לאופנה. חוקר מכרים מגלה כי המילים האחרונות של טרומפלדור לא היו "טוב למות בעד ארצנו" אלא קללה עסיסית ברוסית. משנהו כותב ספר המושיט את חולשותיו ותסביכיו של משה דיין. האם נזכה בקרוב לפרסומים דומים שיציגו את בן־גוריון כמגלומן ואת ד"ר הרצל כשרלטן?

חוקרים ועיתונאים, משכו ידיכם מן העבר ואל תשוללו כל חלקה טובה של פטריוטיזם, ציונות וחלוציות שנותרה עדיין לפליטה בדורנו הפרים.

ולבסוף — ד"ר סאמט נתפרסם כחוקר ומרצה באוניברסיטה העברית. התורמים לאוניברסיטה ומשלמי המסים רשאים לדעת באיזה תקציב מומן אותו מחקר. זוהי גם הזדמנות נאותה לבדוק מהי מידת החיוניות של מחקרים שונים הנערכים בארץ במשאבי כספי הציבור הרבים ואת בתקופה שבה אנו מתקשים להגיש תרופות ואוכל למאושפזים בבתי החולים.

אליהו טל
צהלה

קינת בוקר של אורח קטן

יום שמש חורפית — בעירנו חיפה — האוויר צח ונקי ובגינה פורחים הורקיסים. אם כל זה כל כך יפה — אזי למה רע כל־כך?

כי עם קפה הבוקר ועיתון "הארץ" מנצח הכיעור האנושי את יפי הטבע. המדובר הוא בדברים ה"קטנים" — המכעיסים, פוגעים ומעליבים מידי יום ביומו את האורח, שעדיין נאמן לבריתו. זה שמקפיד על הכנסותיו, שמשלם את כל מסיו, ששולח את הבן הטוב ליחידה קרבית, שחי בצניעות ולא נוסע כל שנה לחו"ל, שממלא אחרי הוראות משרד האוצר לשמור על מחירים והקפאות — בקיצור "הישראלי היפה" שאני גאה להימנות עליהם.

פותחים את העיתון ומהצלפות באות — אחת אחת. למה זכאים ה"בכירים" להטבות פנסיה וכדאיות כאשר האורח הקטן רץ מסניף לסניף של קופת החולים על מנת להשיג את תרופותיו? למה מגיע לנשות ה"בכירים" לבצע טיפולים קוסמטיים האורים על חשבוני כאשר אני מערירה שכספי יעזור לילדה הקטנה מחולון לנסוע לארה"ב להשתלת כבד? למה אנו צריכים לקבל נדבות מחולים האמריקאי כאשר אפשר היה לגייס כסף זה ממשרד הבריאות במקום לממן את משלחות ה"בכירים" ליישור קמטי פניהם?

תמרה מכורניצקי
ירושלים

החזיר ותמיכת ההשגחה העליונה

ברוב קולות העבר "חוק־החזיר" בקריאה ראשונה בכנסת. רוב הדתיים שהצטרפו בכנסת ותמכו בהעברת החוק, לא נשאו עליהן תעודת "כשר". כי לא שנאת בשר־חזיר ולא אהבת יתר לדתיים, הביאה חברי כנסת רבים לתת ידם לחוק כפייתי זה. שיקולים פוליטיים צרים הניעו חברי כנסת רבים לתמוך בחוק.

גסיסתה של ממשלת החוסר הלאומית נשמעת ונראית היטב. ההסכמה של פוליטיקאים רבים לכפיה דתית, התעלמות פוליטיקאים רבים מהתולדות הרחוב החרדי, הם חלק מהמוזה שנוכבים נציגנו הפוליטיים לשלם כשוחד לדתיים, על מנת לזכות בתמיכתם בעתיד. הדתיים — הם יודעים כי הסבלנות היא אבי החוכמה. ושרווח הצלה יבואו להם מידי החילונים, ובבוא יומה של ממשלת החוסר הלאומית ללכת בדרך כל חי, ימכרו שומרי מצוות אלה את הסדריהם למי שירבה במחיר. מי שירבה במחיר הוא שיפה בתמיכת ההשגחה העליונה. אנו — החילוניים, נמשיך לשלם את מחיר הכפייה הדתית.

רוני ברגמן
משמר השבעה

זעקת בתי חולים

בתחילת השבוע שעבר הופיעה נציגות של מנהלי בתי החולים והמחלקות בפני ועדת הכספים של הכנסת ותיארה תיאור מזעזע על המחסור בתרופות ובציוד רפואי חיוני המסכנים את שלום החולים.

ביום שני האחרון בתכנית הרדיו "כותרות היום" מסר המנחה מפי אנשי האוצר, כי אין להתייחס לזעקתם, כי תמיד בעת הדיון על תקציב משרד הבריאות (כעת אין כלל דיון על התקציב השנתי) מרימים קול זעקה.

אם זו הדעה הרווחת באוצר, אני מציע לשר הבריאות להקים יחד עם שר האוצר ועדת אד־הוק של בעלי ניסיון במערכת הבריאות הממשלתית, כדי לבדוק ולקבוע באופן הרחוק ביותר את המצב לאשורו.

אליעזר יצב
ירושלים

בזכות שרה'לה שרון

יש רצון וצורך פנימי להתייצב להגנתה של שרהלה שרון. זה זמן רב היא משמשת מטרה להכפשת רמתה. הביקורת המוטחת כלפיה היא חריפה, פוגענית ולעתים משפילה. ויאמר מיד: שרהלה שרון מביאה בשיריה לציבור הרחב את ארץ ישראל היפה, החלוצית, העובדת, את ארץ ישראל של יום אתמול. היא שרה "עם כל הלב" ואינה נמנית עם "עדת המאנפפים" כהגדרתה הקולעת של הדה בושם (אגב, מדוע אין מטיחים נגדם, האוכלים כל חלקה טובה בעולם הבידור הישראלי) השירים והאווירה ששרהלה שרון משליטה מחממים את הלב.

נכון, היא אימפולסיבית, מצעקת בראש, מזרזת בתנועות נלהבות את הקהל בספונטניות ובלהט. אבל האם זה כל כך פסול?

פרופ' יעקב רותם
תל־אביב

אין מה ללגלג

הצעתו של ח"כ מאיר כהן־אבידב, בנוסח "עשה זאת בעצמך". עוללים תוצרת כחול לבן — נתקלה בתגובות נזעמות ומלגלגות של כמה עיתונאים ומספקת תחמושת ליריביו הפוליטיים של האיש המפתיע אותנו מעת לעת ברעיונות בלתי שגרתיים.

ילמדוני רבותי המלגלגים: מה רעיונות חילופיים יש לכם כדי לפתור את הבעיה הדמוגרפית, המתנות כחרב על צווארנו — גם בלי קשר ליהודה שומרון וחבל עזה?

צבי טל
חיפה

הארץ ממליץ

תל אביב
בירדי (פריז) — סיפור על ידידות, ועל בחור שחזר ממלחמת וייטנאם כשהוא משוכנע שהוא ציפור. סרט המחפש את שורשי השיגעון בתוך ה"נורמלי" בבימויו של אלאן פארקר ("אכספרס של חצות", "תהילה", "פינק פלויד — החומה"). משחק טוב של ניקולאס קייג' ומתיו מודין.

הכבוד של פריצי (לימור) — קומדיה שחורה של ג'ון יוסטון ("הנץ ממלטה", "המלכה האפריקאית", "האוצר של סיירה מאדרה", "האיש שרצה להיות מלך"), על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בברוקלין, ההולך לבדור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצוין.

רומן שהתחיל במלחמה (צפון) — סיפור אהבה עדין, המשלב הומור ופאתוס על רקע החיים בבריה"מ אחרי מלחמת העולם השנייה. בימוי יפה של פיוטר טודורובסקי ומשחק טוב של כל המשתתפים.

אמדיאוס (לב 2) — מחזהו של פיטר שאפר נעשה לסרט עשיר בתכנים חזותיים ומוסיקה, על אמיתותו של מוצארט כפי שהיא נראית דרך עיני המלחין הבינוני סאליירי. עבודת בימוי יפה מאד של מילוש פורמן, ומשחק מעולה של פ. מאריי אברהם בתפקיד סאליירי ותום הולס כמוצארט.

חזרה לעתיד (אורלי) — נער חוזר, באמצעות מכונת זמן, לעבר — ומשנה את ההווה שלו ואת עתידו. סרטו של רוברט זמקיס ("בעקבות האוצר הרומנטי") הוא סרט מדע בדיוני, המתאים לילדים ולמבוגרים כאחד. חביב מאד, וגם מעניין.

ירושלים
בירדי (אור גיל) — ראה פריז ת"א
הכבוד של פריצי (כפיר) — ראה לימור ת"א
שושנת קהיר הסגולה (מיטשל) — ראה שחף ת"א.

חיפה
שושנת קהיר הסגולה (שביט) — ראה שחף ת"א
הכבוד של פריצי (אורה) — ראה לימור ת"א

מוזיאון תל־אביב
שדרות שאול המלך
תערוכת אוסף קרן פרדריק ר. וייסמן של אמנות בת זמננו
פתוחה לקהל גם ביום שישי בשעות 10.00—14.00
בנוסף לשעות הביקור הרגילות במוזיאון
התערוכה תנעל במוצ"ש 14.12

תיאטרון ישראל
היום יום ה' 12.12
תיאטרון הבימה
המלך מתיא הראשון 9.00, 11.45, 15.00, 17.00
הפרדס — בכורה: 20.30
סיזונה — בת' חיפה: 20.30
התיאטרון הקאמרי
קידוש — בצוותא: 20.30

קרא מחר בעתון יום ו' של "על המשמר" ובמוסף השבועי "חותם"
- מיכאל המתנחל – אילו מעשים חבויים מאחורי הכותרות שהוא מחזיק — מאת עמירם כהן
- גזל האדמות – תמנון שזרועותיו מתחילות להיחשף — מאת ירון אליוסף
- צריך לדבר גם עם הסורים — מאת מארק גפן
- עימות באוניברסיטה: מנהיגים או בני־חסות? — מאת עודד ליפשיץ

משפחה ברוכת מאומצים – סיפורה המיוחד של משפחת נבו מאשדוד — מאת אהוד דור

- רפואת חינם לבכירים – נכון לשעה זו — מאת ורד לוי
- קנטור, במאי פייטן – אורח מפולין — מאת גיורא מנור
- המיתוס של ג'ון קייל – חומר לצעירים — מאת עמית רוט

חותם אישי — עם דודו טופז

- בסין הולכים היום בכיוון אחר – ראיון עם פרופ' גדליהו שלף — מאת ירון זליג
- הבחירות בקפריסין — מאת צבי אמיתי

מדורים, רשימות וטורים: חיה יוסף, מיכאל הרסגור, אריה פלגי, עודד ליפשיץ, אלי הכהן, רחוביצקי, זאב צחור, אפרת עוז, עירא דביר, יעקב רבי, נתן רענן, יהודה להב

המדור המסויר: הראקירי. מאת יעקב לזר

עיריית חיפה
אגף הנכסים
מחלקת מבנים
קיוסק פנוי להשכרה ברח' ברל 31 חיפה
גודל הקיוסק 10.5 מ"ר
המעוניינים יפנו לאגף נכסי העיריה, רח' י.ל. פרץ 32 טל. 04-645455